

Codex
Lat
6

John Carter Brown
Library
Brown University

FRATRIS ALPHONSI AVERA
cruce in sacra theologia magistri ordinis hære-
mitarum Sancti Augustini ad candidum lec-
torem exhortatio.

Candide lector, omnium preuilegiorum compendi-
um, illorum maxime concessorum ordinibus mendicantiū
pro conuersione infidelium, & profectu & manutentionia
eorum in fide, à me ante tūginta annos inceptum, post mo-
dum per Reuerendum patrem fratrem Alphonsū de ~~M~~ *Noreña*
~~ueni~~ ordinis predicatorum curiose & singulariter adau-
tum vsq; ad annum 1567. Postremo tandem à me ad umbri-
licum (vt aiunt) deductum, non sine grandi labore ex om-
nibus locis curiæ Romanę extractis, & ex compendio fia-
tium ordinis predicatorum Romæ impresso, & fiatium
societatis in communi, & altero Indico locupletatum, ad
gloriam & honorem dei, & bonum huius nouæ eccle-
siæ in partibus Indiarum, & ad adiutorium, & lumē
præstandum omnibus ministris recta via in officij sui
executione gradiendi, ne offendantur, & a Gregorio 9.
& Nicolao .5. incipiendo vsq; ad Gregorium 13. qui nūc
Christi locum agit interis copilauit, & perfecit, cui om-
nia, & nos subiecta esto. Quæ in compendio impresso
religiosorum in cōmuni olim, intacta ex proposito relin-
quentes, aliquorum tamen (que ad propositum) mentio
à Reuerendo patre *Noreña* facta, ueum exigue,
& tanq; per transenam & non ex professo in uerbo ue-
ritatis fidem facio, omnia fideliter ex preuilegijs origi-
nalibus, aut transumptis authenticis extracta, meq;
testem oculatum assero. Bene uale.

+
Quod merito pot nū
cupari compendū ge-
nerale indici.

Absolutio primo.
¶ Absolutio.

+
erga fratres re-
ligiosos.

Primū notabile.

Circa hanc materiam de absoluteone tua sunt tra-
tanda. ¶ Primum erit, quid possunt prelati fratrum medi-
cantium erga suos subditos. ¶ Secundum, quid quoque valeat
confessores ordinum mendicantium. ¶ Tertium, quid etiam pos-
sint prelati, et religiosi confessarii in seculares.

¶ Primo, queritur, a quibus possunt prelati ordinis absolueret
fratres suos. Primo est, notandum pro intelligentia privilegiorum
Apostolicorum, quod dato quod in privilegio, vel alibi concedatur
absolutio ab excommunicatione, non inde inferitur, absoluteone a sus-
pensione, vel interdicto concedi, et similiter dato concedatur ab-
solutio a suspensione, non statim est inferendum concedi abso-
lutione ab excommunicatione, vel interdicto, nam non sunt iste
censurę conexe, nec habent eundem effectum. At vero si in-
litteris Apostolicis detur facultas absoluedi a quacunque censura
Ecclesiastica, tunc optime sequitur, concedi absoluteone et ab exco-
municatione, et a suspensione, et ab interdicto, quia nomine censurę
quando in litteris Papę habetur, veniunt omnes tres dicte, scilicet,
excommunicatione, suspensio, et interdictum. Sic habetur expresse,
c. querenti, de verborum significatione. Quod nota quoniam quam
sepe in notis privilegiorum conceditur potestas absoluedi a quacunque
censura ecclesiastica.

2º nota.

¶ Secundo est notandum quod nullum est privilegium concessum
vel in posterum concedendum vni alicui ordini mendicantium, quod
gaudent et alij ordines mendicantes, quo ad communicatione enim re-
ciprocam privilegiorum Papę Sixtus quartus, anno. 1474. ut habe-
tur in mari magno concessione. 354. fol. 144. et Alexand. 6. anno
1471. Etiam Julius secundus in compendio privilegiorum verbo co-
municatio privilegiorum, concessione. 27. et ibi concessione. 30. per
Sixtum quartum, et per Leonem decimum, concessione. 15. fecerunt
omnes isti pontifices omnes quatuor ordines mendicantium predica-
torum scilicet, minorum, heremitarum sancti Augustini,
et carmelitarum vnum ordinem, et hoc idem privilegium ha-
bet fratres de la merced concessum a leone Decimo, quod
~~privilegium ego vidi authenticum in Quatemala~~ anno. 1569.
et sic virtute eius probavi quod gaudebat prefati fratres de
la merced privilegijs omnibus concessis ordinibus mendicantibus,
vsq; ad Leonem decimum, et omnibus alijs concedendis predictis
ordinibus

Sixtº Quartº.
Alexa. sextº
Iuliº secundº.
Leo Decimº.

Comunicatio pri-
legiorum. 24
nunc per Grego-
riū. 13. cū reli-
giosis societatis
vide in compedio
eorum.

ordinibus mendicantium, etiam si fuissent illa privilegia de illis, que sunt concessa per Romanos pontifices fratribus mendicantium Indiarum, quod placuit tunc patribus de Quarta ~~synodo~~.

Tertio est notandum, quod hec comunicatio privilegiorum, quam ad inuicem habet ordines mendicantium, intelligitur res pectiue, id est applicando singula singulis. hoc est, ut privilegij concessis Magistro ordinis predicatorum gaudeant Magistri aliorum mendicantium. Et privilegij concessis provinciali predicatorum gaudeant provinciales aliorum mendicantium. Et privilegij concessis prioribus predicatorum gaudeant priores vel guardiani aliorum mendicantium vel illi qui in dictis ordinibus respondet prioribus conuentualibus. ~~fratres predicatorum~~. Et privilegij concessis fratribus predicatorum gaudent fratres aliorum ordinum mendicantium. Et sic videtur declarasse Iulius ~~secundus~~, ut patet in compendio privilegiorum: verbo comunicatio privilegiorum. concessio. 15. ~~imo ad hoc dico ego ut dicitur~~ questione tertia, de privilegij in comuni: quod non statim, quod scimus prouentia, conuentum, vel fratrem, habere privilegium, debemus vel possumus uti in illo, qz sicut cessante causa propter quam est concessum privilegium, ipsum privilegium cessat, ut habetur 16. ques. 1. generaliter, et glos. ibi. et c. abbate. de verbo. sig. Panor. 17. 18. numero, ista non concurrente causa, in hac provincia, vel in hoc conuentu, prelati, vel fratre, propter quam alibi fuit concessum, non possumus illo privilegio uti, quia non concurret hic ratio, propter quam privilegium alibi fuit concessum. Et si vis fundamenta huius rationis ad longum videre, vide verbo. comunicatio privilegiorum, concessio quinta. nota 3. Hac tria notabilia ponenda hic duxi, quia eorum notitia valde est necessaria pro his, que dicenda sunt. His preactis.

Sit prima conclusio Magister ordinum mendicantium, provinciales prioresqz conuentuales possunt fratres suos absolute ab omni censura ecclesiastica scilicet, excommunicatione, suspensione, et interdicto, a iure, vel a iudice generaliter promulgata, etiam si essent excommunicationes de cetero ^{domini}

3° Not.

+
et generales

+
Immo amplius dico,
ut infra patebit.

Pr^a conclusio.
Prelati sibi subditos ab omni censura etiam in bulla cense contenta possunt absolueri.

Absolutio pri.

domini. Hoc concessit Clemens ^{quintus}, & postea Iulius. 2. ^{secundus} confirmavit eandem concessionem ad petitionem Reuerendi Caietani anno dñi. 1510. & decreuit, quod per petuo duraret, nec per processum de cena domini derogaret? Excepit tamen aliquos casus, à quibus non voluit p̄dicatos p̄latos suos fratres posse absoluere sicut si fuisset heretici relapsi, Schismatici, falsificatores literarum Pape, vel si adfideles prohibita defulissent, vel si in pontifice Romano conspirassent. A reliquis omnibus casibus de cena dñi concessit dictis p̄latis potestatem absoluendi fratres suos, imo fratres etiam hospites sui ordinis vnde cumq; ad suas prouincias, vel conuentus declinare contigerit, et quod p̄dicti p̄lati possunt absolui à supradictis casibus sicut possunt sui fratres. Hec omnia habentur in authenticis literis impressis.

Excapitur hereticus relapsus, Schismaticus, falsificator literarum Pape.

Secunda conclusio.

¶ Secunda conclusio, non solum supra dicti p̄lati possunt absoluere, sicut dictum est, sed etiam eorum vices tenentes possunt, & valent absoluere fratres suos, vel hospites sicut generalis, prouincialis, priores conuentuales. Ego vidi, et legi hanc concessionem, ubi supra in mari magno, concessionem 546. fol. 236. & in compendio, vbi supra.

Dubium, an supprior possit, que prior.
Solutio.

¶ Sed querens, nunquid supprior in ordine predicatorum possit absoluere, vt priorum vicarij absoluunt? R. quod mortuo priore, vel a motu poterunt absoluere, & quomodo diximus, quod poterant vicarij priorum conuentualium, quia tunc sunt vices gerentes priorum conuentualium in suis conuentibus sic enim dicit glosa constitutionum in prologo, et in 2. dñ. c. 2. numero. 6. dicit, quia tunc vices prioris plenarie gerit.

Dubium.

¶ Sed iterum querens, de quo genere vicariorū priorum conuentualium loquitur priuilegiū dictū? R. quod collector compendij, priuilegiorum mendicantiū, verbo absolutio, quo ad fratres, concessione 34. et concessione 34. dicit, quod vicarius prioris, qui propter mortem, vel defectum prioris habet regimen conuentus, & similiter supprior sede vacante, et quod isti possunt vti p̄fata auctoritate, & quod sic est in consuetudine in ordine. At vero ego intelli go de quocunq; vicario prioris conuentualis relicto ab ipso priore propter eius absentiam, probatur, quia priuilegium sup̄dictū

Solutio.

Supradictum concedit generali, provincialibus, prioribus, conventualibus, ac eorum vices gerentibus in eorum conventibus, et locis sibi commissis supradictam potestatem absoluendi. Sed tunc ille talis vicarius gerit vices prioris in suo conventu, ergo ille potest. Et mirandum de collectore, quomodo ad hoc non advertit. Dixi hoc privilegium etiam extendi ad superiores in absentia priorum ~~in prelogo numero 2 in 4~~ ~~sub~~ ex hujus sententia modo etiam subscribo, quia ille superior tunc dicitur gerere vices prioris in suo conventu, patet, quia regit suum conventum. Ego teneo, ut dixi, quod tunc vices prioris gerit. Et scito, quod virtute dicti privilegii possunt prefati prelati absolvere suos fratres, et sui ordinis hospites ab excommunicatione iudicis generaliter, vel particulariter lata, et ab omni alia censure ecclesiastica, quia possunt absolvere ab omni censure, etiam si esset de cena domini, exceptis supra positis secundum dictum ~~quarta~~, et ~~Julii secunda~~. Ergo et a censure iudicis, quocumque sit illa, quia in maiori scilicet (casibus censure domini) includitur minus, scilicet a censure hominis. Item quia ~~de~~ regulis iuris dicitur, cui licet, quod est plus, licet utique quod est minus. § -

Tertia conclusio, priores conventuales, et guardiani possunt absolvere fratres suos ab omni excommunicatione etiam de cena domini nulla dempta. Hoc concessit Martinus 5. priori Sancti Benedicti Vallisolei, quod in foro conscientie possit absolvere fratres suos ab omni excommunicatione. ~~Licet~~ ~~esse~~ talis, quam ipse Papa reservare consuevit. ~~Hoc~~ ~~videtur~~ in compendio privilegiorum, verbo, absolutio ordinaria, quo ad fratres, concess. 40. in compendio, secundae impressionis; et quia per illud verbum ab omni excommunicatione veniat intelligenda etiam censure de cena domini, patet, et pro probatione.

Est notandum, quod Papa duplicis differentie excommunicationes sibi reservare solet, ~~et~~ eas, que in corpore iuris habentur. Et illas, que in die cense domini promulgantur. Sed ipse concedit dicto priori absolutione ab excommunicatione, quam ipse reservare sibi solet. Ergo cum dixit (ab omni)

Aduertendum.

Superior in absentia prioris potest absolvere sicut prior. ~~et~~ similiter vicarius in absentia prioris ab eo relictus.

Idem circa hospites.

Tertia Conclusio.

Prelati sibi subditos ab omni excommunicatione possunt absolvere in foro conscientie, etiam de cena domini sine exceptione.

Notandum.

Panor.
 Priuilegiū latissime
 interpresandū in p
 iudiciū concedētis.

+
 idem
 Notandum.

Panor.

+
 same.

Quarta concl.^o

omnij nullam excommunicationem exclusit. Argumentū
 hoc. c. solite. de maior. et obedientia.

¶ Secundo quia secundum Panor. ex iniuncto. de here.
 numero. s. priuilegium latissime est interpretandum in
 preiudiciū ipsum concedentis: hoc autem non fit, si dica-
 mus, q̄ predictū priuilegiū extenditur ad absoluedum
 ab excommunicatione iuris, et non ad excommunicationes
 cence domini. Ergo. Et quod priores, et guardiani or-
 dinū medicatū gaudeant per communicationem priuilegi-
~~orum~~ hoc priuilegio infra dicemus, verbo, comunicatio, pri-
 uilegiōrū. Quoniam sic concessit leo ~~de~~ Caietano, et
 Papa Paul^o. 3. et ex huiusmodi concessione Leonis ~~de~~ 10.
 Paul^o. 3. constat, q̄ prouinciales, et generales ordi-
 nū mendicantium possunt absolue re fratres suos sicut pri-
 ores conuentuales. Et Iul^o secund^o concessit, Subprios
 autem, vel vicarij priorum vel guardianorum qui cuiq̄ sint
 illi, non gaudent hoc priuilegio quia conceditur priori, et
 vicario eius. Argumentum ex eo, quia subprior solū subce-
 dit priori in his, que habet ex iure communi, et non in his,
 que ei competunt iure speciali, vt hic, ut dicitur de capitu-
 lo sede vacante. c. verum. de foro compet. Panor. ibi. nu-
 mero. 9. et c. scriptum. de elect. numero. 12. ~~quod~~ ca-
 pitulum sede vacans nō succedit ep̄o in his, que habet iure
 priuilegiōrū. Subprior, vel vicarius conuentus sede vacans
 vel vicarij domorum, que non sunt prioratus gaudent hoc
 priuilegio. Tunc quia non dignitati, sed officio et in fa-
 uorem cōscientiarum fratrum conceditur, tūq̄ quia non
 abbati, sed priori eius conceditur, que omnia militant
 in dictis presatis, verbo absolutio. 3.º quo ad fratres in
 tertia conclusione. vbi hoc ad longum probatur. Ad-
 uerte, quod hoc priuilegium dicit quod prior possit absol-
 uere fratres suos, vnde hospites non absoluat, quia non sunt
 sui ordinis vel illius prelati, in cuius iuris dictione aut
~~signati~~ subditi habitatores sui conuentus.

¶ Quarta conclusio, prouinciales mendicantiū, ac ipsis absol-
 tibus vicarij prouinciarum, ac illi, quibus specialiter, et expres-

~~ne in hoc, quod concedit absolutiōnem a casibus de cōna do-
mini etiam in foro exteriori. Illud enim Martini Quinti solū
in foro conscientie concedebat. Item illud Martini Quinti p̄ior
ritus etiam conuentualibus totius orbis, Istud Adriani sexti
solum prouincialibus Indiarum, & non hispanica nec Italice
s̄. quia ibi non currit ratio, & causa, quare hoc concessit
Adrianus sextus, scilicet conuersio Indorum, & fundatio f̄
dei in hoc nouo orbe, et pro hoc agit, quod notauimus supra in 3. con-
uerbo, imo adhuc, sed prouilegium hoc Adriani sexti, est li-
mitatum pro fratribus conuersioni Indorum deputatis. Illud
Martini Quinti absolute conceditur sine ulla limitatione.~~

Dubia circa predicta.

Primum dubium.

Primū dubium. An potestas supra dicta concessa pre-
latis in præfatis prouilegijs sit ordinaria, vel delegata,
quoniam si est ordinaria, poterit subdelegari à prelati.
Est enim necessaria scitu hæc questio, ut sciānt prelati
quando possunt subdelegare potestatem eis concessam in
prouilegijs. **R.** breuiter dimissis multis, quæ à do-
minis Iuristis hic solent conglomerari, quod cōmissio supra
dicta, et quam habent prelati dicti, tam ad absoluendū
fratres suos, quam ad dispensandum cum eis auctoritate
suorum prouilegiorum, quod est ordinaria, quia iurisdictio e-
manans ex cōmissione perpetua facta a Papa vel a non
recognoscente superiorem, est ordinaria, quando est facta
dicta cōmissio dignitati, vel officio, ut hic, et in alijs similibus
prouilegijs. Hoc tenet glossa. c. final. de officio. ordi. Na-
uarro. c. 27. numero. 42. Bal. l. vnica. ff. de officio. consul.
et Panor. c. quoniam. de officio. de lege. §. ceterum. num.
1.

Solutio.

Potestas concessa p̄ prouilegia est ordinaria, et sic subdelegabilis.

Navarro.

Bal.

Panor.

~~Dubium~~

~~Solutio~~

~~Dico, quare potestas que datur dictis prelati ad absoluendū
seculares laycos, cum eis q̄ ad dispensandum, non est dele-
gabilis à prelati in suos fratres. R. quod potestas, que datur
primo modo scilicet, super fratres conceditur officio per modum
iuris dictionis ordinariæ, ut pote in subditos suos. Potestas
autem, que datur secundo modo scilicet, super seculares nō con-~~

Edem dicendū ^{de iuris dictione} quo ad seculares. Quia ~~causæ~~

Adrianus

fratres
Absolutio p^{ri}. Quo ad ~~fratres~~ subditos.

9

ceditur officio, vel prelatis illorum secularium, sed ad arbitrium quoddam committitur, et non ad iurisdictionem ordinariam, non in 2° quia delegata, vide Donat. c. 27. numero 21. Et sic oportet, quod Adrianus sextus concessit provincialibus indiarum mendicantium ordinum omnia privilegia per suos antecessores concessa, et concedenda fratribus Indiarum, quod ea possent communicare suis fratribus. Ex quo inferitur, quod privilegia, que conceduntur aliquid prelatis, id est, fratribus Indiarum super laycos, vel super fratres, vel que in posterum concedentur, quod provinciales possunt communicare suis fratribus, quod est valde notandum, et merito tradendum.

¶ Secundum dubium. An post mortem prelati, qui fratribus suis commiserunt supradictam potestatem privilegiorum expiraret in predictis fratribus? Re. quod non, dicit enim Siluester verbo, gratia, et verbo, indulgentia. §. 5. parti. 7. quod gratia concessa auctoritate Pape durat mortuo Papa, durat mortuo prelato, eam concedente, vel a suo officio amoto. Idem habet Panor. c. cum ad hoc, de cleric. non residen. nu. 9. Et ratio est quia prefati prelati non committunt dictam potestatem, sed Papa quia auctoritate eius committunt. Dicit enim Panor. c. cum in iure de officio deleg. numero. 2°. no. 3. quod quando delegatus Pape precipit aliquid, precipit illud auctoritate Pape. Ex quo habes quod si provincialis tibi commiserit, vel commisit particulariter, et expresse auctoritatem brevis. clement. 7. vel Adriani. 6. vel aliorum privilegiorum, quod non opus est petere ab alio provinciali, dato, qui tibi commisit mortuus fuerit, vel eius officium finierit. Quia tu habes illud privilegium non auctoritate eius, sed Pape, qui concessit ei, ut tibi committere possit. At vero non ex hoc inferas, quod provincialis, qui tibi commisit vel alius, qui ei subcessit, quod non possit tibi tollere potestatem dictam. Absit, quoniam ex literis principis non debemus intelligere per ipsas velle inferre alicui prejudicium, vel tollere ius, nisi exprimat clare, et expresse. c. 2. de fili. presbiterorum in 6. et Siluester verbo privilegium. §. 3. et Panor. c. cum ad hoc de clericis non residen. quia in dubio non presumere debemus de principe, quod velit aliquid condere cum gravi alterius dispendio, et quia est grave dispendium, quod observantie regulari inferatur, dum subditus habeat velle, et nolle contra voluntatem sui pre-

Novario

Concessa, et concedenda.

Notandum.

Potestas concessa religionis in Indijs circa seculares est delegabilis.

Secundum dubium.

Solutio.
Silvester.

Panor.
m. m.

Notandum.
Si semel provincialis alicui dedit suam auctoritatem, non est necess. ab altero qui petere quo ad usum privilegij Adriani.

Siluest.

Absolutio pri.

+
predicatoru

Quando est dubiu in pre-
uilegijs.

++
hac privilegia
sunt communia omni-
bus ordinibus medica-
tium per communitate
ne privilegioru.

Tertium dubium.

Bonum dubium.

Solutio.

Panor.

Quando quis dis-
pensat etiam si igno-
ret, se habere faci-
cultate, si habet,
vere tenet.

sui prelati, et quia Papa de hac sessione, et dispendio nullam
mentionem fecit, et ideo potest provincialis tollere illam
licentiam datam. Et hoc probatur, quia Julius secundus an-
no. 1510. concessit Magistro ordinis Caietano, et subsecutori-
bus eius, ut quando aliqua ambiguitas emergerit circa pri-
uilegia Apostolica concessa vel concedenda dicto ordini, quod
tunc generalis auctoritate apostolica possit declarare, quo-
ad serenitatem consuetudinum, que ei subdite fuerint. Et
postea Paulus 2us anno 1542. concessit provinciali provincie
de Mexico, ordinis ^{eiusdem} predicatorum omnia privilegia concessa a
sede Apostolica generalibus tam sui ordinis, quam aliorum.

Ergo poterit provincialis declarare, quod non valet amplius
illi fratri suo potestas commissa. Item probatur quia per breue
Adriani sexti habet provincialis omnimodam Papae auctori-
tatem in utroque foro. Ergo auctoritate Papae tam magna
poterit tollere. Et hoc privilegia concessa Caietano fuerunt
~~tur omnes ordines mendicantes.~~

Tertium dubium, an valeat hec absolutio vel dispensa-
tio provincialis Indiarum habens a Papa, ut possit absolueret
a tali censura vel dispensare super talre, si ipso prelato ignora-
te hoc privilegium, absoluit vel dispensat in casu, in quo via
ordinaria non poterat, poterat tamen per privilegium quod om-
nino ignorat. Dubitatur, an valida fuerit talis absolutio, et dispen-
satio? et similiter iste prelatus habet a Papa ut possit committere
suis fratribus dictam potestatem absoluenti, vel dispensandi in
casibus, in quibus via ordinaria non poterat prelato ignora-
te hoc privilegium, commisit subdito suo, omnem illam potestatem quam
ipse prelatus habet? Dubitatur modo, si iste subditus absol-
uit, vel dispensat, valebit ne absolutio, et dispensatio? Res-
pondetur quod in utroque casu valet absolutio, et dispensatio per regulam
iuris: si non valet quod ago, ut ago, valet ut valere potest.
de spons. impub. c. unico in. 6. et Panor. c. licet. de officio ordi-
nis. numero. 6. et. c. cu supra. de officio deleg. numero. 12. di-
cit, quod quando ex coniecturis constat, quod quis voluit, quod
actus, quem facit valeat omnimodo, quo potest, quod tunc ha-
bet verum prefata regula. Imo quando sumus in dubio de ha-
bent intentione, tunc presumendum est, quod voluit valere a sum-
omni mo

omnimodo, quo potest, quia facienda est interpretatio eo modo ut res potius valeat. c. abbate, de verborum signif. Hec Panor. Item quia validitas actus non pendet à noticia potestatis, sed ab ipsa potestate, et ab ipso posse, quia scientia tantum habet accusare, vel excusare à peccato, sed non inualidare vel validare actum. Quod confertur ex arg. in sacerdote simplici, qui in ar. mortis potest absolvere ab omni excommunicatione. Ponamus casum, quod ipso ignorante hanc potestatem absoluit agonizantem à casu de cena domini certe valeret absolutio. Dato ipsum ignorasse contingat, tunc posse ~~videtur~~ ^{videtur} quomodo validitas non dependet à noticia potestatis, sed ab ipso posse, vel non posse. Hec volui longius solito probare quoniam contigit casus in quatemala anno 1562. et sic iudicatum fuit, quia interpretatiue voluit ille prelatus et absolvere, et committere illam potestatem. Sic enim responderet si tunc interrogatus fuisset, et sic dicunt de adimplentibus precepta ex ignorantia, quod adimplent, ut si die festo quem ignoramus esse observandum, audimus missam.

Notandum.
Si quis absolutus casu ignoranter, ~~quia~~ quia nescit se habere facultatem, quam vere habet, tenet absolutio non obstante tali ignorantia.

Vides,

¶ Absolutio. 2.

Absolutio secundo.

¶ **M**odo videndum est, à quibus possunt confessoribus ordinis absolvere fratres eiusdem ordinis quando eorum confessiones audiunt. Et primo dicemus de potestate horum confessorum secundum ius commune. ¶ Et secundo de potestate, quam habet virtute privilegiorum ad absolvendum fratres.

¶ Quo ad primum dico, quod confessoribus ordinis medicantium expositi ad audiendas confessiones fratrum ordinis, ut communiter exponitur, non habent maiorem auctoritatem, quam habent confessoribus ab episcopis licenciati ad audiendas suorum omnium confessiones, non enim debent fratres esse melioris conditionis, et per consequens nec habere maiorem auctoritatem, quam per communicationem generalem dari solet, quia non veniunt illa, quae speciale mandatum exigunt per talem institutionem confessorum. c. 2. de officio vicar. in. 6. et sic solum possunt stando in iure communi absolvere fratres à casibus vel censuris, quae nulli reservantur.

sm

Absolutio secūdo ~~quo ad fratres.~~

secundum .c. nuper de sent. ex co. secus de illis, quorum absolutio ~~particulari~~ Episcopo in iure reseruatur, quia requirit horum absolutio particularem cōmissionem. Armill. verbo absolutio. §. 26. numero. 14. Silues. verbo. absolutio. s. §. 2.

• Armilla.
Siluest.

*Ista solū spectat
predicatorū ordi-
ni.*

¶ Quo ad secundum dico, quod potestas dictorum confessorū secundum priuilegia ordini predicatorum concessa, in qua plura extendebantur. At uero limitata fuit in capitulo generali salmanticensi 1551. anno. verbo. denunciations; dicitur enim ibi; denunciamus nos renuntiasse omnibus priuilegijs. (presertim fratū minorū) in quantum tangūt auctoritatem de audiendis confessionibus, in quantum sunt in prejuditium prelatorum, in promouendis fratribus ad sacerdotium infra. 24. annum completum inhibentes omnib; prioribus, et etiam prouincialibus ne ante dictum terminū a iure positum, exponant quēq; ad sacerdotium. Ex his habes, quod capitulum generale etiam renuntiauit priuilegijs que habemus, vt post q̄ attingeremus 23. etatis annum, possemus ad sacerdotium promoueri. Infra verbo. ordines. ~~Dicitur etiam ibi; capitulum generale salmant. denunciamus nos renuntiasse omnibus priuilegijs, presertim fratū minorū in quantum tangunt auctoritatem prelatorum in promouendis fratribus ad sacerdotium infra. 24. annum completum sicut renuntiat idem cap. gen. priuilegijs in quantum tangūt auctoritatem de audiendis confessionibus fratū in prejuditium prelatorum.~~

Julius. 3. annullauit omnes licētias datas religiosis pro absolute-
tione reseruatum.

¶ ~~Ioc~~ ibi. Item Julius. 3. postea ^{anno} 1555. annullauit omnes licētias cuiuscumq; formæ, per quas fratres nostri ordinis poterant absolui, a casibus reseruatis in ordine. Et sic ex his alterata fuit potestas dictorum confessorum, nihilominus autē non fuit ablata, quo ad absolutionem a consuevis Pape vel Episcopo reseruatis, sed solum quoad absolutionem ex cōmunicationum ordinis. Nam cap. gen. Salmant. non renuntiauit priuilegijs ordinis simpliciter, sed vt ibi dicitur in quantum tangunt auctoritatem de audiendis confessionibus fratū in prejuditium prelatorum. Ergo ubi non est prejuditium hoc, non fuit renuntiatum, sed quod fratres absoluatur

per co

per confessores expositos à prelatiis suis a casibus, et censuris
 eis non reseruatis, non dicitur esse in preiudicium prelatorum
 quia eos non tangit hoc, nec eis vlla iniuria fit, sicut nec ep
 piscopis, si confessoribus ab eis expositis Papa concederet ab
 soluere à censuris sedi apostolicæ reseruatis. *¶* Ergo per
 predictum cap. gen. Salmant. non fuit ablata potestas dicta,
 sed quod possint fratres absolui casibus in ordine reseruatis sicut
 à castitate, ab obedientia, à paupertate violata. Et breue Ju
 ly. 3. non annullat absolute licentias, vel priuilegia, sed illa
 que habent fratres, vel quibus vtuntur in absoluendis fratribus
 à reseruatis in ordine sine consensu prelatorum habitis: licent
 iis autem, et priuilegia per que Ego dico posse fratres confes
 sores absoluerè fratres eiusdem ordinis à censuris Pape reser
 uatis non sunt absq; prelatorum ordinis consensu habi
 ta, immo ipsis supplicantibus sunt concessa. Nec per dic
 ta priuilegia infringitur authoritas prelatorum, nec aduer
 santur regulari vitæ, nec obedientiæ, cum non fuerint con
 cessa fratribus sine consensu ordinis, ideo opus erit hic ponere
 priuilegia, per que possunt fratres confessores à prelatiis in
 fratres ordinis expositi absoluerè dictos fratres à casibus
 non in ordine reseruatis, sed à censuris Pape reseruatis,
 et quomodo et quando possunt impertiri fratribus indulgen
 tiam plenariam.

Hec notanda
 Quod à reseruatis nullus
 potest absolui sine licentia
 prelati, et modo p Greg.
 .13. fratribus societatis
 etiam datum est.

Considerandum

Sixtus quartus
 Semel in vita, et se
 mel in morte.

Prima concessio, Sixtus Quartus concessit omnibus fra
 tribus tam professis, quam nouitijs (qui tamen habeant propo
 situm profitendi) ut quilibet eorum semel possit eligere con
 fessorem ordinis, qui audita eorum confessione absoluat eos
 ab omnibus peccatis, et censuris ecclesiasticis, et in omnib;
 irregularitatibus dispenset cum eis (homicidio voluntario,
 membrorumq; mutilatione exceptis) et eis remissionem ge
 neralem, et plenariam impertiri valeat. Et quod hoc idem
 possit in mortis articulo.

Leo decimus.

Secunda concessio, Leo Decimus concedit omnibus fra
 tribus mendicantibus) vt quater in anno possint à suis su
 perioribus

quater in anno.

Absolutio secundo quo ad fratres.

perioribus, siue confessoribus ab eis deputatis facere absolui ab omnibus peccatis, qualitercumque commissis, nisi spe huiusmodi concessionis aliquid commississet. Insuper quod eas diebus confessoribus ea plenitudine absoluant, et illi statui innocentie restituunt, quod sanctitas sua faceret, si audiret sua peccata.

Absolutio plenaria in omnibus solemnitatibus domini sabbaoth.

cas

Tertia. Idem concessit eisdem, ut in omnibus solemnitatibus domini sabbaoth, et Virginis Mariæ, ac sanctorum omnium, et beati francisci, et sanctæ Clare possunt confessoribus ordinis plenarie absoluerent.

Frates predicatorum uti possunt hac concessione in festo beati Dominici, et sanctæ catherinæ de Sena, et in reliquis hic expressis, excepto festo beati francisci et sanctæ Clare, his enim festis respondet festum beati Dominici et beate catherinæ, et sic gaudent Augustinienses ratione communicationis.

In festo sanctæ catherinæ Marti. Indulg. plen.

Quarta. Idem concessit fratribus minoribus, quod semel quodlibet anno (vltia alias indulgentias quas habet à sede apostolica) possunt plenarie absolui, et indulgentiam plenariam consequi in festo beate catherinæ ~~martiris~~ virginis, et martiris.

In festo natiuitatis Virginis Mariæ.

Quinta. Sixtus Quartus concessit fratribus carthusiensibus, quod possunt per confessorem ordinis semel in anno in festo natiuitatis Virginis Mariæ ab omnibus peccatis, etiam sedi apostolicæ reseruatis plenarie imperpetuum absolui. Hoc priuilegio gaudemus omnes fratres mendicantes per communicationem quibus possumus uti, et absolui per confessorem ordinis expositum in fratrem eiusdem ordinis, exceptis votis castitatis, paupertatis, et obedientie, ut dixi.

et commutare oia vota

Cum est concessa absolutio ab omnibus peccatis reseruatis intelligitur concessio ab excommunicatione, si que in casu reseruato erat, et si non fiat mentio de excommunicatione.

Et tamen pro omnibus supra dictis priuilegijs, et alijs ponendis notandum, quod quando in eis dicitur quod fratres possunt plenarie absolui à peccatis, ^{etiam reseruatis} dato in illa mentio non fiat de absolutione à censuris nihilominus debet intelligi, nam virtualiter et generaliter concedit Papa, quod nullus potest à peccatis absolui nisi prius ab excommunicatione

~~Absolutio secundo quo ad fratres.~~

ex cōmunicatione absoluat. Quod probatur per c. pre-
terea & c. suspicionis. de officio deleg. vbi dicitur, quod
cum cōmittitur aliquid expediendum, reliqua omnia si-
ne quibus illud expediri nequit, videntur concessa.

Dubia circa prædicta.

Primum dubium, fratres itinerantes, vel Hospites à quib?
confessoribus absolui possunt? R^c. quod ut Palud. s.
Anto. Siluest. confessor. 1. §. 11. dicunt. Subditi peregrina-
tes de licentia Episcopi, vel curati deferunt implicitam
licentiam secum, vt confiteantur, et cōmunicent etiam extra
tempus paschale. Quod Caieta. in summa verbo. abso-
lutio, declarans, dicit, quod confessio debet esse comes vi-
atorum. Nō tamen hæc licentia peregrinandi dat maiore
licentiam, nisi quo ad confessiones, & cōmuniones neces-
sarias, vt paschales, aut solitas quo ad illos, qui sepe con-
suevere cōmunicare, confiteri, vel celebrare.

¶ Secundo dicit, quod hæc licentia non facit peregrinos me-
lioris conditionis, quam incolas, qui non possunt confiteri
cujcūq; voluerint, sed cum curato suo, vel cum expositis in
illis locis, sic similiter isti peregrini, pro quo vi. c. presbi-
ter. de celebra. missa.

¶ Sed dices, nunquid in hac supra dicta licentia concedun-
tur casus episcopi, vel prelati, qui licentia verax subditi ad
peregrinandum? R^c. quod quando venit tempus paschale,
in quo currit præceptum cōmunicandi, tūc dicit Caietanus,
quod possunt absolui à casibus, à quibus incolæ illi⁹ pato-
chiz absoluntur, prout episcopus ordinauit illic. Et sic
poterit peregrinus ille absolui à casibus reseruatis in suo
episcopatu, non essent reseruati, quia confessores illius
loci absolunt ab eis. Quod & tenet ledesma coimbren-
sis. 2. p. q. 9. dubio. 8. art. 5.

¶ An autem idem sit dicendum extra tempus paschale,
quando licentiantur subditi ad peregrinandum ab Episco-
po, vel ab alio suo prelato? Siluest. citat Palud. s. Anto-
ni.

¶

Primum dubium.

Palude.

S. Antoni⁹

Siluest.

Viatores secū deferūt
licētiā confitendi.
Caietan⁹

In tempore paschali.
absolutio.

+
fratres si

Ledesma coimbre.

Siluest.

Absolutio secūdo quo ad ~~fratres~~

Extra temp⁹ pasche v^o
quod peregrinus absol-
ui possit ab omnibus a
quib⁹ incolę absoluit.

Et ^{scilicet} prelati qui licen-
tiam dat subdito pere-
grinandi, v^o dare cas⁹
sibi reseruat⁹ nisi co-
trariū constet.

ni, dicentes, quod possunt. confessor. 1. §. 11. quia alias quo-
modo possent isti cum quieto animo peregrinari? ¶ Secūdo
quia quare hoc licet in tempore paschali & non alibi? Eugen-
nius enim solum concessit, quod quando quis tempore pas-
chali se receperit in alia dioecesi sepe ibi intelligatur adep-
tum esse incolatum, v^o ibi confiteri, & comunicare valeat.
¶ Ergo quomodo concedunt posse absolui tunc ibi a
casibus reseruat⁹ in suo episcopatu, habent concedere in
alio tempore. Et certe sic mihi apparet dicendū, nec obstat,
quod in concessione generali non veniunt specialia. Quod
est verum, nisi alias constet de contraria voluntate, v^o
in presenti, quoniam non est credendum de Episcopo licen-
tiante subditum ad peregrinandum, quod voluit sibi
retinere aliquid, quia non consolatam ovem mitteret. Nec
obstat, quod si in parochia, vbi est episcopus daret licentiam
subdito, v^o confiteretur, cui voluerit, non propterea dantur isti
casus, non autem quando peregrinantur, hoc intelligo, quādo
aliud non constaret de mente prelati, quoniam tūc illi stan-
dum esset.

¶ At vero Innocentius septim⁹ ad petitionem Magistri ordi-
nis predicatorum concessit fratribus dicti ordinis itinerando ex licen-
tia suorum prelatorum, quod si non habent presbiterum sui
ordinis, quod tunc possunt eligere alium presbiterum idoneum,
& discretum religiosum, vel secularem in eorum confessorem,
qui eos absoluat libere a suis peccatis, nisi talia essent prop-
ter que sedes Apostolica merito consulenda esset. Hoc privile-
gium de nouo concessit ordini predicatorum Paulus Quart⁹
anno. 1556.

¶ Nota etiam quod per presbiterum non idoneum in hoc privile-
gio intelligo excommunicatum, suspensum. ¶ vel si esset
adeo scrupulosus, v^o non nisi cum magna alteratione posset ab
illo absolui, v^o sepe contingit. ¶ vel si esset minus doctus,
ut ab illo non posset ~~resolui~~ resolutionem dubiorum suorum in-
venire. tūc si alius inueniri potest alterius professionis cur-
rit privilegium, & cum isto posset frater alterius ordinis con-
fiteri, Argumentū est, ut dicitur doctores, de habētibus bul-
lam cruciatam, que eis concedit, ut possit eligere confessorem regu-
larem, vel secularem sacerdotem.

¶ Secūdu

Absolutio secundo quo ad fratres.

Secundum dubium; Veniunt duo fratres vnus conuentus. N. alter de N. inconuentu. N. poterit ne prior illius conuentus concedere, vt inuicem vnus cum altero confiteantur sua peccata. **R.** Negatiue, quia dato qd prior possit eorum confessiones audire, et absoluere, vt dictum est absolutio primo, ~~et secunda confessione,~~ ^{in 2^a conclusio.}

Non tamen potest hoc committere, quia habet ex commissione nudum ministerium in hospites, nec datur illi iurisdictio ordinaria per illud priuilegium, sicut quando datur ei potestas absoluendi fratres suos, vt notat syluester absolutio 4. dub. 2. de quo dixi in primo dubio.

Remedium tamen datur optimum, vt scilicet prior tunc faciat confessores illos fratres fratrum sui conuentus, et tunc in inuicem possunt confiteri peccata sua, quia hospes, et peregrinus potest confiteri peccata sua quando ex licentia sui parochi peregrinatur cum confessoribus expositis illius loci, sed illi hospites sunt confessores in illo conuentu, ergo possunt alterutrum confiteri peccata sua.

Absolutio Tertio.

Modo videre oportet, A quibus casibus possunt prelati mendicantium, et confessores expositi dicti ordinis absoluere seculares, dum eorum confessiones audiunt.

Sicut, quod stando iniure communi et qualiter possunt absoluere seculares tam prelati, quam confessores supradicti ordinis: nam vtrique habent vnam potestatem, scilicet, a Clementina dudum, de sepult. et secundum hanc possunt absoluere, sicut curati: scilicet, ab omnibus censuris iuris, quarum absolutio nulli reseruetur. c. nuper de sent. exco. glo. c. 2. de penit. in 6. c. 27. numero 39. Nauarro. siluest. absolutio pri. no. 4. vbi hoc etiam extendunt ad quemcumq; confessorem. **S**ecundum vero priuilegia

Secundum dubium.

Solutio.

Siluester.

Notandum quod potest prior licentiam dare duobus hospitibus vt ad inuicem possint confiteri -

Absolutio Tertio, quo ad seculares.

+ Nauar.

Nauarro. Siluest.

Absolutio tertio quo ad seculares.

gia cōmunia, que habentur in mari magno, etiam equali potestatem habēt.

Prima concl^o.

+
Vide

Fig. 5. cōcessit nobis
ōia cōcessa a præde
cessoribz cōcessa.

Secunda concl^o.

Absolutio ab omnibz
censuris, pro vt epi
possunt.

Armilla.

¶ Prima conclusio: omnes confessores secundum clemantinam. dudum. de sepul. tam prelati, quam fratres ordinū mendicantium possunt absolvere omnes ad eos causa deuotionis recurrentes ab omnibus censuris, exceptis, que sēdi Apostolica reseruantur. Hoc priuilegium concessit urbanus, et sixt⁹ quartus, in cōpendio priuilegiorū. Absol^o pri. quo ad seculares, concessione. 9. Et Pius quintus in Bulla de motu proprio de nouo concessit nobis omnia concessa per suos antecessores ordinibus mendicantibus, et sic reuixit hoc priuilegium, si forte cessauerat per non usum, et per consequens omnia alia. Quod nota contradicentes, quid scimus, an sint in usu nostra priuilegia, nec ne, et per hoc priuilegium Urbani et Sixti possunt dicti confessores absolvere à casibus episcopis reseruatīs, quia conceduntur maiores, scilicet, Pape reseruatī cum exceptione casuum cęne domini, que exceptio firmat regulam in contrarium.

¶ Secunda conclusio, possunt prefati confessores omnes ad se recurrentes absqz licentia suorum superiorum ab omnibus peccatis, censuris, sententijs, penisqz ecclesiasticis à iure vel ab hōie latis quomodolibet absolvere, et hoc pro vt episcopi, et ordinarij locorum ex ordinaria iurisdictione possunt, dummodo non sint posita in iudicio et propter hoc sedes Apostolica consulenda non esset. Hoc priuilegio gaudemus cōfessores ordinū mendicantiū per cōmunicationem nobis factam, quia Eugenius quart⁹ hoc priuilegiū cōcessit monachis Sanctę Justine, et Leo. 10. et Pius. 5. cōmunicauit nobis omnia priuilegia cōcessa et concedenda. Et Paul⁹ quart⁹ etiam concessa monachis. Armilla. verbo absol^o. numero. 26.

Tertia conclusio, non solum confesores predicti expositi secundum formam Clementine. dudum. de sepul. possunt a predictis casibus absolvere, sed etiam omnes alij confesores, qui acceptati fuerint ab ordinarijs locorum in confessoribus secularium. Sic enim esse concessum fratribus predicatoribus Lombardia, per pontifices Romanos, dicit se vidisse Fabiana. verbo absolutio. §. 54. quod huiusmodi confesores habent omnes gratias, et privilegia in audientia confessionum, ac si essent presentati secundum formam Clementine. dudum. §. Et Sixtus quartus concessit fratribus minimis, ut possint absolvere seculares ab omni censura tam a iure, quam ab homine reservata ipsi ordinario. Quod et concessit postea Julius secundus eisdem.

Tertia concl.

Pro omnibus confessoribus.

Fabiana.

Quarta Concl.

Pro confratribus Rosarij b. Virg. Mariæ.

Ab omnibus etiam Papæ reservatis exceptis contentis in bulla ceteris de domini.

~~Confessio debet fieri facti ordinis predicatorum sed absolutio non est necessario facta in domo predicatorum.~~

Quarta conclusio predicti confesores ordinis fratrum predicatorum possunt in festis in carnationis christi, purificationis B. Virginis Mariæ, Resurrectionis domini, Visitationis beate Mariæ, et Natiuitatis eiusdem et in quolibet die trium, qui precedunt dictas festiuitates absolvere omnes confratres Rosarij beate Mariæ Virginis, qui sunt et erunt dicentes tibus diebus in qualibet septimana coniunctim vel diuisim centum et quinquaginta Ave Maria, et quindecim pater noster, ab omnibus peccatis, et censurijs ab omnibus quibus penis satis in iure vel a iudice, etiam apostolice sedi reservatis, exceptis de cetera domini. Hoc concessit Leo Decimus, confratribus rosarij b. Mariæ virg. confitentibus sua peccata confessoribus ordinis predicatorum. Hoc privilegium, concessit confratribus dictis confitentibus sua peccata fratribus monasterij de colonia ordinis predicatorum, et per consequens per communicationem omnes fratres aliorum monasteriorum dicti ordinis ubi fundata est confraternitas dicti rosarij beate Mariæ. Hec concessio est maior inter omnes, quas habent confratres rosarij ad absoluendum seculares,

Absolutio tertio ~~quo ad~~ *seculares.*

Notandum

culares, qui solum exceptit casus cenę domini, et sic possunt supradicti absolueri percussores clericorum, et alios excommunicatos per excommunicationes iuris comunis. Neque requiritur quod absolutio fiat in domibus predicatorum ut male habent tabule quedam indulgentiarum rosarij impressę salmanticę, quia bulla originalis non exceptit, nec verbum ullum de hoc dicit, sed absolute concedit. Nec etiam requiritur, quod dicti confitantes sint scripti manu religiosi ordinis predicatorum, nil de hoc dicit bulla, nec quod dicti confitantes ieiunent in vigilia sancti Dominici, nil in bulla Leonis Decimi, sed in constitutionibus confitatum, seu confitaternitatis rosarij post factis, que non possunt alterare dictam bullam.

*Predicti privilegij
expositio.*

Adverte quod dato predicta absolutio concedatur confitibus dicentibus qualibet septimana predicta pater noster, et Ave Maria, et per consequens, si non dicant, non possunt absolui, quia non faciunt, quod mandatur in indulgentia. At vero si postea reincipiant dicere dicta pater noster, et Ave Maria, poterunt absolui sicut dictum est, quia non perditur hoc privilegium irreparabiliter. Argumentum ex clericis negociatoribus, qui dum cessant, gaudent in bonis patrimonialibus. c. de vita. Et Panoz. ibi numero. 11. et glossa. secundum autem privilegia particularia habent quidam prelati vberitatem potestatem ea, quam etiam possunt comunicare suis fratribus.

Quinta concl.

Solum exceptit casus cenę.

Quinta concl. Provinciales Indiarum, et provinciales absente vicarius provincię, et fratres quibus specialiter, et expresse dictus provincialis, vel dictus vicarius provincię commiserint, possunt absolueri omnes christi fideles pro confessionibus ad eos recurrentes ab omnibus censuris ecclesiasticis, sententijs, peccatis, casibus etiam sedi apostolice reservatis, exceptis de cenę domini.

Adverte primo, quod licet hoc privilegium concessum sit

Absolutio terti^o quo ad seculares.

provinciali sancte crucis de Isla spanola ordinis predicatorum, et dicto vicario, et dictis fratribus, sicut dictum est, verumtamen eo gaudent omnes provinciales ordinum mendicantium, et Indiarum per communicationem particulariter eis per breve Adriani sexti factam. Et similiter omnes alij provinciales dictorum ordinum mendicantium quarumcumque provinciarum Europa, Africa, Africa, &c. quia non est ratio particularis, quare Clemens. 7. concesserit id privilegium dicto provinciali sancte crucis, plusquam alijs. Quod quidem concessum fuit anno. 1530.

nota

quia Adrian^o conceat concessa et concedenda.

¶ Secundo adverte, quod priores conventuales non gaudent hoc privilegio nisi particulariter, et expresse per provincialem, vel vicarium dictum committatur, qua propter deberent provinciales, quando confirmant fratres electos in priores, vel quando instituunt vicarios domorum indiarum particulariter, et expresse hoc privilegium eis committere, quia hoc privilegium provinciali conceditur, privilegio vero provincialis non gaudent priores per communicationem, ut diximus supra. absolutio pri. in 3. notatu.

Provincialis debet committere prioribus, quando eos confirmat hac facultatem.

Aduertendum.

¶ Tertio adverte, quod hoc privilegium est personale, ut pote personis concessum, et sic sequitur personam ubicumque fuerit secundum regulam, privilegium personale in 6. Et s. Anto. 3. ^{par.} tit. 20. regula privilegiorum, et licet finito officio provincialis, vel vicarij dicti, non possunt ipsi uti hoc privilegio amplius, quia officio, et dignitati fuit concessum.

Sancti Antonii?

Privilegium concessum provinciali, quia personale cessat completo officio. sed si ipse altari commissio, eo amoto, non cessat talis commissio.

At vero non cessavit si concesserunt alicui fratri, quia auctoritate apostolica hoc concesserunt, ut dixi supra, absolutio pri. dubio. 2. An autem cesset si frater iste in Indiarum cui facta est dicta commissio, vadat in Hispaniam?

Dico quod quandiu est provincia Indiarum unde missus fuit, quod gaudet dicto privilegio quia illud est privilegium personale. &c. An vero si idem sit, si hinc recesserit habitaturus in Hispaniam? quod non, sed quod tunc cessabit, quia hoc privilegium concessum fuit provincialibus Indiarum,

+ Dico,

Bij.
B.ij

Absolutio 3; ~~qua ad seculares.~~

indiarum, & fratribus suis, sed ille iam non est
indiarum. Ergo ~~3.~~ itaq; quandiu fuerit isti fratres
quibus comissa est potestas huius breuis Clementis. 7. sub-
diti provincialibus, qui eis hanc auctoritatem comiserunt
gaudere utiq; possunt dicta auctoritate ubicunq; se re-
ceperint. Aduerte, quod semper isti fratres dicuntur sub-
diti provincialibus, quandiu in aliam provinciam assigna-
ti, non fuerint, quia officio provincialis comissit cle-
mens. 7. hanc potestatem, & non fratri tali, officium
autem provincialis idem est, licet electi in provincia-
les plures fuerint.

Sexta concl^o.

Absolutio ab omnib;
etiam confetis in bul-
la cene ex Adria.
6.

†

Declaratio priuile-
gij Adriani.

nota

¶ Sexta concl^o provinciales indiarum ordinum me-
dicantium possunt ex priuilegio Adriani. 6. concessu
ad petitionem imperatoris Caroli quinti, anno. 1520.
et fratres quibus comiserunt, omnes indos, et omnes
christicolos fratres concomitantes ad opus conuersio-
nis absolueri in utroq; foro ab omni censura etiam
de cene domini. Conceditur enim eis omnimoda Pa-
pe potestas in utroq; foro, tantam quantam iudicauer-
int expedire pro conuersione indorum, & manute-
tione, ac profectu illorum, et aliorum prefatorum in
fide catholica & obedientia Ecclesie Romane, sed
quia indigent hec declaratione, ideo.

¶ Primo scito, quod prelati quibus conceditur ista potes-
tas in breui Adria. 6. non sunt priores conuenticales
nec guardiani, nec vicarij provinciales, sed solum pr-
uinciales, vel vicarius provincie, mortuo provinciali, vel
vicarij generalis ordinis, quia dicitur in littera, quod
debent permanere sub obedientia ^{magistri} generalis or-
dinis isti prelati, quod non potest intelligi, nisi de pro-
uincialibus, vel vicario provincie sede vacante. Alij
autem sunt sub obedientia provincialis. Item quia se-
quitur absurdum, quod priores, vel guardiani quatuor
fratru

~~Absolutio testis, de testibus p[ro]p[ri]is.~~

Statum haberent in suo conuentu omnem authoritate, quam habet generalis per totum ordinem, & ultra hoc omnimodam Pape authoritatem in vtroq[ue] foro super indos. **S.** ergo si clare non conceditur, non debemus talia subinferre ex commissione generali. Provinciales quando confirmant priores deberent hoc illis concedere, vel si non omnibus saltem illis, qui ad id idonei videntur.

T Secundo scito, quod per illa verba scilicet omnimoda Pape potestas, non venit totum, quod alias Papa posset, quia iam posset creare novos episcopatus, deponere q[ue] reges. **S.** sed venit iudicio meo quedam, que comuniter Papa suis legatis comendat, & alia que non semper sed aliquando, & per quam raro committit, & committit, que viri coram dati iudicabunt in particulari. Absoluere vero ab ex-

communicationibus e[st] contra dominum, dispensare in votis castitatis perpetue, & impedimentis matrimonij de iure humano, hec et in his similibus absq[ue] dubio conceditur, quia hec committi solent legatis, & sepe indiget hec ecclesia huiusmodi potestate ad manum habere, & ad Clementiam ~~compe[te]ntem in verbo omnimodam~~ Et ad panormit.

c. conquestus. de foro competan. numero. 4. dico, quod plura concedit Papa hic, quia addit tantam quantam oportunitatem, & expedientem iudicauerint pro conuersione Indorum & manutentione, ac profectu eorum, & aliorum in fide, & obedientia Ecclesie. Rom. ubi Papa se magis declarat.

T Tertio scito, quod persone, super quas conceditur dicta potestas, sunt fratres proprii, vel alterius ordinis de licencia sui prelati, deputati tamen conuersioni Indorum, qui non solum sunt que valent Indorum linguam, sed alij, qui eis ad hoc eos ad hoc ciant ad hoc, vel domum seruando, pueros docendo, vel curando infirmos. **S.** quia sine his non possent primi exercere

Aduerte quid provinciales debent facere, cum confirmant priores.

Quid concedatur per omnimodam potestate ab Adriano id scilicet quod comuniter legatis solet.

Valde considera

In voto castitatis dispensatio.

Modo clari in conpendio societatis.

Contra glossam. & Panorm.

Circa omnimoda potestate Adii. 6.

Panor.

Nota.

Quod possunt prelati, et illi, quibus committitur per bullam Adriani in dispensationibus.

Notandum.

Considerandum, qui sunt veri christicolae, qui ad opus conversionis Indorum fratres concomitantur.

Adii. 6. Absolutio. 3.º circa omnimoda potestatem

re conversionem indorum. Item quia privilegium concessum scholaribus, extenditur ad comorantes in studio cum eis, quia large possunt dici scholares, quod tenet glo. c. i. de locato. et Pan. ibi. numero. 9. Item quia conceditur hec potestas supra ^{fratres, et super omnes} ~~seculares~~ christicolas fratres concomitantes ad opus conversionis, ergo ad fratres dictos, qui concomitantur.

Et super Indos, et ad hoc sufficit quod expediat conversioni eorum, ad hoc ut possint prefati prelati vii potestate dicta, vel quod similiter expediat manutentioni, et profectui eorum in fide, et obedientia Ecclesie Romanae, et sic possunt dispensare in voto castitatis perpetue, vel super impedimentis dirimentibus matrimonium de iure humano. Et absolvere ab excommunicatione cene domini, si expediret saluti anime vouentis, vel contrahentis matrimonium. Et itaq; causa sufficiens in presentiarum est non solum quando in generali expediret bono communi indorum, sed quando in particulari utile esset, ut quis eisset peccata, et ut plus diligat ministros Euangelij, et ut quietius vitam agat cum coniuge, que causa non sufficeret cum fratribus, vel alijs, quia ista causam rationabilem, que debet semper intervenire in huiusmodi dispensationibus requiritur, quod cedat in bonum indorum directe vel indirecte, ut patet in litera.

Et super christicolos ad opus conversionis indorum fratres concomitantes. Quamquam hec verba concomitantes fratres. videantur quandam particularitatem, et spontaneam oblationem ad dictum opus conversionis, quam de se ipsis sunt facturi illi christicolae. At vero extenduntur ad christicolos, qui exemplo bone vite, odore sancte fame vitam agunt inter has gentes nouiter conuersas, quid enim amplius facturi essent, si concomitantur fratres? Item quia sequitur idem effectus, qui precluditur

tenditur in dicta concomitatione, et sic vidi fieri a viris
pijs, et doctis, quia inquit, curit. verbum dictum, et
dilatur in cordibus indorum per huiusmodi personarum
exempla, adiuuaturq; predicatio Euangelij, et conuersio
indorum.

Causa et ratio, que mouit Papam ad concedendum
hoc priuilegium fuit, vt melius conuersio indorum fieri
valeat, et saluti animarum omnium in Indijs pro tempo-
re degentium prouideatur. Sic dicitur in litera et sic
iste est scopus concessionis huius, et ad hoc debent res-
pondere vtentis hac potestate omnimoda Papae, ne excent
quoniam non valet dispensatio illius, qui dispensat in
iure comuni citra Papam sine causa rationabili vt tenet
Panor. c. quia secundum de prebendis, numero 3.

nota dicitur

Et silvester verbo, dispensatio. §. 3. vt dictum est supra.
Limitationes tres ponuntur in breui, ad hoc vt prefati pri-
uilegiati vt possint prefata omnimoda potestate.

*Syluester.
limitationes.*

Prima limitatio est, vt prelati vbi sunt episcopatus
creati distent ab episcopis vel ab eorum officialibus per
duas dietas. Sic alias non valeret dispensatio, et ratio
huius limitationis fuit vt deferretur episcopis in subditis
suis. Et sic si potestas huius priuilegy exerceretur in foro
conscientie, etiam in illos, qui non sunt subditi episcopi loci,
posset fieri intra duas dietas, quod nulla iniuria episcopis
fuit. Et officiales episcoporum in presenti sunt vicarij gene-
rales episcopatus (como los prouisores) non enim dicit bre-
ue officiales episcopi, quia tunc omnes vicarij multorum
locorum, qui habent ibi ius essent contenti in hoc priuile-
gio nomine officialium, sed dicit officiales episcoporum, vt
tenentur generales cuiuscuq; episcopatus. Item quia nos
habemus priuilegium Pauli Quarti in quo conceditur nobis
nostra priuilegia iuxta fauorabiliorem illorum inter-
pretationem in omnibus, et per omnia, ergo quando est dubi-
um de aliqua concessione nobis facta debemus interpreta-
ri iuxta

*In foro conscientie etiam
intra duas dietas pos-
test esse vsus omnimode.*

*Nota, nam est singula-
ris aduertentia.*

*Per officialem episcopi
intellige prouisorem, vt
vocant.*

*+ intelligatur officia-
les*

Lau. 3.

Aduerte

Si Epus ~~in~~ adesset, con-
sensus non posset pre-
stare generalis vicarij, nec
epo presente.

Syluest.

Epus potest concedere
suo vicario vt det
assensum fratribus ad
vsum omnimode Adriani.

Valde nota.

Dato semel assensu
sine causa rationabi-
li non potest reuo-
cari.

tari iuxta fauorabiliorem interpretationem nostram.
¶ Quarto scito, quod Paulus Tertius hoc breue Adriani. 6.
ampliauit ad loca vbi sunt Episcopatus creati, vel infuturum
creabuntur etiam infra duas dietas. Sed debet interuenire
episcopi consensus, et episcopo existente in Episcopatu, non
posset generalis Vicarius totius dioecesis dare hunc assensum,
secus si non existeret. Argum. c. nullus. de temporibus
ordi. in. 6. et clementina. dudum. de sepul. vbi in presen-
tatione confessorum episcopus debet dare suum assensum,
sicut hic, et tamen si episcopus est in ciuitate non potest vica-
rius generalis dare. Syluest. confessor. 2. §. 7. ex quo pa-
tet, quod alij inferiores vicarij non poterunt dare eis hunc
assensum, nec predicti prelati possunt patere ab eis, quia non
possunt cedere honori, qui debetur in hoc casu episcopis.
At vero episcopi bene poterunt concedere eis vt possint pre-
stare hunc assensum, quia possunt cedere honori suo, cui
defertur in limitatione dicta de dietis duabus, sed de-
bet interuenire clausula particularis in hoc, quia epi-
scopi possunt ex commissione particulari scilicet, Pauli 3. c. qui
ad agenda. de procura. in. 6. et postquam episcopi dederint
assensum dictis prelati vtendi hoc priuilegio infra du-
as dietas, non poterunt sine causa rationabili tollere, quia
episcopi subduntur iuri canonico dicenti. Quod semel
placuit, amplius displicere non potest. C. sine causa scilicet
rationabili. de regulis iur. in. 6. regula. 21. et regula
16. de cet. vbi glosa dicit, quod imponit necessitatem quan-
tum ad subditos, et quantum ad principem potentem, quia
potest priuilegium moderari, et causa rationabilis vacat,
si post licentiam vterentur scandalose, vel mendaciter
assent. secundum syluest. confessor. 2. §. 11. nec cessabit
hic assensus per mortem episcopi, qui dedit, quia ipse non de-
dit ex proprio iure, sed Papa ei concessit, vt posset presta-
re,

Absolutio. quomodo religiosi vtuntur ~~potestate~~ omni moda potestate. 14
re, et sic auctoritate Pauli Tertij dant assensum, qui an
te non poterant.

¶ Declarationem privilegij Pauli tertij in ampliacionem concessionis Adriani. 6. vide in fine. in verb. privileg. vbi aperte manifestatur, per Paulum tertium, non fuisse restitutam omnimodam potestatem Adri. 6. sed potius ampliatam, vt ibi erit manifestum ex iuris peritis et testibus et legibus adductis.

¶ Quinto scito, quod vbi non sunt episcopatus creati, vt quondam en Yucatan et En la vera paz, et Veraqua possunt prefati prelati vti hac potestate, sine eo quod episcopi prestent assensum, quia ibi non extenduntur termini suorum episcopatum, et postquam ibi predicti prelati exercent hanc potestatem, nil possunt intentare episcopi vicini, quia illa loca sunt comissa dictis prelati per Papam, et sic sunt eius delegati, et ob hoc possunt sacramenta confessionis matrimonij. &c. celebrare, etiam post concilium Tridentinum, quia concilium loquitur in locis episcopatus, et diocesis episcoporum, illa loca non sunt de suo episcopatu quia ultra limites sui episcopatus existunt, immo possunt religiosi Ecclesias benedicere, sacramentum confirmationis conferre, Ecclesijs de ministris providere per breue Leonis Decimi.

¶ Secunda limitatio est, quod hec potestas omnimoda Papae non extendatur ad actus, qui requirunt specialem ordinem, vt patet in litera, et quod ex hac concessione, in qua datur omnimoda Papae potestas dictis prelati possunt absolueri a casibus de cena domini, dispensare in dotis. &c. Et in matrimonio, ex eo patet, quia expressi sunt aliqui casus speciale mandatum requirentes, quando dicit, quod habeant tantam potestatem quantam iudicauerint expedire, et esse expedientem pro conversione Indorum. &c. ac aliorum prefatorum. Non enim conversio hec fieri potest sine dispensatione, et absolutione multorum casuum speciale mandatum exigentium, nec episcopi ordinaria

Considera

Sec

Considera

Considera

Secunda limitatio.

A casibus in bulla cenae.

ordinaria potestate possunt super hoc. Ergo dantur casus speciales. *§.* Et super hoc addita est clausula generalis, et omnimodam potestatem nostram. *§.* cum concessisset, quod extendatur ad casus, qui non requirunt ordinem episcopalem, qui casus sunt speciale mandatum petentes. c. accedentibus. de excess. prelatorum. Ergo conceduntur alia specialia. c. qui ad agendum de procur. in. 6. Item quia in privilegijs Apostolicis magis attendimus mentem concedentis, quam verba, secundum Panor. c. 2. de appell. num. 2. que quidem mens colligitur ex ratione expressa in concessione. Quae sufficientissime expressa fuit per Adrianum sextum, quando concessit omnimodam potestatem suam ad omne, quod expedierit pro concessione ^{ver} Indiarum. Et ego magister Alphonsus a vera cruce fide facio ante 40. annos audisse a primo archiepiscopo mexicano viro integerrimo, religiosissimo et humilissimo, Fratre Ioanne Cumarraga dictum fuisse ei, ab illo qui erat a consilijs Adriani. 6. *¶* Ya en buen hora con la concession por que la lleuays, como si fuerades Papas.

Panor.

Non faciunt contra concilium Tridentinum. religiosi quando tractant causas matrimoniales.

Valde considera, quod cause matrimoniales modo quando tractantur a religiosis cum indici non perturbant episcoporum auctoritatem.

¶ Sexto scito, quod dato in concilio Tridentino. sessio. 24. c. 26. mandatur, quod cause matrimoniales a solo episcopo tractentur, nec legati, nec nuncij apostolici, aut alij quorumcumque facultatum vigore in predictis causis impedire episcopos, aut aliquo modo presumant, non obstantibus privilegijs. *§.* Religiosi in his Indiarum partibus non tractamus huiusmodi causas modo, et forma, qua possit dici impedire episcopos, vel turbare, quia non cum strepitu iudicij illas tractamus, sed ut viri Evangelici, et magistri veritatis docendo veritatem, et sic non usurpatur iurisdictio episcoporum. Nec obstat, quod in executione horum aliqua sollemnitas seruetur, quia magis est ad inuestigandam veritatem, quam ad procedendum contentiose. Imo posset dici

dici ad concilium, quod dato, derogetur nostro privilegio per suum decretum. At vero quia non cognoscunt prelati de huiusmodi causis, ut decani, Archidiaconi, & sed ut delegati a Papa eius authoritate, non impediendo in casu ire ad episcopum, non dicitur impedire episcopos, vel turbare eorum iurisdictionem, hoc enim prohibetur delegatis apostolicis in hoc concilio. Argumentum, et quoniam. de immun. Eccl. 6. Si enim Indi non veniant pro huiusmodi causis ad dictos prelatos, non est precipere pertinentia ad episcopos, vel turbare eorum tribunalia, si fuerint huiusmodi causas.

Tertia limitatio est, quod hec supradicta potestas non datur perpetuo, sed donec aliud per sedem apostolicam fuerit ordinatum. Per que verba excluditur opinio dicentium breue hoc Adriani sexti, cessasse, quia (inquiunt) cessavit ratio concessionis eius. scilicet, conuersio Indorum, et penuria ministrorum. Quibus Be. Quod dicta potestas non fuit concessa donec conuersi sint Indi, vel fuerit abundantia ministrorum, sed donec aliud visum fuerit per sedem apostolicam. Item quod semper indigent Indi pro eorum sustentatione presentia fratrum. Item quia Paulus 3. Postea ampliauit dictum privilegium Adriani 6. ad loca ubi sunt episcopatus creati, ut in expositione eiusdem privilegii, ut dictum est, erit competissimum, ubi iura adducuntur.

Septimo scito, quod hoc privilegio non gaudent provinciales hispanie, quia ibi non limitatur ratio, quare hoc privilegium fuit concessum in his terris, ut notatum est supra. absolutio pri. no. 3.

Dubia circa predicta.

Primum dubium. Quid nomine casuum Papae venit intelligendum

Tertia limitatio

+ tantum,

Non cessavit privilegium Adriani 6.

+ militat

Notē casuū Papę non veniunt peccata, sed suspensio, interdictū, excommunicatio. Nauarro.

. S. Antonin⁹.

Armillā.
Tabienā.

Considerandum cum aliquis prelatus inferior Papa cōcedit suos casus nō cōcedit absolutionē ab excommunicatione vel excommunicatio, nisi explicet. Adrian⁹ in 4.

Nauarro.

Sanct. Thom.

Armillā.

Secundum dubiū. De eo, qui spe privilegij peccat.

Intelligendum in suis literis? B^o. quod excommunicationes Papę reservatę, sic tenet Caietanus. Armill. verbo. casus. §. 2. Nauarro. c. 27. numero. 254. non autē peccata, quia secundum. s. Anto. 3. p. Titu. i. c. 11. nullum peccatum quantumcumq; grauißimum est Papę reservatum. Etiam nomine casuum veniunt suspensio, interdictum, quando continentur in literis Papę, sic tenet Nauarro, Armilla Tabiena vbi supra. Quando autem alij prelati concedunt absolutionem suorum casuum non concedunt suas excommunicationes, quarum absolutio eis reservatur secundum Nauarrum vbi supra, quia isti prelati vltra excommunicationes has, habent peccata, quorum absolutio eis reservatur, ideo sit cautus, qui petierit casus episcopi, vt etiam peccata, & excommunicationes ei reservatas exprimat. Nota ex Caieta. in summa, quod absolutus a censura Papę reservata, puta propter simoniam, quod tunc poterit confessor absoluerē a peccato simonie quia ex quo cessat ratio reservationis, cessat etiam reservatio annexati peccati, quod etiam tenet Adrian⁹ in 4. fol. 264. ⁱⁿ percussione clerici, Et licet soleat limitari, nisi tale peccatum sit episcopo reservatum, vel habeat censuram episcopi, nihilominus Nauarro. c. 27. numero. 154. dicit, quod consuetudo iam habet contrarium, & quod ablata excommunicatione Papę, ablata etiam credatur et episcopi. Et Sanct. Thom. 4. d. 19. q. 1. questiuncula 3. Dicit quod potest confessor absoluerē a peccato, propter quod incurritur irregularitas, dato quod ipsa irregularitas pertineat ad superiorem. Vide Armill. verbo. casus. §. ii.

Secundum dubiū, an qui spe privilegij peccat suffragetur ei privilegium? B^o. Quod si in privilegio non cauetur, quod qui spe eius peccauerit, non suffragetur, poterit absolui, quia quando Papa vult, quod non

non suffragetur peccanti ex confidentia preuilegij, solet exprimeretur, ut patet in multis priuilegijs, que ego vidi. Ergo quando hoc non exprimit, nos non debemus distinguere. Argumentum enim ab speciali valet apud iuristas in his, que sunt de iure. Hinc enim dicimus non comprehendit in excommunicatione claustrum auxilium, consilium. *§.* nisi in ipso canone habeatur. Item quia hoc est beneficium principis in remedium peccatorum, ergo late debet interpretari. Hoc tenet victoria 4. de indulg. Syluest. verbo, Indulgentia. §. 10. parti. 5. Ledesma Coimbrencis. 4. q. 29. ar. p. dubio ultimo, quia qui peccat extra Ecclesiam cum spe immunitatis Ecclesie, gaudet. c. fin. de immunit. Eccles. ut ibi dicit glo. Et sil. ver. immunitas. 3. §. 2. Angelus. §. 17. ¶ Si vero in priuilegio dicitur, quod non gaudeat, qui spe eius peccat, tunc ~~patet~~ patet, quod non gaudeat. *§.* sed quis dicitur sic peccare? scito quod quando indulgentia est causa peccandi, et non utcumque debet esse hec causa, quia debet esse causa pronouatiua ad peccatum, sic ut ex ipsa indulgentia moueatur ad committendum id, ad quod non moueretur sine ea, nam qui peccat alias peccatum peccaturus, dato illam indulgentiam non haberet, tunc potest absolui, quia non peccat ex ope indulgentie, quia non mouetur positiuè ex indulgentia ad peccatum. Hoc enim requiritur. Et non obstat regula: frustra legis imploratur auxilium, qui peccat in legem, quia hoc intelligitur, quando in ipsa cauetur, quod non gaudeat lege. ¶ Item quia iste non peccat in legem immunitatis. *§.* Nec obstat dicere, quod indulgentia esset causa peccati illam habenti, quia non est nisi mala voluntas eius, indulgentia enim bonum prestat, sicut dicimus de muliere pulchra se obijciente sine mala voluntate oculis iuuenis lasciuui, et sic est causa Papa dans huiusmodi indulgentias.

¶ Et hoc idem dic de peccante spe quod vigilia talis festi ^{lat.} in capitulo concedet tales casus reseruatios, ut est moris, nisi prelatus dixisset, quod non gaudeat, qui spe huius peccauit. Ledesma coimbrenc. 4. q. 29. ar. 1. in fine. Et. Anto. de cor.

Beneficium principis
late interpretandum
Victoria
Ledesma
Syluester.
Angelus.

Aduerte.

~~An cum quis peccat
ex confessione priuilegij
fruaturs priuilegio.~~

Notandum.

Ledesma.
Cordoua.

Absolutio tertio.

de Cordoba.

de cor. complutensis tractatu de indulgen. dicunt, quod qui peccauit, antequam acciperet bullam vel Iubileum etiam spe eorum, quod potest absolui, quia exceptio intelligitur de peccatis in futurum. i. de his, que fecerunt post aduentum, et publicationem Iubilei, vel bullae, et non de factis ante. Sed tu aduerte, quomodo dicatur in Iubileo. Si dicitur, quod qui spe eius peccauit de preterito, quod non suffragetur ei, tunc nullo modo gaudet, quia iam constat de voluntate prelati. Si autem dicatur, quod qui postquam bullam vel indulgentiam acceperit peccauerit de futuro, tunc credo verum, quod dicunt isti doctores, quia non oportet amare interpretari, quod datum est pro consolatione fidelium.

Cum quis peccat spe bulle, vel priuilegij, quomodo possit absolui.

Tertium Dubium.

Tertium dubium, An possumus per nostra priuilegia absolueri excommunicatos, sine eo quod confiteantur sua peccata? Beatus affirmatiue, sic habet victoria 4. mater de indulgentia. Dicit enim non esse dubium, nisi quod potest absolui ab excommunicatione, habens bullam cruciate absque eo, quod confiteatur sua peccata, quia tunc nulla apparet fraus.

Nauarro.

Potest quis absolui ab excoicatione sine hoc quod confiteatur peccatum.

Tamen Nauarro. c. 26. numero. 31. dicit quod est securus oppositum. Ergo est securus, quod dicimus, Ego audiui a quodam docto, et pio sacerdote sibi respondiße hispani quendam magistrum in theologia, sic habere vrum, et sic est dicendum, et bulla ostendit modum quo fructuosius fiat, quando dicit, quod confessor auditis peccatis suis eum absoluat a tali excommunicatione, et Tabiena, absolutus. i. §. 7. Dicit quod dato sit prius imponenda satisfactio, quam absolutio danda, secundum priuilegij verba. At uero non imponit necessitatem hoc in presenti. Aduerte tamen, quod si priuilegia, vel indulgentia solum dicant, quod fructus possunt absolueri ad eos recurrentes pro salute animarum suarum a tali vel tali excommunicatione, non expressando auditis eorum peccatis. Et tunc nulli dubium, nisi quod poterunt extra confessionem absolueri excommunicatos, ut sunt omnes excoicationes, vel cesure iuris nulli reseruate.

Tabiena

Ab hiset

Abbis etiam curati, et fratres possunt absoluere extra confessionem, quia nulla forma datur in hoc. Et similiter ab omnibus alijs à iure reservatis episcopis, et non Papa, et itidem si essent censuræ ab homine, ut patet supra. in p.^a quest.^e et 3. vide ibi.

¶ Quartum dubium, quidam est excommunicatus, vel quia percussit clericum, vel quia incidit in aliam excommunicationem, poterit ne absolui instantiando in confraternitatem vere crucis, vel Rosarij, vel Beate Mariæ virginis? R. quod non, quia excommunicatus exclusus est ab omni actu legitimo, et humano. Est enim sicut membrum putridum, segregatum à corpore, quod quoad sic est, non potest participare humores à corpore. Sic excommunicatus non potest fieri nec procurator, nec confater, et sic nec absolui. ¶ Secundo dico, aliud esse in illo, qui excommunicatus accipit bullam cruciatæ, quia recipiendum illam non requiritur participatio, sicut in confraternitate, sed solum accipit bullam. sic enim in ea dicitur, quod omnes, qui eam acceperint, possunt absolui à tali excommunicatione. Et sic videmus fieri in Iubileo.

¶ Quintum dubium, an excommunicatus nominatim denunciatus siue à Papa, siue ab alio, possit absolui à confessione per privilegium apostolicum, vel per Iubileum ubi conceditur potestas cuicumque confessori absoluedi à peccatis, censuris sedi apostolicæ reservatis. Ledesma combricensis 4. q. 26. ar. 1. dubio ultimo. fol. 353. respondet affirmatiue, nec audiendus, inquit, in hoc collector privilegiorum fratrum mendicantium. Absolutio quo ad singulares 2.º in 2.^a impressione in fine. privileg. 19. Et Sugamij. dum tamen seruentur ea, que prescribit privilegium, vel Iubileus, quia. c. solite. de maior. ^{inquit.} qui totum dicit, nihil excludit.

¶ Item quia ibi dicitur in privilegio, quod possunt absolueri censuris fideles omnes, et à peccatis, sed nullus absolui

Quartum dubium

Excoicatus non potest fieri confater alicujus coitatis.

Considera, excoicatus potest accipere bullam, et Iubileu, ut absoluat.

Quintum dubium.

Per Iubileu vel privilegium potest quis absolui etiam ab excoicatione nominatim.

Absolutio 3.

ui potest sine preuia absolutione ab excommunicatione virtualiter, & generaliter, quia secundum .c. preterea et .c. suspensionis. de officio deleg. cum aliquid committitur expediendum, reliqua omnia, sine quibus illud expediri nequit, videntur commissa. At vero non est impendenda absolutio ubi manifesta est offensio sine preuia satisfactione, que si offensio fuerit dubia, dari debet competens cautio. .c. ex parte. de verbo. sig. et venerabilibus. de sent. excom. in .6. Et quando penitens offensam fatetur confessor, dicit offensio manifesta coram deo, sicut si confessio fieret coram iudice in foro exteriori, unde tunc necessario est premittenda satisfactio. **¶** Et dato in Iubileo, vel indulgentia non fiat mentio de satisfactione premittenda, tamen sic debet intelligi, et redigi ad ius commune. Arg. c. causa. quam. de rescrip. docet q. glo. recepta. c. paratus. 23. q. 1. Non. n. intendit Papa suis indulgentiis aliquam ledere. c. super eo. de officio deleg. unde absolutio impensa per confessionem in ea specie, non premissa satisfactione, vel cautione cum pignoribus, vel fideiussoribus, nulla est.

¶ Vel si dubia est offensio, non premissa satisfactione, ut dictum est, imo absolutio excommunicati impensa ex vi Iubilei, vel indulgentie non prodest in foro exteriori, et hoc quoque a suo excommunicatore sit absolutus, vel alioqui potest absolueri in foro exteriori, quia in isto debet haberi pro excommunicato, dato sit absolutus in foro interiori. iuxta glo. c. de his. de accusa.

¶ Item quia alias cederet in contemptum iudicis excommunicantis, ad quem debet remitti absoluendus. .c. prudentia. §. sexta. de officio deleg.

¶ Item quia ecclesiasticus ordo confunderetur, si vni cuiusque sua iurisdictio non seruaretur. .c. peruenit. 11. q. 1. quod nota pro absolutis, per bullam, vel per privilegia, qui statim admittuntur ad officia diuina publicae. **¶** Pesbime
n. fit.

Cum est absolutio per bullam vel iubeum ab excommunicatione premitte da est satisfactio.

Absolutio facta sine cautione vel pignoribus satisfaciendi, est nulla.

Absolutus in foro conscientie per privilegium, vel iubeum ab excommunicatione, debet remitti ad iudicem qui excommunicauit.

Aduerte.

enim fit quoniam ab omnibus debet vitari in foro exte-
riori, alias fieret iniuria iudici. Quod intellige seruata
indulgentia concilij constantiensis circa vitandos ex-
communicatos. Et addit, quod confessori asserenti quod
absolutus prefatum excommunicatum, non est credendum
in foro exteriori, quia obstat regula iuris de remittē-
do excommunicatum ad suum excommunicatorem, vt
diction est, vide felinum. c. i. de excep. hec ille. Ex his
scieps, quod excommunicatus, nominatim denunciatus
potest absolui in foro conscientie per nostra preuilegia, si
alias poterat absolui anteq̄ denunciaret. dum tamen
parti satisficiat, vt dixi in foro conscientie tantum.

Sextum dubium. An per bullam de cœna domini re-
uocentur nostra preuilegia, que concedunt absolui, &
posse absoluere a casibus indicta bulla contentis? R̄.
quod de hac materia absolutio. i. concessione. i. no. 6. di-
xi, quod licet sit verum, quod per dictum processum de cœ-
na dñi tollantur nostra preuilegia, & alia quecunq̄,
quibus posset fieri absolutio à casibus ibi reseruatis. At
uero quia ille processus non est nobis authenticè intimat⁹
nec publicatus cum illa solennitate, que requiritur ad tol-
lenda preuilegia nostra, que possidemus cum sigillo, & ro-
bore authentico. Ideo quorsq̄ sit nobis publicatus, ma-
nent nostra preuilegia firma. Requiritur enim, quod
publicetur dicta bulla in episcopatu, vbi residemus, vt
dicit Soto, de iusticia & iure. li. 1. q. 1. ar. 3. & in colle-
gio. S. gregoriij disputatum est, & panor. c. cognocen-
tes de constit. numero. 7. Et ad arḡ, et ad doctores,
qui possunt adduci in contrarium. R̄. quod loquitur
vel in foro exteriori, vel quando Papa exprimit, quod
statim vult ligare, vel quando authenticè intimatur
processus de cœna domini.

felin⁹.

Nota.

Sextum dubium.

Ad hoc per bullam
cœne derogetur pre-
uilegijs, necessarium
est, bulla authenticè
nobis publicetur.

Soto.

Panor.

Obiectio.

¶ Opponent forte aliqui, quod iam alias nullus effectus esset processus sic sollemnis, qui fit à Papa et cardinalibus in die cenæ domini, in quo Papa tollit omnia preiulia in contrarium. Respondet Caietan⁹ 1. 2. q. 90. ar. 4. in fine, dicitur supra, quod si Romæ noua lex promulgatur, et nec curia ipsa procurat, ut promulgatio ad Ecclesias cathedrales perueniat, nec prelati, qui ibi sunt, insinuant suis Ecclesijs; accusari nec apud deum, nec apud homines ignorantie possunt absentes necij,

+
extra curia, si nō
promulgaretur in
alijs diocesibz, et
ecclijs. Vnde si

et sic concedo quod nullius effectus esset processus quantumcumq; sollemnis, ~~si non veniat in de aliquem episcopo~~ ~~patum~~. Et si esset aliqua ecclesia ubi non promulgaretur, ibi non ligaret, ut dicit Caietan⁹. Et quia in his partes non promulgatur, attribuitur providentię diuinę, ne manerent homines sine remedio. Et sic sepe permanent nostra preiulia in suo robore, et ~~q; in~~ ~~q; in~~ quidē iuste, et pie.

Obiectio.

¶ Et si opponas, quomodo anno 1570. adductus fuit processus de cenā domini authenticus in istis partibus in diarum, quo derogabatur quibuscumq; privilegijs in contrarium facientibus? R⁹. quod ibi dicebat Pius. 5. quod non erat sua intentio ligandi illo processu nisi quorsq; alius fieret, qui tamen est de iure quolibet anno fieri. Et sic quo vsq; iterum veniat ille alius processus, manent firma nostra preiulia, quibus modo possumus absoluere à casibus de cenā domini, ut ibi dicitur, quod notabis. Item quia iste processus nunq; fuit notificatus, nec per consequens promulgatus, et ~~q; non~~ non ligauit. in compari.

Additio.

Paul⁹ tert⁹.

¶ Additio ex compendio societatis ~~Pauli~~ Pauli tertius concessit, ut omnes confessores societatis possint absoluere

absolvere omnes undecunq; venientes à quibus cunq; peccatis Papæ reservatis, et censuris, præterq; ab illis que in bulla cene continentur.

Per Iulium Tertium concessum est generali, et alijs ab eo deputatis, vt ab omni heresi possint absolvere in foro conscientie tantum, et quod hæc facultas non reuocatur per bullam cene, Et potest esse absolutio à relapsu heresis, dummodo non sit publicum: hæc absolutio quo ad fratres, Vt in compendio in verbo, confessio ordinaria quo ad fratres. S. Ille, qui ex societate incidit in heresim solum à generali absoluitur. Nullus de societate potest absolui à reservatis prælato per bullam cruciate, vel Iubilei, etiam si in bulla exprimat, quod possint grego. 13.

In compendio indico societatis concessum est à Pau. 3. et Julio. 3. et greg. 13. vt omnes de societate, quibus commissum in omnibus partibus indiarum possint absolvere ab omnibus casibus, et censuris contentis in bulla cene domini.

Iulius Tertius et Pius Quintus et Gregorius. 13. quod confessoribus societatis possint absolvere à peccato heresis in foro conscientie.

Pius Quintus concessit, quod prouinciales possint committere confessoribus approbatis auctoritatem dispensandi cum his, qui ante matrimonium voverunt castitatem, vt possint petere debitum, et hoc in foro conscientie tantum. Idem concessit omnibus prouincialibus in partibus indiarum, vt eligant in quolibet conuentu duos fratres doctos, qui habeant auctoritatem absoluedi in casibus in bulla cene domini contentis.

Altare.

~~Altare ex compendio societatis indico.~~

Greg. 13. concessit, vt in indijs in singulis domibus signentur per præpositum singula altaria præuilegiata pro illis, qui de societate. Hæc concessio durat vsq; ad annu

Absolvere ab omni heresi.

Iulius. 3.
Pius. 5.
Grego. 13.
Pius Quintus?

Altare ex compen. societatis indico.
Grego. decim. Tertii?

1593

Cij.

1593. 11. diem Augusti, anni. 1593.

Apostata

Ex cōmuni compendio societatis, Nullus de societate potest transire ad alium ordinem nisi cartusiensium. Pau. 3. Quod de societate possunt licentiate transire ad alium ordinem. Pius quartus, et Pius quintus.

Ex compendio indico. Greg. 13. nullus de societate professus, siue secularis transire potest ad alium ordinem etiam cartusiensium sine licentia in scriptis Pape vel generalis sub pena apostasie, et infamie, et excoicationis latae sententiae. Et eodem paene contra recipientes, vel retinentes. Et prepositus potest contra tales procedere appellatione post posita.

Appellare.

Gregorius ~~decimus Tertius~~ anno 1575. religiosis precepit sub sententia excoicationis ipso facto, et priuationis officij, et vocis actiuae, et passiuae, qd nullus religiosus appellet a presatis ad tribunalia laicorum, sed solum liceat ad generalem, vel ordinis protectorem, vel Papam. Item dicit, quod fautores, et consultores in easdem incurrant penas. Item sub eisdem penis prohibet, ne quis provincialis, vel guardianus resistat visitatoribus, vel comisarijs ab eis missis.

Item ibidem, quod nullus provincialis, vel inferior mutet sine licentia generalis, ab eisdem comisarijs ordinata sub paenis supra dictis.

Julius tertius societati concessit, quod nullus a correptione regule societatis appellet etiam ad summum Pontificem, nisi de expressa eius licentia, et hoc iudice, vt habetur in c. cum speciali. extra. de officio. ordinari. Et idem concessit multo ante generali predicatorum Fratru Vicentio Vandelio.

Iulij. 2.

Iulij. 2. Pape habet breue in constitutionibus fratru predicatoru de nouo Romae impressis. dis. 2. cap. 73.

Baptizare.

An religiosi in partibus indiarum possint baptizare.

Baptizare.

Est notandum, quod dato sit peccatum mortale, baptizare extra necessitatem alienum parrochianum, ut dicit Soto in 4. dist. 4. questi. unica. artical. 3. ~~Con. 7.~~ ~~Concessio secunda.~~ propter iniuriam, quia sacramenta a suis presbiteris parrochialibus sunt recipienda. 16. q. 1. interdiximus. vide Syluest. baptismus. 3. in principio. At uero nulla incurritur excommunicatio, vel irregularitas, si oppositum fiat a fratribus mendicantibus, quia nullibi talis pena reperitur nisi in ministrando Eucharistiam, vel matrimonium, vel extemam vocationem, ut patet clementina. religiosi. de preiudic.

Soto

Syluest.

Secundo est notandum quod per concilium Tridentinum nulli priuilegio nostro derogatur, quo ad hanc materiam, ut patet per omnia eius decreta.

Quo ad baptizare per nullum decretum concilij Tridentini fratribus est prohibitum.

Prima conclusio, Fratres mendicantes indiarum possunt omnia sacramenta infidelibus, et nouiter conuersis administrare. Hoc concessit motu proprio Paulus Quartus fratribus de Mexico, et prouintie. s. Vicentie de chiappa, del Peru, del nuouo reyno. Et hoc in premium laborum suorum, et ut fides predicatione Euangelij, sacramentaq; administrantium numerus magis indies crescat. Concessum fuit anno 1551. Et hoc idem concesserat Leo Decimus duobus fratribus ordinis minorum venientibus ad has terras anno 1521. ut late nos in expositione priuilegij Leonis Decimi, et postea Paul. 3. anno 1543. comunicauit fratribus predicatoribus prouintie de Mexico. Et aduerte, quod causa, que mouit Paulum quartum, ad concedendum dictum priuilegium fuit ut fides christiana, que ceperat in his terris, per predicationem nostram et sacramentorum administrationem cresceret magis, ipsis fratribus predicatoribus sacramentaq; administrantibus infidelibus

Paul. 4. concessit fratribus Indijs ut possint baptizare, idem prius Leo 10. et Paul. 3.

Causa concessiois.
Notanda.

¶ Nouiter conuersis. Hęc autem causa, et ratio modo etiam militat in illis, qui per fratres baptizati, et in illis, qui ex his descendunt. nepotibus, vel pronepotibus. **35.** Dato paruuli baptizati sunt, certe huiusmodi fidei dilatatio rebus vt nunc, fieri nequit, nisi fratres dicti predicent, sacramentaq; ad ministrarent ¶ nouiter conuersis, et ab eis descendenti- bus quia licet in particulari nouiter conuersi dicantur, qui adulti sunt baptizati, nihilominus in generali considerantibus hanc huius noui orbis ecclesiam in ^{1^o} adunatam, omnes, et singuli apparebunt nouiter conuersi, et quod possumus sic facere probatur, quia idem Paul. 4° concessit nobis nostra priuilegia de nouo iuxta favorabiliorē illorum interpretationem, ergo debemus interpretari per nouiter conuersos etiam paruulos baptizatos, cum nomen hoc ferat hęc interpretationem, alias stricte interpretaremur. **36.** Sed dices, in quibus locis, Ecclesijsq; baptizare possunt isti fratres? Et qui indi debent esse isti, sue doctinæ, vel alterius parrochiæ?

¶ Secunda conclusio, fratres solum debent baptizare in ~~omnibus~~ Ecclesijs monasteriorum sui ordinis, ~~et in ciuitatibus, seu oppidis Hispaniarum existentibus, nam~~ inderens esset, quod sacramentum, quod tantas ceremonias, et solēnitates publicas petit, administraretur in aliena parrochia sine voluntate proprij parrochi, quia confunderetur Ecclesiasticus ordo. 11. q. 1. puenit. Quod si Papa particulariter non exprimit in concessione, nullo modo debet intelligi, vel deduci ex concessione generali, vt est ista Paul. 4. pro quo vide sup^o absolutio. p. dubio. 2. argum. c. abbates. de priuileg. 6.

¶ Et de Indijs populorum nostriorum non est dubium, quia alias nunq; sortiretur suum effectum dicta concessio

†
in quib; habitat, seu
~~quos hęc de visita,~~
~~vt dicit. Na,~~ etiā in
ciuitatib; seu oppidis
Hispanoz, vt fit Me
dici, et in locis, quos
habēt de visita, vt
vocat. Na

cessio. Paul. 4. item quia sic concessit modo de nouo.
Pius. 5. anno. 1567. 24. Martij quo vtuntur omnes
provincie Indiarum, ~~vt s^u in monasterijs ordinum~~
vel extra illa in locis ipsarum partium, possunt baptiza-
re.

¶ De Indijs aliorum populorum p̄ta clericorum vel
alterius ordinis, idem dico, quod sc̄l̄ possunt bapti-
zari per fratres in locis supradictis quia sic fuit a
principio in his provincijs, vt ego vidi. Et postea
anno supradicto. 1567. Pius. 5. vbi ~~sup~~ concessit fra-
tibus mendicantibus indiarum, vt in locis vbi sup̄
possint de licentia suorum prelatorum in capitulo pro-
uinciali obtenta administrare indis oia sacramenta,
pro vt hactenus consueuerunt, quia Pius. 5. dicit in
locis signatis, et signandis. Videtur securius, quod
solum in locis signatis possit religiosus baptizare se-
clusa necessitate.

¶ De filijs indiarum, et hispanorum, qui vocantur
Mestizos, an possunt virtute huius breuis Pauli. 4.
per nos baptizari Ego teneo, quod possunt, quia in mate-
ria larga sub simplici veniunt mixta, vt tenet Pa-
nor. c. fi. de simo. siluest. verbo dispensatio §. 3. vbi
datur alicui potestas dispensandi cum adulterino, et
incestuoso separatim, poterit dispensare cum eo qui si-
mul est vtrumq;, quia dato ex rigore iuris sub sim-
plicibus mixta non contineantur, secus ex benignitate,
sic ergo cum hoc priuilegium Pauli. 4. sit beneficii
principis in remunerationem laborum factum, et in fa-
uorem fidei amplianda interpretatio latissima est
facienda. ~~Et~~ Confirmatur, quia Paulus 4. concessit
sit nobis de nouo nostra priuilegia concessa, et conce-
denda iuxta fauorabilem illorum interpretatio-
nem.

¶ Paulus 4. vt fidem fecit cardinalis Alexan-
drin?

+
ipsis deputatis,

+
sup̄.

Pius quint?

Paul?

Panor.

~~Hijo de Español, Indio
se puede baptizar en los
monasterios~~

In materia larga sub
simplici intelligi-
untur mixta.

Paul. 4.

baptizare.

drinus, qui post fuit electus Papa Pius Quintus pro religiosis in noua hispania, et Peru ad exaltationem diuini cultus proprio motu, et viue vocis oraculo confirmauit omnia priuilegia data a suis predecesoribus, pro indorum conuersione, preesertim quod possent fratres mendicantes omnia sacramenta infidelibus et nouiter conuersis administrare et de nouo roborauit a postolica auctoritate non obstantibus quibuscumque in contrarium. Ex quo patet, priuilegia leonis. 10. et Adriani. 6. et Pauli. 3. que fuerunt data in fauorem fidei, et indorum, fuisse confirmata, et roborata peculiariter. Hoc fuit concessum Die 7. Junij, anno. 1557.

Leo Decimus
Adri. sextus
Paulus Tertius

Tert. conclusio.

Posset religiosus ex commissione sui prelati per bullam Adriani. 6. baptizare filios hispanorum seclusa necessitate.

Tertia conclusio. Nunquam vidi priuilegium, quo possimus baptizare filios hispanorum, vel ethiopicum, nihilominus tamen per breue Adriani. 6. provincialis, vel frater cui potestatem illius breuis commississet, bene possunt filios hispanorum et aliorum baptizare citra necessitatem cum limitationibus tamen supra positis. Absolutus. 3. con. 6. vide ibi. Per synodales autem concilij provincialis de Mexico. c. 62 datur licentia per hec verba (concedemus, que qualquier sacerdote yando de camino / o pasado por algun lugar pueda baptizar los niños, y confesar teniendo nra licentia para oyr confesiones) ex qua licentia patet, quod si frater transit per aliquem populum indorum, et non est ibi parrochus quod poterit baptizare paruulos, et indorum filios, et hispanorum sine licentia alia, quia hanc licentiam concessere et Episcopus de quaxaca, et quate mala et omnes alij, qui in illo concilio interfuerunt, dixi. Dixi quod poterit baptizare filios hispanorum, quia licentia nullum exapit, et ratio quare concessa fuit militat

Aduerte.

Vide infra verbo cap. provincialia. nota. 3.

Hec satis probabiliter sunt dicta.

militat in filiis hispanorum s̄s propter periculum decedendi si-
ne baptismo propter eorum teneram etatem. Et a fortio-
ri poterit baptizare frater ibi existens, quia licentia non
datur, quia frater transiit per illa loca, sed propter paruos
los, et ~~fratres~~ obviandum periculis tenelle etatis.

¶ Quarta conclusio. fratres supradicti poterunt uti oleo
sancto, et chrysmate antiquis vsq; ad tres annos, quia in
his partibus (inquit leo decimus) sine difficultate mag-
na nouum oleum, et balsamum haberi non possunt. modo
a Gregorio. 13. concessum est vsq; ad 4. ~~annos~~. āns.

Quinta concl^o.

¶ Sane oportet quod oleum sanctum tripliciter est. s.
chryisma, oleum cathecuminorum, et oleum infirmoꝝ.
Primum annuatim consecrandum est in die cenę de con-
secratione. d. 4. Si quis de alio. Et melius. d. 3. c. l̄is.
Et non alio tempore. Et primum, quia quolibet die cenę
dñi mandatur consecrari nouum, et vetus comburi. c. l̄is.
Vbi supra. sed non nisi postq; nouum receperimus, quia c.
si quis de alio. de consecra. d. 4. dicitur quod prececa-
pante morte potest sacerdos veteri chrysmate bap-
tizare, et Nauarro. c. 28. num. 75. dicit esse peccatum
mortale nisi in mortis articulo, chrysmate veteri bap-
tizare. et. glo. c. quoniam de sent. ex com. 6. verbo. du-
bium. Ego non debet comburi, quousq; veniat nouum chry-
ma. Ex hoc inferitur, quod circa mortis articulum posse
sunt omnes uti chrysmate veteri in baptismo paruulorū, si
nondum venit nouum. Probat̄ur quia paruuli semper
sunt in periculo mortis propter eorum teneram etatem,
et ideo mandatur, quod omni tempore anni possunt bap-
tizari, quod antiquitus non licebat nisi in articulo mor-
tis. S̄. ut patet in Ambrosio, Augustino. Et a fortio-
ri poterit infirmus intangi oleo veteri, cum per hoc con-
feratur sacramentum faciens de ~~alio~~ alio confutum
aliquando.

¶ Sed quid dicendum venit ad concessionem leonis 10.
B̄. quod loquitur cum adultis etiam. quod s̄s intra
terminum

Chryisma antiquum
nō debet comburi,
quousq; nouū veniat,
quia in necessitate pos-
test vsus veteris esse.
Nauarro -

Multo consideranda,
et probabiliter tenenda:
¶ paruuli possunt bap-
tizari cū antiquo chry-
smate si non est nouū.
quia ~~in necessitate~~
necessitate propter etate
tem.

Consideranda.
intelligen^{ti}.

Baptizare.

terminum tuum annorum ubi non inuenitur oleum nouum, quod tunc etiam necessitatem possunt fratres dicere ^{citra} uti antiquo oleo. Et modo per grec. 13. vsqz ad 4. annum, ut dictum est.

+
extra necessitate extrema baptizantes in dos, hæc 4. seruet. f.

¶ Est etiam notandum, quod Paul. 3. anno. 1535. concessit quod ministri etiam seculares in his partibus ~~extremam necessitatem baptizantes indolis. Itaque seruetur~~ Aqua sacris actionibus sanctificatur, cathecismus et exorcismus fiat in singulis sal, salina, candela, et capillum, detur duobus, vel tribus utriusqz sexus fructu baptizandis per omnes christiana ponatur in vertice capitis, et oleum cathecuminum ponatur super cor viri adulti, puerorum, ac puellarum.

¶ Aditio ex compendio indico societatis. Pius. 5. concessit fratribus de societate in partibus indiarum anno. 1569. ad decennium, quod possit in aliud decennium grec. 13. quod possint baptizare extra Ecclesias, et sine consuetis ceremonijs, cum ministri iudicauerint id ad maiori dei obsequium propter ministeriorum paucitatem.

Benedicere.

¶ Queritur, que possunt fratres mendicantes benedicere?

¶ R. quod sacerdotes possunt benedicere ornamenta scilicet amictum, cingulum, manipulum, stolum, Albam, casulam, Et hæc pro usu proprio. Hoc concessit Sixtus quartus fratribus minoribus. Quod et si restringeret capitulum generale fratrum minorum ad solos guardianos, fratres autem predicatorum sacerdotes non propterea prohibentur hæc benedicere et consequenter Augustinienses, quia non potest dictum capitulum generale fratrum minorum restringere.

+
distulit

Aduerte.

Sacerdotes possunt in ordine benedicere ornamenta non obstante restrictione minorum.

re nostra privilegia, ^{licet} quoniam illa, quae eis conceduntur, statim nostra fiunt, ac si nobis concederentur, ut dixi supra absol. p. in 2. no. Quia hoc intelligitur in favorabilib9.

¶ Priores conventuales, guardiani, provinciales, generales fratrum mendicantium possunt benedicere ecclesias, cimeteria, oratoria ^{per capitula} recepta, et recipienda, ac paramenta, et ornamenta, ac alia quaecumq; ad cultum diuinum, ~~et usum sunt~~ necessaria, in quibus chrisma non interuenit, pro usu eorum tantum, solenni benedictione benedicere valent. Hoc concessit Leo 10. et Paul. 4. ~~illis~~ de nouo confirmauit, et concessit.

Ex qua concessione possunt priores benedicere corporalia, quia conceduntur specialia scilicet, ecclesias, oratoria benedicere, et postea addit, ac omnia alia ad cultum diuinum necessaria cum exceptione scilicet, eorum quae petunt chrisma.

¶ Julius secundus concessit vicarijs generalis vel provincialis, vt corporalia et alia ornamenta suorum locorum, ac domorum, et calices benedicere valeant. Vide in compendio privilegiorum. concessione. 11. **A** Pio quinto.

anno 1571. datum est ordini predicatorum in noua Hispania, vt omnes priores conventuum possint benedicere candelas, in honorem virginis, et qui eas accensas in mortis articulo tenuerint, et corde, si voce non potuerint, se eidem gloriose matri commendauerint, si mori contingat, plenariam indulgentiam omnium peccatorum consequantur. Et iste candelae sunt, sicut aliae quas Adria. 6. Victorij concesserat. Et communicatione habent alij ordines.

¶ Ex privilegio. Adria. 6. possunt provinciales Indiarum ordinum mendicantium, et fratres eorum habentes auctoritatem omnimodam, dicti privilegij, benedicere omnia supradicta etiam pro usu alieno, si distet ab epis

et guardiani
Priores possunt benedicere corporalia.

Benedictio candelarum pro hora mortis.

benedicere.

ab episcopis, vel eorum officialibus per duas dietas, causa iusta interveniente pro bono indorum, puta, quia deferenda sunt ornamenta apud Episcopum distantem.

20. Leucig.

Omnia ornamenta benedicere tam pro usu proprio, quam alieno.

Patibus societatis est datum, ut prepositi possint omnia benedicere, in quibus non intervenit chrisma, et hoc sine limitatione tam pro usu proprio, quam alieno.

Et ultra hec possunt provinciales extra dietas duas dietas, et infra, supradicta omnia facere, et benedicere pro usu proprio, vel alieno in casu necessitatis episcopis in provincia non existentibus, imo benedicere calices, et sacramentum confirmationis fidelibus ministrare. Hoc enim concessit leo. 10. fratribus Joani glapioni, & francisco de angelis ordinis minorum anno. 1521.

venientibus ad has Indias. Et postea Adrian. 6. anno. 1522. concessit de nouo hoc privilegium provincialibus,

quod possunt communicare suis fratribus auctoritatem suam. **E**t adverte quod potestas, que datur per hoc privilegium leo. 10. non habet tantas limitationes, sicut privilegium Adria. 6. solum enim petit, quod episcopi non sint in provincia, ad hoc ut supradicta possint benedicere, & sic sede vacante dicitur, quod episcopi non sunt in provincia. Et nota, quod hec supradicta omnia possunt facere fratres, & benedicere si eis provinciales committentur, dicendo, auctoritate apostolica committo tibi ~~fratrum~~ auctoritatem brevis Adria. 6. omnimodam super has, et has personas, sicut tibi conceditur, nec non comunico tibi breue leonis. 10. et alia privilegia fratribus indiarum concessa, & concedenda.

In sede vacante prout provinciales indiarum consecrare solent per altera. s. aras, quod et ego feci.

##

fratibus societatis concessum.

Bellum.

Ex compendio indico. ex grego. 13. quod sine periculo irregularitatis patres societatis per varia indiarum

diarum loca possunt milites lusitanos exhortari in bello cum infidelibus ad fortiter dimicandum, dum modo patres ipsi non ferant arma.

Bulla cane:

¶ Ex compendio in ^{comuni} societatis. Pius quartus viue vocis oraculo concessit fratribus societatis, quod facultas concessa preposito generali absoluedi ab heresi, et alijs contra fidem, non reuocatur per bullam cane domini, et Pius quintus postea concessit societati, nec per clausulas generales, aut rescryptum generale. Et post viue vocis oraculo idem greg. 13. declarauit, maxime illa que ad heresim absoluedam expectant. Vide hæc materiã. Absolutio. 3. ibi. ^{secundum} dubiã.

Notanda concessio.

Canonica portio

¶ Est duplex, vna, que debetur episcopo ab omnibus Ecclesijs sui episcopatus de omnibus relictis eidem fratribus .10. q. 1. de his, que parrochijs in terris vineis, mancipijs, atq; pecunijs, quicunq; fideles obtulerint antiquorum canonum statuta seruentur, ut in episcoporum potestate consistant. De his tamen, que altario accesserint, fideliter episcopis deferatur tertia pars oblationum .c. officij, et requisiti. de testam. et Panor. c. relatum. de sepul. dicit, quod canonica portio debetur episcopo de illa canonica portione, que acquiritur Ecclesie parrochiali de relictis factis in loco sepulture. Et sed in hoc adducenda est consuetudo illius terre. secundum glo. d. c. officij, verbo. legitimam.

Panor.

¶ Altera est, que debetur Ecclesijs parrochialibus, que Ecclesia est non vbi quis decedit secundum Panor, sed vbi viuens sacramenta recipiebat. Et hæc est. 4. pars de omnibus relictis Ecclesie vbi sepelitur cuiuscunq; qualitatis sint, et de hac quarta loquitur element. dudum. de sepul. quando mandat fratribus, vt illam fideliter soluant Ecclesijs parrochialibus defuncti. Postea fratres habuere

Canonica portio.

Deinde

habuere quam plura ^{habes} priuilegia Apostolica, ad illam non soluendam, ut ~~videtur~~ ^{videtur} verbo, canonica portio, incompedio priuilegiorum, ~~datam~~ ^{datam} in con~~stit~~ ^{stit}utione, sessione. 25. c. 13. alterata fuerunt hec priuilegia, ut ibi videbis. Tandem Pius quintus anno. 1568. in motu proprio declarauit concilium loqui tantum de monasterijs ante annos 40. fundatis, que ipsam quartam soluere consueuerunt. Et sic licet fundata fuissent monasteria ab annis. 40. si non solvebant. 4. modo non tenentur soluere. Et etiam concedit, quod monasteria, que fuere a. 40. annis ~~ante fundata,~~ ^{dictam} ~~data~~ ^{dictam} non soluant ~~4.~~ ^{4.} ~~am~~ ^{am} et hec sunt omnia monasteria huius noue hispanie fore. ~~Et~~ Et cum conuouersia fuisset inter fratres, et episcopum de quartamala, data fuit sententia executoria per Rom. Archiepiscopum Mexicamum infauorem fratru, ut non soluere^{nt} ~~4.~~ ^{4.} ~~am~~ ^{am} Et ratio que mouere potuit Pium quintum ad concedendum, quod monasteria, que fuerunt a quadraginta annis ~~ante~~ ^{ante} de quarenta ~~annos~~ ^{annos} ~~aca~~ ^{aca} fundata non soluere^{nt} dictam ~~4.~~ ^{4.} ~~am~~ ^{am} siue soluere^{nt} illam, siue non, fuit, quia non prescribitur consuetudine contra ecclesiam, nisi per annos. 40. Etiam contra Ecclesiam particularem, ut tenet Panor. c. fin. de consuetud. numero. ii. Et monasteria fundata ante. 40. annos, que solvebant ~~4.~~ ^{4.} ~~am~~ ^{am} tenentur modo soluere, quia non excimuntur, nisi non haberent consuetudinem soluendi. Tunc enim iam est prescriptum, nec uult tolerare Pius quintus prescriptum. Et dicit, quod non tenentur soluere tunc de omnibus relictis fratribus sed tantum, de his, que cum corpore defuncti contigerit deferri, non autem de missis, vel alijs, vel alias quomolibet fuerint donata. De quo quidem est maxima contentio inter clericos, et fratres, ut est uidere in Clement. dudum. de sepul. de quibus et quomodo hec ~~4.~~ ^{4.} ~~am~~ ^{am} erat soluenda (Notandum esse corruptelam et tyrannidem

Nota q non est debita 4. in Indijs a monasterijs.

Panor.

Porque todos los monasterios en las Indias quasi son de 40 años aca por eso no deben la 4.

Donde se debe. 4. de las missas nose a de dar.

Porque

dem, deferre iura duplicia à curatis, quando defuerunt corpus defuncti in monasterium, quia est contra iura concedentia liberam sepulturam apud fratres, puniunt enim curati, sepelire se mandantes apud nos.

Es tirania Heuar los derechos doblas de los que entos monasterios se entie rran.

Queres: Inquam penam incurrant prelati, vel curati cogentes fratres, vel testamentarios, vel heredes defuncti ad soluendam quartam? Sixtus quart^o anno. 1474. tulit penam interdicti ingressus Ecclesie in locorum ordinarios, et in alios sententiam excommunicationis ipso facto, si directe, vel indirecte ^{ob} solutionem alicuius 4te parochialis, vel canonice, vel alterius portionis, seu oneris, dum apud fratres fideles tumultantur, cogerint quomodo fratres, vel testamentarios, vel defuncti heredes. Vide in mari magno ^{noto} fol. 241. concessione. 537. Et per hęc B^o ad glos. clement. dudum de sepult. Et ⁱⁿ sant. Anto. 3. p. titu. 10. c. 5. numero. 15. dicentes posse curatos compellere supradictos ad soluendam quartam, ^{locutum} secus dum ius comune. Ex his patet, quod sunt omnes excepti à supra dictorum solutione, quod notabis -

que los que piden la quarta sens de descomunion ipso facto.

+ Augustini ep^o.

S. Anto.

++
loquantur . n.

Capitula provincialia

Queritur de potestate capitulorum provincialium alium fratrum mendicantiu Indiaru.

R^o. Per primam conclusionem, quod potest diffinitorium capituli provincialis confirmare, vel cassare fratrem electum in provincialem, et ad acceptandum dictu officium censuris ecclesiasticis compellere, et si contingat diffinitorium in partes equales diuidi, tunc ab eodem diffinitorio vnus religiosus eligatur de dicta provincia, et ea pars diffinitorij cui talis electus adhaeserit, provincialem casset, vel confirmet, pro vt videbitur expedire. Hęc concessit clemens 7° 1532. Nota quod ^{hoc} nomine diffinitorij in hoc priuilegio venit vicarius generalis, qui

J
concl^o prima.

+
anno

Hęc nō deserbit pro heremitis sacri.

Capitula provincialia.

Augustini in no-
ua hispania, quos
vsq; provincia sit
sine recurso ad
hispaniam.

Hac pro ordine pre-
dicatorum dicitur.
Alij ordines habent sua
peculiaria instituta circa
hoc.

Secunda concla.

Posunt eligi penitentiarij,
qui omnia illa possint in co-
fessione, que ordinarius
potest.

+
dictis confessoribus concedat
omniam auctoritatem Adm. 6.
et auctoritatem Cle. 7. et
aliorum summorum ponti-
ficum, qui concesserunt in
vulta pro his partibus.

Aduertendum.

3^a concla.

lis, qui ibi preest & quatuor diffinitores, quia sine capi-
te non potest esse diffinitorium; Et ad argumentum: quo-
modo se poterit tunc diffinitorium in partes equales diui-
di? R. quod quando vicarius qui ibi preest, eligitur
in provincialem. Notandum est etiam, quod licet iste
frater, qui debet eligi, quando diffinitorium se in par-
tes equales diuidit, appareat prima facie, quod debet
esse filius provincie, quia alius non dicitur de ista pro-
uincia, sed hispanie, vel bethice. R. At vero non
intelligo nisi de fratre assignato in hac provincia, dato non
sit filius eius, nam quando constitutiones predicatorum vo-
lunt facere hanc distinctionem expriment, vt de diffini-
tore capituli generalis, et socio eius, dis. 2. c. 5. numero 4.
in consti. ~~primi~~ predicatorum.

¶ Secunda conclusio. Alia multa concessit cardinalis
a latere in Hispania anno. 1553. auctoritate apostolica
July. 3. Ioannes Poggius nomine, concessit enim capitulis,
et congregationibus fratrum predicatorum, et fratrum
minorum et fratrum August. provincie noue hispanie,
vt in quolibet capitulo ex dictis ordinibus, tres vel qua-
tuor dictorum ordinum professores idoneos in confessores
penitentiariorum nuncupandos, qui omnes et singulos vtriusq;
sexus ad eas accedentes ab omnibus peccatis a quibus lo-
corum ordinarij absoluere possunt, et super casibus eiusdem
ordinarij reseruatis dispensare, ac vota, que ipsi ordi-
narij possunt commutare, possunt ipsi commutare libere, et
licite concessit hoc perpetuo, et auctoritate apostolica ad
perpetuam rei memoriam. Nota, quod quando capitula
provincialia hoc faciunt, aduertatur, vt provincialis aucto-
ritate clementis 7. committat dictis confessoribus pe-
nitentiarij potestatem, ibi etiam concessam, Et sic habe-
bunt ampliolem potestatem illa, quam concedit cardina-
lis supradictus. Potest enim hoc facere provincialis, vt
dixi supra. absolutio. 3. in conclusione 5. vide ibi.

¶ Tertia conclusio, Pius Quintus anno. 1567. 23. Martij
ad.

capitula provincialia.

ad instantiam philipi secundi concessit capitulis provin-
cialibus incliarum quorumcumq; ordinum etiam non me-
dicantium, ^{concessit} ut possint dare licentiam suis fratribus ut in
monasterijs sui ordinis vel extra comorantibus in locis
assignatis, et assignandis officium parrochi, sacramenta
ministrando, pro ut hactenus consuevere, ordinariorum
licentia minime requisita, et quod ibi, ubi dicti religi-
osi curam animarum exercent, nihil innovent episcopi
authoritate apostolica statuit.

Ministrare sacramenta
sine licentia episcopi.

Et q' epi nihil inno-
vet.

Nota 1.º quod persone, quibus conceditur supradicta
potestas exercendi officium parrochi sunt religiosi cuius-
cumq; ordinis, licet in petitione regis solum petitiu fuer-
it pro fratribus mendicantibus. Quare religiosi non ha-
bentes provincialem, et capitulum provinciale in his terris
non possunt gaudere dicta potestate quia debet concedi
et haberi in capitulis provincialibus a suis prelati-

1.º nota.

Aduerte.

Nota 2.º quod sub hac potestate, officium parrochi ex-
ercendi, includitur predicare, ut ibi dicitur, et glo. clemet.
audum de sepul. §. verum. pertinet enim de iure curatis. In-
cluditur etiam sepelire indos, et asociare eorum corpora
cum cruce alta etiam transendo per terminos parrochie
clericorum quia alij curati possunt, ergo. Qui exercent of-

2.º nota.

ficiu parrochi, etiam includitur habere scholas puerorū
c. ut quisq; de vita. §. debet tamen iste curatus qui-
cumq; sit habere scientiam linguarum suarum omnium qz
mandatur ⁱⁿ conilio Tridentino sessio 7. c. inferiora
quod resideat, et quod sit habilis, ac qui per se ipsum
curam animarum exercere possit, alias quod provisio, vel
collatio recusetur; Si autem non habet scientiam lingua-
rum non potest per se officium parrochi exercere: puta
predicare, sacramenta dare. §. vide. c. quia non nul-
li. de cleric. non residen. et c. licet. de elect. 6.

que sunt illa, que ex-
pectant ad officium
parrochi.

¶ Nota
Parrochus ops sciat
linguam illorū, cui
preest.

Et l'º d'ovicus gomez regula. de Idiomatico. pag. 230.
dicit esse regulam rotæ, quod is, qui Ecclesie parro-
chiali

Videtur quod sacerdos
secularis qui linguam
Indoy ignorat no sit
tutus in conscientia
in populo -

in Indoy

Panor.

Soto.

In privilegio Ly. s.
conceditur quod possit
religiosi agere de ma-
trimonialibus cau-
sis -

3. nota.

chiati prouidetur, nisi intelligat, et intelligenter loquatur
idioma loci, ubi ecclesia huiusmodi consistit, prouisio sit
nulla, et dicit ipse, quod regula hec fundatur in iure, *Vi*
de extrauagan. Joan. 22. titulo. de prebendis. sedes apo-
stolica. et. dis. 43. sit rector; Et dicit per dictam regulam
habere etiam verum in Ecclesia comendata: questione. 6.
dicit, quod hec regula ligat etiam extra curiam, quia ubiqz
militat eius ratio, scilicet, salus animarum, argumentum
ex eis, que fel. c. 2. de rescrip. notat. lege concilium Tu-
dent. sessione. 24. c. tamen si. et. c. vt si fideles. manda-
tur enim ibi curatis, ut diebus festiuis suis oibus lingua-
earum declarant ea, que ad suscipienda sacramenta per-
tinent. vide. sessione. 24. c. quondam. et sessione. 22.
c. et si missa. sessione. 25. c. non sunt ferendi, vide ses-
sione. 24. c. 12. Includitur etiam in hoc officio parrochi
quod habetur. c. dnus xpianus. de conser. d. 4. quod de-
clarat Panor. c. suam de simon. soto de iustitia. et iure.
li. 9. q. 3. ar. 1. Aduerte tamen, quod curatus non po-
test cognoscere de causis matrimonij, puta de celebra-
tione diuortij, quia pertinent ad dignitatem episco-
palem. c. accedentibus. de excess. prelat. et sic nec
fratres virtute huius breuis Ly. Quinti, pro quo vide
supra. absolutio. 3. verbo. 6. Soto, et similiter, parro-
chus non potest punire delicta, vel ferre excomunica-
tionem, quia non habet iurisdictionem contentiosam,
et per consequens huiusmodi fratres, nisi virtute indulti
Adriani. 6. vt dixi supra, absol. 3. verbo scito. no
poterunt, nisi quod parrochi possunt.
Nota 3. quod loca, in quibus potestas huius con-
cessionis datur exercenda per fratres sunt monas-
teria sui ordinis, modo sint sita in populis hispanoy,
modo in populis indorum, quia omnia sunt monas-
teria ordinis, et similiter extra, puta in populis de
su visita. *3. Nota* ^{habetur} *enim* in tra, postqz dicitur in
monasterijs

in monasterijs sui ordinis in locis ipsarum partium assignatis, et assignandis officium parrochi exercere possunt de licentia suorum prelatorum in capitulis prouincialibus obtemperata sine licentia episcoporum. Extra tamen hec loca non possunt fratres officium parrochi exercere quia non conceditur nobis absolute hec potestas, sed limitatiue. At uero in dictis populis possumus audire confessiones omnium in domibus, etiam si non sint de nostra iuris dictione, eosque baptizare, eucharistiam, et extremam unctionem conferre. Et factis hannis, et informatione suorum matrimoniorum eos matrimonio coniungere, etiam modo post concilium Tridentinum, quia nos hec omnia poteramus facere ante concilium per priuilegia Leo. 10. et Pauli. 4. ^{supra} citata uerbo baptizare. Et sic erat usus, ut uidi, et feci sepe. Sed in hoc breui Pij quinti conceditur, ut in dictis populis possimus officium parrochi exercere, matrimonium celebrando, sacramenta ministrando, pro ut hactenus consueuerunt, non obstante concilio Tridentino. et alijs quibuscumque, ergo. ¶ Modo autem ~~in dictis~~ non placet, quod possemus in domibus alterius iuris dictionis matrimonio iungere, quia abundat ministerium, et quia sequitur confusio, secus quando alter ~~est~~ est noster iuris dictionis, illorum, qui uolunt matrimonium contrahere, quia concilium non prohibet nisi sponsos alterius parrochie, quod tales non iungat matrimonio nisi eorum parrochus. Nota quod dicit sponsos, et non sponsum alienius parrochie. Adde hic, quod Pius Quintus declarauit, quod cum unus est unus parrochie, et alter coniugum alterius, ille in quo femina habitabit dicitur proprius, et hanc declarationem adducit Nauarro in suo manuali Latino c. 21. nu. 144. et per in appendice ad speculum coniugiorum. ¶ Nota. 4. Quod capitula prouincialia sine alia licentia non possunt signare populos, quos uoluerit suis fratribus ad predictam potestatem exercendam: puta assignamus fratrem. N. pro populo. N. indiffe-

Placet hec limitatio, et est necessarium sic tenere quoad matrimonium, et quoad alia sacramenta, sed sola necessitate, est probabilius.

¶ nota.

Capitula prouincialia.

indifferenter. *¶* Absurdum est enim hoc, nec concessum in breui, confusioq; iuris dictionis, et huerarchie Ecclesie, et ~~est~~ ^{esse} comune iurgium inter pastores ouium xpi; Ergo quomodo possumus illud inferre ex comissione generali, cum non clare concedatur? Quare verba hujus priuilegij *scilicet* in locis sibi assignatis, vel assignandis intelliguntur, quod episcopi concedunt fratribus tales populos, puta *et* conuento de tal parte, tunc prouincialis vel prior comedat fratri curam illorum, tunc dicit breue, quod in hujusmodi populis qui tempore dati breuis sic erant fratribus assignati, vel post assignabuntur, quod possint ibi fratres officium parrochi exercere habita licentia suorum superiorum in capitulis prouincialibus, quia cum non possint capitula prouincialia assignare fratribus ad predictum officium exercendum populos clericorum nisi delictentia ordinarij, et in hoc breue *¶* Quinti concedatur capitulis prouincialibus, vt possint licentiam dare suis fratribus officium parrochi exercendi in populis assignatis. *¶* necessario dicitur intelligi de assignatione facta per episcopum de tali et tali populo conuentui talis monasterij. *¶* vt dixi. *¶* Vel factam per regem philippum vel eius gubernatorem quia est patronus indiarum pro quo nota. *¶* Nota *¶* quod reges hispanie sine consensu episcoporum possunt assignare dictis fratribus populos Indorum, vt ibi exerceant hanc potestatem parrochorum. Sic practicatum est Mexici anno 1568. mense augusti: commendauit etenim fratribus predicatorum populum de Tepexic contra voluntatem episcopi de Haxcalla. Et similiter vidimus illo etiam anno ibidem populum de Tehoacan per dictam auerentiam comitti fratribus minoribus, no obstante quod

+
vel pro rege, vel
gubernator, qui vi-
ces gerit regis,

Locus assignandus fratribus
per episcopum, vel pro regem.

++
vel pro rege

5.º nota.

+
Et sepe in nova hispania sic
practicatum est.

Capitula prouincialia

quod ibi residebat clericus per episcopum dictum de Blaxcala. Et hanc auctoritatem habet rex Hispanie per breue Alexandri. 6. concedentis dictis regibus hispanie conuersionem indorum huius noui orbis, stucte precipiendo eis, ut mittant viros timentes deum, doctos, peritos, ~~et~~ ^{et} expertos ad instruendum illos in fide catholica; Et sic ex hac commissi-
 one per Papam facta regibus hispanie possunt assignare fra-
 tribus populos indorum, ut eos infide instruant, quia in hoc funguntur auctoritate Papae, ac si ipse Papa faceret, quia subrogatum debet sapere naturam subrogantis. Et delegatus non habet iurisdictionem iure proprio, sed iure delegatis, ut notat Panor. c. sane quia de potestate deleg. numero. 2. et quod iniungit, non sua, sed delegatis auctoritate iniungit. eo. titulo. c. cum in iure. nu. 2. secundum panor. Et sic facit rex, et per expressum mandatum regis fit assignatio a proregibus in noua hispania, et gubernatoribus alibi.

Rex Philippus patronus, imo delegatus papae in noua hispania.

Panor.

Objectio.

Et si dixeris, quomodo Papa aufert episcopis suam auctoritatem? R. quod Papa non aufert episcopis, quia potest ubique terrarum ministros preficere pro salute animarum, sine consensu ordinariarum, ut habetur. c. 2. de prebe. 6. nam ibi dicit glosa: ipse fuit vocatus in plenitudinem potestatis, ut ipse concurrat cum omnibus prelatibus, ideo inter ipsos est locus preuentiois. Et hanc potestatem preficiendi ministros pro salute animarum potest Papa committere quibus sibi visum fuerit, et sic commisit regibus hispanie.

Sicut etiam, quod rex hispaniarum duplici via potest providere ecclesijs populorum indorum de ministris. Prima iure patronatus, quo gaudet in his partibus, sicut in regnis granatae, cordubae, &c. Secunda, ratione delegationis sibi facte per bullam Alexan. 6.

Rex hispanie duplici titulo potest in nouo

Capitula provincialia .

orbe providere de
ministris i. quia pa-
tronus. 2. qz quoad
hoc pape delegatus.

Panor. de iure pa-
tronatg.

Considerandum

Xan. 6. de qua nunc loquimur. et sic incumbit regi his-
panie providere de ministris pro conversione indorum, et
non episcopis, nisi rege non providente, et non preficien-
te, ipsi enim soli per sedem apostolicam commissum est,
et hoc antequam essent episcopatus creati in his par-
tibus. Ex quo patet, Quod nulla iniuria episcopis in hoc
infertur, non eis enim auferitur ius providendi de cura-
tis, nisi prius Papa providisset, quia ut dixi concurrat
cum omnibus alijs prelati in procurando, et gubernan-
do populum xpianum, quia ipse est ordinarius ordi-
natorum, et ordinarius totius orbis, et vrbis; Et re-
ge non providente de hujusmodi ministris, provident
episcopi. Et cum rex providet statim cadit etiam prefectus,
et provisus ab episcopo. c. decernimus. 16. q. 7. et Pa-
nor. Rubi. de iure patr. numero. 4. dicit: episcopum, nec
alium prelatum habere potestatem instituendi rectorem
in beneficio sine presentatione patroni illius Ecclesie,
His sic factis.

¶ Nota, quod quando rex providet de ministris pri-
ma via sibi, ut patronus, quod tunc debet servare or-
dinem iuris, et pactum, quod concessit in erectionibus
Ecclesiarum, et episcopatum, quando de novo eri-
guntur, scilicet, ut provideat de idoneis ministris no-
alterius episcopatus, sed illius. c. decernimus. 16.
q. 7. c. hortamur. dis. 71. et. s. Antonjn. 3. p. titu. 12.
c. 12. §. 4. in principio dicit, quod si patronus pre-
sentat non idoneum, quod potest, et debet episcopus
illum repellere. Et. quod nota pro istis noviter
provisis nescientibus indorum linguam, sunt enim
repellibiles. sup. 3. conclusionem. no. 2.

¶ Re oculatius inspecta, apparet, verum habere
hoc, quod dixi, quando loca illa vbi rex mittit
authoris

+
Cuba

authoritate huius concessionis Alexan. 6. predicatores, et m̄iſtros, non haberent episcopum vel cap^m sede vacante, vt in prou. de Iucatan, ~~suba~~, Veragua. Et antiquitus. et ratio que me mouet, est, quia Alexan. 6. solum committit regibus hispanie, vt mittant viros doctos, ~~scilicet~~ ad instruendos indos infide. Et. Quod vero ex his verbis concedatur regibus, quod contra voluntate episcoporum possunt precipere parrochos. Et. indecens, ~~videtur~~ officio episcopali, nec admittendum talem sensu ex verbis illis generalis concessionis Alexan. puto, quia notabiliter leditur iuris dictio episcoporum, et de hac lesione non fit mentio, ergo non debemus talem intellectum admittere, ut notat siluest. verbo. prius legium. §. 3. et Panor. c. in omni. numero. i. de testib.

¶ Secundo, quia rex mandat, ut provideantur indorum populis, vocato episcopo, et prouinciali coram vice rege. ¶ Tertio, quia si religiosi haberent populos indorum sibi à rege assignatos, et rex preciperet, ut inde exirent, si religiosi adhuc ibi manentes sacramentum matrimonij administrarent ibidem, non valeret, quod quidem est absurdum. Modo tamen ablatas est scrupulus per breue Pij Quinti, quia ibi datur vt religiosi sacramentum matrimonij m̄iſtrēt sine licentia episcopi, quia ut legatus, et non vt patronus rex prouidet.

¶ Quando autem rex prouidet de ministris secunda via. s. vt papa delegatus, pro conuersione indorum, tunc non tenetur prouidere secundum iura dicta, s̄b, De los hijos del obispado. Et quia non prouidet vt patronus tunc, sed ut delegatus Papæ mandantis ei, vt destinat viros timentes deum, doctos, peritos, et expertos ad instruendum indos infide catholica, et sic solum debet rex in hoc aduertere, qui melius poterunt instruere indos infide catholica, et

illos

Cōsideratione digna
sunt hęc, et forte vera,
quo ad clericos,
sed nō quo ad monas-
teria ~~fundada de~~
fundata.

Capitula provincialis

illos præficere populis indorum, et hoc non aliter probatur, nisi quia facit auctoritate Papæ comendatis ei conversionem Indorum. Et hinc est, quod si aliquis Ecclesiasticus in his partibus non exemplariter viuit, statim euocatur à rege in hispaniam, quia impeditur conversio indorum per suum malum exemplum. Et similiter si magister ord. mend. mittit vicarium visitatorem in has partes, debet se prius regi presentare. Et similiter si aliquod priuilegium impetratur à Papa, quod tangat gubernationem in spiritualibus in his terris, non debet poni in practica, nisi prius registratum fuerit à consi. regio Indiarum. Et similiter metropolitani, nec episcopi possunt publicare concilium provinciale vel synodale, quo usq; rex in hispania videat, ne ^{perhibet} conversionem indorum, conqueſti sunt enim religiosi indiani, quia per sua statuta episcopi perturbabant eos in suorum priuilegiorum vsu, que rex hispanie eis impetrauerat à Papa, et sic rex prouidit, vt dixi, que omnia sapiunt non ius patronatus, cum valde limitatum sit. c. cum plantare. de priuileg. sed. de delegationem auctoritate apostolica factam. Et notanter dixi, quod tangat gubernationem spirituales in his terris, quoniam si est lex comunis, ut de non agitandis fauris, vel quod declaratur concilium Tridentinum vt in motu proprio. Hec et similia non oportet, ut registratur à consilio regio, quia in hoc non impeditur gubernatio pro conuertendis indis, sed iuuatur. Non tamen ex hoc inferas, quod sola assignatio populorum religiosi facta per regem sufficiat ad hoc, ut ipsi possint sacramenta ministrare sine licentia Papæ, vel episcopi, quia rex indicta assignatione populorum solum assignat materiam, in qua possit, qui à Papa habet auctoritate

+
perturbet, seu impedit

Per amplius habet rex hispanie in quantum legatus à Papa quo ad indos, quam id quod habet iure patronatus.

Considera.

++
Ex hoc inferatur, quod si quis religiosus habet litteras a suo generali pro visitatione facienda in noua hispania, regi mini ordims, vel reformationi conueniens: etiam si littere in senatu regio non fuerint approbate, hinc suu vigore non solu in foro conscientie, sed etiam in foro exteriori.

ritatem sacramenta administrandi. Et sic videmus in hoc privilegio petisse regem philippum hanc auctoritatem à Papa Pio s. pro fratribus mendicantibus indiarum, habita autem licentia poterunt fratres, vel clerici in populis sibi à rege signatis sacramenta ministrare, officiumq; parrochi exercere ^{sine} voluntate, et licentia episcopi, nec obstat. c. pastoralis, quia loquitur de iure communi, nos autem loquimur de privilegio particulari concesso per sedem apostolicam regi hispaniarum.

¶ Nota. 6. quod predicta licentia ad exercendum officium parrochi, que mandatur à fratribus obtinere in hoc breui in capitulis provincialibus, debet necessario fratribus ibi committi, sic enim dicitur in breui, non tamen necessarium erit, quod fratres ibi se personaliter presentent, quia breue solum dicit, quod in capitulis provincialibus obtineatur illa licentia, et posset tunc diffinitorium dicere, quod omnes fratres, quos nominauerit provincialis, vel priores, vel vicarios domorum in sacramentorum administratores circa indos, habet ipsum diffinitorium pronominatis, et quod ex tunc, pro tunc ipsum diffinitorium eos nominat, conceditq; licentiam officium parrochi exercendi in populis indorum nunc assignatis, et pro tempore assignandis, quia hoc tantum est, ac si in ipso capitulo provinciali daretur licentia, quoniam ibi confertur. Argumentum, quando delegatio ab inferiori à Papa conceditur per episcopum, vel per alium ordinarium, quos ipse in prelatos vel in procuratores nominauerit delegans. i. episcopus vel ordinarius ex nunc pro tunc habet pro nominatis, et ipse eos nominat, tunc enim non delegatus, sed delegans nominat. vt est glo. c. is cui, de off. deleg. et c. 1. de procura. 6. si iust. verbo. delegatus. §. 8. partic. 6. et et sic dato non sit ordinaria, nec delegabilis hec potestas huius breuis, potest tamen hoc modo committi, et verificatur, quod datur licentia in capitulis provincialibus

Nota. 6.

Sic fit in capitulis religiosorum.

considera
siluest.

et.

Capitula prouincialia

libus, sufficit, et quia breue hoc non mandat, quod fratres, qui obtinere debent hanc licentiam sint personaliter presentes in capitulis prouincialibus, nec quod ibi examinentur, sed solum quod ibi obtineatur, sic, quomodo cumq; verificetur, quod in capitulis prouincialibus licentia obtinetur, sufficit, quia tunc verum est quod in capitulis prouincialibus obtinetur. Et dato eligeretur industria personę in hoc breui, sufficeret taliter committendo quia ipsa persona, que eligitur, committit, et facit, quoniam non requiritur cognitio causę, nec examen personę cui committenda est dicta licentia, sed solum, quod ibi committatur.

¶ Fratibus autem alterius prouintię, licet eiusdę ordinis sint, non potest capitulum prouinciale committere hanc potestatem, quia breue concedit fratribus subditis, et habentibus ibi suos prelatos. Isti uero non sunt subditi nec capitulum prouinciale similiter est eius superior. Non enim isti fratres vocant prouincialem huius nostre prouincię, nostrum prouincialem, sed prouincialem sue prouincię, nec prouincialis huius prouintię poterit irritare vota facta horum fratrum, et sic non potest capitulum prouinciale committere istis fratribus hanc potestatem, et quia non seruetur forma rescripti, nisi nil fieret. c. cum delicta. de rescrip. et Panor. ibi. numero. 4. nihilominus dicti fratres poterunt sacramenta omnia indis in illis populis de consensu prouincialis vel prioris, aut vicarij per breue Pauli. 4. de quo ^{sup} verbo, baptizare. vide ibi.

Panor.

m
7. nota.

Religiosi in no
uo orbe et si of
ficiu parrochi in
indis exercent
nō sūt curati
ex debito sed so
lū charitate exer
cent.

¶ Nota. 7. quod religiosi indiarum nec per hoc breue Pij. 5. nec etiam per capitula prouincialia, sūt curati indorum, quia vnumquodq; recipitur per modum recipientis, modus autem recipiendi hęc indorum populos, et officium parrochi nunq; fuit receptum a fratribus per modū curatorum, et vt curati, semper enim fugimus tale onus.

Capitulum prouincialia.

Item quia ante hoc breue certissimum erat, quod fratres non erant curati, hoc enim petebat episcopi ab eis, et ipsi tenebant, ergo nec postea venit dictum breue: consequentia patet, quia in breui nil nobis iniungitur ut curatis, quia illa (valeant officium parochi exercere. &c.) non hoc probant, nam statim Papa subdit. (Ut hactenus consueverunt) sed antea non habebamus hoc in consuetudine, ergo. &c.

Item quia Papa per hec verba non creat fratres curatos, sed dat licentiam eis, officium parochi exercendi, sicut ante faciebant voluntate ordinariorum non requisita. &c.

At uero tenemur de Justicia facere indictis populis indorum non totum, quod curatus tenetur de officio facere, quia non sumus curati; sed totum, quod alias fecissent ibi clerici, vel religiosi. ^{inde} amoti, vel impediti, ne ibi intant, et sacramenta administrant, quia ratio naturalis dicit, ut unusquisque soluat damnum quod

sua causa fuit illatum, sed causa nostra et precibus coram rege factum est, quod in populis nobis assignatis non resideant clerici curati, vel alij religiosi, qui Indis sacramenta administrant, mortuos sepeliant, missas diebus festiuis agerent: ergo tenemur de Justitia resarcire hec, quibus carent nostra causa populi indorum licet ex charitate administremus eis sacramenta, sicut, qui incepit audire confessionem alicuius, cepit ex charitate, at uero tenetur postquam cepit perficere de

Justicia, iniuriamque ei faceret, si non perficeret, ut dicit Victoria. 4. de confessione. Et sofo. 4. ^{lib. 18. q. 4.} pag. 136. Sic in presentiarum. Et sic episcopus manet verus pastor populorum nostrorum, et potest confessiones illorum audire, sacramenta administrare, diuortia celebrare, et punire delicta, tum quia per hec non impeditur, quin fra-

+ illa verba

Ad quid teneantur religiosi erga Indos.

Episcopus quid possit in populis, in quibus religiosi habitant.

tes

Capitula.

Per concessionē Pij
¶ nō tollitur ^{quā} ~~quā~~
ep̄s. ubi sūt religiosi,
possit sacramēta
ministrare, et delin-
quentes punire.

Aduerte.

+
et manutenētia

Panor.

Præuilegium Pape
à data eius ualeat.

tres ibidem officium parrochi exerceant, tum etiam quod per breue huius Pij Quinti non tollitur episcopis iurisdictio, quam super illos populos habent iure ordinario, nihilominus sic debent hæc ab episcopis fieri, ut non perturbentur fratres in conuersione Indorum, quia priuilegium Pape nec etiam indirecte frangi debet, nec contra ipsi aliquid intentare. c. quanto, de priuilegijs, quod mēti mandabis.

¶ Aduerte, quod si episcopi modo post plenam intimationem huius breuis uellent auferre populos aliquos Indorum fratribus, qui tempore datæ breuis erant eis assignati, nihilominus fratres poterunt ibidem officium parrochi facere, et matrimonia celebrare, quia auctoritate Pape faciunt, qui mandat episcopis in hoc breui, ne ubi fratres incumbunt confessioni, seu conuersioni Indorum, aliquid innouent, et priuilegium superioris non potest diminui per inferiorem, secundum Panor. c. nisi specialis, de officio deleg. Et idem dicit, Quod non possunt episcopi aliquid innouare in populis nobis assignatis tempore datæ breuis, vel qui postea assignabuntur, et si illos nobis auferret nihil facerent, et fratres possent ibi officium parrochi exercere contra episcoporum uoluntatem, quia sic concedit breue dumdiu, ordinariorum uoluntate minime requisita. Immo si episcopus tolleret nobis populos Indorum nobis assignatos tempore datæ huius breuis, nil faceret, dato igitur ignoraret, vel ei non intimatum fuisset breue hoc. Quia ligat à tempore datæ, ut tenet glo. Panor. c. cognoscetes. de const. in margine lra. c. et Panor. c. nouerit de sent. excom. et Alexan. 4. decreuit irritas omnes sententias, quas ~~et~~ archiepiscopi, et episcopi, prelati, et rectores, ferre presumpserint contra in dulta apostolica concessa ordinis predicatorum, vel impostum concedenda.

Capitula provincialia.

concedenda in compendio priuilegij verbo. priuilegia fratrum. concessione. 4. et glo. c. ex parte. de verb. sig. Tex. ibi dicit, quod sententia lata contra priuilegium Pape non valet. et Panor. clarius. f. c. audita. de ref. titu. spol. numero. 14.

Celebrare

Queritur, qua hora, et quibus locis possunt fratres medicantes celebrare.

Prima conclusio, fratres mendicantes possunt ex deuotione, vel alia iusta causa in suis monasterijs celebrare missas statim post expletum matutinum. 28. hoc concessit Marti. s. fratribus sancti benedicti. Vide in compendio priuilegiorum. 2. impressi. onis. hoc verbo. concessione 7. Et Innocentius 8. concessit fratribus Augusti, quod expleto Matutino officio etiam ante lucis auroram possint celebrare, ibi concessione. 8. et hos similiter possumus omnes medicantes.

Prima concl.

Statim post matutinum quod fit media nocte, possunt religiosi celebrare.

Idem concessit fratribus predicatoribus, vt in conuentibus suis, vel alijs locis, vbi eis celebrare contingat per horam ante diem, et per horam post meridiem possint celebrare, vide in mari magno. concessione. 195. fol. 76.

Inno. 8.

Item Eugenius. 4. concessit fratribus minoribus quod possint celebrare missam, usque ad horam nonam sine scrupulo conscientie. Vide in mari magno, legi in compendio priuilegiorum. concessione. p^a verbo. missa.

Euge. 4.

Et si opponas his priuilegijs decretum concilij Tridentini. sessione. 22. decreto de obseruand. et vitand. 28. Be. quod ibi nihil dicitur de hora, sed de loco, et etiam ~~hinc~~ satis, quod non tolluntur per concilium priuilegia

Celebrare.

legia concedentia, vt in tali loco, et loco possimus celebrare, nisi quando episcopus prohibuisset, quia concilium dicit circa hoc, episcopi statuunt, et mandent non obstantibus priuilegijs nostris, et postq̄ statuerit episcopi, quod non celebremus nisi in Ecclesia, tunc habemus aliud suffragium. s. nouam concessionem ~~nostrorum~~ priuilegiorum, etiam quo ad illa que fuerunt derogata, et restricta in concilio Tridentino, et eis vti possumus in foro conscientie tantum. Et hanc concessionem legi ~~causam~~ ~~hanc~~ Et sic in locis nostris secreto poterimus celebrare, etiam extra ecclesiam quia utimur tunc hoc priuilegio. Imo aduerte, quod idem Pius Quintus in bulla de motu proprio pag. 15. concedit, vt possimus celebrare non solum in nostris Ecclesijs, verum in quibuscumq; alijs, vbi celebrare missas solitum est, et gregor. 13. societati concessit. quod vide. in fra. verbo. missa.

2^a. concl^o.

Secunda conclusio. Clemens Quartus concessit fratribus minoribus, quod in locis vbi degunt, possunt habere oratoria, in quibus possint missas, et officia diuina celebrare. Sixtus Quintus addit, quod in quo vis loco honesto. Alexand. 6. quod in cameris secularium, vel in plateis possunt celebrare. Has concessiones legi in compendio priuilegiorum, verbo missa. p. Quibus vti poterimus quo vsq; episcopi contrarium statuunt, et mandent, vt dixi.

Comunicare.

Sicut, quod in Clementi. 2^a. p. de priuileg. excommunicantur ipso facto quicumq; religiosi, qui sacramentum Eucharistie conferunt clericis, vel laicis, nisi prius habeant licentiam specialem parrochi.

Eugeni⁹

Eugenius tamen 4° postea declarauit, quod quādo
parochus dat licentiam suo subdito, vt à quocunq; pose
sit Eucharistiam recipere, quod tunc potest à religiosis re
cipere, in compendio priuileg. concessione. 3. quod nota,
qz per hanc declarationem respondendum est syluestro.
excom. 7. excom. 14. vbi multa scrupulosa dicit, et sic
si frater minor iter facit ex licentia sui p̄latis potest reci
pere cōmunionem ~~atque~~ ^{caso} et nec similiter ab eo.

¶ Prima conclusio. Leo decim^o concessit fratribus mi
noribus, quod quilibet sacerdos dicti ordinis possit mi
nistrare Eucharistiam omnibus fidelibus vndecunq; ve
nerit (excepto die quo celebratur festum resurrectionis
dumtaxat.) sine licentia parrochi, etiam si sint alteri^o
episcopatus, in compendio 9. concessione. Pius. 5. in mo
tu proprio. pag. 15. concessit fratribus mendicantibus, qz
christi fideles possint sacramentum Eucharistię (resur
rectionis dñi festiuitate dumtaxat excepta) sine alia
licentia suscipere, fratresq; eis dare, ordinariorum vel
curatorum licentia non requisita, nec ad aliud cogere
possunt dicti ordinarij, et curati. 28.

¶ Nota p̄. festiuitas resurrectionis domini non est tota
hebdomada Pasche, sed solum dies dominicus, sic decla
rat Nauarro. c. 21. §. numero. 52. modo accipiat
ad implendum p̄ceptum, modo non. Et quod sic des
claratur, vel declarari potest per priuilegium Pauli
vbi concessit nobis omnia priuilegia concessa, vel con
cedenda iuxta fauorabilem illorum interpretationē.
Et fideles suscipientes Eucharistiam à fratribus excep
to die dominico adimplent p̄ceptum, modo sit in heb
domada sancta, modo in hebdomada pasche, vt tes
net Nauarro supra. Et hoc concedit Pius Papa quint^o,
quando dixit, nec aliud faciendum per ordinarios vel
parochos. Et sic excomunicatio esset nulla. Et Paul^o
Quartus concessit nobis, vt possimus administrare dia
sacram

Ad intelligendū syl
uestum, nota.

† † †
a predicatore, et similiter ab eo
frater alterius ordinis.

Declarationē Clem. pro religi
osis ministrantibus in nouo orbe,
vide, in qua latissime est declara
tū quid ob priuilegia possint
religiosi contra illa, quę in cle.
sunt expressa.

Nota p̄.

Nauarro.

D Nonamo

Comunicare.

sacramenta omnibus Indis. Et quia non exapit diem resurrectionis, et concessit, ut omnibus indis possemus administrare. *Ex.* sequitur quod in his locis etiam die Dominico resurrectionis possumus omnibus Indis dare.

2°. nota.

Nota secundo, quod viaticum possumus dare omnibus fidelibus in domibus nostris excepto die Dominica pasche, sed deferre solemniter, prohibetur in domos infirmorum. Et Silvester. exco. 14. dubio. 3. intelligitur stando in iure comuny. Imo si parrochus abesbet, posset religiosus deferre Eucharistiam. i. viaticum infirmo indo, vel suspano, ut dicunt hostien. Innocen. Ioa. and. directorium, et suma angelica, quia necessitas caret lege, et sic non agit religiosus contra clementinam, quia non est presumendum in tali casu voluisse, piam matrem Ecclesiam impedire viaticum, Immo nec extremam unctionem quidquid dicat dominus sylvester, vide infra. verbo. familiares, notabili. 3°.

Considerandum.

Sylvest.

+
per

Nota tertio, quod Eugenius quartus declaravit precepto de comunicando, c. omnis utriusque sexus, satisfactum esse si in hebdomada sancta vel intra octavas resurrectionis (secundum meliorem dispositionem et aptiorem mentis deuotionem) fideles eucharistiam accipiant. In compendio priuilegij, concessione prima. Ex quo patet, quod fideles in dominica de ramis possunt satisfacere precepto, quia est principium hebdomade sancte. Idem Eugenius 4°. concessit, quod quando quis tempore paschali se receperit in aliena diocesi, semper ibi intelligatur adeptus esse incolatum, ut ibi confiteri, et comunicare valeat, quantumcumque ibi paruo tempore steterit. In compendio priuilegij, concessione secunda. Auctor compendij priuilegij. dicit, quod si iste vult comunicare in Ecclesia ~~seculari~~, quod debet esse hec comunio in Ecclesia, ubi habet hospitium hoc est in termino illius, nam sine licentia parrochi illius minime potest recurrere ad alium.

Pro declaratione huius materiae sciendum est, quod ordines mendicantium sunt .4. scilicet ordo sancti Augustini, ordo fratrum predicatorum, ordo fratrum minorum, ordo carmelitarum. ~~Unde in apud neustros .c. constitutionem. de regu. 6. Et modo per grego. 13. fratres de societate sunt mendicantes. Et per Paulum 3^m etiam~~
~~Et sic sunt iam sex ordines mendicantium.~~

Secundo est sciendum, quod omnes isti ordines per cōmunicationem priuilegiatorum gaudent omnibus priuilegijs, indultis, gratijs in temporalibus, et spiritualibus concessis, et concedendis cuilibet ipsorum ordinum, ac si essent vnus ordo, ut patet per Sixtum quartū anno 1474. qui omnia priuilegia concessa, et concedenda fratribus predicatoribus cōmunicauit, et concessit perpetuo in omnibus, et per omnia, et sine vlla differentia, perinde ac si quis vnus sunt concessa omnibus simul nominatim concessa fuissent, aut in posterum concederentur. In compendio priuilegiatorum concessione prima, et in mare mag. concessione heremiticis .s. Augustini. In compendio priuilegiatorum concessione 27. Et Alexand. anno 1471. concessit eisdem idem, et quod gaudeant priuilegijs dictis, sicut gaudent fratres predicatorum priuilegijs fratrum minorum, non solū si fuissent concessa apostolica, sed etiam ab alijs auctoritatē habentibus, et in posterum concedenda. Et Sixtus quartus concessit hoc idem fratribus carmelitis in compendio priuilegiatorum concessione 30. Et fratres de la merced habet a Leone. 10. vt gaudeant omnibus priuilegijs concessis fratribus mendicantibus, sed priuilegia fratrum mendicantium sunt, vt vnus ordo possit gaudere omnibus concessis, et concedendis alijs ordinibus, ergo fratres de la merced gaudent omnibus priuilegijs concessis et concedendis fratribus mendicantibus. Idem de ordine minorum, et de fratribus societatis.

+
Ordo S. Augustini, et
++
regularibus in 6.
Et per Lau. 4. etiam
minimi sunt mendicantes

concessa et concedenda cōmunicantur.

~~concessa et concedenda.~~

Cōmunicatio. sup.

bus societatis. vt dictum est. pro quo vide ^{sup.} Absolutio
 primo. no. 2. Et hoc idem priuilegium habet fratres
 minores claustrales. Leo enim Decimus concessit, vt
 omnia, et singula priuilegia ordini fratrum minorum
 tam per ipsum leonem decimum, quam per alios Ro-
 manos pontifices concessa fratribus obseruantie, ac etia
 conuenientibus dicti ordinis inuicem perpetuo sint
 comunicata, eisq; suffragentur in quantum concors
 die per eundem Leonem facte non contrariantur, in
 In compendio priuilegiorum. concessione. 15.

¶ Per clementem ~~septimum~~ anno. 1530. facta est com-
 municatio religiosi heremitarum sancti Augustini
 cu omnybus ordinibus mendicantium, et cu ordine
 seruorum beate Marie, et cu minoribus, et cum omny-
 bus ordinibus, personis, congregationibus, confrater-
 nitatibus, et alijs Pijis locis, et sororibus, et oblatis,
 et mantilatis quomodolibet concessa etiam ~~in~~ viuz
 vobis oraculo, et confirmauit concessa per Iulium. 2.
~~secundum, et dictum. 4. et leonem Decimum.~~

¶ Scito, quod fratres ordinis predicatorum, puta prouin-
 cia de Chiappa gaudent omnybus priuilegijs concessis,
 et concedendis fratribus eiusdem ordinis alterius prouin-
 cia, puta de Mexico, Peru, Isla española. &c. Sic. n.
 concessit Clemens 7. fratribus minoribus, ut vidi in co-
 pendio priuilegiorum, concessione. 19. et aduerte, quod
 quando diuiduntur ciuitates, vel diocesis ^{ses} propter diuini-
 cultus augmentum, et incrementum populi, non diuidu-
 tur gratia apostolica. Vt habetur extravagante vnica
 off. de officio. deleg.

¶ Scito similiter, quod fratres predicatorum, et alij men-
 dicantes vti possunt omnybus priuilegijs concessis, et con-
 cedendis monachis, vt videbis in compendio priuilegiorum.
 sessione. 19. quod concessit Clemens 7. Et clarius multo
 Paul. 3. anno. 1542. concessit fratribus predicatoribus
 de Mex

Comunicatio priuilegioꝝ.

de Mexico per prouinciam, dominiū, et gubernationem.
D. Antony De Mendoca viceregis. In compendio priuileg.
concessione. 20. vbi leo ~~decimus~~ concessit plura.

Hic oportet reminisci pro intelligentia huius materie
de comunicacione priuilegioꝝ id, quod notatum est. Absol.
primo. in 3. ^{notab.} ~~non~~ quomodo hæc comunicatio priuilegioꝝ con-
ceditur respectu i. quod conceditur ministro fratrum mi-
norum, hoc gaudeat magister alterius ordinis ~~etiam~~ non
alij prelati. Et quod conceditur prouinciali ^{magist.} ~~magist.~~ ordinis,
hoc gaudeat prouinciales aliorum ordinū mendicantium,
et non priores, nec guardiani. **¶** Et sic de singulis.

Et hoc modo debet concurrere eadem ratio in illo, qui vult
gaudere priuilegio propter quod datum fuit, illud priu-
ilegium alteri. Vide ibi supra. Oportet tamen notare qd
prouinciales Indiarum gaudent priuilegijs concessis et con-
cedendis magistris ordinis ^{predicatorū} ~~magist.~~ et aliorum ordinum,
quod concessit Paul. 3. Et ego in authentico legi. Vide
infra verbo. declarare. ~~no prima~~ ^{notab.} **¶**

Ex compendio societatis in comuni. Julius 3. conce-
ssit, vt prepositi inferiores possint de licentia genera-
lis comuni, ⁱⁿ omnibus professis omnes gratias.

Per Pium Quintum, et per greg. 13. comunicatio facta
est societati omnium gratiarum, et priuilegioꝝ non so-
lum in concessis, sed in concedendis. Et hæc comunicatio
etiam extenditur ad uiz uocis oracula.

Comunicatio in concessis, et
concedendis facta patribus
societatis.

Compositio

Ex compendio in dico societatis. greg. 13. ad decēniū
anno. 1579. concessit, vt presbiteri societatis, cum neophy-
tis, et alijs ad Ecclesie catholice vnionem reductis sup
bonis male acquisitis, atq; incertis personis restituendis
ad pia opera possit componere. Et si persona obligata
indiget in parte vel in toto remittere. Hoc in foro confes-
sionis, ^{quo} ~~ut~~ vt possunt prouinciales, et illi quibus ipsi co-
miserint.

Concilium Tridentinum.

missis, Et ista gratia hac conditione concessa, quod in proprium, aut societatis usum nihil incertorum convertatur.

Concilium Tridentinum.

Sanctus dicitur.

Concilium Tridentinum abstulit ordinibus fratrum mendicantium quam plura privilegia, alia restituit, alia modificavit, ut est videre in suis sessionibus, ~~quae omnia in unum compilata sunt.~~ At vero Pius Quintus anno. 1566. die. 13. Maij ad supplicationem Reverendissimi patris fratris Aloysij putei ministri generalis ordinis fratrum minorum concessit viuz uocis oraculo, et confirmavit omnia privilegia, et quascunq; gratias, etiam viuz uocis oraculo concessas per Paulum Quartum, et alios Pontifi. Romanos praedecessores suos cum singulis clausulis, decretis, et derogationibus in eis contentis fratribus minoribus, ut illis gaudere, et uti possint toties quoties opus fuerit, et eis videbitur, etiam quo ad illa ex eis quae sunt restricta, seu derogata per concilium Tridentinum, et uti possint in foro conscientiae tantum, Est autenticum in collegio. hoc sancti Pauli Mexici ordinis sancti Augustini.

Confirmatio facta privilegio rui in foro conscientiae, ablatam omni restrictione facta in conc. trid.

Ex compendio societatis in comuni. Pius Quintus declaravit, quod illa, quae in cap. 16. sessione. 28. concilij Triden. de regularibus dicta sunt, non intelligantur de regularibus societatis. Et sic per communicationem intelligitur de alijs ordinibus mendicantium in illis, quae favorabilia sunt. Ubi loquitur de noui oru renuatiatone.

Commutatio.

Ex compendio societatis in comuni. possunt generales, et ab eo deputati commutare omnia vota exceptis ultimaribus, et Petri et Pauli de urbe et sancti Jacobi in compostella. per Paul. 3. et greg. 13. etiam conceditur commutatio voti simplicis ingrediendi aliam religionem.

Confessor

¶ Potest fieri commutatio legatorum unius conventus in
vsum alterius, dummodo sine scandalo. Et unius rei in vsum
alterius. In compendio generali. verbo commutatio. §. 1. Simi-
liter donatio unius conventus in alium. Vide infra verbo
generalis.

Confessor

De potestate confessorum, et quibus possunt absolue-
re, dictum est supra absolutio. i. 2. 3. Vide ibi. Quare
hic solum ponenda sunt privilegia apostolica, virtute
quorum possunt fratres mendicantes, audire confessiones
secularium.

¶ Prima concl. Clemens quintus in concilio vience-
si in Clementina. dudum. de sepul. statuit certam formam
in creando confessoribus ordinis predicatorum, et fratrum
minorum, que quia communis, et usualis est, non appone-
tur hic. Practica eius ponitur a Nauarro. c. 27. numero
267. vide ibi. Isti tamen confessores habent plura pri-
uilegia.

¶ Primum privilegium est, quod sunt perpetui, nec ex-
pirant morte episcopi, coram quo sunt presentati, secundu-
m Soto. 4. pagin. 365. Siluest. confessor. 2. §. 4. quia potes-
tas, quam habent, est a Papa. Et modo Pius quintus
in motu proprio. pag. 11. declaravit, et concessit, quod
semel admissus in vna diocesi per episcopum, semper
habeatur admissus, nec amplius examinari, nec pre-
sentari ibi debet, vide authorem compendij privilegiorum
absolutio. i. quo ad seculares. concessione. 2. Dicit et
quod sunt perpetui. Et fratres predicatorum congrega-
tionis Lombardie habent ex gratia, quod quando fratres
acceptantur a prelatibus in confessores habeant omnes
gratias, et privilegia in audiendis confessionibus, ac
si essent presentati secundum formam Clement. du-
dum. de sepul. De qua gratia, dicit summa Fabiana,
verbo absolutio. §. 34.

et ius societatis. 36

Hec est magna con-
fessio-

Prima concl.

Nauarro.

Soto. in. 4. dis. 18. q. 4.
ar. 3.

suis
Fratres a fratribus prela-
tis acceptati in con-
fessores habent omnes
gratias, quas haberent,
si essent presentati secundum
formam clem. dudum.

Fabiana.

Confessor.

Syluest.
Presentati, et acceptati
ti ab epo no possunt
reuocari ab eodem.

¶ Secundum priuilegium est, quod non potest episcopus
eos reuocare, postquam coram eo sunt presentati, secundum
Syluest. Confessor. 2. §. ultimo, et alios multos, quia
episcopi solum nudum mysterium exhibet, sicut in baptisimo minister. Quare post legitimam presentationem vel
sunt, nollunt episcopi, sunt confessores auctoritate Pa-
pe, per clementem dudum, de sepult. Dicit in syluest.
quod nihilominus videtur, quod ex causa
possunt eos tollere, puta si scandalose uiuerent, vel
surdus efficeretur, vel mente captus, et huiusmodi, quia
clementina requirit, et mandat personas idoneas, et
valde probatas.

Syluest.

¶ Tertium priuilegium dictorum confessorum est, quod
poterunt absoluere sicut parrochi. Et episcopi non possunt
limitare eorum potestatem, scilicet reseruando ex-
communicationes iuris, quarum absolutio nulli reseruatur,
ut tenet Syluest. confessor. 2. sed de hac potestate diximus
supra, absolutio. 3.

¶ Quartum priuilegium est, quod poterunt audire confes-
siones in illo episcopatu, ubi presentati sunt, omnium fidelium
vnde cumq; venerint, et illos absoluere ab omnibus
casibus, exceptis propter quos sedes apostolica merito
consulenda esset, ut dixi supra. absol. 3. vide Ar-
mill. verbo. absol. §. 22. 23.

Fabiana.

¶ Et his omnibus gaudent, quibus confessores
ordinum mendicantium acceptati ab ordinarijs in
confessores secularium, dato non fuissent acceptati
secundum formam Clement. dudum, de sepul. ut dicit
Fabiana, verbo. Absolutio. §. 34. se vidisse au-
thenticum. Aduertant etiam fratres, vel prelati,
quod quando petunt aliquam gratiam ab episcopis
quod semper petant sibi concedi in nomine dignita-
tis, et usque ad beneplacitum sedis, quia talis gra-
tialiter

taliter concessa est de iure perpetua, ut habes. c. si gratiose, de rescrip. 6. Et siluester. confe. i. §. 7. Nauarro. c. 27. numero. 264. Immo non potest postea illam tollere sine causa rationabili, quia ius, cui ipse est subditus, mandat, quod sit perpetua. c. si gratiose. de rescrip. 6. et regula. **Bene** ficiu principis decet esse permansurum. 6. vbi glo. dicit, quod decet importat necessitatem in inferioribus Papae.

Notandū.
Nauarro.

¶ Secunda conclusio fratres mendicantes debite presentati vel gratiore ab ordinarijs in confessores acceptati, possunt extra diocesim subditos illorum audire. Hoc concessit Sixtus. 4. et habetur in compendio priuilegiuū absolutio. i. quo ad seculares. concessione. 11.

2^a concla.

¶ Eugenius Quartus concessit fratribus minoribus, quod quando non possunt comode se episcopis presentare, quia sunt in itinere, vel alibi, et non possunt petere casus episcopales: tunc possunt plenarie vti auctoritate episcopali.

Vbi supra in compendio. concessione. 3. Et notandum hoc pro fratribus, qui in his ^{in partibus} terris distamus ab Episcopis.

¶ Sed dicas, quomodo instituuntur fratres mendicantes in confessores secularium, vel quid requiratur ad hoc, quod possint audire confessiones eorum?

¶ Tertia concla. fratres instituuntur in confessores secularium, quando a presatis suis presentantur episcopis pro audiendis confessionibus secularium omnium suarum, et episcopi approbant, hoc est, habet eos pro presentatis, et tunc datur, seruetur forma clementine. de sepult. ^{siue} non; si a presatis, et episcopis acceptentur in confessores. hoc sufficit, vt sint confessores secularium. Et aduerte, quod possunt examinari ab episcopis, nisi sint lectores, et graduati in theologia, nam licet isti eximuntur ab examine, ceteri debent examen subire, si episcopi voluerint.

a
3. con.

¶ Item ibi dicitur, quod semel examinatus in vna diocesi non debet amplius in illa examinari. 28. Et confessiones istorum fratrum debent acceptari a curatis
in

Confessor.

in vtroq; foro, et vbilibet possunt fieri à fratribus in do-
mibus suis, vel extra. vt dicit bulla motus proprij.

¶ Ex hac ultima clausula videlicet. Item ibi dicitur. Et
habetur, quòd frater examinatus ab episcopo in vna dio-
cesi, si vadit ad aliam, quòd poterit ibi examinari, quia
dicit non debet amplius in illa diocesi examinari, ergo
secus in alia. Et sic non potest audire confessiones secu-
lariun in episcopatu alio virtute Clement. dudum de
sepul. nec virtute ~~clarentis~~ licentię sibi factę ab epō,
quia solum in episcopatu suo, et ubi approbatur est con-
fessor, non enim episcopus vnus potest dare confesso-
res pro ouibus alterius.

¶ Secundo dico, quòd frater approbatus ab episcopo
~~de chiappa~~ potest audire confessiones ouium episcopi al-
~~terius diocesis~~ ~~de gualmalis~~, vel de ~~neccis~~ virtute Bullę cruciatę,
dato non sit approbatus in illo episcopatu, quod probatur,
quia bulla dicit, quòd potest eligere confesorem sacerdo-
tem secularem vel regularem approbatum ab episcopo:
sed iste est approbatus.

Aduerte circa
circumdatā.

Obiectio.

¶ Oppones, quòd intelligit de approbato in illo episco-
pato ~~de gualmalis~~. Et. Contra, quia lex non distinguit,
nec nos distinguere debemus, sed lex dicit absolute,
quòd possit eligi approbatus ab episcopo.

nota

Navarro.

Potestas ad dispensandū est
beneficiū principis, et sic
late debet interpretari.

¶ Secundo, quia potestas, quę datur à Papa alicui ad
dispensandum est extendenda, vt notat Navarro. c.
10. numero 23. quia licet dispensare superius sit odio-
sum, non tamen potestas ad dispensandum, sed est be-
nificium principis, ergo hæc potestas, quę datur per bulla
cruciatę ad eligendum confesorem est extendenda, et
in fauorem animarum, sed hoc non fit, si solum intelli-
gatur hæc potestas ad eligendum confesorem expo-
situm in illo episcopatu, ergo non est sic interpretan-
da, sed vt dixi.

21

Confessor.

¶ Ultimo dico, quod propter tollendum scandalum, debet iste confessor ostendere suam approbationem sibi ab episcopo ^{alterius diocesis} factam episcopo loci ubi audit confessiones, ibi non approbatus, etiam si per bullam audiat, quia omnis iudex debet ostendere priusquam exerceat officium, litteras sue potestatis *vf. no. fel. c. ~~scilicet~~ seiscitatus* numero. 12. de rescrip. nihilominus etiam si iste confessor non ostendat approbationem dictam, valerent confessiones, vide infra, verbo. dispensatio. concessione. 3.

¶ Quarta conclusio, fratres possunt audire confessiones omnium fidelium sola licentia suorum prelatorum religiosorum, nec est necesse, quod interueniat episcopi licentia. Hec conclusio probatur, quia sic concessit Six. 4. et Juli. 2. fratribus minimis, ut in authentico vidi in suo mari magno impressum. Et similiter Clemens 7. anno. 1530. concessit prouinciali sancte crucis hispanolice, et per consequens omnibus alijs prouincialibus quarumcunque prouinciarum fiatium mendicantium, ut probauit sup. Absolutio 3. in. 5. q. 2. et vicario prouincie, absente prouinciali, et quibus ipsi specialiter, et expresse commiserint, ut possint omnes fideles pro confessionibus ad eos recurrentes ab omnibus peccatis, et censuris etiam sedi apostolice reseruatibus exceptis de cena domini absolueri non obstantibus quibuscunque. Sed aduerte, quod istae confessiones erunt valide in foro conscientie tantum, nam in hoc foro dicitur taxat possunt fratres virtute dictorum priuilegiorum confessiones secularium audire sine approbatione episcopi presentationeque coram eo facta. Scire enim oportet, quod per concilium Trident. sessione. 23. c. 15. ablati sunt nobis ista priuilegia, et omnia alia, quibus poteram?

felinus.

Quarta concl^o.

Notandum.

Religiosus de licentia sui prelati potest confessiones audire sine approbatione epi.

Aduertendum.

Confessor.

poteramus audire confessiones secularium sine licentia, vel examine, et approbatione episcoporum. Intentio enim concilij, ut ibi dicitur, fuit, ut episcopi sciret per approbationem debitam, et per examen ~~separatim~~ qualitatem illorum, qui suarum ouium confessiones erant audituri, et si inuenirentur sufficientes cum benedictione domini, audiant, ea auctoritate, et licentia apostolica, quam habent, postea tamen anno 1566. die .13. May Pius Quintus concessit nobis omnia ~~nostra~~ priuilegia, ut eis uti possimus etiam quo ad derogata, et restricta per conciliū Tridentinum. *notandum.* sed hoc in foro conscientie tantum, ut dixi supra verbo concilium. et sic uti poterimus supradictis priuilegijs Sixti. 4. et Iulij. 2. et clementis. 7. positis in 3.^a et 4.^a conclusione, et audire confessiones omnium fidelium sine presentatione coram episcopo, sed hoc ut dixi in foro conscientie tantum, quia sic redduntur nobis nostra priuilegia, et usus eorum. Et isti penitentes sic absoluti virtute horum priuilegiorum a fratribus, qui episcopo non fuerunt presentati, nec ab eo habuere licentiam, sed à suis prelatibus satis faciunt precepto confessionis, nec tenentur illa peccata confiteri proprio parrocho, quia sūt vere absoluti coram deo, et pro hoc agit. glo. extrauagantis, secundis apostolica. de offic. deleg. verbo. singulorum, in fine. ubi dicit, quod ~~si~~ qui confitentur per literas obtentas à Papæ penitentiario, in quibus dicitur, quod confiteantur quibus voluerint per triennium, quod non tenentur confiteri illa peccata parrocho semel in año, quicquid clament parrochi, quia sic habet consuetudo: hæc glossa. et certe quando alii confessores

Omnia consideranda.

211

Confessor.

confessores sunt noti parrocho, et sufficienter docti. *¶* sic deberent velle, et approbare, nam quid amplius queritur?

*I*n foro autem exteriori huiusmodi confessiones, si non vult. parrochus pro legitime factis, et pro non confessis habere, de iustitiz rigore bene poterit, nam ille confessiones non sunt facte ab exposito confessore in illo foro. Et tunc detur remedium illi, ut confiteatur duo, vel aliqua peccata coram exposito confessore illorum peccatorum, que alias dixit coram isto fratre, et petat schedulam ab eo. *¶*

*S*ed dices. quid est uti privilegio in foro conscientie tantum? *R.* quod est exorcere potestatem in illo privilegio concessam in salutem animarum, ut valeat coram deo, et non coram Ecclesia, ut cum quis absolvitur ab excommunicatione per bullam, vel iubileum. *cob. p. par. relect. §. 11. numero. 6. super. c. alma de sent. ex co.* Et dicit quod illa absolutio non prodest in foro iudiciali, nisi in iubilæo, vel bulla exprimat, quia tantum concedere consuevit Papa per huiusmodi indulgentiam illa, que ad purificationem anime expectant, que dicuntur ad conscientiam concernere. *Hec ille. et sic Siluest. absolut. primo. infine. §. 2. dicit, quod episcopus potest extra episcopatum absoluere ab excommunicatione in foro conscientie.* Et sic dato, hec absolutio fiat videntibus aliquibus, non propterea non fit in foro anime, quia sine strepitu fit, et non ut tollatur ius tertij per eam, sed ut anima illa ligata vinculis excom. *¶* Si soluta coram deo ad audienda diuina secreta, vel ubi eius excommunicatio nascitur, et sic modo in concilio Tridentino. *sess. 24. c. 6. conceditur epis*

Considerandum.

*D*eclaratur quid est uti privilegio in foro conscientie tantum.

Siluest.

Quid potest religiosus in foro conscientie. *Aduerte.*

Confessor.

absoluendi potestas à certis casibus, sed in foro conscientie tantum, et dato coram multis fiat hæc absolutio, etiã istę confessiones dicuntur fieri in foro conscientie tantum, quia ab eo, ad quod actio tendit, sumit speciem, et quia huiusmodi absolutiones, confessiones, et usus privilegiorum ordinantur solum in bonum anime, ideo ex illo debent nominari, et in illo fieri, et sic videmus quando publicatur Iubileus non authenticatus quod virtute illius eliguntur in confessores alias non expositi, dum sumus tamen certi solam esse authenticationem Iubileo, et isti confessores absolvent à peccatis, ab excommunicatione, commutantq; vota, et omnes dicunt validas esse huiusmodi confessiones coram deo in foro conscientie tantum, sic faciunt isti confessores, et hoc est vti privilegio in foro conscientie tantum, Itaq; concilium Tridentinum nos fratres mendicantes, maxime indiani, poteramus virtute dictorum privilegiorum confessiones secularium audire sine aliqua licentia episcoporum, et hoc vel in foro exteriori vel in foro ~~exteriori~~ conscientie, sed modo per Pium Quintum conceditur nobis usus nostrorum privilegiorum in foro conscientie tantum, ergo in isto foro poterimus confessiones (vt dixi) audire secularium; **At** uero non tollitur per huiusmodi confessiones, et absolutiones ius tertij, potest enim offensus ab isto, petere in iudicio suum interesse .i. damnum quia quoad hoc non valere dicunt, confessionem, et absolutiones, est qd certum, vt dicit Covarrub. c. alma mater de sententia excoicaf. in b. p. i. par. 1. Relect. p. 11. 16. et sup. absol. 3. dubio. 5.

¶ Sato etiam, quod aliud est privilegium concessum in foro conscientie tantum, et aliud in foro penitentie, nam id quod conceditur in primo, potest fieri et à sacerdotibus, et à non sacerdotibus, ut absolutio ab excoimunicatione, vel censura in foro conscientie tantum. Id uero, quod conceditur in foro penitentie, solis confessoribus

Vide de hac materia diffusiſſe in tractatu de privilegijs in cõmuni. ques. 6.

†
Si ita continetur in Iubileo.

Covarrub.

Nō est idē dicere in foro conscientie tantum et in foro penitentie,
Aduerte.

Confessor.

sacerdotibus conceditur, ut dicit siluest. absolutio. i.
§. 1. part. 3. Et primum potest fieri etiam in sacram
penitentiae et extra. Nauarro. c. 27. n. 41. et .S. An:
to. 3. par. ti. 24. c. 77. infine, ut si iudex excomuni-
cauit aliquem, potest illum absolueri in foro consue-
tiae, ut audiatur diuina. SS. vide prepositum super cap.
praeterea el. 2. de sponsal. ubi dicit, quod est triplex
forum contentiosus, penitentialis, et medius, scilicet, con-
suetudinarius.

¶ Excompendio societatis in comuni. Sine licentia
proprij parrochi possunt fideles confiteri fratribus
de societate. Hec Paul. 3. ¶ Grego. 13. concessit, qd
confessores, et predicatores semel probati, et approba-
ti non indigeant alia approbatione, dummodo fiat
in oppidis, vbi non resident episcopi. ¶ Nullus de
societate ~~est~~ societatem debet confiteri sine expressa
licentia. ¶ Qui confessionale absq; expressa
licentia obtinet, ipso facto ipso priuatur, atq; per
decennium preuentioniam, si quam habet in societa-
te, perdit. ¶ Excompendio indico. Ex grego. 13. vsq;
ad annum. 1593. quod semel approbati ad confessiones
non indigent alia approbatione, sed que sup est, sine
limitatione annorum est. ¶ Confiteri peccata sua
alijs, quam prelati suis vel ordinis sui fratribus
secundum regulam, et instituta non possunt fratres
minores nisi necessitatis articulo. Sixtus Quarta
in mari magno. fol. 141. in fine. ¶ Hoc idem
prohibetur fratribus augustiniensibus in suo mari
magno. fol. 264. confessione. 683. ¶ Hoc idem pro-
hibetur fratribus predicatoribus in suo mari magno
fol. 236. et in cap. gene. Salmanti. anno. 1551. verbo.
denunciations, vbi dicitur. Denunciamus, renun-
tiasse nos omnibus priuilegijs, presertim fratru minoru,

Sil.

Nauarro.
.S. Ant.

+
extra

Aduertat^r hic
quod sit hoc tras
cribendu.

Confessor. Confiteri

+
fr̄es predicatores.

in quantum tangunt auctoritatem de audiendis confessionibus factum in prejudicium prelatorum, sed est aduertendum, quod quando ~~nos~~ ^{de} de licentia prelatorum ~~nostrorum~~ ^{suorum} itineramus, habentes privilegium interpretatum à toto ordine eiusq; prelati, ut in casu, quo non habent idoneum ordinis confessorum, quod possint confiteri cuiuscunq; sacerdoti seculari, vel regulari. Quod quidem ~~est~~ ^{est} fuit re-nunciatum per dictum .c. generale salm. quia quod fuit de licentia prelatorum non potest dici in eorum prejudicium fieri, sed hoc privilegium fuit impetratum. Et hec licentia petita à prelati ordinis. ~~Et~~ vide supra, absol. 2. in pz. dubio.

Confiteri confessiones audire.

Hoc est audire confessiones tam regularium, quam secularium, non possunt fratres predicatores sine licentia suorum prelatorum per quecunq; privilegia particularia, vel generalia, modo sint ordini concessa, modo ei comunicata, et sub quibuscunq; tenoribus etiam motu proprio per sedem apostolicam indultam, et reuocantur omnia, que in contrarium possunt agere. Concessit hoc Julius. 3. 17. Ianuar. vij. 1555. in privilegijs nouis reuerendissimi generalis Stephani vsus maris Romæ impressis.

+
et habetur

Hic oportet aduertere, quod dictę licentię, vel privilegia ante hoc privilegium impetratę non annullantur ipso facto à Julio. 3. in hoc privilegio, sed cū generalis Magister stephanus vsus maris, qui impetrauit hoc privilegium anno. 1555. 17. Ianuar. reuocauerit, tūc reuocat eas papa auctoritate apostolica.

Unde

Confessiones audire.

~~Confitetur.~~

~~anij reuocauerit, hic reuocat eas papa Iulius Tertius~~
authoritate apostolica. Unde si non reuocauit dictas
licentias, manent vsq; adhuc, et quia nobis no constat,
an reuocauerit, vel quas reuocauerit, pro ualidis debem⁹
habere, ut dicimus de nostris priuilegijs, quod eis vti
poterimus, donec constet nobis authentice reuocatio,
quia possidemus authentice, ergo per authenticam
reuocationem, et que sufficiens sit secundum ius ad
reuocanda priuilegia authentica, debent reuocari.

Scito etiam, quod dum predictę licentię, gratię,
priuilegia, quę sunt annullanda per dictum ma-
gistrum ordinis, sunt concessa fratribus. Sic enim
dicit litera. Ex quo patet, quod priuilegium loqui-
tur de licentijs particularibus factis fratribus par-
ticularibus, impetratis per prelatos ordinis, quonia
talia priuilegia non sunt concessa fratribus sine
consensu suorum superiorum.

Item quia hec non aduersantur vite regulari,
nec obedientię, nec infringunt eorum authorita-
tem, cum ipsi prelati impetrauerint fratribus, ut
modo idem Stephanus impetrauit anno 1556. 9.
Martij a Paulo. 4. Et nota differentiam esse
inter ea, quę Iulius 3. prohibuit in hoc priuilegio,
et inter ea, quibus renuntiauit capit. gnale. salm.
anno. 1551. quoniam capitul. gener. salmant. solu
renuntiauit illis priuilegijs, quibus potestatem con-
cedunt audiendi confessiones fratrum, et eos absol-
uendi a casibus in ordine reseruatis sine licentiã
suorum prelatorum. Hoc enim tangit eorum au-
thoritatem, et est in preiudicium eorum. Priuile-
gium autem Julij 3. ad plura se extendit, dū

concedit

~~ca. de iur. Julij 3.~~
~~cum auctoritate~~
~~reuerant~~

Considerandum.

++

sunt impetrata a par-
ticularib9 fratrib9

+

et no de

Pro religionis ordinis pre-
dicatorum notandum.

Prellatus pot annullare licē-
tiam concessã sibi subdito,
ut possit absolui a casibus
reseruatis.

Confessiones audire.

~~Confessiones~~

concedit, quod dictus Magister gen. Stephanus
v'sus maris possit cassare omnes licentias tam ad
hoc, ut possint absolui a dictis casibus, quam ut possint
audire confessiones regularium, vel secularium,
retinere pecunias, vel expendere, et alias similes
facultates habere sine consensu suorum prelatorum,
vel aliquo privilegio gaudere, quod sit obedientie
et vite regulari, et auctoritati prelatorum contra-
rium, vel lesivum.

Irregularitas litterarum, que in
futu' concedende erant circa
absolutionem a reservatis.

Valde notandum.

Deinde dictus Iulius 3. in dicto privilegio irrita-
vit omnes licentias similes, ac dissimiles a supra-
dictis concedendas dictis fratribus per sedem apos-
tolicam ab anno 1555. 17. Januarij absque suorum su-
periorum consensu, nisi manu Papae, vel de consensu
cardinalis protectoris, vel vice protectoris signatae fu-
erint. Quod notabis pro bullis cruciate. Et nota an-
in dictis bullis veniunt derogationes sufficientes,
puta non obstantibus talibus, et talibus, et alijs
c. Et nota data bullarum, an ante hoc privilegium
vel post fuit. Et si post, recordare bullae de motu pro-
prio Pij Quinti 1567. 17. Kalendas Julij, ubi iterum
recepit hoc privilegium, quia de novo illo anno co-
ceditur ordini, et sic tolluntur bullae cruciate, que
concessae fuerant, et non veniunt in motu proprio,
quando conceduntur privilegia fratrum, quia bullae
non sunt privilegia ordinum mendicantium sed co-
munia toti christianismo. Vide infra verbo, cru-
ciata.

Considera.

Bulla cruciate
non est privilegium,
et sic non reuocatur
quo ad absolutionem
a reservatis

Conseruator.

Quia non possumus petere conseruatoram, nec
episcopi suam iurisdictionem exercere nisi ostenso

Est considerandum, quod illa, que a Julio 3. sunt concessa prelati ordinis predicatorum privilegio
in fauore ordinis ad reuocandum omnes licentias, et exceptiones religionum: per
communicationem prelati aliorum ordinum vti. Et est preclara concessio.

Conseruator

pruilegio, vel in suo originali, vel in suo transumpto
authenthico, non opus erit hic concessiones apostolicas
super hac materia fratribus mendicantibus concessas
apponere, sed remittere ad loca originalia vel authen-
tica.

Iulius ^{2.} ~~secundus~~ excomunicat personas de iure ca-
paces ad officium conseruatoris, si requisiti pro parte
fratrum mendicantium, officium, et conseruatione no
acceptauerint, nisi ex legitimo impedimento se ex-
cusauerint. In mari magno. concessione. 280. fol.

126. **S**ixtus quart^{us} ibi concessione. 356. fol. 145.
et concessione. 484. et. 588. et. 674. fol. 242. et
251.

Nota primo quod isti conseruatores possunt de-
fendere fratres ab omnibus iniurijs, que sunt contra
ius, et contra pruilegia eorum, et sine strepitu, et fi-
gura iudicij debent ministrare iustitiam, appella-
tione remota. Vide .S. Anto. 3. p. ti. 9. ca. 4.
et Ti. 24. c. 27. Armilla. §. 4. dicit, quod con-
seruator est delegatus, quia materia eius ponitur
intit. delegati. dato in multis differat. Vide etia
verbo. delegatus. §. s. et. glo. 1. de potestate delegati.
verbo. conseruatores, dicit, quod conseruatores no pos-
sunt recusari, quia in notorijs non admittitur recu-
satio, vel appellatio, et quia conseruator non cognos-
cit nisi de notorijs, ideo non potest recusari. de appe-
latione. c. proposuit et. c. cum sit. vide. c. hac cons-
titutione. de potestate delegati. in .6.

Nota secundo, quod si conseruatores de alijs,
quam de manifestis iniurijs, et violentijs se intro-
miserint scienter, vel ad aliqua, que iudicalem in-
dagem exigunt, suam extenderint potestatem,
eo ipso sunt suspensi ab officio per vnum annum, et
glo. dicit, quod etiam a beneficio. Pars vero, que hoc
fieri

s. Ant.

Armilla

Nota

Conseruator non pot. recusari,
qz in notorijs procedit.

Conseruator.

fieri procurauerit, incurrit in excommunicationem. c. hac constitutione. de potestate. deleg. 6. vide. S. Ant. 3. par. Ti. 24. c. 47.

Nota. 3. quod gemi. c. nullus. de elect. 6. dicit, quod vicarius generalis episcopi, qui est quasi in dignitate episcopali, et abbas, priores ordinum mendicantium, et guardiani, qui superiorum in domo non habent, possunt esse conseruatores, quia sunt in dignitate secundum glo. clement. de rescrip. Siluest. verbo delegatus. §. 2. **E**sse non tamen possunt esse isti conseruatores de iuris dictione vel dominio, seu districtu ecclesiastico, vel temporalis, illius, cui dantur pro conseruatoribus, exceptis ~~tamen~~ illis qui regnis, vel regibus dantur. Angelica. §. 1.

Ex compendio societatis in comuni. Pius quintus concessit, ut electi conseruatores teneantur acceptare sub pena suspensionis ipso facto, et summo pontifici casus reseruatur.

Ex compendio indico greg. 13. concessit, quod extra Europam in conseruatorem assumi possit cuius idoneus, et probus vir secularis, clericali caractere insignitus, dum ^{tamen} non sit coniugatus. Idem Greg. 13. concessit, quod talis conseruator in defectu notariorum constituere possit in notarios alios clericos, vel laycos.

Correctio.

Est notandum, quod prelati ordinum mendicantium possunt punire, et procedere contra fratres suos rimulis, et apicibus iuris post positos secundum consuetudines approbatas, et statuta generalia suorum ordinum facta, et facienda, nec ab huiusmodi

+
tame

Conseruator pot creare
notarios.

A correctione prelatorum
nulla est appellatio.

Correctio.

modi possunt aliquatenus appellare: preuia tam in hoc deliberatione, ac maturitate debita seruatis. Hoc concessit Bonifacius. 8. fratrum minorum prelati. Vide in compendio priuilegiorum: concessione. 6. Et Bonifacius Nonus concessit prelati fratrum predicatorum, ut in correctione fratrum iuris ordine postposito secundum consuetudines approbatas, et instituta ordinis procedere libere, et licite possint. Vide in compendio priuilegiorum. concessione. 8.

¶ Ex his duabus concessionibus patet, quod apud fratres mendicantes in eorum peccatorum correctione sufficit, quod seruentur ea, que sunt iuris naturalis, ut quod non procedatur sine accusatore, vel vicem eius gerente, ac sine testibus, et quod non feratur sententia nisi in confessum, vel conuictum, et in scriptis. Prologo constitutionum predica. numero. 5. Hec enim sunt de essentia iudicij, et de iure naturali. Et aduerte, quod non dicitur in priuilegio, quod prelati possint procedere absolute postposito iuris ordine, sed addit secundum consuetudines approbatas, et instituta ordinis, ac si dicat, dato consuetudo, et statuta sint contra iuris ordinem, nihilominus processus valeat, si vero consuetudines, vel statuta sint secundum iuris ordinem, tunc nullo modo licebit prelati procedere ad corrigenda peccata postposito iuris ordine. Quia priuilegium non dicit absolute, quod possunt procedere postposito iuris ordine sed secundum consuetudines. Et nota quod plus conceditur, quando dicitur, quod procedatur iuris ordine postposito, quam rimulis, et a picibus iuris postpositis, quia primum est quasi de substantia; secundum accidentia.

¶ Nota secundo, quod Leo Decimus concessit quod quando aliquem fratrem ordinis fratrum minorum, causa correctionis, vel absolutionis oportet verberare, possunt

Quæ sunt de essen-
tia iudicij.

+
quasi dicat,

Verberare fratres
possunt prelati per
se, vel per alium.

Correc. Corporalia. cruciata.

possunt prelati dicti ordinis, et eorum commissarii,
manu vicarii, vel alterius cuius libet fratris subditi,
eum verberare, non obstante. c. vniuersitatis. de stat.
ex co. Vide in compendio priuilegiarum. concess. 17.

Corporalia.

Corporalia quis potest in ordine fratrum me-
dicantium benedicere, habes sup. verb. benedicere.
Fratres clerici, et laici possunt tangere calices, et corpo-
ralia cum reuerentia, sic concessit Sixtus Quartus.
Idem concessit omnibus monialibus. s. Clare ac soror-
ibus tertij ordinis fratrum minorum. Dummodo sint
prius lota a fratribus. concessione. 3. in compendio pri-
uilegiarum. Ex quo apparet, quod possunt lauare
corporalia fratres laici.

+
Confessiones audi-
re

Cruciata.

Vide sup. absolutio. secundo. et verbu. ~~confiteri~~.
Scito tamen, quod fratres mendicantes non pos-
sunt accipere bullam cruciatę sine licentia suorum
prelatorum, ut habes in compendio priuilegiarum,
verb. cruciata, nec illa uti possunt sine licentia dicta,
sic prohibetur ibi per Inno. 3. Leo. ~~dicimus~~. Nec obstat,
quod bulla concedit, ut possint eam accipere omnes fi-
deles, quia non expressantur religiosi, immo ibi in bul-
lis, que adhas terras peruenerunt, que etiam eadem
in Hispania prius promulgatę fuerant, dicitur, quod
non suspenduntur preuilegia prelatorum ordinu men-
dicantium, quo ad subditos suos, quinimo vult Papa,
illa in suo robore permanere. Sed priuilegia ista conse-
serunt prelati dictis, quod possent reseruare casus in-
ter religiosos, a quibus nullus possit eos absolvere si-
ne licentia suorum prelatorum, et quod si cõtra fiat,
absolutis

A casibz reseruatis nõ
pnt fr̃es absolui per
cruciata.

absolutis nihil valeat, et quod absoluentes incidant
in pœnas, in quas incidunt absoluentes à casibus re-
servatis. Hoc habetur in compendio privilegiorum, absolutio
ordinaria quo ad fratres. concessione 13. sic de-
crevit, et declaravit, Alexand. Quart. ergo nec
religiosi bullam accipere sine licentia suorum prela-
torum possunt, nec illa vti, si sic acceperint, et sic
militèr habetur, et infertur, quòd non tolluntur
privilegia prelatorum nostrorum quo ad fratres suos,
nec similiter possunt fratres sine licentia eorù absol-
vi, quia remanent ^{sicut} antequam bulla promulgaretur,
quia sic volunt Summi pontifices. Si vero delian-
tia legitimi prelati bullam accipiunt, secus est di-
cendum. ^{si datur licentia quo ad reservatas} ~~Vide supra in verbo, bulla.~~ Et modo, per
Grego. 13. datum est fratribus societatis, ut nulli
à casibus reservatis, per bullam possit absolvi si-
ne licentia sui prelati. + + +

Anno 1533. frater Antonius ortiz ordinis
minorum habuit a Paulo 3. quòd fratres minores
sine pecunia seu Elemosina pro acquirenda bul-
la, possit lucrari omnes indulgentias, et gra-
tias in bulla contentas, dicendo sacerdotes duas
missas, clauici bis ps penitentiales, Laici ducenta
pater noster. et ducenta Ave maria. pro inten-
tione, pro qua conceditur bulla, hac gratia per comuni-
cationem fruuntur omnes mendicantes.

Cruciata gratias
lucrantur medican-
tes absq; eo, qd ea re-
cipiunt.

Debita.

Debita incerta illorum, qui ordinem fratrum
predicatorum insistant, possunt priores, in pios usus
in locis sibi commissis conuertere. Vide in auten-
tico, in privilegijs, que imprimere fecit R. Gene-
ralis

ialis Stephanus vsus maris pagina 38. Et scito quod confessor non poterat hæc facere, quia est casus epe reservatus. glo. c. 2. de penitentia in. 6. et. c. cu sit de Judeis. Et Panor. numero. 4. vide supra. verbo. co positio.

Decimæ.

Fratres mendicantes eximuntur per Pium Quintum Anno. 1567. in motu proprio à decimarum solutione, et domus illorum, beneficia possessiones, vineæ, agri, prata, et alia quæcumq; tam ad ipsos quàm ad moniales pertinentia à quibuscumq; decimis, primitiis, quartis, subsidiis, charitatiis, auctoritate apostolica omnino liberantur. Authenticum, in motu proprio. pagina. 17.

Nota primo, quod quando privilegium de non soluendis decimis conceditur solum personis, fructum, eorum possessiones, si ab alijs conducantur, et eorum expensis cultuantur, debent decimas soluere, secus si ab ipsis ^{fructibus} colantur. Si uero dictum privilegium conceditur terris. i. quod terra, vel vinea, vel prata. §. non soluant decimas, tunc coloni dictarum terrarum non tenentur soluere decimas de eis, quia fructus capiuntur de terra privilegiata, hæc glo. Clem. 1. de decimis, Et Panor. c. ex parte. de decimis. numero. 4. Et Bonifacius 8. concessit monialibus Sanctæ Claræ, vt non soluerent decimas, de quibuscumq; possessionibus, et omnibus alijs, bonis, quæ habuerint. Vt habetur in compendio privilegiorum, concessione. 4. vbi ex illo verbo (quæ habuerint) eximuntur non solum quæ habebant tempore date, sed quæ post habuerint ¹⁷⁷¹ et habebunt. Et nos fratres mendicantes gaudemus privilegij concessis

Nō debēt religiosi
decimas, nec coloni,
qui eorū agros colūt.

concessis, et concedendis monialibus, Sanctæ Clare,
ut patet in compendio priuilegiorum. verbo. cōmunicō.
priuilegiorum.

Nota secundo, quod fratres mendicantes omittētes
facere conscientiam de decimis, non cadunt in ex-
cōmunicationem, si non fuerint requisiti a parrocho,
et dicit, quod tunc sufficit dicere, facio tibi cōscie-
tiam, et inducere peccatores, in quantum potest ad
soluendum: non tamen propter hoc retineat absolu-
tionem. Vide in compendio priuilegiorum, concessione
2. infra. verbo. exemptio. ubi ponitur proprius motus

+++
Et incuria apud auditores
rote sic diffinitū est pro pa-
tribus societatis. Et littere
executorias sūt maxime
apud predicatores, et apud
societatis patres.

Pij Quinti, et idem dicitur modo concessum per Greg.
13. patribus societatis, et ordini predicatorum per li-
tteras missas, curia Romana. +++

Declarare.

Generales, vel prouinciales, vel custodes or-
dinis fratrum minorum, cum consilio patrum ali-
quorum, si res magne importantis esset, possunt autho-
ritate suæ sanctitatis determinare in scrupulis, et
rebus huiusmodi, ac quod eorum determinatione
subditi securā conscientia possint, et debeāt stare.
lege in compendio priuilegiorum. concess. 4.

Nota primo, quod istę res, circa quas dubia
surgere debent, sunt de iure positio, ut quando
surgit dubium, an talis frater, incidit in excōmu-
nicationem, vel irregularitatem, et in alia, que sunt
de iure positio, ut fr. scrupulosus, qui vix, et nō
sine magno labore potest soluere officium diuinū.
Vide Siluest. Verb. impossibile, ubi dicit, quod
impossibile dicitur, quod licet fieri quidem potest,

Silues.

sed

Declarare.

sed cum difficultate, vt quod claudius velociter curat. Et verb. facere dicit, quod legislator non intendit suo precepto exigere ab homine totum, quod potest comode. Hec ille, quia iucundum suauis est, Et hoc intellige in his, que de se non sunt mala, sed quia precepta sunt iure humano, et certe est hoc valde consolatorium pro timoratis conscientijs quotidie tormenta patientibus, ant' inciderunt in talem vel talem censuram, et quod declarantibus prelati debent isti subditi stare, quod Papa declarat.

Iulius secundus, anno. 1509. 14. Decembris concessit Rmo Caietano Magistro ordinis predicatorum, et omnibus eius successoribus, ut in constitutionibus dicti ordinis, et circa priuilegia, indulta, gratias, exemptiones ab ipsa sede apostolica dicto ordini concessa, vel concedenda, quando aliqua ambiguitas emerferit, possint auctoritate apostolica declarare quo ad serenitatem illarum conscientiarum, que dicto magistro subdite fuerint, non obstantibus quibuscumque contentis in priuilegijs nouis Rmi generalis Stephani vsus maris. Fol. 173.

Nota primo, quod prouinciales non possunt uti, nec gaudent hoc priuilegio quia concessum est generali, et comunicatio priuilegiorum data est respectiue. i. id quod conceditur generali vnus ordinis, gaudent solum generales aliorum ordinum, et quod conceditur prouinciali, gaudent prouinciales aliorum ordinum, vt dixi supra. verb. comun. priuilegiorum; At vero prouinciales sancti Jacobi de Mexico ordinis predicatorum sine dubio gaudent hoc priuilegio, quia Paul. 3.

anno

Concessa, vel concedenda.

*Prouinciales ordinu medi-
cantium hnt in indijs, vt
possint declarare dubia, que
mergnt circa priuilegia. f.*

anno. 1542. eis omnia priuilegia concessa et concedenda generalibus tam dicti ordinis, quam aliorum concessit, ergo concessit hoc priuilegium Iulij secundi, et quod prouinciales ordinum mendicantiu indiarum gaudent etiam priuilegijs Pauli. 3. et Iulij secundi ex eo patet, quia Adrianus sextus anno. 1522. concessit eis omnia priuilegia concessa, et concedenda fratribus mendicantibus in Indijs per sedem apostolicam. Prouinciales autem Europe, vel Ariz, vel ^{Africa} Affricæ, non gaudent eis, quia non militat apud eos ratio, et causa propter quam Adrianus sextus concessit suum priuilegium. **SS.**

G Aliud priuilegiu concessit Clemens septim^o anno. 1533. Vicario generali prouintiz de Mexico ordinis predicatorum. At uero quia copiosius est Iulij secundi, non appono hic.

Fenarius Magister ordinis predicatorum anno. 1536. concessit cap^o prouinciali de Mexico ordinis predicatorum, ut possit declarare literas suas, ut dixi supra. capitula prouincialia. concessione ~~quarta~~ 4.

Ex quibus constat, quomodo prouinciales indiaru ordinum fratrum mendicantium, possunt declarare dubia, que occurrere possunt, tam circa constitutiones, quam circa priuilegia, et sic non opus est, recurrere ad magistrum ordinis, ut cum magno labore, et aliquando sine fructu recurritur, maxime quia Adrianus .6. concessit dictis prouincialibus, quod ex eo, quod difficile est, hinc ad ^{generale} magistrum ordinis recurrere in casibus ei pertinentibus, concedit dictis prouincialibus in his terris, habeant in vtroq; foro, super fratres sibi comisos, omnem authoritatem, qua

Omnia que possunt generales possunt in Indijs prouinciales circa si-
bi subditos ex priuilegio Adriani sexti.

Declarare .

habet ^{generalis} ~~magister~~ ordinis, ita tamen quod ipse generalis possit prefatam auctoritatem limitare pro ut sibi visum fuerit. Et ultra hoc concedit eis, omnis modam eius auctoritatem, in vtroq; foro super factes, ad opus indorum deputatos, pro quo vide. supra. absolut^o. 3. questi: 6.

*Provincialis auctoritas
in nouo orbe tanta est,
quanta generalis.*

¶ Quapropter provinciales indiarum sciant, in quibus casibus oportet recurrere ad generalissimum ordinis pro dispensatione, vel declaratione, et habito consilio cum viris doctis, et expertis dispensent, et declarent ipsi, quia Papa sic eis concedit. Et aduerte, quod non limitatiue hoc concedit Adria. 6. puta, quod habeant provinciales indiarum auctoritatem, quam habet ^{generalis} ~~magister~~ ordinis iure ordinatio, sed dicit, quod habeant omnem auctoritatem, quam ^{magister} generalis ordinis habere dignoscitur. Ergo si dignoscitur habere talem auctoritatem iure priuilegiorum, habebunt provinciales indiarum eandem. Probatur, quia iam haberet generalis ordinis aliquam potestatem, quam non concederet Adrianus sextus, quod quidem est contra sua verba, quae dicunt, quod habeant omnem auctoritatem, quam habet ^{generalis} ~~magister~~ ordinis, ergo nil excludit, quia omne dixit. Arg. m. c. solite de maior. §§. et sic provinciales (ut dixi) cum viderint expedire dispensent super constitutiones, vel super priuilegia ordini concessa, quando generalis ordinis non possit dispensare, nisi cognita causa. glos. c. de electio. c. impugnant. in. 6. Nam multo melius hic poterit cognoscere provincialis de hoc, quam per relationem verborum ^{generalis} ~~magister~~ ordinis in Italia. §§.

Dispensare.

Pro hac materia sunt videnda ea, quae diximus.

Dispensare .

supra verbo. declarare. Ex quibus constat, ubi probatur prouinciales indiarum posse dispensare .

Et scito, quod tria sunt hic tractanda. Primum, super quibus possunt dispensare prelati in ordine cum fratribus. **S**ecundum, super quibus possunt confessores dispensare cum fratribus eiusdem ordinis.

Tertium, super quibus possunt etiam prelati et religiosi confessori cum secularibus.

Quo ad primum, sit prima conclusio. Magister ordinis, prouincialis, priores conuentuales, ac suorum viceregentes in conuentibus possunt dispensare cum fratribus sibi commissis, nec non cum fratribus sui ordinis ad eos declinantibus, vnde cumque in irregularitate, si irregularitatem, antequam ordinem vel postquam intrauerint, incurrerunt, ex eo quod excommunicati, vel suspensi, vel interdicti celebrauerunt, aut in locis interdicto superpositis diuina officia celebrauerint, vel si sic ligati ordines suscepere. **E**t dicti prelati gaudent hoc priuilegio. Potest enim confessor, quem elegerint, cum eis in predictis dispensare. Vide authenticum in mari magno predicatorum. fol. 236. per Sixtum concessum. **I**n compendio priuilegiorum verb. absolutio. ordin. quo ad fratres concessio septima.

Nota primo, quoniam hoc est singulare, datur enim potestas dictis prelati supra fratres sibi non subditos ad dispensandum, sed non nisi supra irregularitatem, que prouenit ex peccato, puta, quod excommunicati celebrauerunt vel ordines suscepere.

Nota secundo, quod superior gaudet hoc priuilegio sede prioratus vacante, et etiam absente priore, quia tunc gerit vices prioris, cum regat suum conuentum, ut supra. absolutio. i. conclusione secundum. 2.

Pr^a. conclusio.

Dispensatio in irregularitate.

++
susceperunt. Vel si diaconus baptizauit cum sollemnitate absque necessitate, quod est irregularis, quando est presbiter, qui baptizat. Nauar. in manu. c. 22. nu. 6. et Sil. baptismus Soto. in. 4. dis. 4. q. vni. ar. 1. 2.

Superior quando potest que prior.

Dispensare.

Nota 3. quod nullibi reperitur, quod prouinciales possunt dispensare cum fratibus alterius prouinciae, neque prior conuentualis possit similiter dispensare cum fratibus alterius conuentus super irregularitate contracta, ratione homicidij casualis, quia concessiones, quae inueniuntur super dispensatione ab irregularitate, loquuntur solum cum proprijs fratribus, et non cum fratribus, ad eos declinantibus, nisi in casu hic posito, scilicet, quando excommunicatus celebrauit. **S.** Hic autem alterius qualitatis est. **Vi.** de infra verbo. dispensare. 7. conclus.

Objectio.

Et si opponas, quod secundum communem opinionem iuristarum, ut citat Couarrub. supra cap. alma mater. in prima parte relectionis. §. ii. numero 15. quando Papa concessit quod possint absolueri peccatorem clericum in quibusdam casibus, ut cap. quatuordecim. de senia excoi. patet, ex hacmet declaratione, et concessione ijs casibus concurrentibus, datur similis licentia in alijs excommunicationibus, quarum absolutio similiter Papae reseruatur, ut etiam dicit Panor. c. de cetero de sententia. excoica. c. i. et Innocent. Ergo, idem venit dicendum, quod concessa dispensatione super irregularitate contracta, quia scilicet excoicatus celebrauit: conceditur et dispensatio super irregularitate ex homicidio casuali, cum sit eius dispensatio Papae reseruata.

Solutio.

Ad hanc obiectionem respondeo, quod haec opinio, et theoria iuristarum non agit ad rem, quia tractat de extensione facultatis concessae iuri communi, Ego autem loquor in presenti de extensione privilegij extra, vel contra ius dati, quod non debet

Dispensare.

debet extendi ultra ea, quæ concedit expresse, pro quo agit. c. 1. et. 2. de filiis presbi. 6. quia omnis recessus à iure comuni est odiosus, et restringendus.

Secunda conclusio. Priores conuentuales, quardiari, et per consequens prouintiales, et generales ordinum mendicantium, possunt dispensare cum fratribus suis sibi subiectis super irregularitate ~~omnes, etiam in illis casibus quorum sibi vicem reseruat Papa in morte. s. et in membrorum tuncatione, et enormi sanguinis effusione, dum tamen aliquid horum trium non sit notorium, et hoc propter scandalum.~~ *e/ maximo de sepione*
 Hoc concessit Martinus Quintus Priori Sancti Benedicti Vallisoleti in foro conscientie.

In compendio priuilegiorum, 2^a impressionis verb. absol. ordinaria quo ad fratres. concess. 40. et habetur sub sigillo authentico Vallisoleti.

Nota. 1. quod hac concessione vsi sunt ~~pater~~ fratres predicatorum in primo capitulo prouintiali celebrato in Quatimala. anno. 1553.

Nota. 2. quod hoc priuilegium non se extendit ad dispensandum cum bigamo, quia bigamia est *Bigamia irregularitas* ~~grauior~~ *grauior* ceteris irregularitatibus ad dispensandum, de quo à dicitur auctor compendij priuilegiorum, *grauior.*
 ubi supra.

Nota. 3. quod non incurritur irregularitas propter enormem solam sanguinis effusionem, etiã si multis vulneribus operata fuerit secundum Nauarro. *Nauarro.*
 ro. c. 27. numero. 221. in fine, nisi sequatur mors, vel membri mutilatio, et quia quando hoc modo contracta est huiusmodi irregularitas, est difficilior addispensandũ, et ob hoc Papa hic exprimit enormẽ sanguinis effusionem. *Nota.*

Dispensare.

¶ Nota 4. quod supprior conuentus mortuo prio-
re non potest hoc priuilegio gaudere, quia conceditur
priori, et non suppriori, et supprior non succedit po-
ri sede prioratus vacante, nisi in his, que habet prior
iure ordin^o, non in his, que habet iure speciali; ut
dicimus in. c. sede vacante, quod non succedit
episcopus, nisi in his, que ad ipsum pertinent iure
comuni, non autem iure particulari, ut notat Panor.
c. verum. de foro comp. numero. 9. et. c. scriptum
de elect. numero. 12.

Panor.

Nota.

¶ Tamen contrarium videtur tenendum, quia no-
dignitati, sed officio conceditur hoc priuilegiu in fa-
uorem animarum. **¶ Item** quia hoc priuilegium
non conceditur, abbati, sed priori conuentus, qui est
subditus abbati in ordine sancti benedicti, ergo qua-
re non suppriori sede vacante? vide ⁱⁿ absol^o. pri-
mo. concessione. 3. in fine.

+
Iuxta

¶ Nota 5. quod huiusmodi peccatum propter quod
incurritur dicta irregularitas, non debet esse noto-
rium, alias non valeret dispensatio virtute huius pri-
uilegij facta, quia non seruetur forma rescripti
c. fin de prebendis et. c. prudentiu de officio, de
leg. et dicitur notorium, quia sunt tot coniecturae
quod tergiuersioni locus non est, ut ^{notat} Panor.
c. de cohabita. cleri. numero. 7. et Angelus verb.
concupinariis, ~~habet~~, tunc esse notorium, quando nul-
lam habet tergiuersionem, et dubietatem. Ad-
uerte, quod dicit priuilegium, quod propter scanda-
lum non debet fieri, quod sequitur, quando est ^{ibi} noto-
rium. Ex quo sequitur, et patet, quod si alibi nil
scitur, potest fieri dispensatio, quia ibi non est sca-
dulum.

Quid sit notorium.

Angel^o

Panor.

Valde notandum.

a
3. coecl^o.

¶ Tertia conclusio, magister ordinis, prouinciales,

Dispensare.

priores conuentuales, ac eorum vicarij ordinis predicatorum, ac per communicatione fratium mendicantium possunt dispensare cum fiatibus, defectu natalium ex adulterio, sacrilegio, incestu, et quouis alio nephario, et illicito coitu, prouenientem, patientibus. Et quod sic dispensati ad quascunq; administrationes, et officia eligi, et recipi, et assumi, illaq; licite gerere libere, et licite valeant. Et hoc concessit Sixtus 4° dictis prelati ordinis predicatorum. Vide in compendio priuilegiorum, concessione decima tertia.

Nota .1. quod authoz compendij in fine huius concessionis aduertit, quod ut asserunt patres ordinis predicatorum, vicarij conuentuum vel superiorum nunquam habere in usu, uti hac facultate, sine speciali commissione, nisi mortuo priore, vel amoto. At uero supra dixi de hoc. absol. .1. concessi. 2.

Et ad usum in contrarium. Rex quod non propterea derogatum est huic priuilegio, quia modo de nouo nobis concessit Pius Quintus anno. 1567. in motu proprio in fine, et sic reuiuiscit.

Nota .2. quod dato, iste frater dispensandus patitur defectum natalium, quia simul in eo inueniuntur, quod ex adulterio, et incestu, et sacrilegio generatus sit, ut si parentes eius esset coniugati, et consanguinei, et votum religionis, vel castitatis habentis, vel pater esset sacerdos secularis, vel regularis, vel matrimonialis, nihilominus predicti prelati, possunt cum eo dispensare, quia priuilegium copulatiue omnia supra dicta concedit.

Item est regula, quod in materia fauorabili, et larga, ut in hac materia sub simplici ueniunt etiam mixta, ut in dicit Panoz. c. fin. de simon. numero. 3. s. Et quia hec regula declarata fuit supra. verb. bap.

Dispensare.

Nauarro.

Dispensatio large
interpretanda, qm
non exprimitur
persona.

Quarta concl^o.

tzare. concess. 2. vide. ibi. ¶ Et est notandum quod Nauarro. c. fin. decimo. numero. 23. dicit, quod **X** potestas dispensandi large est interpretanda, quia est beneficium principis. Quando autem potestas dispensandi conceditur expressis nominibus personarum, dispensandarum: tunc dicunt iuriste, quod debet stricte interpretari, quia tunc tantum est, ac si cum eis dispensaretur, quod est stricti iuris c. 2. de filiis presbiterorum. 6. et quia in hoc privilegio, non exprimitur nomen, ideo est large interpretandum.

¶ Quarta conclusio, magister ordinis predicatorum, provinciales, priores conventuales, et eorum vicem gerentes possunt dispensare cum novitijs, qui in seculo inciderunt in irregularitatem, eo quod excommunicati, suspensi, vel interdicti, aut in locis interdictis diuina celebrarunt, vel ordines susceperunt, dato à iudice generaliter fuerit data, et lata vel a iure dicta censura: ita tamen quod si ex huiusmodi sententijs propter debita sunt stricti, satisfacciant.

Hoc concessit Sixtus Quartus ordini predicatorum. **Vide.** et lege in mari magno. fol. 256. concessione. 550. 551.

¶ Nota primo, quod hoc privilegium est singulare, quia concedit dispensare cum novitijs in irregularitate dicta. Sed aduerte, quod si particulariter fuissent isti novitijs excommunicati, suspensi, vel interdicti à iudice, et deinde celebrasset diuina, quod non possent prefati prelati cum eis dispensare virtute huius concessionis, ubi dicitur dato à iudice generaliter lata censura fuisset. **f. ff.** quando generaliter iudex fecit sententiam, et césura

Dispensare.

et censuram vt docet Nauarro. c. 17. numero. 42. puta dicendo, excoꝛmunico, vel suspendo, vel interdico tale facientes. At uero quando iudex excoꝛmunicauit, vel suspendit, vel interdixit in particulari Petuum, quia tale fecit, tunc strictioris vinculi est hec censura, non enim potest nisi ipse absolueret. Secus si illam generaliter tulisset, et nulli referuasset eius absolutionem, quia tunc quilibet coꝛfessarius, qui potest absolueret a peccatis mortalibus, potest et ab hac, ut dicit Nauarro, vbi supra. Et dato nos per nostra preuilegia possimus absolueret a censura iudicis particulariter lata, vt dixi supra. absolutio. 1. in fine. 2. conclu. hoc prouenit, quia conceditur nobis absolutio, a maiori vinculo excoꝛmunicationis, & concessio maiori, conceditur minus, quando in maiori includitur, sed in dispensatione cum nouitijs non conceditur prelati, nisi in hac specie solum irregularitatis, et ideo non extendo, nisi vt sonat priuilegium, quod clare dicit a censura iudicis generaliter data, ubi non cadit dubium, ut interpretari possimus large in preiudiciu concedentis, vt dixi sup. absolutio. 1. concessione. 3. textus.

His tamen non obstantibus poterunt prelati cum dictis nouitijs in casu posito dispensare virtute cuiusdam concessionis Sixti Quarti, vt habetur in compendio priuilegiorum verb. absol. extra ordinaria quo ad fratres, concessione. 5. concedit enim nouitijs, ut per confessionem post ingressum ordinis possint dispensare cum eis in omnibus irregularitatibus (Homicidio voluntario et mutilatione membri exceptis) et quia Papa concedit dispensationem ab omnibus irregularitatibus, cum exceptione

homicidij

Dispensare.

homicidij voluntarij, et membri mutilatione, firmanit
regulam in contrarium. Sed cum duabus limitationibz,
intellige hanc concessionem, ^{1.} prima, quod novitij de-
bent habere propositum profitendi. ^{2.} quod si ante
professionem exeunt, sic dispensati, iterum reim-
cidunt, quia ratione, ut possint post ingressum re-
ligionis confiteri, conceditur, quod tenet. Siluest. ab-
sol. 5. h. 9. quia ipso iure videtur inclusa conditio.
f. ^{1.} si perseveraverit. V. auctor compendij. verb. ab-
sol. ordin. quo ad fies, concessione. 4. dicit sic declas-
se Clementem ~~quartum~~. vide supra. absolu. 3. in ~~idelu~~/
concessione. 6.

Quinta concl.

Quinta conclusio. Prelati congregationis ordi-
nis sancti Benedicti ex concessione Eugenij. 4.
ut habetur in compendio priuilegiorum impressionis
2. verb. dispensare, et per communicationem prela-
ti ordin. fi. mendicant. possunt recipere personas
volentes eorum congregationi sociari. (Dato, religio-
nem, locum, et ordinem arctiorem vouissent, tali vo-
to non obstante) ad probationem, professionemqz ad-
mittere, easqz ab ipso voto absolueri auctoritate
apostolica, et etiam cum eis dispensare, dum modo in
tali religione vel ordine, de quo vouissent, professio-
nem non emisserint. Si tamen ante professionem e-
missam, ab ipsa congregatione recesserint, huius-
modi dispensatio nulla sit.

Nota primo, quod hec concessio est magni estis
manda, quando concedit ut possimus dispensare cu
illo, qui habens votum intrandi in Charthusiam ve-
nit ad ordinem ^{mendicatum}. At vero semper requiritur
causa rationalis ad intrandum ordinem, quia
Papa non potest dispensare, ut religiosus sine cau-
sa

Dispensare cu illis, qui
arctiore religione vo-
uerunt, et possint la-
tiori ingredi.

Dispensare.

sa legitima transeat ad laxiorem religionem. ~~f~~
 Panor. c. non est voti. de voto. et Siluest. d. 3. tenet
 idem, et dicit, quod non est tutus, et sufficientem, et ra-
 tionabilem causam iudico, si is putet melius altissimo
 famulatum dedicare in hoc ordine, q̄ in alio arctiori
~~ordinat.~~ ~~¶~~ ut Soto. ~~secunda~~ ~~secunda~~ ~~questione~~ vlti.
 ar. d. scripta manu R. P. Thomae dela torre discipu-
 li eius dixit, quod potest episcopus dispensare cū se-
 culari, ut intiet ordinem reformatum, dato emisisset
 votum arctioris religionis. Et dicit, quod causa suffi-
 ciens ad hoc dispensandum est. Quere lo a si, el
 que hizo el voto. s. sic velle, qui vota emittit.

+ hm

~~Multum in hoc~~
 Aduertendum, qz sape con-
 tingit.

¶ Sexta conclusio, prouinciales indiarum ordinis fra-
 trum predicatorum, et aliorum mendicantium ha-
 bent omni modam Pape auctoritatem in vtriqz foro,
 ut dixi supra absol. 3. concess. 6. ex leone 10. qui co-
 cessit fratribus heremitarum Sancti Augustini, per
 totum orbem, ut in foro conscientie possint dispen-
 sare in primo gradu affinitatis tam in matrimo-
 nijs contractis, q̄ contractendis, dummodo impedi-
 mentum sit secretum, et non fuerit deductum in
 iudicio. Hoc priuilegium non vidi impressum, sed
 adducitur a martyre sanctissimo et doctissimo Iua-
 ne Rossense in libro, que edidit, matrimonij regis
 Angliæ impressum compluti, et alibi, statim in prin-
 cipio, quod et nos adduximus in speculo coniugio-
 rum in secunda parte.

Sexta concl.

In p. gradu affirmatis
 dispensare.

¶ Quo ad secundum super quibus possunt confesso-
 res ordinis dispensare cum fratribus eiusdem ordi-
 nis, reminisci oportet, quod dictum est, supra absol.
 2. d. quo ad secundum. s. quod absol. a censuris
 Pape reseruatis, Et similiter dispensatio super
 irregularit.

2m

Dispensatio in irregularitate homicidij voluntarij.

*In irregularitate ~~dis~~
~~pense~~ ~~sig.~~*

A casibz epis reservatis absolueri.

Vota commutare.

Septima concl.

In irregularitatibz omnibz dispensare, excepta bigamia.

Singularis gratia, ut confessor possit absolueri ab irregularitate.

Dispensare.

irregularitate Papæ, reservata non sunt casus reservati in ordine. Cardinalis Joa. Pocius legatus Julij 3. in hispania anno 1553. concessit ut provinciales in suis capitulis possint dispensare in irregularitate quacumq; etiam ratione homicidij voluntarij. Et idem concessit, quod possint provinciales nominare quatuor confessores penitentiarios, qui possint absolueri ab omnibus casibus episcopis reservatis, ^{et} omnia vota commutare quæ possunt episcopi diocesani. Et idem dedit plenariam indulgentiam in die sancti Dominici, et sancti Francisci & sancti Augustini, ter dicens orationem dominicam, et salutationem angelicam quotannis. Omnia hæc sunt concessa in partibus Indiarum, et perpetuo.

Septima concl. Sixtus ^{quartus} concessit omnibus fratribus ordinum mendicantium, ut quilibet illorum possit ~~semel~~ eligere confessorem ordinis sui, qui audita eorum confessione absolvat eos ab omnibus censuris, et in omnibus irregularitatibus dispenset cum eis (homicidio voluntario mæbriq; mutilatione exceptis) et hoc bis scilicet, semel in vita, et semel in morte. Vide in compendio privilegiorum verb. absol, extra ordinã. quo ad fratres concessio .s. vbi auctor compendij dicit, non hic cõcedi dispensationem supra bigamiam, quia gravior est reliquis ad dispensandum, ut dicit auctor predictus. ~~concessione~~ .s. vide hic ^{sup.} in 4. concessione notab. p. in fine.

No. 1. quod hæc concessio est singularis, et nulli reperitur similis, ad hoc ut confessor possit dispensare cum fratre in irregularitate contracta, ex eo quod excommunicatus celebrauit divina, vel ordines
Sacros

sacros recepit, vel homicidium capitale fecit, dixi, casuale, ut per ipsum intelligas omne homicidium, non ex proposito factum, ut cum moritur infirmus, quia frater in latus reuoluit, vel aquam in bona fide dedit. *¶* non sunt hæc homicidium voluntarium, quia non ex proposito fiunt. Vide Caieta. in summa verb. Homicidium, et verb. irregularitas, et sic potestate huius privilegij potest prior, et alius dispensare cum fratre eiusdem ordinis, licet sit alterius conventus, vel prouintie, quod limitat id, quod dictum est sup. p. con. no. 3. vide ibi.

¶ Quoad tertium, scilicet, super quibus possunt prelati, et religiosi confessarij dispensare cum secularibus?

¶ Prouinciales indiarum virtute breuis Adriani sexti concedentis eis suam omnimodam potestatem in vtroque foro, ut dixi, supra absol. 3. in 6. conclu. poterunt dispensare in votis, in irregularitate, in illegitime natis, in impedimentis dirimentibus matrimonij, in eo quod coniux possit petere debitum, si forte se miscuit carnaliter cum consanguineis alterius coniugis. *¶* et in omni illo, quod impedit desolo iure positiuo, sed cum illis limitationibus suprapositis. absol. 3. conclus. 6. et hoc idem poterit frater, cui prouincialis comiserit auctoritatem dicti breuis Adriani sexti.

¶ Octaua conclusio. Possunt omnes confessores ordinum mendicantium dispensare cum secularibus, super quacunque irregularitate ordinario reseruata, sic enim concessit Sixtus quartus fratribus minimis, et postea Iulius 2. confirmauit, et de nouo concessit, ut in eorum mari magno impresso. Nec oportet fluctuare, ex scrupulis authoris compendij verb. absol. 1.

quo ad

*Regla gene
ral*

*3.
pote om m m*

*beate
denario
denot.*

*+
habetur.*

Thesen

Dispensare.

quo ad seculares. concess. 20. vide. absol. 3. concessione. 3.

Dubium.

¶ An extendenda sit hæc concessio ad irregularitates super quibus modo episcopis in con. trid. conceditur posse dispensare in foro conscientie, et quâdo non sunt publicæ. sessione. 24. c. 6. **¶** Resp. mihi esse quam probabilem partem affirmatiuam, quia illæ irregularitates concilij Tridentini sessione dicta sunt iam episcopis reseruata, cum ipsi soli possint super eis dispensare, sicut absoluere ab excommunicationibus iuris eisdem reseruatis. **¶** sed Pius. 5. post conciliū Trident. concessit nobis hæc priuilegia Sixti quarti, et Iulij. 2. ac si de verbo ad uerbum inferretur in dicto motu proprio. Et hoc priuilegium Sixti quarti, et Iulij secundi. concedit nobis absolutionem ab omnibus censuris, et super quacūq; irregularitate ordinario reseruatis, dispensationem posse dare.

Solutio.

¶ Contrarium uero uidetur probabilius, quia cū priuilegium hoc clare non dicat, et ex uerbis generalibus non est inferendū absurdum scilicet, quod confessores simplices, quorū non est numerus in ordinibus mendicantiū, possint absoluere penitentes, et cum eis dispensare in tam arduis casibus, sicut episcopi, quibus ob singularitatem eorum prudentiam hæc conceduntur eisdem. Nec obstat, quod equalia conceduntur per bullam cruciatæ, et per subileum, quia hæc non semper, sed bis vel semel in uita, et semel in morte. **¶** Sed quod ab irregularitate ex homicidio uoluntario occulto, quod probari non potest, aut quod non est notorium prelati ordinis possint dispensare in foro conscientie non est.

dubitādū,

Quomodo pot fieri dispensatio in irregularitate ex homicidio uoluntario, secreto tamen.

dubitandum. vide fr. Anto. de cordova in annota.
ad compendium in verbo. dispensatio.

¶ Nona concl. dicti confessores ordi. si mendicant.
possunt dispensare cum secularibus super quibus
cunq; votis, hoc enim concessit dictus Sixt^{us} ~~quartus~~
et Julius ~~secundus~~ fratribus minoribus, ubi supra. Na
concessit eis Sixtus ~~quartus~~ quod possint permutare,
et relaxare quaecunq; vota, ergo et dispensare.
Probatur quia relaxare iuramentum, est tollere
tam vinculum, quam materiam eius, ergo relaxatio
voti erit hoc idem, patet quia dispensare sup
votum nihil aliud est, q̄ tollere vinculum, et ma
teriam eius, vt dicit Caiet. verb. votum. Ergo, qui co
cedit potestatem ad relaxanda vota, concedit potes
tatem super ea dispensandi.

Nona concl.

¶ Et aduerte, quod postq; Sixtus ~~quartus~~^{4.} concedit
potestatem permutandi vota, addit potestate etiā,
illa relaxandi, vt aliud intelligas nomine permuta
tionis, et aliud nomine relaxationis, c̄ his que. de ex
cess. prela. c. ac si cler. de adulterijs.

¶ Ex compendio indico, possunt fratres societatis dis
pensare cum omnibus nobis et antiquis christianis in
ieiunijs ab Ecclesia institutis ob grauissimum estum huius
illius regionis ^{indiane} et cibos debeliores nutimenti. Durat
usq; ad annum. 1539. et collector ibi. Cum indis ob
parcitatem ciborum poterit fieri dispensatio. ++

Dispensatio in ieiunio cum
indis.
est necessarium

¶ Ex compendio societatis in comuni. Ex Paul. 3. est
dispensatio illorum in omni irregularitate que con
tracta est, quia excommunicatus, aut quia inter
dictus, aut quia suspensus celebrauit. Ex Gregor.
13. vt generalis, et quibus comiserit possit dispen
sare cum suis in ieiunio, et cibis prohibitis. Ex Pio

++
A cle. 7. hnt provinciales
in nouo orbe, vt possint dispo
sare in ieiunio non solum
cu indis, sed cum alijs xpo
colis, vt infra.

Dispensare.

5.

Quinto. Ut confessores societatis in foro conscientie possint dispensare cum incestuosus, et cum illis qui vouerunt, quantum ad petendum debitum. Item potest fieri dispensatio cum ^{fratribus} illis de societate ab irregularitate, quomodo cunq; contracta semel inuicta, excipitur bigamia, et voluntarium homicidium.

Dispensatio ad petenda debita.

¶ Posunt presbiteri societatis dispensare in foro ^{existente} conscientie rationabili, et legitima causa in voto castitatis, hoc cum quibusuis personis. greg. 13. ad decennium concessio facta est anno .1579. durat vsq; ad anu 29.

Dispensatio in voto castitatis.

¶ Posunt fratres societatis dispensare cum neophitis in foro conscientie, vt contrahant, in omni gradu consanguineitatis, et affinitatis, iure diuino non prohibitis, et ordinarij in vtroq; foro de confessu patium societatis. Ex grego. 13.

+
et ordinarij.

¶ Posunt patres societatis dispensare in ceremonijs extuncensis in matrimonio, vt quod non fiant banne, si expedit.

Potest fieri dispensatio, vt no precedat banna in matrimonio.

¶ Hac dispensatione in gradibus non prohibitis iure diuino in foro iudiciali vti possunt, quando est difficile ad ordinarios recurrere; et dicit Papa dispensationem gratis faciendam.

Dispensatio in gradibus iure diuino no prohibitis.

¶ Ex Grego. 13. vsq; ad annum .1539. potest fieri dispensatio in foro conscientie, cu omnibus illis, qui cu impedimento contraxerunt scienter, vel ignoranter, dum modo tales contrahentes sine scandalo separari non possint, et possunt secreto contrahere de nouo. In locis, vbi sunt episcopi, solum fiet dispensatio, si episcopi nolint dispensare.

Dispensatio cu illis, qui cu impedimento contraxerunt scienter.

¶ Leo Decim^o concessit confratribus Rosarij diebus qualibet septimana. 150. Aue^a. et .15.

pr. nr.

Dispensare. Ecclesie.

54

pater noster, quod possit confessor. ord. predicatorum in festo incarnationis xpi, Purificationis, visitationis, Assumptionis, Natiuitatis beatę virginis, et in die resurrectionis xpi, et in diebus precedentibus dictas festiuitates, relaxare quodcumq; iuramentum sine preiudicio partis.

Dispensatio, seu relaxatio iuramenti

Pius Quintus anno. 1571. concessit provinciali ordini predicatorum in noua hispania, quod in die sancti Dominici, et sancti Thomę de Aquino, et sancti Vincentij, et sanctę Catharine de Senis, possint dispensare cum quibuscumq; in omni irregularitate, excepta illa, quę ex homicidio voluntario, et quę ex illegitimo matrimonio proberit.

Ecclesie.

Innocentius quartus concessit, quod Ecclesie fratrum predicarum sint, et vocentur conuentuales, et collegiate, quod priuilegium (ut dicit formularium constitutionum predicatorum. tractatu de elect. c. 2.) habetur Bruxis. Item concessit, ut omnes Ecclesie fratrum minorum, ubi conuentus existunt, vocentur conuentuales, in compendio priuilegiorum. concess. 1.

Ex compendio societatis indico, possunt erigere Ecclesias, et reformare, prophanatas reconciliare. Nominę Ecclesiarum societatis quo ad indulgentias in prouincia del Brasil, declarauit Grego. 13. eius Decembris, intelligi etiam ubi fratres resident, licet non sint societatis ipsę domus.

+
luxandas

ÆDIFICARE.

Julius secundus concessit fratribus minimis, ut domos, seu Ecclesias, loca, et oratoria quęcumq; pro eorum perpetuis vsibus, et habitatione possit

Ædificare

constituere, et edificare absq; alia de super facien-
da noua concessione apostolica. In compendio priuile-
giolorum secundæ impressionis, concessione. 2. Vbi au-
thor compendij dicit, sic practicum, et obtentum esse
contra archiepiscopum Hispalensem. Et Nauarro. c.
27. numero. 144. dicit derogatum fuisse excomuni-
cationi, quæ habetur c. 1. de excess. prelat. 6. vide
Caiet. excomu. 56. vide infra **A** verbum. Prouincialis.
Vbi exponitur concessio elem. 7. facta prouincialibus
Indiarum ordinum mendicantium.

T Nota primo, quod post concilium Tridentinū sess.
25. c. 3. derogatur hoc priuilegium July. 2. Dicitur
enim ibi, de cetero similia loca, non exigantur sine
episcopi, in cuius episcopatu exigenda sunt, licentia
prius obtenta, non obstantibus priuilegijs.

T Nota secundo, quod post Pius quintus concessit
nobis omnia priuilegia ~~acta~~, ut illis, uti possumus
in foro conscientie tantum, etiam si fuissent restric-
ta, vel derogata per concilium Trident. ut dixi su-
pra. verb. concilium. Deinde in bulla, quæ vocatur
~~de~~ motus proprio concessit, quod non obstante concilio
Trident. dicta licentia gratis detur, et non negetur,
nisi legitima subsistente causa. Hec pagina
18. Et isti superiores sunt archiepiscopi, vel prima-
tus, vel legatus apostolicus, vel Papa, arg. 9. ff. 3.
cum simus. vide Siluest. confessor. 2. §. 8.

T Modo autem idem Pius quintus concessit fratri-
bus predicatoribus prouincie de Chiapa, ut peti-
ta licentia licet non obtenta ab episcopis, possint
monasteria fundare, et sic practicum fuit in
oppido de Centunalt. anno. 1576.

T At uero semper in his recurrendum est ad
audientiam regiam, mandatum enim est eis à rege,
ut ubi comodum iudicauerit operam præstet, ut
domo

+
audientia regie au-
ditores,

Aedificare

domus, et monasteria ^{fratibus} ~~novis~~ erigantur. Hoc editu. s. esta provision real servatur in conventu sancti Dominici de S. Salvador. Et fudat se rex, quia ~~Papa~~ Alexan. 6. comissit ei conuersionem Indorum, vt s. mitteret viros doctos, prouidos pro conuersione eorum, vt dixi supra. capitula provincialia.

J. Nota. 3. quod per decretum Concilij Tridentini allegatum, non prohibetur regularibz emere, vel recipere domos a secularibus eisdem donatas, vel relictas, quia concilium non prohibet hoc, sed quod no erigantur domus, id est, quod monasteria no edificentur sine licentia episcopi.

Item quia ipsomet concilium ibidem coecedit dictis fratibus, posse acceptare possessiones, loca, domos, habereqz redditus, ad quod eorum voluntas non est necessarium, quod accedat. Et sic per hoc decretum ablata est constitutio Bonifacij Octau. de excess. presat. 6. f. vide Nauarro. c. 27. numero. 44.

Et aduerte, quod si ordo sancti P. Augustini, vel Benedicti reliquerit aliquod monasterium sui ordinis, quod quidem vellet donare ordini predicatorum, tuc non est dubiu, nisi quod possemus illud acceptare, et ibi viuere, sine episcopi licentia, quia tunc non erigitur monasteriu, sed erectum transfertur per veros dominos.

Pius Quintus concessit ad instantiam magistri Vincentij Justinianj generalis predicatorum pro fratibus indiaram, vt possint prelati ordinu domos de nouo erigere, et edificare petita licentia a diocessano, licet non obtenta; Etiam ibidem Papa

Nauarro.

Recipere de nouo domos sine
epi licentia selu petita, si
let no obtenta.

Ma

A edificare .

Sub sententia ex cōmunicationis late sententię et indignationis omnibus personis tam Ecclesiasticis, quā secularibus interdicit, ne in istis audeāt molestare, perturbare, inquietare, aut contravenire aliquo pacto.

Sixtus ^{quartus} concessit fratribus carmelitis, et per cōmunicationem omnibus mendicantibus, ut nulli fratres regulares, vel Ecclesiasticę persone prope domas dictorum fratrum Carmelitarū nouas Ecclesias, et loca construere, vel alias de nouo recipere, et habere possint infra spatium cētum quadraginta canarum, per aerem mensurandum, ubi alias per terram mensurari cōmode nequit; Et oppositum faciens cuiuscūq; conditionis sit, ipso facto ex cōmunicatus est, cum auxilium et fauorem prestantibus, et nihilominus cuncta ab eis facta sint nulla, Vide in mari magno ^{fr.} 184. concessio. 486.

Ubiq; pnt religiosi de nouo domos fēdare.

Ex compendio in cōmuni societatis, per Paulum Tertium inhibito facta est archiepiscopis, et alijs, ne prohibeant fratres de societate domos vel collegia edificare. Et sic consequēter hac concessione possunt ^{ubi des ordinis mendicantis.}

E iycere ab ordine .

Alexander 6. Anno 1491. xv. Junij concessit facultatem generalibus ordinis fratrum minorum, ut per se ipsos dum taxat, et prouincialibus, ut per eos cum consensu maioris partis capituli prouincialis fratres dicti ordinis, quos in corrigibiles reppererint habitu spoliare valeant, et ab ordine re iycere.

Ac etiam contra quoscūq; eis auxilium, consilium, vel fauorem publice, vel secreto, directe vel

Reijcere ab ordine.

vel indirecte super dicti habitus delatione præta-
tes cuiuscunq; conditionis fuerint, per censuras
(appellatione remota) procedendi, in vocando, si
opus fuerit, auxilium brachij secularis. In mari
magno fiatum minorum fo. 56. concess. 6s.

¶ Nota primo, quod si provincialis eijcit fratres
tria requiruntur copulative. ¶ Primum quod
frater sit incorrigibilis. ¶ Secundum, confessus ca-
pituli provincialis, non enim sufficit solum confessio.
¶ Tertium, quod accedat maior pars capituli in
hoc confesio. In incorrigibilis vocatur ille, qui culpas
non timet committere, et penas recusat ferre, ut di-
citur in constitutionibus fratrum predicatorum. Et
iste talis potest ab ordine eijci, ut ibi habetur.
¶ Siluest. Relig. 6. §. 17. dicit, quod quam diu
iste frater voluerit se corrigere non debet
expelli a religione, quia secundum S. Thomam
in fine quolib. 12. hec expulsio est, sicut excommu-
nicatio, que non nisi in contumaciam, et in eum, qui
se corrigere non vult ferri debet. Et Armilla verb.
religio. §. ultimo, dicit, quod nullus religiosus
quatumcunq; malus, si vult corrigi debet expel-
li, sed est sequestrandus, (sm siluest. 5.) et in
carcerandus, et ibi puniri sm constitutiones, quia
hoc magis conducit correctioni eius, et magis sca-
dala vitantur, et certe si eius correctio queritur,
hoc prestat. Vide authorem compendij privilegii
orum. concessione. 4. in fine. Vbi ex Bonave-
tura adducit multa bona. At vero in dis. 1. con.
19. constitutionum predicatorum diffinitur incor-
rigibilitas fratris, quare ab ordine est reijci-
endus, quando. s. culpas non timet committere, et pen-
nas recusat ferre, vel ex earum sepe repetita in-
flictione.

No est expellendus frater
a religione nisi confes-
sus capituli provincialis
maioris partis.

Siluest.

S. Thom.

Armilla.

Multa consideranda
qn aliquis ab ordine
est expellendus.

Ejicere a religione.

Afflictione iudicio discretorum cognoscitur non proficere, Talis de consilio discretorum, si expediens iudicatur, potest magister ordinis, vel capitulum provinciale, ut exutus habitu ordinis, de ordine expellatur, sic habetur in constitutionibus, nouis impressis per R^m. Iustinianum Romae anno. 1566. ex quo ^{ex}proditur opinio Siluest, et armillae allegata, nam dato illi magis conducatur non eijci bono tamen communi ut scilicet ceteri magis caueant a culpis perpetrandis multum expedit, tales ab ordine sic eijci.

~~quis dicitur inerte
gibilis.~~

Data est facultas a Joa. 22. provincialibus, ut possit ipsi ab ordine expellere et sic a fortiori sufficit provincialis cum diffinitorum consilio.

Scire tamen oportet, quod glossa constitutionum praedicatorum in fine c. 19. dis. 1. dicit, quod nullus potest fratrem professum de ordine expellere, nisi magister ordinis, vel prior provincialis sicut ~~Papa~~ ^{Papa} Joa. 22. in quadam bulla declarauit.

Dices, adhibenda est ne fides huic glossae? Be^o. affirmatiue sine ullo dubio quia Leo decimus concessit statibus minoribus, quod secura conscientia possent uti omnibus sibi concessis a sede apostolica siue pontificibus Romanis, siue per bullas, siue per breuia, siue per uirgine uocis, oracula (pro ut in libris ~~de~~ ordinis reperiantur) et de nouo omnia illa concessit, ut non sint minoris valoris oracula, quam si per breue, uel bullam ad perpetuam rei memoriam concessa fuissent, sed hoc in foro conscientiae. Vide in compendio priuilegiorum uerb. priuilegium fratrum. concessione. 22. et sic poterimus intelligere impresentiarum consensum capituli provincialis diffinitores cum provinciali quia ipse solus potest eijcere fratrem, Ergo et ipse et diffinitorum. Nota, quod provinciales indiarum habent omnia priuilegia

Considerandum, ad tollendum scrupulum in illis, ^{quae} ~~quod~~ provinciales zelo bono agunt auctoritate propria in nouo orbe.

Sicere ab ordine. Electio.

que habet magister ordinis, ^{vide} sup. verb. declarate.
 ¶ Et pro hoc agit. Sixtus ~~quintus~~ concessit, quod fratres ordi. predic. quos ab ordine suo pro suis culpis, per magistrum ordinis, vel provinciales ac eorum viarios expelli contigerit, vel qui egressi fuerint proprio motu predicare, et confessiones audire ~~subiit~~ sine licentia superiorum suorum. Non tamen possunt eos licentiarum, ut transeant ad ordinem religiosorum arma portantium; quod lege in privilegijs novis impressis per R^m. generalem Stephanum ordinis predicatorum anno 1556. fol. 24. 50. 154. Et in mari magno fol. 237. concessione. 261. dicitur quod si forte contra hanc prohibitionem quid attentatum fuerit, tunc liceat provincialibus in ipsos excommunicationis sententiam promulgare. Et in glossa constitutionum ordin. predi. c. de gravissima culpa. dis. 1. dicitur quod ille frater, qui propter suam culpam expellitur a prelatu, adhuc eius subditus est, sicut ovis morbida, dato eiecta sit a grege, adhuc pastoris est, et sic non est absolutus ab obedientia prelati, quo usque transierit ad religionem. Quod fuit confirmatum in. c. generali Parisius celebrato. Quapropter iste non poterit ordinari nisi de licentia sui prelati, quia adhuc est subditus eius. Soto de iusticia et iure dicit, quod quandiu vita non corrigit, est in malo statu. +++

+
non possint

+++

Castro in illo suo preclaro opere de iusta hereticorum punitione lib. 2. c. 1. 2. egregie tractat, quis dicitur incorrigibilis, et quomodo difert a pertinacia.

Soto de iusticia et iure li. 7. par. 2. 1. in solutione ad. 3. infine.

¶ Electio.

¶ Clemens ~~quintus~~ Anno 1569. prohibuit, ut nullus frater ordin. predi. possit consentire electioni, siue promotioni de se facte, nisi de licentia suorum superiorum provincialium, nisi de sedis apostolicę speciali mandato ad Episcopatum, vel ad alias dignitates extra dictum ordinem; Et si oppositum attentatum fuerit

Vide ad propositu multa diligenter considerata a fratre Ant^o de cordova minorita in expositione suę regule. c. 2. q. 21.

+
vocat9 fuerit.

H. j.

Electio.

fuerit, sit irritum, et inane, auctoritate apostolica sæpe salua; Vide in priuilegijs noujs R^{mi} Stephani, anno 1556. fol. 59.

*Pena acceptatis
episcopatum sine
licentia pre-
lati.*

¶ Nota primo, quod pena, que ponitur fratri ordinis predicatorum episcopatum, vel archiepiscopatum acceptans sine licentia prouincialis est, ut sit priuatus, suffragijs societatis, ac omnijs beneficijs ordinis, tam in vita, quam in morte, dis. 2. c. 13. nu. 3.

¶ At uero an incurrat hanc pœnam acceptando episcopatum sine licentia prouincialis, cum accipit bullas à Papa sui episcopatus? Ego omnino tenerem partem negatiuam s. quod incurreret minime, quia de licentia prouincialis et magistri ordinis acceptat qz magis est obediendum Papæ, Et hoc probatur, quia cap. omnijs vsqz sexus, de penis. mandat. ut quislibet fidelis semel in anno confiteatur peccata sua proprio Parrocho, qui non solum est curatus, sed Papa proprius, et principaliter.

¶ Sic dicimus impresenti; Item quia in constitutionibus predicatorum prohibetur appellatio sub excommunicationis pena c. 2. c. 3. numero. 3. At uero ad Papam bene possunt fratres appellare, ut dicunt magister n^{ri}. 2.2. q. 69. et Siluest. Verb. appellatio, qz Papa est proprius prelati omnium ordinu, ex quo concedunt doctores ei, posse irritare vota monachorum. Nilolomynus frater debet statim, ut accipit bullas recurrere ad suum prouincialem. Notificando ei, quomodo prouehitur à Papa, et constitutiones predicatorum c. 2. c. 11. numero. 3. loquuntur quando eligebantur episcopi à capitulis ecclesiarum, vel quando plegatum Papæ promouebantur.

¶ Aduerte, quod dicta pena fratri acceptantis episcopatum sine licentia prouincialis, non incurritur ipso facto, quo vsqz ueniat declaratio prelati, ut habetur

Nota da ~~Papa~~ hec consideratio ut. s. si à Papa emanet electio, non incurrat in penam sup. dictam.

Ad papam appellatio.

*Aduerte
Siluest.*

hi

Electio.

betur in prologo constitutionum patrum predicatorum numero. 3. **N**ota. 2. quod frater acceptans schedulam regis in qua significat, quod vult eum presentare in episcopum talis episcopatus coram Papa, quod tunc nec agit contra hoc privilegium, vel prohibitionem Clement. 4. nec contra constitutiones d. 2. c. 13. nu. 3. quia non consentit electioni, seu prelationi, aut postulationi, quia rex nec eligit, nec postulat, per illam schedulam nec frater acceptat episcopatum, dum acceptat schedulam, agit tamen male sic acceptando sine licentia provincialis, quia non habet velle, nec nolle. **25.** immo bullę sui episcopatus, pro quo a rege presentatur coram Papa non ~~est~~ expedientur quovisq; cum informatione de scientia, et moribus, que transmittitur Papę, per regem, vadat licentia sui prelati dantis ei licentiam ad huiusmodi presentationem acceptandam. Sic contigit ~~modo~~ anno. 1571. in expeditione bullarum, ad modum R. P. electi de Sobam fr. Thomę ~~de~~ cardenas, quia non desatum fuit testimonium, quod prefatus fr. cum licentia sui prelati acceptauerat presentationem regis, noluit Papa per bullas concedere.

Clemens ~~quartus~~ precipit fratribus predicatoribus, qui assumpti fuerint ad episcopatus, archiepiscopatus, et alias prelaturas, vel postea assumuntur ne munus consecrationis quo: quomodo accipiant, antequam liberos, et bona contingentia dictum ordinem, que apud eos tempore sue promotionis habere contigerit, prioribus conventuum, de quibus assumpti fuerint, cum integritate resignent, nisi forte idem priores de consensu ipsorum conventuum, vsum illorum ad certum tempus eis duxerint concedendum, alioquin eo ipso ab executione pontificalis ministerij, nouerint se suspensos. Excipit quatez nulos, et illas carthulas, vel membranas, in quibus sibi certa notabilia cum aliquibus ser-

monib;

Religiosus acceptando schedulam regia de presentacione ad episcopatum sine prelati licentia, in hanc penam non incurrit.

Electio

monibus collegerunt, vide in privilegijs nouis Romani stephani fol. 59.

¶ Alia privilegia circa hanc materiam de electione concessa sunt nobis, maxime fratribus indiarum.

Electioes oēs per vota secreta.

+
sint,

Contra subornantes in electionibus.

¶ Pius ~~Papa~~ Quintus die .28. maij anno .1571. suo proprio motu precepit, quod omnes electiones quorūcūq; tam diffinitorum, custodum, ac discretorum fiant per vota secreta iuxta decreta concilij Tride. et quod si aliter electiones fiant nulle, et penitus irritae et inanes, et electi penas, indictis decretis contentas, incurrant eo ipso. Et similiter qui in electionibus omnibus ante eas per .6. menses pro se vel pro alio subornauerit excommunicationis sententiā ipso facto incurrat, a qua nisi a Romano pontifice, pro tempore existente nisi in mortis articulo absoluto non possit, ac voce actiua, et passiuā careat per petuo, subornatus, vel alius, pro quo subornatus fiat, et qui subornantem non detulerit, eandem poenam incurrere censeatur. Et ibidem, qui autem ad officium obtinendum quorumvis fauorem extra religionem procurauerit. vltra predictas penas per menses in carceri mancipetur.

¶ Idem pontifex declarauit, quod electiones sic fiant per vota secreta, quod elegantium nomina nunquam publicentur, sed nomina eligentium sigillatim, et nomina illorum qui eliguntur scribantur in schedula taliter, quod a scrutatoribus possit videri, et legi, et publicato electo, in presentia capituli singula suffragia, et schedulae comburantur.

¶ Grego. 13. anno 1578. confirmauit predicta, et addit, quod si aliquis secularis cuiuscūq; gradus, aut conditionis fuerit, et quocūq; alia extra ordinem persona, rogauerit vel petierit verbo, literis ue, aut nuntijs, seu alias quomodo cūq; per se vel per alios, vt aliq̄

Lectio.

Eleemosina

aliquod illi officium in ordine detur, ipso facto actiua et passiuua voce priuatus sit ad omniaq; ordinis officia in habilis habeatur, nisi conuenerit aliquem ex malitia rogatores huiusmodi subornasse.

Eleemosina

De hac materia nonnullas excommunicationes adducit author compendij priuilegiorum contra prohibentes Eleemosinas dari fratribus mendicantibus. At uero proprio originali vndiq; excusso, quod ipse p. sua sententia allegat, non ita absolute, et in omni casu dictę censurę comprehendunt, prohibentes prefatas eleemosinas dari prefatis fratribus sed incertis casibus, et aliquibus limitationibus, nam quod ex Sixto quarto in mari magno fo. 148. concessio: 363. et Alexand. 4. fo. 179. con. 421. et 447. ad fratres carmelitas. Et ex eodem Sixto. 4. ad fratres S. P. Augustini. fo. 324. concess. 638. citat ipse, author compendij in hoc verbo Eleemosina solu reperitur, quod quando propter lites, processus, contio uersias ortas inter fratres, et ordinarios locorum, et ecclesiarum rectores inhihetur eleemosinarum largitio fratribus, incurritur excommunication. Et si non propter qua cuq; aliam causam eleemosinam dari prefatis fratribus inhiheatur, incurritur dicta excommunication. Item aduerte, quod ibi non dicitur, si inter fratres, et canonicos, vel clericos, vel iudices laicos orta fuerit contio uersia, sed inter rectores Ecclesiarum, et ordinarios. ~~Recor~~ ~~lor quidem quod~~ Inter errores condemnatos in concil. Constant. se. 8. contra Iuanem ^{ubi Cleph} est vnus circa eleemosinas, que fuit fratribus mendicantibus. At uero est in alia forma, et causa distinctissima, dicebat enim ille hereticus esse excoicatos, facientes Eleemosinas dictis fratribus.

notandum

Aduerte quod non qui cuq; impedit eleemosina fratrum mendicantiu incidit in excoicationem, s; q; per lites, et processus rectores ecclesiaru impediunt.

Ubi Cleph

Error ubi cleph. qui dicebat, qui eleemosinam dabant mendicantibus, esse excoicatos.

Episcopis indiarum
datur est, ut neophitos
possint absoluere à
casibus cene domini,
et quod possint alijs
committere.

Episcopus.

¶ Paulus Tertius concessit episcopis occidentalibus,
et meridionalis indiae, quod ad beneplacitum se-
dis apostolice, et possint absoluere omnes nouiter
conuersos dictarum indiarum à casibus de cena
domini auctoritate apostolica, et quod hanc potesta-
tem possint dicti episcopi, auctoritate apostolica com-
mittere ijs, quibus visum fuerit eis. ~~lege in aucto-~~
~~ritate.~~ Et concessum fuit Anno. 1537.

¶ Nota primo, quod hanc potestatem possunt episcopi com-
mittere etiam clericis, et fratribus, quia dicit littera ijs
quibus visum eis fuerit, et hoc auctoritate apostoli-
ca. Mortuo episcopo, qui hanc commissionem fecit, no-
cessat dicta auctoritas, et potestas, ut dixi supra. ab-
solutio. 1. 2.º dubio. ~~Sed debent specialiter committere~~
~~ra (sic dicit littera) hanc potestatem, et tali personae~~

¶ Nota. 2.º quod hec absolutio tantum conceditur
in foro conscientie, et non in foro exteriori ut dixi ex
Couarrubia. c. Alma mater. de sent. ex com. 6.º p.
parte. relect. §. 11. numero. 16. qui dicit, quod absol.
ab excommunicatione facta ex di. Jubei. 1. bullarum
à confessore ^{in foro} iudiciali, non valet nisi in predictis liti-
ris confineatur. At uero contrarium tenendum, dicitur
in littera, quod possint episcopi dictos indos absoluere iniuc-
ta eis penitentia in forma consueta ecclesie, quod fori iu-
dicialis sonat. ¶ Item, quia conceditur ordinario in suos
subditos, ut habes supra. absolutio p.º in dubio p.º

¶ Nota ^{3.º} tertio, quod extenderem ego hanc potestatem
non solum in indos subditos episcopo ejusdem diocesis, sed
etiam in alios alterius episcopatus, ibidem venientes
siue tempore comunione paschalis, siue alio tempore,
quia littera dicit, quod dicti episcopi possint absoluere
nouiter conuersos à casibus de cena domini: unde
quia hoc solum fit in prejudicium concedentis. f. Pa-
pe, ^{ideo} ~~immo~~ large interpretandum. ut supra. absol. co-
elusione tertia.

Couarru.

¶ Episcopus

¶ Nota 4. ~~¶~~ ex hoc privilegio solum habetur, quod episcopi indiarum, et illi quibus specialiter comiserint, possint absolvere a dictis casibus, et sic falsum, et periculosum est, quod habetur in manuali mexicano impresso anno 1568. ubi dicitur hoc privilegium concessum fuisse curatis indorum, quod est falsum, solum enim episcopis concessit.

Nota quod hoc privilegium solum episcopis est concessum, et non curatis, ~~ab id male in manuali mexicano impresso~~

¶ Nota Quinto, quod hoc privilegium durat etiam publicato Romę processu cenę domini, quod usq; hic authenticę publicetur, ut supra absol. 1.º dub. sexto. 6.

Cle. 4.

¶ Clemens Quartus concessit, quod quando episcopi vel prelati ecclesiarum concesserint facultibus predicatoribus licentiam ad audiendas confessiones, vel predicandum, vel ad aliqua vota commutanda, quod non cessat dicta concessio per mortem dictorum prelatorum episcoporum, sed ea uti poterunt quousq; vicuatis ecclesijs provideatur de pastore. Vide in privilegijs Rmi gen. Stephani vsus, maris. fo.

¶ Nota primo, quod si supradicta concedantur, nomine dignitatis, vel usq; ad beneplacitum sedis, quod erunt perpetua. c. si gratiose. de rescriptis. 6. et quoad confessiones iam habemus per privilegium, quod erit talis licentia perpetua. sup. confess. p. con.

¶ Pius Quartus, anno 1562. concessit epis haru india: rum Reg. Hic. ~~¶~~ sanctum chrisma possint consecrare cum eo, quod in partibus indiarum reperitur balsamo, ac illorum ministrorum numero, qui ad id comode haberi poterit, abhibito (quia absolutus ministrorum Ecclesie numerus facile non reperitur) conficere et consecrare perpetuo possint.

Potest chrismatism consecretio cu balsamo istaru partiu fieri.

¶ Idem Pius Quartus concessit eisdem episcopis, ut limina sancti Petri. ~~¶~~ Singulo biennio non teneantur etiam si ⁱⁿ rarsent visitare, sed quod sufficiat per procuratorem, vel nuncium singulis quibusq; quin-

Septimo non tenetur per se Romam adire, sed sufficit de quinquennis in quinquenni per procuratorem.

E. 79.

EXCOICATIO.

quenijs visitando, et iuramentū prestitum, et deinceps forte prestandum, etiam ex nunc pro vt ex tunc, restatatur a Papa.

EXCOICATIO.

Eugenius Quartus concessit fratibus minoribus, quod non teneantur vitare excommunicatos, siue in diuinjs, siue in humanis, nisi nominatim sint a iudice denunciati, et vitentur a clero, et populo, et quod non teneantur dicti fratres vitare dictos excommunicatos, nisi quando in comuni vitantur; Et quod idem sit in interdicto, et de observatione cuiuslibet censure ecclesiastice. Et hoc concessum fuit, ob multa scandala, et scrupulos vitandos, et propter pacem conscientiarū. Vide in compendio priuilegiarum concessione 4.^a et in mari magno. fol. 64. concessione 75. in concessionibus viue uocis oraculo concessis. ¶ Nota quod ad hoc, vt fratres mendicantes teneantur vitare excommunicatos, requiritur, quod sint nominatim a iudice denunciati, vnde dato sint publice percussores clericorū, non tenemur vitare, nisi denunciati fuerit a iudice. ¶ Secundo adhuc requiritur quod euitentur a populo, et clero copulatiue.

¶ Tertio quod in comuni euitentur huiusmodi excommunicati a dicto clero, et populo, vnde si non a maiori parte cleri, et populi euitantur, non tenemur nos vitare, huiusmodi excommunicatos, nec seruare aliquam censuram.

¶ Et aduerte, quod hec concessio est large interpretanda, quia fuit concessa propter causam piā, et in fauorem animarum, ut pote ad vitandos

Excoicatio.

vitandos scrupulos, et ad habendam pacem consciē-
tiarum, ut dicitur in litera. Hoc docet Panor. c. tua
nobis, de verbo. signi. numero. 4. Item quia Paulus

Panor.

4. ~~concessit~~ concessit religiosorum priuilegia iuxta fa-
uorabiliorem illorum interpretationem. cē intelligēda.

Obiectio; oppones, ergo fratres mendicantes nō
tenebuntur seruare interdictum, quod seruat eccle-
sia sancta nisi nominatim à iudice promulgetur
contra talem locum, et seruetur in cōmuni. *Ex. Re*
quod hęc concessio Eugenij ~~quod~~ est uiuę uocis o-
raculum, solum in foro conscientię. Obiectio autem
loquitur in foro iudiciali.

Obiect.

Solo.

Leo ~~decimus~~ concessit prelatis ordinis minorę
cum aliquem fratrem propter apostasiam, vel alia
causam excoimunicant in capitulo, vel in cōmunita-
te, quod non teneantur proferte sententiam in
scriptis, pro ut in iure sub pena suspensionis pre-
cipitur proferentibus eam. ut habetur. c. sacro san.
de sent. excom.

Senja excoicationis
sine scripto proferri
poteft.

Not. quod hęc concessio habet dubiū, de
quo genere excoimunicandi, loquitur, ~~ut~~ an
quando prelati excoimunicant fratrem excoimu-
nicatū à iure, vel ab homine, vel an quando pre-
lati excoimunicāt fratrem, quia tale quid fecit.
Nam de primo habet Panor. c. accusatum, quod po-
test iudex itē excoimunicare, et idem potest fa-
cere insuspensum à iure. vide. c. quorumdā de iude-
is. De secundo quando. s. frater est excoimunicat
à magistro ordinis, et inferiores prelati uolunt adhuc
excoimunicatum punire, alia excoimunicatione, tūc
si absoluitur à prima, adhuc indiget absolutione
à secunda excoimunicatione. De 3. si non est in
iure excoimunicatio lata, vel ferenda, vel prelatus
precepit

Videtur, quod pri-
uilegium Leonis de
beat intelligi de il-
lo qui alias est ex-
coicatus, vel quia
apostata, vel alio
modo, sic Panor.

Sine preuia monitio-
ne nullus est excoi-
catus. optime Solo
in. 4. d. 22. qu. 1.
artic. 2. concl. 3.
et ~~quod~~ .4.

En pot prelatus excomu-
nicare sine scripto.

Excoicatio.

præcepit illi fratri sub pena excoicationis alii
quid, quod ipse fecerit, non poterit prelatus exco-
municare illum, quia non fuit monitus sub pena
excoicationis, vt docet Soto in quarto. dis. 22.
questione vnica, articulo. 2. con. 3. vbi multa e-
gregie ad propositum.

Exemptio.

Exemptio fratrum ab ordinarijs.

De hac materia oportet afferre priuilegia apostolica,
quibus fratres mendicantes excimuntur a iurisdictione
episcoporum, quoniam Papa Pius quintus audiens graua-
mina, que Rmi Episcopi dictis fratribus inferebant
occasione concilij Tridentini, perperam ab eis in-
tellecti, exemit fratres dictos, et moniales ab epis-
coporum iurisdictione, superioritate, potestate, et do-
minio, pro vt eis erat, per sedem apostolicam concessu.
Martinus Quintus concessit seu exemit fratres
predicadores, sorores, domos, monasteria et hospita-
lia, quecumq; sub cura ordinis dicti sunt, et fuerint
constituta, et eorum rectores cu omnibus iuribus,
speciatijs, que modo obtinet, et obtinebunt omni-
iustis modis, ab omni iurisdictione, et potestate quo-
rumlibet ordinariorum, ac personarum ecclesiasti-
carum, de apostolicę potestatis plenitudine, et de cer-
ta scientia liberauit illa, que in eius proprietatem,
Beati Petri, et sedis apostolicę immediata protectio-
ne suscepit, Itaq; ordinarij, et prelati, et queuis
alia persona generaliter, vel specialiter, aut co-
muniter, vel diuisim non possunt quauis autho-
ritate aliquam censuram proferre. ¶ Aut alias
ratione delicti, seu contractus, vel rei, de qua agit
vbiq; committatur delictum, inuatur contractus, vel
rei

Exemptio

rei de qua agitur, aut res ipsa consistat, potestatem seu iurisdictionem aliquam quomodolibet exercere. Vide in mari magno. fo. 262. et. 240. concessione. 580. incipit. Dum præclara.

Clemens ~~quartus~~ eximit fratres minores eodem modo non obstante constitutione Innocentij 4ⁱ. c. de privilegijs. 6. dicente, quod exempti quacunq; gaudeant libertate, nihilominus tamen ratione delicti, seu contractus, aut rei, de qua agitur. ~~¶~~ recte possēt conveniri coram ordinarijs, ~~de~~ ~~cernens~~ nullum esse, quidquid in contrarium fiat; In mari magno. 142. concess. 342.

Leo ~~decimus~~ anno 1517. viuz vocis oraculo concessit fratribus minoribus in perpetuum, quod fratres exemptos possint recuperare, non obstante, quod habeant quas cunq; literas apostolicas, etiam si in literis sint iudicis deputati exequutores, etiam si tales iudicis fulmine uerint censuras, nihilominus fratres possunt sic exemptos recuperare, corrigere, et castigare, et detinere: hoc in foro conscientie tantum. Vide fratrem Antonium de Cordoua in ^{annota. super} ~~in~~ compendium, in verbo. Apostata. Per communicationem idem possunt omnes ordines mendicantes.

Sixtus ~~quartus~~ concessit fratribus carmelitis, quod nullus ordinarius, vel delegatus quavis auctoritate utens, quamcūq; superioritatem supradictos fratres sibi vindicare præsumant, nec aliquis absq; speciali concessione sedis apostolicæ faciente mentionem de verbo ad uerbum de hoc indulto, valeat promulgare aliquas censuras super dictos fratres, et voluit, quod habeantur huiusmodi processus pro infectis. Vide in compendio privilegiarum. concessione. 4.

quarta

Exemptio frū ab ordine.

Esto sea de ponce tres. fo. ad elate.

Relati pnt fratres exemptos recuperare.

Exemptio.

quarta. verbo. exemptio factum. Ex his privilegijs habent fratres ordinum mendicantium, mira, & merito miranda cotolaria.

Primum coriola.

¶ Primum, quod dato episcopi precipiant ieiunare sub pena excommunicationis tali die, vel quod nullus sit testis in matrimonio clandestino, quod si frater dictus non ieiunet, vel clandestino matrimonio intexsit, non incurrit indictam excommunicationem, quia sunt huiusmodi excommunicationes non à Iudice.

3°. sequitur.

¶ Secundum, quod dato Clemen. de testi. dicat, episcopum posse punire regularem exemptum deputatum ad exequendum testamentum, si delinquat in executione, non tamen intelligitur de fratribus mendicantibus, secundum Ricardum in 4. Siluest. Testamentum 2. §. 2. numero. 4. quia clemen. loquitur de religioso habente comunem exemptionem, qui conueniri potest ratione contractus, delicti, seu rei, extra locum exempti commissi. ~~ut habetur~~ c. 1. de privileg. 6. contra quod Clemens. 4. dedit privilegium ubi supra vide. s. Anto. 3. p. tit. 16. c. 9. §. 1. At uero quia fratres mendicantes etiam in his conueniri non possunt, ideo quod dixi, est verum, et si dixeris, a quo ergo debet iste regularis delinquens puniri? R^{sp}. quod a suo prelato, qui quidem faciet iudicium, et iustitiam, non minus quam reuerendissimi episcopi.

Ricard^o.

Religiosus executor testamenti delinquens non potest ab episcopo puniri, sed a suo prelato.

+ sup allegati.

2^m

quod sequitur?

¶ Tertium sequitur, quod prefati fratres non tenentur sub peccato mortali seruare festa, que episcopi cum Clero, et populo seruanda statuerunt, quia nullam iurisdictionem habent super fratres, nec eorum constitutionibus subduntur. S. Anto. minus in partibus historialibus post vitam sancti

Dominici c. 5. §. 1.

¶ Et ad. c. fin. de ferijs. R^{sp}. quod per illud ^m cap. non

Exemptio.

non precipit Papa festa illa seruari, quia iam omnes festiuitates, quas episcopi mandant seruari, essent de iure Pape, vel de iure comuni, et episcopi iam tenerentur illas seruare, sicut dies dominicos, nec possent illas mutare. Nec similiter in dicto capitulo datur potestas episcopis festa statuendi, quia ipsi ante illud habebant. Quid ergo fecit Papa per illud. c. quando dixit, et mandauit festa seruari ab omnibus, quæ episcopi cum clero, et populo statuerint seruanda. R. quod limitauit potestatem episcoporum, ne ipsi soli statuerent dies feriatos seruandos. Et ad hoc mandauit, vt de consensu cleri, et populi festa ascriberentur populis seruanda per episcopos. Et panor. sic intelligit hoc, et ideo nisi ratione scandali non peccarent dicti fratres talia festa non seruantes, vel in eis non audientes missas.

T Nec etiam obstat decretum Concilij Trident. sessione .25. c. 12. vbi mandatur quod dies festi, quos episcopi in sua diocesi seruandos preceperunt ab exemptis, et omnibus regularibus debent seruari, quia per bullam Pij quinti ablata est episcopis omnibus quæcūq; iurisdictio, que per concilium dictum eis dabatur super regulares, ita ut nil eis precipere possint, vt dixi sup. verbo. concilium.

Quartum habes, quod etiam si frater preficeretur curatus in populis indorum, adhuc non ligarentur censuris ordinariorum, tum quia non sunt eis subiecti, tum quia fratres non possunt renuntiare priuilegio exemptionis. secundum Panor. c. graue. de offic. ord. nec iurisdictioni ordinariorum se subijcere sine licentia Pape, vel sui superioris. Et pro: uincialis non potest hanc licentiam dare, sicut dicitur in consti. patrum predicatorum dis. 2. c. 16. quia non

Panor.

4^m. quod sequitur

Religiosus non potest renuntiare priuilegio exemptionis.

Exemptio.

non potest prouincialis, nec prouin^a. nec conuent⁹ renuntiare priuilegio ordini concessio, et si renūciauerint, renunciatio non ualeat.

Obiectio.

¶ Et si opponas decretum Concilij Trident. sessione 25. c. 11. ubi mandatur, ut regulares exercentes curam animarum subsit immediate, in his, quę ad dictam curam, et sacramentorum administratione pertinent iurisdictioni, et visitationi, et correctioⁿi episcopi incuius diocesi sunt. R^r. quod postea Pius Quintus exemit nos apofestate omni episcoporum, pro ut priuilegia apostolica nobis concesserant ante concilium Trident. et etiam quia Sixtus 4us liberauit fratres minores curam animarum exercentes in Ecclesijs subditis suis conuentibus parrochialibus, immo et capellanos per eos positos. Vt habetur in compendio priuilegiorum verb. ecclesia. concessione quinta. 5.

Solutio.
Etia si fr̄es medicantes preficeretur in populis indorum parrochos, nō ideo essent subiecti episcopis.

¶ Et per hoc patet, quod dato fratres mendicantes preficerentur ecclesijs indorum in parrochos, non essent subiecti constitutionibus episcoporum. Sed dices, a quo ergo puniri debent si in officio deliquerent? R^r. Quod hec questio dependet ex scientia modi, quo preficiuntur parrochi fratres in indorum populis per Papam. Si tamen aliquis frater posset prefici in parrochum per suum prelatum uidetur quod ligaretur constitutionibus synodalibus, quia ille ligat curatos, et iste frater est curatus. Quod autem in istis partibus non sint parrochi, sup. verbo. Capitula: dictum est. Et per hoc respondetur ad. c. pri. de priuilegijs. in. 6.

Obiectio.

Solutio.

¶ Pius Quintus proprio motu religiosos omnes mendicantes exemit ab omni onere subsidij, et ratione seminarij, aut decimarū, aut aliquo^r oneru

onerum, et precepit, ut si aliquid ab eis fuerit ex-
actum, totum restituatur tanq̃ alienum. Etiam
ibidem summus pontifex vult, quod tales litere
nunq̃ possint subreptionis, vel obreptionis ~~voto~~ vitio
notari. Item declarat quod talis gratia non possit
tollī, vel restringi, aut derogari, sed toties quo-
ties fuerit derogatum tale priuilegium, videat̃
restitutum, in suum pristinum statum, et sub ~~de~~
data per ipsos fratres eligenda.

Sed est principale dubium in hac materia.
Fratrum predicatorum ordo habet priuilegiū ab
Eugenio ~~quarto~~, quod virtute quarumcūq̃ literarū
apostolicarum concessarum, et concedendarū
non possit aliquo modo prejudicari vel derogari
his priuilegijs, nisi de ipso ordine, et de hoc priuilegio,
fiat de verbo ad verbum expressa mentio.
Ut in compendio priuilegiorum verb. priuilegia
fratrum, concessione. 6. et supra. verb. confiteri
ex Julio. 3.

Dubitat̃ modo, quando, et quomodo reuocant̃
tur priuilegia nostra, vel alia habentia huiusmo-
di clausulam per literas de nouo a Papa emanan-
tes? Hec tractat Siluest. verb. exemptio. §. ii.
vbi dicit satis esse constare de mente principis, vel
de reuocare illa priuilegia. Unde sufficiunt ver-
ba generalia, hoc exprimentia, allegat Clemēt.
dudum. de sepul. Et Cobar. de testa. 2. par. rus-
bri. dicit idem, quod Siluest. §. quod sufficiunt ver-
ba generalissima, reuocantia omnia priuilegia,
immo, inquit, si in priuilegio principis ponantur
verba (motu proprio) sufficit. Et pro sententia
Siluestri videmus practicum fuisse in concilio
Tridentino, vbi quamplura fratrum priuilegia tol-
luntur

Dubium

Dubium.

Siluest.

Quomodo, et q̃n reuocant̃
priuilegia.

Exemptio.

luntur per verba generalia .s. non obstantibus quibuscumq. gemit. c. ut officium. de here. 6. §. deniq. dicit sufficere non obstantia generalia, quando obstacula tolluntur per uiam legis, Secus tamen videtur, si per uiam rescripti. De quo vide. de rescriptis. c. si propter. Nilominus tamen dicit Siluest. quod semper debemus considerare primi et secundi tenorem, et secundum eorum vim iudicare, vel pro priuilegio, vel pro reuocatione. Vide Panor. c. cum instantia. de censibus.

Panor.

Nota pro illis, qui per bullam cruciatam putant posse absolui a reatuatis.

Tex quo patet, quod non debemus putare, priuilegia esse immutabilia, et quando frater allegat se habere bullam cruciatam, debent inspicere eius clausulam, an derogetur nostris priuilegijs per eas, et an post datam dicte bullae cruciatam iterum priuilegia fuerint confirmata, et de nouo concessa, quoniam tunc non prodest dicte bulla, quia ei derogatur per talem confirmationem. Vide supra. verbo. confiteri.

Quidam seculares non se intromittant in causis religiosorum.

Hinc coeptione

Pius Quintus anno. 1571. suo proprio motu, et ex certa scientia, et de plenitudine potestatis, sub sententia ex communicationis ipso facto incurrenda interdixit omnibus iudicibus secularibus in partibus Indiarum, quod non se intromittant in causis, et negotijs concernentibus religiosos, nec faciant libellos, processus, seu informationes contra fratres, et quod non se intromittant directe vel indirecte, quouis questito colore in causis concernentibus, et ad religiosos pertinentibus. ~~Videli ego F. Alfonsus a vera cruce, apud episcopum de Tucama. F. Hieronimum de Albornoz ex ordine minorum assumpto, in curia regia Madriti. Esto se guarda mal, con auer prouido. Hoc seruatur male, licet etiam regia dñi Philippi magestas per sua adicta hoc de preceperit.~~

Et quod

~~Exemptio~~

~~la mag^r real de Don Philipe cedula para que nose
hagan informaciones, Et quod dolendum est illis,
qui velut protectores sunt in nouo orbe, ipsi sunt
preuicatorum quouis (nescio an iusto) colore.~~

Paulus Tertius anno. 1546. motu proprio, et certa sci-
entia mandat, quod si aliquis religiosus habeat lite-
ras exemptionis a Papa, vel ab aliquo superiori, possit
prelatus de literis cognoscere, et defectum sub-
reccionis, vel obreptionis, aut intentionis concedentis
iudicare.

Paulus Quartus anno. 1555. reuocauit, et penit⁹
anullauit omnes exemptiones quorumq; religio-
sorum, quas haberent in exemptione a suis prela-
tis, et decreuit, quod literę exemptionis sint nul-
lius roboris, nisi manu propria pontificis fuerint
signatę, et de consensu cardinalis protectoris or-
dinis, cuius religiosus est profesus.

Idem Paulus Quartus viue uocis oraculo, ut
attestatur cardinalis Alexandrinus, qui post fuit
electus Papa Pius Quintus reuocauit pro nouo or-
be omnes literas exemptionis religiosorum habi-
tu retento, vel non retento, et non solum literas con-
cessas, sed concedendas. anno. 1558.

Pius Quintus viue uocis oraculo reuocauit omnia
priuilegia, et exemptiones quomodo cuq; concessa
ordinibus, militijs, hospitalibus recipiendi religiosos
alterius ordinis profesos.

Idem precepit omnibus prelati cuiuscumq; sint
ordinis, et dignitatis sub pena amissionis officij,
quod remittant^r ad ordinem, ex quo transla-
ti, et si prelati fuerint negligentes, ordinarij fa-
ciant. anno. 1569. *SS.*

Exemptio fra-
tru ab ordine.

Prelatus religiosi pot cog-
noscere de literis, quas
habet subditus a papa.

Paulus quartus.

Non sunt recipiendi religio-
si profesi alterius ordinis.

+
predictos fr̄es
exemptos

Nemo
famili

FAMILIARES.

Nemo dubitare debet, quod pro intelligentia
privilegiorum, quæ in hac materia concessa sunt, erit
necessarium scire, qui sunt familiares. Siluest. verb.
familiares, et glo. 3. q. 5. quod vero tractant hoc, et
dicunt, quod omnes, qui tractant cum aliquo, dicuntur
large familiares. glo. c. in literis. de test. verb.
familia. dicit, quod familiares appellantur cōsanguineus,
nei, colloni, ac scriptitij, mercenarij, filius, in potestate
libertus servus, et omnes habitantes in domo. Hæc
glo. Panor. ibi numero 5. dicit, quod verbum familiaris
est magis latum quam verbum domesticus.

Clemens ^{quartus}, et Sixtus ^{quartus} concesserunt fratribus minoribus, ut ijs, qui in eorum
morantur obsequijs, iuncta ministrare libere possint
sacramenta. In mari magno fo. 140. concessione 315.

Martinus ^{quintus} concessit monachis S. Benedicti observantij Hispaniæ, et familiaribus suis
laycis regularibus, et secularibus tam extra septa
monasterij suorum monasteriorum commorantium,
quam intra, possint ministrare sacramenta ecclesiastica
quoties fuerit oportunum. In compen. privileg. 2.
impresione concessione. 10.

Nota primo circa has concessiones decretum
cōcilij Tridentini sessione. 23. c. 15. vbi statuitur, nullum
posse confessiones secularium audire, etiam regularem,
nisi approbatus fuerit ab episcopo. ~~Et~~ non obstatibus
suis privilegijs. Notandum est etiam, quod dixi sup.
confessor. 4. concle. per quod derogatum fuit concilio
Trident.

Nota secundo, quod fratres mendicantes virtute
dictorum privilegiorum poterunt extremam unctionem,

Siluest.

Panor.

Familiares Gñalis.

et eucharistiam predictis familiaribus administrare et die dominico resurrectionis, quia privilegia prefata absolute, et sine limitatione concedunt posse ministrare sacramenta familiaribus, quoties opportunum duxerint. Cum ergo nos ante privilegia Martini ~~quinti~~ poteramus sacramenta dicta dare excepto die resurrectionis, et postea Marti. ~~quinti~~ absolute concessit, ut possimus administrare, oportet quod operetur hoc privilegium aliquid secundum. c. in his. de privilegijs, quod quidem non operaretur, nisi extendere mus ad diem resurrectionis, ut dixi.

Privilegium semper debet aliquid operari.

Alexand. ~~quintus~~ confirmavit literas Honorij et Innocentij predecessorum suorum, quibus auctoritate apostolica prohibuerant, ut nemini liceat sine speciali mandato Ro. Pontificis fratres hospitalis Sancti Ioannis Hierosolimitani, seruentes ~~eis~~ clericos sive laicos, donec in seruitio domus sue fuerit, excommunicationi vel interdicto subijcere, et si qua sententia inter laicos lata fuerit, eam irritam censuit. Vide in compend. ~~de~~ privilegiorum concessione.

+ familiares fratibus
S. Hierosolimitani
de tali gressu

11. Alia autem sunt privilegia concessa eisdem familiaribus de audiendo divina tempore interdicti, que reperies infra verb. interdictum.

G Generalis.

Scito, quod magister ordinis predicatorum a maiori parte capituli generalis electus secundum formam ~~nostri~~ ^{suam} constitutionum ex vi talis electionis est verus magister totius ordinis. ut habetur. d. 2. c.

4. glo. ibi dicit quod statim per privilegia apostolica habet curam fratrum totius ordinis.

Urbanus ~~quintus~~ concessit generali et provincialibus ordin. fratrum minorum posse dare suffragia

~~El general en toda la~~
~~orden provincial en~~
~~la provincia o vti~~
~~de hermandades.~~
Soto. in 4. d. 21. q. 1. ar.
4.

Notandum.
potest generalis, et eius
vicarius super fluvium
conuentus alteri dare
provincialis in Indijs pot
est hoc facere.

Prelatus potest suspendere
gratia, vel facultate co
assa a papa.

Generalis.

gia indulgentiarum, et orationum, et beneficio
rum spiritualium procuratoribus, et alijs quib9
cuq3 personis deuotis, et benefactoribus ordinis
dicti. In mari magno. ~~fo. ni.~~ fol. 261. concess. 671.

¶ Dices, quid continet hoc priuilegium concessione
dicta. **R.** quod multa quidem, non enim dicti pre
lati poterant suffragia indulgentiarum, que sunt mil
te ~~vel multa~~ ^{as}. Et dies remissionis peccatorum, vel in
dulgentiis applicare alijs, sed solum ~~consequentes~~
illas indulgentias sibi vindicabant, quia hoc pertinet
ad Papam, vel ad alios prelatos potentes concedere in
dulgentias, secundum Gabriel. sup. cano. lect. 57. et
sic est certe magnum quid pro soluendis debitis que
conuentus debent benefactoribus, et illis, qui eos eleg
mosinis, et pijs operibus prosecuti sunt. Et ex hoc
constat, quomodo provinciales, et generales possunt
ad beneficia ordinis recipere per literas, seculares
benefactores.

¶ Eugenius ^{4.} Quartus concessit, vt generales fra
trum minorum, et vicarius generalis possit tol
lere superflua a conuentibus sibi subiectis, et alijs
conuentibus dare, aut commutare. In mari magno. fo.
261. concessione. 576. Nota, quod hec concessio
est magna, eaq3 gaudent Prouinciales indiarum.
vt dixi sup. verb. declarare. pro quo vide. c. irrita
de his, que fiunt a prelati sine consensu. **¶** vbi
dicit, quod non valet alienatio rei Ecclesiasticæ absq3
approbatione capituli.

¶ Sixtus ^{4.} Quintus concessit generali fratriu mi
norum, vt quando cuq3 viderit, fratres suos, vel
aliquem ipsorum abuti gratijs, et facultatibus a
postolicis

Gr̄alis.

Habitus.

postolicis ab eodem concessis, possit gratias, et facultates huiusmodi suspendere, ac suspensas tenere, donec consulat summum Pontificem, et ab ipso responsum accipiat. In compendio priuilegiorum concessione. 10. Pro declaratione huius concessionis vide supra. ver. declarare. vide. sup. verb. absol. verb. dispensare. et capitula provincialia.

g Habit.

Sixtus quartus, statuit quod habitus fratrum predicatorum, vel fratrum minorum non possit dari ijs, qui cum eo elegerint sepeliri, nisi per guardianum domus, vel per priorem conuentus loci, in quo tales residere contigerit, vel per superiorem prelatum dictorum ordinum, aut cui illi duxerint committendum, et non per alium, et voluit, quod predictum habitum recipientibus declarare teneantur prelati, quod apud eorum ecclesias debent sepeliri, quorum habitum suscipiunt. In compendio priuilegiorum concessione. 11.

et clarior de ar. ad. d. de illa. 6. h. y. no. el. sub. d. d. sal. au. d. p. h. can. c. h.

Nota

Leo concessit indulgentiam plenariam omnium peccatorum morientibus, et sepeliendis in habitu fratrum minorum, et declarauit sufficere petere habitum, ac super se vsqz ad mortem habere, ac in eo sepeliri, etiam si ante mortem non induantur. In compendio priuilegiorum verb. indulg. quo ad seculares. ff. concessione 6. 7. 8.

Aduerte, quod ad consequendam indulgentiam plenariam non requiritur, quod quicumqz in habitu elegerit sepeliri, quod sepeliatur in ecclesijs fratrum, quorum habitum induit, vt dictum est in concessione Sixti quartus. Nam Leo. 10. postea ab soluit, et sine limitatione concessit indulgentiam plenariam.

in quicumqz habitu sepelitur, consequitur indulgentiam, etiam si non sepeliatur in Ecclesia, cuius est habitus.

Ieiunium

3. iij.

Ieiunium

Possunt fratres antici-
pare horam comestionis.

Itinerantes possunt die
ieiunii in alium comu-
tare.

Aduerte.
Panor.

+ dis. 19. q. 2. ar. 1.

~~frater itinerans aungue
a cavallo pede et dia
de ayuno comutallo
en otro.~~

+
equestribz,

Pedites excusatio a
ieiunio.

Leo dicitur concessit, quod fratres minores,
maxime predicatorum actu predicantes possint sine
scrupulo, et seruato ieiunio anticipare vel retardare
(Juxta suam consolationem) horas comestionis, et se-
rotine collationis. Idem concessit, quod fratres mino-
res itinerantes possunt transferre ieiunium diei ite-
nerationis in alium die. In comprehensio priuilegio.
concessionis quarta, et quinta.

Nota primo circa primam concessionem, quod illa
dictio maxime non excludit, quin fratres etiam ac-
tu non predicantes, non possint anticipare hora,
declarat ^{quarta} sic Panor. c. damnamus, de summa trinitate.
numero. 2. Hec dictio (maxime) stat comparatiue,
ponens idem in casu contrario. S. hoc est, ac si
non predicassent.

Nota secundo, quod dies, in quo dies ieiunii
itinerationis debet transferri, non debet esse dies ie-
iunii precepti ab ecclesia, quia Soto in 4. dicit, quod
si a confessore iniungitur, dum quis in quadagesima
confiteatur dies ieiunii, tum si ille non habet legitima
occasionem, et excusationem non ieiunandi totam
quadagesimam, intelliguntur dies ille penitentia
post pascha ieiunandi. Sic in proposito. Adimple-
bit tamen, si transferat in diem ieiunii secundum con-
stitutionem ordinis fratrum predicatorum, quia tunc tunc
non concurrunt duo precepta, et sine peccato ve-
niali potest tunc frater ille non ieiunare, et sic co-
mutatio fit in equalibus. Aduerte, quod concessio
hec intelligitur de itinerantibus ~~a cavallo, o
a mula, tambien a mulo,~~ quoniam pedites itine-
rantes, iam excusantur obligatione ieiunii, etiam
Ecclesie secundum Victoriam. 2. 2. q. 147. Et si
dies itinerationis, est dies in quo obligatur itinerans

ex voto

Ieiunium. Indi.

ex voto, poterit transferri à p̄tate mendicante, quia cum per hanc concessionem in translatione ieiunij non dispensatur sed comutatur dies ieiunij in diem, et concessio absolute concedat omnibus itinerantibus, et de omni ieiunio, quia indefinita equipollet vniuersali. c. quia. de priuilegijs, Et Papa comutare potest: nō est cur amare interpretemur eius concessionē gratiosam, maxime quia Paul. 4. concessit nobis, ut sepe dictum est, priuilegia apostolica in partem fauorabiliorē interpretari debere.

¶ Indi.

¶ Queritur, que sint priuilegia indis concessa.

¶ **H**ic ante omnia oportet ponere illa, que à Nico. 5. qui fuit anno 1328. sunt concessa pro infidelium conuersione, anteq̄ notitia esset noui orbis per plures annos, que omnia postea sunt confirmata in fauorem indorum per Leonem decimum. Adria. 6. Clemē. 7. et Paul. 3. Et sunt, que sequuntur. ¶ Primum, vt religiosi ad terras infidelium peruenientes possint eos baptizare, et eis predicare. ¶ Secundum, vt sacerdotes possint conuersos, vsq̄ ad quatuor minores ordines promouere. ¶ Tertium concessum, ut dispensare possint cum illis, qui in gradibus non prohibitis lege diuina contraxerunt, ut maneat in matrimonio. ¶ Quartum concessum, vt possint dispensare cum illis, qui patiuntur defectum natalium ad ordines. ¶ Quintum concessum est, vt possint cognoscere de causis matrimonialibus. ¶ Sextum, ut inordinate viuentes de suis excessibus possint corrigere. ¶ Septimum, vt ibidem religiosi possint diuina officia celebrare, cimiteria benedicere, et vota comutare, exceptis religionis, et peregrinationis vltia

~~para quibus seipulos.~~

+ alteru.

¶ Nico. 5. multa concessit pro conuersione infidelium.

7. et

~~in vltis~~
Religiosi quid possint in his partibg.

Indi.

ultra marine et indulgentias dare. ¶ Octauum, si non possint habere altare portatile, possint consecrare, et corporalia vbi non sint episcopi. ¶ Nonum, vt possint omnia alia facere, que ad augmentum diuini nominis, et ampliationem catholicę fidei, ac irritationem, et reprobationem illorum, que sacris traditionibus contradicunt, sicut pro loco, et tempore viderint expedire. Hec ex Nicolao. 5. quinto. Et quidem hoc vltimum et nonum est fauorabile valde, ex quo multa pendet ad profectum indorum consideranda.

¶ Paul. 3. anno 1537. determinauit indos esse veros homines, tam Indię occidentalis, quam orientalis, qui licet extra fidem christi existant, sua tamen libertate, ac rerum suarum dominio, priuatos, seu priuandos non esse. Ac quidquid secus fieri contigerit irritum, et ipsos verbi dei predicatio- ne, et exemplo bonę vitę ad fidem christi inui- tandos fore, autoritate apostolica, declarauit, et decreuit. Vide, et lege in authentico.

¶ Circa hanc determinationem nil venit notandum, sed plorandum, cum oculis nostris tot milia indorum deuastata, eorumq; terras proprijs dominijs priuatas cernamus, et quod plus ad lacrimas compellit, est, quod hec facta sunt à christianis regnum christi publicantibus. Videndus est Caietan. 2^a. secundę. quest. 66. artic. 8. ad. 2. Vbi meminit harum oppresionum, et victi-

Victoria refectione, de indijs. §. 4. conclusionem. 2. 5. 67. Et videndus est episcopus chiapensis doctissimus, et gentis indiarum vnicus propugnator in diuersis libris ab eo compositis non dum impressis, maxime in libro, quem testamentum vocat, et in alio, quem codicillum, quos libros ante mortē regi philippo presentauit. Et idē in lib. de non alienandis populis.

Omnia facere, que ad fidei ampliationē, et augmentum diuini nominis.

Indi etiā si maneāt in infidelitate sūt vniuersi domini rerū suarū. S.

Lo q̄ esta cerrado a dos fō. adelante entran a qui

Indi.

¶ Secunda concessio idem Paulus 3. concessit quod in indorum dictorum baptismo extra necessitatem vrgentem. Hec quatuor seruentur.

¶ Primum, aqua sacris actionibus sanctificetur.

¶ Secundum, Chatezismus, et exorzism⁹ fiat singulis.

¶ Tertium, Sal, salsua, candela, capillum, ponatur ~~duobus~~ duobus, vel tribus vtriusq; sexus baptizandis.

¶ Quartum, Chrizma ponatur singulis in vertice capitis, et oleum cathecumenorum ponatur super cor viti adulti, puerorum, et puellarum. Vide in authentico.

¶ Tertia concessio, idem concessit, quod indi dictarum indiarum etiam coniuncti in 3. gradu tam consanguinitatis, qz affinitatis possint matrimonium contrahere, donec sedes apostolica aliud statuerit.

¶ Quarta concessio. Idem concessit, quod indi dictarum indiarum, qui anteqz conuertentur plures uxores iuxta illorum morem habebant, et no recedantur, quam primo acceperint, alijs dimissis, vna primam retineant. Vide authenticum.

¶ Ex hac quarta concessione, et ex eo, quod sancti Thomas, et Siluest. matrimonij. 4. q. 10. pt. 7. dicunt. s. quod si quis conuersus ad fidem habuit plures uxores, poterit contrahere cum qualibet illarum, prima nolente conuerti: habes, quod impedimentum iuris canonici, quod s. non possit contrahere cum illa, quam possuit per adulterium: non habet locum, quando illud contractum fuit in infidelitate; sua prima et legitima uxore viuente contraxit matrimonium cum alia infideli, que scibat illum uxorem habere, quod si mortua prima, ambo conuertuntur, et baptizantur, quod poterit contrahere cum illa secunda, quam possuit per adulterium viuente sua prima uxore, quia

2. concess.

3. Ista concessio est perpetua, donec reuocetur a sede apostolica.

4.

sic in speculo coniugioz probatum est a me late.

Indi.

quia si non recordaretur de prima, poterat coherere etiam si viueret, cum secunda: ergo à fortiori, si est mortua, Et ad argumentum, quod iste infidelis non potest contrahere con la cunada s. cunadez fue co- tra hida in infidelitate, si postea venit ad fidem. Rē quod hoc prouenit ex alio capite s. quia fidelis est, et illa cognatio affinitatis est naturalis. Ydesto vea se en el speculo de matrimonio, que alli esta claro. Vide siluest. matu. d. f. g. et c. laudabilem. de con- uersione infidelium.

¶ Quinta concessio. Idem concessit, quod dicti Indi solum tenentur ad ieiunandum omnibus sextis feus quadragesimæ, et vigilia resurrectionis, et natalis christi, propter eorum nouam ad fidem conuer- sionem, et ipsius gentis infirmitatem. Immo ieiunium repugnans sanitati, vel non bene quadras officio, vel exercitio alicuius eorum, non est cen- sendum illis ab ecclesia preceptum, hec ille.

> ¶ Ex hac concessione habes, unde possis quamplu- res indos excusare ab obligatione ieiunandi, cū ipsi sibi quotidie baiulent ligna, et alia multa huiusmodi faciant, et ipse inde mollat sibi panem, aquam humeris portent, et si his addas eorum insufficientem pro vno prandio refectionem aborum, eos excusabis.

6. ¶ Sexta concessio. Idem concessit, quod dicti indi solum teneantur ab operibus seruilibus cessare. s. omnibus diebus Dominicis, Natiuitatis, Circumcisionis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, Corporis christi. Penthecostes, nec non Natiuitatis B. Ma. Annuntiationis, Purificationis, et Assumptionis, ac beatorum apostolorum Petri, et Pauli. Ceteri vero dies ex causis dictis indulgentur eis.

7. ¶ Concessio septima. Idem concessit dictis indis, ut possint absolui per episcopos, et per illos, quibus ipsi speci- aliter

+
cuya

de no s.
ag. m.
Hedect.
consue. lo.
de u. de. jo.
c. h. d. d.

aliter concesserint ab omnibus excommunicationibus se-
 di apostolicę reseruat, etiam si sint decena domini,
 + verb. ⁺ ⁺ Episcopus. concessione prima. Has. 7. concessiones
 que omnia habentur in authenticis bullis. Quibus
 omnibus gaudent religiosi in nouo orbe ob comun-
 cationem omnium gratiarum factam ab eodem Paulo Ter-
 tio, ut testatur cardinalis burgensis in expressa con-
 cessione, nam dat omnia concessa cuiusq; persone vel domui,
 domo, vel hospitali. **§.**

++
 concesserunt predicti
 summi pontifices noui
 orbis incolis.

Idem Paul. 3. in fauorem indorum declarauit, ones
 noui orbis incolas tempore infidelitatis, esse veros domi-
 norum rerum suarum, et vere habere dominium sibi subdito-
 rum, et nullo modo ob infidelitatem esse priuatos, ne es-
 se priuandos, et multo minus per conuersionem ad fide
 esse destituendos suo, quod possidebant dominio, et ipse
 idem declarauit esse vere liberos, et non seruos.

Concessio octaua. Pius ^{quartus} anno. 1562. ^{ad} petiti-
 onem regis Hispaniarum Philippi ^{secundi} concessit, ut
 indi harum terrarum possint matrimonium contrahere
 coram suo parrocho, benedictionesq; nuptiales recipere
 omnitempore anni, etiam tempore quando fidelibus
 prohibentur, et hoc propter penuriam sacerdotum, citra
 tamen publicum strepitum letitię festiue conceditur
^{tamen} hoc ad annos. 25. a datis presentiu computa-
 dis anno. s. 1562. 12. Augusti. finitur anno. 1587.
 12. Augusti.

8.

Not. quod de licentia parrochi quilibet sacerdos
 omnitempore anni potest benedictiones nuptiales in-
 dis dare, quia non conceditur hoc priuilegium fauore
 parrochi, sed indorum.

Et similiter aduerte, quod ad contrahendu ma-
 trimonium, nullum tempus anni illud prohibet, est
 enim vnum de septem sacramentis ecclesie, sed ad
 recipiendas benedictiones nuptiales, et hoc magis
 propter strepitum letitię humane, quam solent fi-
 deliu corda distrahi, quam propter solas benedictiones,
 cu ipse sint spirituales, nunq; nocentes.

9.

Indi.

¶ Nona concessio. Idem Pius ~~quartus~~ eodem anno concessit dictis indis ad petitionem dicti regis. Ut tempore interdicti in Ecclesijs, et alijs pijs locis ordinaria vel apostolica auctoritate lati, dummodo causam interdicti non dederint, neq; ad id eis specialiter interdicti contingat, ecclesias, et alia pia loca ingredi, et inibi etiam ianuis apertis, et pulsatis campanis per quoscumq; sacerdotes, missas, et alia officia diuina alta voce, excommunicatis tamen, et interdictis solummodo penitus exclusis, celebrare faciant, et illis interesse, nec non sacramentum penitentis; eucharistis et alia sacramenta suscipere, et defunctorum cadauera etiam cum funerali pompa sepulture ecclesie tradere, ac ipsorum vicarijs, rectoribus, et alijs presbiteris eligendis ut missas, et alia officia diuina celebrare, et sacramenta fidelibus huius modi ministrare, ordinario, vel aliorum licentia desuper minime requisita, libere valeant ad triginta annos proxime futuros dumtaxat, conceditur auctoritate apostolica anno. 1562. 12. Augusti. finitur anno 1592.

¶ Itaq; ubiq; terrarum harum indiarum possunt indi diuina audire, sacramentaq; omnia et matrimonij, benedictionesq; nuptiales recipere, cum pompa funerali sepeliri, infra prefixum tempus. 30. annorum nisi in ecclesijs, locisq; pijs specialiter interdictis, vel nisi indi fuerint excommunicati, vel specialiter interdicti, vel nisi dedissent causam interdicti, his casibus exceptis gaudent predicti indi predicta concessione. Et aduerte, quod concessio non significat, quod diuina audire, sacramentaq; recipere, indi possint in ~~locis~~ suorum populorum ecclesijs, sed absolute dicit, quod ecclesias, et alia pia loca ingredi, et inibi ianuis apertis, pulsatisq; campanis, diuina audire, altaq; voce celebrare, sacramentaq; omnia suscipere, cum pompa funerali sepeliri, et sic
vbiq;

Indi.

ubiq; in alijs ecclesijs hæc fieri, exclusis excomuni-
catis, et interdictis possint, quia sic concedit breue
vt patebit ipsum legenti.

Et aduerte, quod si in populis indorum non serua-
tur interdictum, tunc sine hoc priuilegio ibi poterunt
et diuina audire, sacramentaq; recipere, ergo quod
concedit eis, Papa propter hanc concessione, debet
extendi vt concessione in hoc priuilegio, ^{contenta} gaudere pos-
sint indi in omnibus ecclesijs, et pijs locis sitis in loc-
is interdictis, et non specialiter interdictis, quia
Papa absolute concedit, et in sui preiudicium, puta qua-
do autoritate apostolica est interdictum positum, ergo
largissime debet interpretari, vt dicit Panormi-
c. ex iniuncto. de heretic. numero .5. et. c. olim-
de verb. signif. §. et sic indi poterunt sepeliri
cum pompa funerali, audireq; diuina, et omnia sa-
cramenta recipere in monasterijs populorum Hispa-
norum, et in hospitalibus. §. ubi est interdictum
appositum, non obstantib;. Clement. ex sequen-
tibus. de sentent. excom.

De Big 4.

Decima concessio. Pius Papa quartus anno eodem . 10 .

1562. 11. Augusti, ad supplicationem dicti regis
Philipi secundi Hispaniarum concessit omnibus
indis vtriusq; sexus dictarum indiarum, vt quando
et quoties imbi, aliquas plenarias, vel alias sedis
apostolicę indulgentias (et cum conditione, quod ie-
iunium, confessio, et sacra comunio precedere de-
beant) concedi, et publicari contigerit, si ante tem-
pus ad indulgentiarum consecutionem statutum
peccata sua commode cofiteri nequiverint, dumo-
do illi corde confuti sint, ac illi cum primum pres-
biteri copiam confitendiq; oportunitatem na-
centur, vel saltem infra mensem primum, cofitendi
propositum habuerint, facta debita quo ad ie-
iunium

Sine confessione intra tempus
prescriptum iniubileo pnt indi
consequi indulgentia. J.

Indi.

iunium diligentia, predictas indulgentias etiam plenarias, et peccatorum suorum remissiones vere consequantur, et consequi valeant in omnibus et per omnia, perinde ac si confessionis, et sacre communionis sacramenta susceperint. **§.** non obstantibus conditionibus premissis in literis, et concessionibus indulgentiarum huiusmodi etiam per nos, et predecessores nostros apposis, et apponendis. **§§.** Hec Papa **G** Not. quod hoc privilegium impetratum fuit principaliter propter iubileum consequendum, tunc enim et ieiunium, et oratio, et eleemosina, sacraque communio requiruntur. **E**t indi quia numerosi, sacerdotes autem ^{sunt} quam pauci, non possint dicti indi iubileum consequi, et tunc datur remedium a Papa perpetuis temporibus duraturum, ut dicitur in brevi. quod sic se habet. **I**ndi, ^{quod} quando publicatur Iubileus, vel alia indulgentia, possint comode peccata sua confiteri infra tempus statutum in Iubileo, debent infra illud confiteri, sicut fideles antiqui, alias non consequuntur iubileum, vel indulgentiam: sic enim habet litera, dum dicit, si peccata sua confiteri comode requieverint. **§.** ergo si comode possint tenentur, quia cessat tunc ratio concessionis huius. **G** Si autem comode sua peccata infra tempus statutum in iubileo confiteri requieverint propter penuriam confessorum, quia propter hanc causam conceditur hoc privilegium, tunc infra tempus statutum in iubileo, vel indulgentia, quo ceteri fideles se preparant ad consequendum iubileum, debent indi ~~confiteri~~ **C**onfiteri de peccatis suis recogitando ea in amaritudine animarum suarum, cum proposito illa confiteri statim habita opportunitate. **§.** vel saltem infra mensem primum, itaque conceditur illis transacto tempore statuto in iubileo post suam publicationem unus
 mensis

Indi.

mensis immediate sequens, quod sufficit, si ante ha-
bita fuerit ^{non} oportunitas, et quando se compungunt
et de suis peccatis confiteri incipiunt, debent ieiunare
secundum formam traditam in iubileo, et transacto
dicto tempore in iubileo statuto, consequuntur indul-
gentias, et iubileum, sicut si confessionis, et eucha-
ristiae sacramenta suscepissent, sicut reliqui fideles.
Ecce summam eorum, quae in hoc breui continentur et
quae debent indi facere ad consequutionem iubilei, vel
indulgentiae.

¶ Sed est dubium, si in tenore iubilei habetur, quod
fideles, et ieiunent, orent, et eleemosinas largiantur,
confessionis, eucharistiaeque sacramenta suscipiant,
iam quod indi eximantur a receptione confessionis, et
eucharistiae sacramentorum, tenebuntur ad eleemosi-
nas largiendas, orationesque coram domino effundendas.
Et apparet quod non, quia Papa solum ieiunium eis
indicit. R. quod omnino ad eleemosinas faciendas
orationesque, et ad omnia alia, quae infra tempus sta-
tutum, quo iubileus datur, exequi, possunt: dicti in-
di, tenentur, tum quia non est cur ab ijs eximi des-
beant, cum facile sicut ieiunium adimplere valent.
Item etiam, quia si dictis indis parciatur a receptione
sacre communionis et penitentiae sacramentorum est,
quod infra tempus statutum in iubileo non poterunt
illa recipere propter eorum maximam multitudinem,
paucamque confessorum copiam. Cum ergo haec ratio non
militet in oratione, et eleemosinae largitione debet
omnia in suo tempore seruari, et non obstat, quod so-
lum ieiunium indis indicitur seruandum in hoc pri-
uilegio, quia non dicit facta dumtaxat diligentia
quo ad ieiunium, ponitur exempli gratia, etiam ad
notandum, quod sicut a ieiunio non reseruatur, sic nec
quo ad reliqua, quae illo tempore seruantur. *SS.*

¶ Sed quid, si indus, qui ieiunium, orationem, elec- *2^m. dubium.*
mosinae largitionem, et contutionem, et contationem

se preparas

Indi

se preparans, ~~habet~~ irretitur aliqua ex cōmunicatione
 Pape reseruata, nec potest commodē ad confessarium
 accedere, consequitur ne iubileum, nō absolutus ab ex-
 cōmunicatione. R^r. quod cōmunicatio cum ex cōmuni-
 cato in diuinis, secundum Cobarru. in principio
 relect. supra. c. alma mater. §. 1. prohibetur de iure
 diuino. Et prob^{atur} ex mathe. 18. ad Thef. 2. c. 3. 11. q. 3.
 ex cōmunicatos. c. nuper, de sent. ex com. et. 2. c. de
 excep. quam opinionem, inquit, tenent Theologi,
 qui nuper scripserunt contra Lutherum. Itaqz cōmu-
 nicatio in diuinis cum ex cōmunicato est prohibita
 secundum eum lege diuina, non in alijs, nec Papa pos-
 test in hoc dispensare, dato possit dispensare ~~pena la-~~
~~ta, contra eum ex cōmunicato cōmunicantes~~ vide Pa-
 nor. c. nulli de sent. ex cōmu. Ex quo videtur, quod
 quandiu quis ex cōmunicatus existit, non potest cōmu-
 nicare in diuinis, et per consequens, nec indulgentia,
 vel iubileo frui. Cum autem non absoluat, licet ie-
 iunet, oret, eleemosinam largiatur: sequitur, quod nō
 potest consequi iubileum in ex cōmunicatione existēs,
 sed oportet, quod prius absoluat^r, quod fieri potest,
 dato tunc non absoluat^r, ^{ap^{er}centis} confiteatur: potest enim
 ex tunc confessio exordiri, sicut qui habet bullam
 cruciatæ.

+
 cū cōmunicatibz cū
 ex cōmunicatis.

Panor.

++
 ab ex cōmunicati-
 one,

^m
 3. dubiu.

¶ Sed quid, si infra mensem sequentem habita copia
 confessarij non confitetur? R^r. quod in hac questio-
 ne dicendum erit, quod ^{terminant} Theologi, et Ju-
 ristæ, quando in indulgentia non dicitur, quod confite-
 atur, qui eam consequi vult, tūc enim sufficit propo-
 situm confitēdi tempore p^rcepto, cum contatione,
 et factis alijs ibidem mandatis. Si postea vero nō
 confiteatur, iste talis absqz dubio non perdet in-
 dulgentiam. i. peccata dimissa, p^rnaqz eis debita,
 quæ iam abolita fuit, nō redibit in antiquū statum.
 Sic in casu nostro. Vide verb. indulgentia. §. 7.

Vn **Indi.** **6.** **Decima concessio.** Alexand. ~~scilicet~~ in bulla, 11.

quā concessit regibus hispaniarum, et cōmissit conuersionem harum terrarum indiarum occidentalium. anno. 1593. mandat dictis regibus Ferdinando s. et Elisabeth et eorumq; successoribus in virtute sanctę obedientię, vt ad prefatas terras, viros probos, Deum timentes, doctos, peritos, et expertos ad instruendum incolas, et habitatores predictarum indiarum infide catholica, et bonis moribus imbuendum destinent, et mittant, omnem diligentiam in premissis adhibentes.

Not. quod in hac concessione fundatur potestas regis Hispanię, tum admittendos predicatores, pro indorum conuersione, eorumq; infide catholica manutentione, tum ad signandos populos, in quibus ea, que ad augmentum huius nouę ecclesię infide, et obedientia conueniunt, dicti presbiteri, et predicatores, exercent & operentur, delegati enim constituuntur hispanię reges a sede apostolica pro indorum conuersione, ipsis etenim Papa causam delegat, cū eis iniungit, et in virtute sanctę obedientię mandat predicta, et sic quid quid pro hoc negocio agunt autoritate apostolica agere dicuntur: cum subrogatum debet sapere subrogantis autoritatem. c. ecclesię Sanctę Marię. de constitu. Vide supra. verb. capitula prouincialia concessio. i. no. 4. §. sed dices. Vbi declarata fuit hec concessio. ~~et vide supra verb. capitula prouincialia in. 3. conclu. in. 5. not. §. re autem.~~

Reges hispanie sunt delegati pontificis circa indorū conuersionem.

Subrogatus subrogatis autoritate sapit.

Undecima concessio. Idem precepit sub pena excommunicationis late sententię eo ipso incurrenda, vt nulla persona cuiuscumq; dignitatis, etiam imperialis et regalis, status, gradus, et conditionis, pro meritis habendis, vel quavis alia de causa indiarum terras subiectas, et subijciendas iurisdictioni regum hispanię, et inuentas, et inueniendas, accedere possit absq; speciali licentia dictorum regum. 12.

De ratione legis est promulgatio ad hoc promulgata.

q. l. ar. 4.

Nauarro aduertendum.

Indulgentiarum virtus mira.

1.

Indi. Indulgentia.

¶ Not. quod hæc excommunicatio, ad hoc quod liget, oportet, vt promulgetur authentice secundum formam. c. fin. de fide instrumen. nec ligabit, quia inuenitur impressa vel in proprio originali, quia de ratione legis est promulgatio, ad hoc vt liget, vt habetur d. 4. c. in istis. Vide soto. de iust. et iur. Et non satis credo sufficere antiquitus promulgatam fuisse hanc excommunicationem publice, et legitime, si postea decidit, ab hominum memoria, potest enim tunc inuincibiliter ignorari. Hæc excommunicatio cessauit, quia non fuit constitutio, sed sententia, non enim per uiam statuti lata fuit. Vide Nauarro. c. 27. numero. 2. 54. 74.

Indulgentia.

¶ Scito, quo ad hanc materiam, quod sunt quasi sine numero indulgentiarum concessæ fratibus mendicantibus, quas videre licebit in compendio priuilegiatorum. vide ibi. Et aduerte, quod quando indulgentia expressæ in literis apostolicis manifestum, non continent errorem, semper debet presumi causam rationabilem eis in esse, et proportionatam. Argumentum ex sententia lata à iudice, que semper presumitur iusta, nisi manifestum contineat errorem. Vide Armillam. 6. 11. et soto. 4. dist. 21. questione. 2. articulo.

¶ Et iure etiam oportet, quod secundum magistrum ⁱⁿ Victoriam. 4. in hac materia de indulgentiis, quando alicui est iniuncta grauis penitentia à confessore pro suis delictis, puta peregrinatio, ieiunium. &c. quod si accipiat indulgentiam plenariam, Iubileum, vel bulbam cruciatæ: tunc absolutus est à penitentia, et peregrinatione, et ieiunio, quia per tales indulgentias plenarias tollitur eis pena debita peccatis. Hæc ille.

¶ Sixtus quartus concessit, quod in receptione

Indulgentie S.

habitus, cuius libet tium ordinum ~~sancti~~ Fran-
cisci, sit indulgentia plenaria recipienti talem habi-
tum et similiter indie obitus.

172 ¶ ~~Sixtus~~ ^{Quartus} concessit ordini eremitarum ~~sancti~~
Augustini multa notatu digna. ¶ Primum quod indie
mercurij, Jouis, et veneris in hebdomada sancta per sin-
gulos annos, omnes qui contiti et confessi manus porre-
xerunt pro fratrum ^{plenaria consequantur} sustentatione, vel eccle-
siarum edificatione, indulgentiam. ¶ Secundum ut
possint tales eligere confessores, qui omnia vota possit
comutare, exceptis castitatis, et religionis, et vltia
marini & compostolle. ¶ Tertium concessum, quod fi-
deles, qui dimidium grossum pro defunctis, vel iustu va-
lerem a prouintialibus vel prioribus taxatum, magis
vel minus secundum terre dispositionem pro reparatione
domorum, vel sustentatione religiosorum, eandem etiam in-
dulgentiam consequatur anima purgatorii, pro qua datur.
¶ Quarto, quod maxime notandum, quod idem pontifex
omnes predictos benefactores dicti ordinis facit parti-
cipat omnium suffragiorum, orationum, ieiuniorum, et a-
liorum penitentis operum, que fiunt per totum predic-
tum ordinem et per totam militantem ecclesiam.

2.

+
dederint indulgentia
ple. consequantur. Et

Benefactores ordinu ma-
dicahu sut participes om-
niu suffragioru ecclesie.

Aqui entra esto
cerrado.

Valde considerandu.

3.

¶ Quintum concessum. Idem dedit, ut in certorum male-
factorum, possint esse compositio pro edificatione do-
morum dicti ordinis, et fratrum sustentatione. Hec om-
nia confirmauit, et concessit de nouo Alexan. 6. ex-
certa scientia tam in concessis, quam in concedendis. ¶ **¶**
tud. 4. concessum Sixti est singulare, et magnificandū,
nam et si generalis per totum suum ordinem, et prouincia-
lis per omnem suam prouinciam, possit facere comunica-
tionem talem, sed per totum orbem christianum, solus sum-
mus pontifex, qui christi locum tenet in terris.
¶ Martinus ~~quintus~~ et Eugenius ~~quartus~~, Nicolaus 4.
~~quartus~~, Calixtus ~~tertius~~, Pius ~~secundus~~ ac Sixtus 4.
~~quartus~~, concessit omnibus fratribus minoribus de obser-
uantia

Indulgentiæ.

uantia, quod possint eligere sibi confessorem, qui ipsis possint concedere indulgentiam plenariam in articulo mortis, et si occurrerit casus, quod non possint confessorem eligere, seu habere tum etiam consequantur, si sint in statu gratiæ.

4.

Innocecius ~~Decimus~~ concessit, ut fratres minores sacerdotes celebrantes in diebus dominicis, et solemnitatibus domini sabaoth; et beate Mariæ, et sanctorum sui ordinis, habeant indulgentiam plenariam, et fratres laici quando comunicant.

5.

Leo Decimus concedit ancillis ordinis beate Mariæ, et monialibus sancte Claræ, ut quoties sacramentum sumpserint comunions; ea die plenariam consequi valeant indulgentiam, et quod possit eis impendi benedictio Papalis.

6.

Indulgentia plenaria tempore visitationis.

Idem concessit, quod omnes provinciales fratrum minorum de obseruatiã acta visitatione ordinaria in conuentibus sue provincie habeant facultatem concedendi indulgentiam plenariam omnibus fratribus cuiuslibet conuentus sic visitati, et idem de monialibus. S. Clare.

7.

Concessit etiam idem fratribus ordinis predicatores in regnis castelle, et legionis consistibus, vere penitentibus, et confessis, ut anno quolibet infesto sancti dominici, et semel in articulo mortis plenariam indulgentiam omnium peccatorum suorum consequantur.

Has omnes predictas concessiones, et indulgentias, que sunt septem. Vide in compendio privilegiorum verbo. indulgentia: et multe alie ponuntur, quas hic apponendas non duxi, quia parum ad finem huius recopilationis faciunt.

Nota, quod nonnulli doctores tenuerunt, Papam non posse

Indulgentia.

non posse animabus purgatorij indulgentias conferre, quia non sunt de eius iurisdictione, et confirmabant, quia quando Christus Petro contulit potestatem, dixit, quod cumq; ligaueris super terram, et non dixit super inferos. Pro quo vide Gabrielem super canon. lect. 57. At uero non est tuta opinio, quia multi pontifices concesserunt indulgentias defunctis. Soto. in. 4. dicit, quod non possunt per uiam absolutionis tales indulgentias dare, sed per modum suffragij. Itaq; est magna concessio hæc, quia non parum anime defunctorum iuari possunt per indulgentias, quas frequentissime fratres mendicantes consequuntur. Gabriel statim quod vidit dictas indulgentias, retractauit sententiam suam.

Nota circa septimam concessionem, quod illa indulgentia plenaria, que conceditur fratribus predicatoribus indie sancti Dominici, non possunt gaudere fratres minores illo die, sed bene indie S. Francis. Et religiosi heremitarum in. S. Augustini. Quod notat author compendij priuilegiorum. conces. 12. 13. et similiter que conceduntur diebus predicatoribus in diebus sanctorum sui ordinis, fratres minores illis non gaudent indiebus illis, sed indiebus sanctorum sui ordinis. Vide infra. verb. interdictum.

Cacet. tractatu de indulgentijs. questi. 12. probat elegantissime, quomodo dare operam ad acquirendas indulgentias sit perfectionis, quia cum indulgentiarum fructus proprijs, sit satisfacere diuine iustitie quoad penam temporalem proprijs peccatis debitam ex penis christi et sanctorum secundum extravaq. Clemet. in. 6. et traditionem ecclesie Romane, et quia quotidie perfecti siue imperfecti dicant, dimitte nobis debita nostra. Quam optimum igitur erit, querere remissionem omnium debitorum horum, per eaque mater ecclesia offert nobis, Maxime ^{quia} ex solutione horum debitorum et penarum nostris peccatis debitarum tollitur imper dimittu

Gabriel.

Soto. in. 4. d. 21. q. 2.
ar. 3.

Gabriel retractauit se.

Optima fit ab illis, qui in
acquirendis indulgentijs sunt
diligentes

Indulgentiæ.

dimentum ingressus regni celestis, quod supramodum debet quis considerare, et sic quia debiles sunt satisfactiones, quas facimus pro peccatis, et peccatis penis eis debitis, quam tutum erit per indulgentias que vere, ut ab eis absolvamur.

Alexand. de Hal.
Bonavent.
Gabriel.

¶ Et secundum Alexand. de Ales et Bonauent. indulgentiæ sunt de nobilissimis et efficacissimis suffragiis, et Gabriel addit, quod non est certior modus ad liberandum animas purgatorii. Vide. s. tho.

Nulla est diff. inter indulgentiam plenariam, et iubileum.

¶ Et in super nota, quod inter indulgentiam plenariam, et iubileum, nulla prorsus est differentia, ubi cumque concedatur, quod tenet Felinus in sermone: Hoc die mecum eris in paradiso.

Magna concessio solis pater noster Ave maria con gratia pater noster in indulgentiis del mundi indulgentiæ, que vocatur Statio sanctiss. sacramenti

¶ Leo decimus concessit fratribus minoribus, et dicendo quinquies Ave maria cum pater noster, et in fine cuiuslibet gloria patri. Et pro sanctitate sua unum Pater noster cum Ave maria, et similiter cum gloria patri. Lucrantur stationes, indulgentias, et remissiones tantis verbis, quam etiam portuincule, siue in hierusalem, ac sancti Jacobi in compostella, et quocumque hora diei vel noctis, vel quocumque loco dicant etiam in choro, ecclesia, claustris, oratorio, ac cella lucentur illas, nec in compendio privilegiorum concessione. 15. et omnibus ordinibus per communicationem. + + +

Per communicationem omnibus reliquis.
Per communicationem omnibus religiosis.

Qua quidem indulgentia ad supplicationem fratris Antonij floriz ord. mi. confirmavit Pau. 3. ubi cumque locorum dicitur pre dicta pater noster, et Ave maria. s. siue in via, siue in agro. etc.

¶ Quam concessionem si consideres in opere vel in eo, quod mandat fieri pro consecutione indulgentiarum tantarum videtur insufficientis, si tamen inde oculos mentis infigas in causam, propter quam conceditur apparet proportionata, quia datur in fauorem ordinum mendicantium, qui quidem sunt benemeriti de ecclesia catholica, et nunquam cessabit, Deo dante, que quidem causa non minus sufficiens est, quam illa propter quam bulla cruciate conceditur.

¶ Innocentius octavus concessit, quod fratres predicatorum, et minores, qui per obedientiam reperiuntur ex terra conuentus, et loca, possint promereri indulgentias stationum, et alias eisdem fratribus concessas in suis ecclesiis

clesijs dicendo quinques Pr. nr. cum Ave Maria in quacumq; ecclesia, et loco, ea dixerint pro intentione, et proposito illius indulgentie, pro vt illi, qui in locis suis dicunt. In compendio priuilegiorum verbo, indulgentie concessio die octaua.

¶ Alie indulgentie plenarie quo ad fratres.

1. **P**rima, quando celebrant vel comunant in diebus Dominicis, et solemnitatibus S. Mariæ, et domini nostri Jesu Christi, et sanctorum ordinis.
2. **Q**uoties coronam Beatæ Mariæ virginis dixerint que continet. 72. auemaria, et 8. Pater nr. premitte do ante quodlibet decem Ave Ma. Vnum Pater, noster.
3. **T**ertia, similem indulgentiam plenariam consequuntur fratres dicendo coronam saluatoris, que continet 33. Ave maria, et totidem pr. nr. in memoriam annoru christi vite.
4. **H**as indulgentias de coronis Dni et beatæ Mariæ consequuntur fratres infirmi, ac senes in decrepita etate constituti, dicendo vnum psalmes, vel hymnum virginis, vel Dni nostri, quia huiusmodi persone non possunt semper dictas coronas dicere.
5. **H**as indulgentias consequuntur fratres dicentes officium defunctorum pro animabus purgatorij, vel septem psalmos penitentiales, et hoc quoties dixerint predicta.
6. **P**redictas indulgentias consequuntur fratres dicendo canticum graduum. **SS.**
7. **I**n suis ecclesijs vel vbi questuando ~~steterint~~ ^{iverint} indulgentiam sanctæ Mariæ de angeles, atq; omnes alias indulgentias generales, tam plenarias, quam non plenarias alme vrbis consequuntur dicendo quinque pater noster cum ave maria in suis ecclesijs, ac si visitarent loca personaliter vbi sunt indulgentie diebus suis.
8. **F**ratres, qui per obedientiam sunt extra conuentus ^{pos-}
sunt

Indulgentiæ.

possunt pro mereri indulgentias stationum, et alias eiusdem fratibus concessas in suis ecclesijs dicendo quinque es pater noster cum aue Aue in quacumq; ecclesia et loco pro intentione et proposito illius indulgentiæ, pro ut illi qui in predictis suis locis dicunt, ac etiam infirmi in suis infirmarijs, et cellis, etiam in lectulis, quando aliter dicere non possint.

9.

Indulgentiæ concessæ pro
vivijs sunt extensæ ad animas
purgatoriij.

¶ Aduerte, quod Leo Decimus concessit vt indulgentias a sua sanctitate concessas pro vivijs. s. corona Dni, et B. Mariæ, et nominis Jesu, et alias similes, etiam ab alijs suis predecessoribus datas possint fratres ad animas purgatoriij extendere, et pro eis sicut pro vivijs lucrari, et per hoc per modum suffragij, et sic ex hac concessione poterunt fratres predictas indulgentias applicare animabus purgatoriij, quod quidem erit valde vtile.

Indulg. pla. indie. s. domi.
et. s. Frac. et. s. Aug.

+
catholica

¶ Cardinalis Poggius Legatus Julij tertij in Hispania anno 1573. concessit in Indijs indulgentiam plenariam in die Sancti Dominici et Sancti Francisci, et sancti Augustini, dicendo in Ecclesijs tres. p. n. et totidem aue maria pro exaltatione fidei ~~catholice~~. Et concessit omnes remissiones, et indulgentias, quas consequentur in die portunculæ, si ecclesiã sanctæ Mariæ de angelis personaliter visitassent.

10.

¶ Idem concessit omnibus hospitalibus in noua hispania omnes indulgentias, quas habet hospitale conceptionis Mexici, ^{quod dicitur} que se dicit del marques.

11.

¶ Idem dedit ministris indorum semel inuita et in articulo mortis indulgentiam plenariam.

12.

¶ Idem dedit, quod quoties quis ministrat sacramenta indis, vel predicant gratis: septem annos, et 7. quadragenas de indulgentia lucretur.

Indulg. pla. in diebus
sanctorum ordinis præ
dicatorum. s.

13

¶ Pius quintus anno 1571. concessit motu proprio, et ex certa scientia, et de plenitudine potestatis ordini predicatorum in noua hispania, in omnibus domibus, et monasterijs constructis, et construendis, perpetuis futuris temporibus, quod die Sancti Dominici, et sancti Thomæ

Indulgentie.

de Aquino, et sancti Vincentij, et sancte Catherinae de Senis, qui Ecclesias predicti ordinis visitauerint, et preces pias ibi pro augmento christiane religionis et sedis apostolice felici statu, ac fidelium conuersione effuderint, toties plenariam omnium peccatorum indulgentiam, et remissionem in forma iubilaei. Per communicationem eadem indulgentia sanctis proprijs ordinis minorum, et Sancti Augustini in noua hispania. Et dicit summus pontifex, quod qui in predictis festiuitatibus, et eorum octauis confessus, et contitutus eucharistiam sumat, Indulgentiam plenariam consequatur. Et qui infesto sancti Dominici, et sancti Thome, et eorum octauis celebrauerit vel pro sua deuotione celebrare fecerit, toties ^{eandem} ~~quoties~~ indulgentiam plenariam consequatur per modum iubilaei.

Idem infestis sanctorum aliorum ordinum.

+ *easde indulgentias a fortiori*

14. **I**dem dat religiosis, qui ad indorum conuersionem proficiuntur, quod in die quo mari se commiserint, et sic quo puenerint, vel in itinere discesserint indulgentiam plenariam consequantur in forma iubilaei dicta.

15. **I**tem idem pontifex concessit omnibus religiosis scientibus idioma indorum toties quoties munus docendi indos exercuerint centum dies de iniunctis penitentis.

~~**E**l mesmo concedio a todos los fieles de las indias por cada vez que rezaren el rosario que en una de las quantas Benditas que su sanctidad bendixo para todas estas tierras a. 9. de Abril de 1569. quarenta dias de perdon.~~

~~**E**l que rezare el dicho rosario en dia de fiesta o domingo gana cien dias de indulgentia.~~

~~**E**l que estuyere confesado, y comulgado las fiestas~~

Indulgentiæ.

fiestas de nuestra señora, y domingos, rezando el dho rosario gana cinco años y otras tantas quarentenas de indulgentias.

¶ Los cõfrades del rosario cada vez que rezare cinquenta ave Marias y cinco Pr. nr. ganan cinco años de perdon y otras tantas quarentenas de las penitencias, que sus confesores les pusieran. Hec Sixtus quartus.

¶ Un legado apostolico concedio a los sobre dichos por cada rosario cien dias de perdon, para siempre, y Leon Decimo lo confirmo.

¶ Leo decimo concedio a los sobre dichos, que tres vezes rezaren el rosario, por cada vez les concede diez años de perdon, y otras tantas quarentenas de las penitencias, que los confesores les impusieren.

¶ Vrb. 4. y Jho. 22. concedieron, todos los que nombraren el nombre de Jesus Maria por cada vez ciertos perdones, que son cada vez rezando el rosario entero sesenta y siete años y quarenta dias de perdon. Hec omnia predicta in libro vocato rosarium beate Mariæ.

Nota dicitur hoc. ¶ Confessor poterit ^{applicare} indulgentias penitentibus, quos a peccatis absoluerint, suas indulgentias, et que sequuntur, ut satisfaciant pro penis suis peccatis debitis.

¶ Julio confirmo, y de nuevo concedio a todos los cõfrades del rosario donde quiera que estuixeren todos los cõfrades perdones, y indulgentias, estaciones, y remisiones de peccados concedidos por qualquiera de sus predecesores o por legados o por arcebispos, o obispos a la dicha cofradia.

16. ¶ Leo decimo concessit, quod omnes tam fratres, quam seculares dicentes. 15. Pater. nr. cum ave ma. pro existentibus in peccato mortali in qualibet vice,

Plenarie.

consequuntur remissionem 3^e partis suorum peccatorum quia hoc est maxime charitatis opus.

¶ Idem concessit, quod dicendo semel in die quinquies pater. nr. et ave maria, in honorem seu memoriam quinq; plagarum christi, et quinq; precipuorum doloru beate Marie consequantur indulgentiam decem milium dierum et totidem annorum.

¶ Nota, quod fratres gaudent hac concessione sicut seculares, quia quando erant seculares gaudebat, ego et post qz sunt religiosi, quia non repugnat eorum status, alias essent deterioris conditionis.

¶ Idem Leo concessit fratribus predicatoribus, quod si aliqua sit indulgentia concessa in die alicujus sancti ordinis, et solemnitas transfertur, vel ratione interdicti, vel alia causa etiam indulgentia transfertur in die quando celebratur festum. Vide in compendio priuileg. interdictum. 2. concessione. 9.

~~¶ Frater Antonius ordo minorita a Paulo tertio habuit, quod religiosi dicentes. 6. pater. nr. et totide ave Maria vbicumq; locorum dicant in via vel in agro lucrantur indulgentiam a Leone Decimo concessam.~~

¶ Adrianus. 6. concessit, quod qui dicat in pulsatione campane ad ave maria, ad primum signum. Angelus domini nuntiavit marie, et concepit de Spiritu Sancto, et vnum Ave Maria. Et in secundo signo.

Ecce ancilla domini fiat mihi secundu verbu tuum: et aliud ave Maria. Et in tertio signo. Verbu caro factum est, et habitauit in nobis. cum alio ave maria. Lucrantur indulgentiam plenariam. Hoc concessit Guardiano Burgensi Marquina petenti, ut est scriptum in tabula apud minoritas Hispali.

¶ Fratres mirum habent, quod die lune et mercurij in omnibus conuentibus sui ordinis preslatus, qui dicitur

17.

18.

Bona concessio, quando festu transfertur.

19.

Hec concessio est pro omnibus mendicantibus.

20.

+++

Postea inventū est fuisse
concessionē Clem. 7. factā
ordini minimo rā, que per
tea comunicata est societatī
fratribus. Ut patet in suo cap:
verbo. Indulgentia.

+

Præcipue si

Si quā indulgentia, vel subiles
datur cū aliqua conditione,
quis non adimplet, postea
translato tēpore ad implēdo,
consequatur.

Indulgentiæ.

dicitur corrector et conuentualium antiquoz cele-
brans pro aliquo defuncto, à purgatorio liberet, et si
in domo est prouincialis ipse est, qui extrahit animā
à purgatorio, hac indulgentia per participationem fru-
untur omnes mendicantes. Hoc affirmavit com-
missarius floride feater Petrus de sant Luyx, qui
inquisiuit à minimis Hispani sic esse. +++

Indulgentiæ quo ad frēs.

¶ Ut penitentes possint pro suis peccatis plenius sa-
tisfacere confessor illis iniungat predictas indulgen-
tias, quod erit valde utile pro expiatione penarum, que
debentur satisfactioni, et penitentię. ¶ Penitentes sūt

¶ Confidentes rosarij beatę Marię satisficient ad-
implendo, que conceduntur eis.

¶ Ex compendio societatis indico ex greg. 13. quando
ad acquisitionem indulg. plenarię vel jubilei requi-
sita est confessio, et eucharistia. Si tamen per etate
vel aliud legitimum, impedimētum, nō possūt confiteri,
vel comunicare, indulgentiam consequuntur, et qui cul-
pabiliter non receperunt, si post sublato impedimēto
perfecerint, que perscribuntur, indulgentiam consequū-
tur, etiam si dies constitutus præterierit. Hęc est
magna concessio.

¶ Qui infirmos in domo visitauerit, toties, quoties. 25.
annos indulgentię, et si per noctauerit cum infirmo
50. annos. Durat hec concessio greg. 13. vsq; ad an-
num. 1593.

¶ Ex pio punito viuz vocis oraculo, patres de soci-
etate possūt in articulo mortis infirmis. 7. annos
et 7. quadragenas indulgentiarum concedere.

¶ Ex compendio in communi Paulus. 3. viuz vocis
oraculo. Qui confitetur sua peccata alicui de soci-
etate semel inuita, consequitur indulgentiā plenariā.

Generalis, prouincialis, et alij superiores quomodo cumq; ex obia transferri contigerit, et antiquior vn⁹ socius quoties celebrat fe. 2. et. 4. animam e purgatorio liberet.

Paulus 3. anno. 1544. concessit religiosis mendicantibus, qui de licentia suorum prelatorum proficiant, cerentur ad quascumq; terras infidelium, ad quamcumq; mundi partem, ad eos conuertendos, ut ~~sancti~~ legati, et comisarij, ^{et q. et alij} concedit omnes gratias concessas a suis predecessoribus illis, qui ad terras infidelium, Et sic sunt confirmata, que per Nicolaum quintu. Gregor. 9. Leon. 10. Adrian. 6. Clemen. 7. et alios pontifices. Hec est magna concessio, et dat, quod sit liberu eis, quandiu voluerint ibi permanere.

Religiosi qui ad conuersionem infidelium proficiunt, sunt legati pa. vadat ta qz p. 2.

Ingredi monasteria

Pius Quintus motu proprio, et certa scientia, et de plenitudine potestatis reuocauit omnes licentias concessas ingrediendi claustra religiosorum, et sub sententia excommunicationis late sententię, postq; habuerint notitiam literarum, et prelati, et omnibus prepositis, et subditis sub priuatione officij et suspensionis ipso facto, tales mulieres non admittat ingredi claustra ipsorum.

+ precipit, ut

Idem pontifex postea anno. 1569. declarauit intelligi de omnibus mulieribus, etiam non habentibus licentiam ingrediendi monasteria, Et declarat quod poterunt ingredi claustra, quando ibi missa, vel alia diuina celebrantur, vel processiones fiunt, aut cadauera ibi sepeliuntur, aut pro eis celebratur.

Et Gregorius Tertius Decimus anno. 1575. confirmauit illa, que a Pio Quinto ¹³ ~~Quinto~~ ^{sunt} data, et denu omnes licentias reuocauit.

Inquisitores.

Sunt multę concessiones summorum pontificu eximentes fratres mendicantes à iurisdictione inquisitorum tam ordinariorum, quam apostolicorum, neq iurisdictionem suam ~~in~~ aliquam in fratres prefatos exercere quomodolibet valeant sub pena excomunicacionis late sententię, et quod oppositum sit irritum, et quod solum teneantur fratres predicti apparere coram Romano pontifice. Hęc omnia concessit Leo. 10.

Decimus. Immo addit, quod etiam si consistorialiter procedant inquisitores, ex Sixto ~~Quinto~~ ^{Quarto} concessa sūt ~~et~~ Car mellitis supra dicta. Quę omnia vide in cõpendio privilegiorum concessione. 4. et octava. 3.

De exemptione fratrum ab omni iurisdictione ordinariorum, et aliorum habes supra verbo. ~~exemptio~~ ^{exemptio} fratrum, et in bulla Pij. 5. habes (quod non obstante concilio tridentino) ~~eximantur~~ ^{eximantur} fratres mendicantes ab episcoporum dominio, iurisdictione et potestate, perinde ac si fuisset ante concilium tridentinum.

Dubitatur, an per hanc Pij. 5. concessionem, et exemptionem ~~eximantur~~ ^{eximantur} fratres prefati à iurisdictione inquisitionis ordinarię episcoporum. **R.** quod cum iurisdictione hęc inquisitionis ordinarię episcoporum, et alia, quam exercent idem episcopi in alijs negotijs, et casibus sit vna, et eadem: nec differant, quia vtramq; habent, quia pastores plebis, ~~quia~~ ^{et} episcopi populorum, si fratres eximuntur simpliciter, et ~~absolutę~~ ^{absolutę} ab omni iurisdictione episcoporum, sequitur profecto, quod sint etiam exempti à dicta iurisdictione inquisitionis.

Confirmatur, quia alias quomodo verificaretur illud, quod concessit dictus papa Pius ~~Quinto~~ ^{Quinto} his verbis

Religiosi sūt exempti à iurisdictione episcoporu, qñ procedūt vt Inquisitores.

Inquisitores.

verbis (sicut eximimus dictos fratres ab omni iurisdictione episcoporum) si iurisdictione episcoporum sit una tantum, et Papa eximit per dictos fratres ab omni iurisdictione episcoporum? *habetur intentum.* Si autem dicta iurisdictione est duplex. scilicet quia punit peccata ecclesiastica, secundum ius canonicum, et altera qua punit hereses, sufficienter exprimitur, dicendo, quod eximendo fratres ab omni iurisdictione, alias quomodo verificarentur verba *Papae* Pij. 5. ab omni iurisdictione episcoporum, eximimus fratres, si manent subiecti alicui episcoporum iurisdictioni? *Itē* quia iam fratres non essent per bullam Pij. 5. exempti, sicut ante concilium *tridentinum*, quod tamen *constitutum* dicitur ibi: *eximimus, et liberamus dictos fratres mendicantes ab omni iurisdictione episcoporum, prout eis concessum est per sua priuilegia.* Et in fine bullae dicitur (non obstantibus conciliis *gen.*) sed ante concilium *tridentinum* erant dicti fratres exempti per sua priuilegia ab inquisitionibus tam ordinariis, quam apostolicis, ut dictum est supra in principio huius verbi. Ergo si haec priuilegia dictis fratribus redduntur, et denouo conceduntur, non obstante concilio *tridentino*, et alijs quibuscumque, certe erimus exempti à iurisdictione inquisitionis ordinarię episcoporum. *¶*

¶ Sed dices, ergo eximuntur dicti fratres mendicantes à iurisdictione inquisitionis apostolicę. Et uidetur quod non, quia licet de nouo eis concedantur sua priuilegia per dictam bullam: Et ad finem ut ea que ibi Pius *quintus* dictis fratribus concedit fortius, et firmiter perseverent, sic enim videtur dicere infra pag. 19. quando dicit. *Ac insuper ut facilius*

*videtur?**Dubium**premissa*

Inquisitores.

premissa omnia illibata persistant, que .s. ordinarij ad tollenda grauamina, que ordinarij inferrebant dictis fratribus, omnino priuilegia eis concedimus.

¶ **Be.** quod quidquid sit de hoc, an .s. solo illo fine Papa concesserit dicta priuilegia, nec ne, hoc tamen est certum, quod in foro conscientie fratres mendicantes sunt omnino exempti ab inquisitione apostolica, et ab eius censuris per nouam ^{cessione} ~~consuetudine~~ factam fratribus minoribus in foro conscientie dum taxat per Pium Quintum, anno. 1566. die. 13. Maij omnium priuilegium suorum cum singulis clausulis, decretis, et derogationibus in eis contentis, vide supra. absol. 3. concessione. 9. nota. 3.

¶ Sed in dictis priuilegijs habetur omnimoda exceptio ab inquisitione apostolica, ut dictum est hic in principio, ergo in foro conscientie omnino dicti fratres sunt exempti a dicta inquisitione apostolica. Probat, quia de nouo modo conceditur, ut ibi dicitur, ergo reuiuiscunt, ergo derogatur per ea omnibus ipsoz ~~ipsis~~ gratijs, qualia sunt priuilegia inquisitorum, que habebant contradictos fratres.

¶ Nota. 2. quod leges inquisitorum apostolicorum, et eorum excommunicationes non plus ligant, quam leges, et excommunicationes summi pontificis, cum sint inferiores. Et sic quia leges Papae, et excommunicationes non ligant, quo ad hoc, ut earum transgressores incurrant culpam, vel pena, si ignorant eas inuincibiliter, immo etiam si ignorant predicta inuincibiliter, ut tenent Siluest. verbo. Ignorantia. §. 8. et excommunicatio. 10. §. 3. Nauarro. c. 27. numero. 16. Et hoc oportet, dicant iuriste quia secundum eos nullus incidit in excommunicationem, nisi sit

Notandum, in foro conscientie fratres sunt exempti ab omni iuramento inquisitorum.

Ignorans inuincibiliter.

30a. And. in dolo. quod tenet Jo. And. c. quantę. de senja.

exco-

Inquisitores.

excomunica. in nouellis: Innocent. c. cu medicina-
lis ibi in. 6. et Barth. Idem ergo dicendū erit de
excommunicationibus inquisitorum, quod clare dicit
c. vñ animarū. de const. 6. constitutio. in. 6.

¶ Sed dices, nunquid non sufficit habere notitiam vel
per auditum, vel relationem, vel per simplicem scripturam
impresam? R. quod ad hoc quod lex summi pontificis
liget quo ad penam, vel culpam, oportet quod promulgetur
authenticè in his terris, ut dicitur. c. fin. de fide instrum.
^{Et interim} quod non tollunt priuilegia, et per consequens non ligant
fratres mendicantes, sicut dictum est delegibus, et excom-
municationibus Papæ. Nec etiam catalogus librorū pro-
hibitorum, qui ad has partes venit impressus, et Tabellio-
nis nomine firmatus sancti officij tollit nostra priuile-
gia, et exemptionem, tum quia postea denouo reddita
sunt nobis nostra priuilegia, ut dixi supra, tum etiā
quia ibi non demonstratur nobis potentia, quam habet
patres inquisitores à Papa super nos fratres mendi-
cantes, nec nunquā in hoc nouo arbe fuit promulgata au-
thenticè eorum potestas, et nomen Tabellionis non suffi-
at, quia secundum iuristas. c. fin. de fid. instrumen.
nomen solius tabellionis non facit fidem, quia oportet
episcopi sigillum interuenire, Sic datur fides nostris
priuilegijs, vñ concessit Leo. 10. et habetur in cōpēdio
priuilegiorū. verb. priuilegium. concessione. 31.

At uero dato hæc sint vera, oportet tamen reuere-
ri mandata patrum inquisitorum, sic ut cū aliquid
exierit, ex eorū consistorio, etiā si hic plenā proba-
tionē nō habeamus, primi omnium nos fratres medicā-
tes eorū iussa capiamus.

Modo autem iam aduenit sanctū officij inquisi-
tionis apostolicæ in has terras et publicata eius po-
testas, et per consequens eius iurisdictioni nos omnes
subijcimus. Item absq; dubio habent plenissimā iuris-
dictionē super religiosos, quia sic expedit, q̄uis non
ostendant. Et sic pro certo tenēdū, eos habere iurisdictionē,
quā exercent in religiosos. Sic praticatur in Peru, et in
noua hispania.

Nullus incidit in ^{notā}
excoicationē nisi
sit indolo.

Ad hoc quod lex summi
pontificis obliget, requi-
sita promulgatio authē-
tica.

~~A sententiæ excoicationis
nes inferiorum nō ligat
con. priuilegia nisi au-
thenticè publicentur.~~

Caic. 1. 2. q. 90. ar. vi.
Soto de ius, et iu. lib. 1.
q. 1. ar. 4. Bartho. de
medina 1. 2. q. 90. ar. 4.
cote. con. 2.

~~Notandum
Rescriptū
in scriptura seu descripta
con. priuilegia non facit
fidem solū nomē tabelli-
onis si deficiat sigillum
episcopi. &c.~~

INTERDICTVM.

Pro hac materia est sciendū, quod omnes religiosi, etiam fratres mendicantes tenentur seruare interdictum Pape, vel ordinariorum, quod audiuerint, vel sciuerint ecclesiam matricem loci seruare, alias sūt excommunicati per Clement. ex frequentibus, de sententia excomuni. Vide Caiet. excom. 67. et quādo incurrant irregularitas tractat Siluest. interdictū. 5.

Caiet.
Siluest.

¶ Nota. 2. quod ex concil. constanti. habemus, quod nullum interdictū ecclesiasticū seruare teneantur fideles, nisi fuerit à iudice denunciatū, vel publicatum, specialiter, et expresse contra personam, vel ecclesiam, vel locum, vel uniuersitatem, sic videbis apud Caietanū, in fine excommunicationū, et vsus est, vt statim quod interdictū ponitur, veniat tabellio cū testibus, ad notificandum conuentibus religiosorum, vt fieri sepe vidi, et secundum hunc vsum declarantur verba Clementinę dicte ex frequentibus. de sent. excom. f. quando sciuerint, vel audierint matricem loci seruare interdictum, sed hoc est ad sciendum, que persone sūt interdictę et vitandę, non autem ad notificandum interdictū, quia dicit Clementina, quod viderint, vel sciuerint seruare. Vide c^m illud de cleri. exco. Panor. numero. 4. et sic quando fratres audiunt campanas pulsari in ecclesia matricem, a ~~interdicto~~, claudunt ianuas ecclesie.

Caiet.

+
pro interdicto

¶ Nota. 3. quod quando ecclesia est interdicta, vel capella, tunc nullo modo possunt ibi diuina celebrari quia tūc incurreretur irregularitas, ut habetur c. ijs qui. de sent. excom. 6. Siluest. 5. 15. Sed dices, quomodo ergo tempore interdicti celebrantur diuina in omnibus ecclesijs? R^r. ex glo. nota. sup. c. alma in 6. verb. ecclesijs, quod tunc diuina aguntur nō in ecclesijs interdictis, sed in ecclesijs sitis in loco interdicto.

Siluest.

¶ Nota. 4. quod per concilium Tridentinū derogatum fuit pluribus priuilegijs, quibus frēs mendicantes poterāt

Interdictum.

rant tempore interdicti ianuis apertis celebrare, dicitur enim sessio. 25. c. 12. censurę, et interdicta nedum a sede apostolica emanata, sed etiam promulgata ab ordinarijs, mandante episcopo, a regularibus in eorum ecclesijs publicentur, atq; seruentur. Et in fine. c. 12. dicitur non obstantibus eorum omnium privilegijs.

¶ Prima concessio. Pius ~~Papa~~ 5. in dicta bulla pag. 15. et 16. limitavit predictum decretum concilij per hec verba. Si tamen tempore celebrationis alicuius ex festis sanctorum ordinum eorundem, ac alias in alijs festiuitatibus ^{per} +
iuxta privilegia apostolica interdictum huiusmodi emanauerit, illud in prefatis festiuitatibus, et eorum octauis suspendimus; hec Papa. ¶ Sed sunt hic dubia, que ex hac Pij. 5. concessione consurgunt.

¶ Quid venit in hac concessione Pij. 5. (ac alias in alijs festiuitatibus ^{iuxta} privilegia dictorum ordinum) concesserat enim pontifex, quod in festis sanctorum ordinum mendicantium suspendebat interdictum. Postea vero (ac alias in alijs festiuitatibus iuxta eorundem ordinum privilegia apostolica) addidit, que sunt iste festiuitates.

¶ Non sunt festa, in quibus ius comune suspendit interdictum sunt in Assumptione beate Marię, festo corporis Christi, Pasche, Penthecostes, ~~festisq; Conceptionis beate Marię ubi dicitur officium eiusdam preb. notarij Leonardi Negarolo, et non aliter, ut aduersus Nauar c. 27. numero. 182.~~ Hec enim festa non possunt dici festa ordinum mendicantium, sed totius Christianismi, quia ei conceditur.

¶ Nec etiam sunt festa sanctorum suorum ordinum, quia iam Papa concesserat in illis suspensione interdicti, que igitur sunt iste festiuitates. ^{Re} quod in ordinibus mendicantium sunt festa, que iuxta eorum privilegia suspendebatur interdictum propter communicatione privilegiorum cum ordine Sancti Benedicti, puta in die Sancti Joannis Baptistę, Sancti Martini, et in die Conceptionis

P. concessio.

+ intelligendum, quomodo ait.

Primum dubium.

Prima concessio.

Nauarico.

Secunda concessio.

Interdictum

Conceptionis beate Marie, et Natiuitatis, et Visitationis eiusdem beate Marie, et per octauas dictorum sanctorum, ut habes in compendio priuilegiorum. 2. Impress. verb. interdictum concessione. 10. et Nauarro. c. 27. numero 284. Et si opponas, quod non videtur hoc priuilegium ordinum mendicantium quia non eis concessum est sed ordini S. Benedicti. Dico, quod dato dictis ordinibus primum concessum non fuit, postea tamen quando Papa concessit communicationem omnium priuilegiorum monachorum, vere, et realiter concessum est eis illud priuilegium, et sic verificatur, quod per priuilegium apostolicum non seruabatur interdictum, et quod est priuilegium ordinum mendicantium.

2^a concessio.

¶ Secunda concessio. Leo decimus declarauit, et concessit fratribus minoribus, quod nulla sit differentia inter cessationem a diuinis, et interdictum quodcumque. Vide in compendio priuilegiorum interdictum. 1. concessione 17. Notat author compendij priuilegiorum hic, quod duo insignes doctores Salmantini conclusserunt, quod si cessatio a diuinis fuerit in toto oppido, vel generali, quod tunc debet eadem solemnitas seruari in celebratione diuinorum, que seruatur in interdicto loco, vel ciuitate.

3^a concessio.

¶ Tertia concessio. Iulius sextus concessit fratribus Augustiniensibus, ut que ordini suo sunt, pro tempore generalis interdicti concessa, etiam omnia in speciali interdicto intelligantur esse concessa, in quo licere eis uoluit eadem omnia, que in generali interdicto licere concessum est, quam magnificat author compendij, celum usque illam efferens, et infine interdictum 3. in primo nota. Dicit, quod speciale interdictum est, quando interdicitur ecclesia, vel ecclesie, aut aliquid aliud in ciuitate seu loco, quia ex quo extra hec loca, liceat celebrare, censetur interdictum speciale, et quod quando interdicitur homines, et non locus,

Notanda pro debita
intelligentia et differ-
entia generalis inter-
dicti, et specialis.

Interdictum.

locus, tunc exclusis illis poterit sacerdos celebrare diuina solemniter in ecclesijs illius ciuitatis hominum interdictorum, quia alma mater, et alia iura loquuntur de interdicto locorum. Et 2. notat author copendij, quod omnes concessionis tam iuris comunis secundum cap. alma mater, aut preuilegiu facte, et comuniter fuit, pro interdicto generali ~~aut~~, ut dictu est supra concess. 1. not. 3. et sic est inaudita illa concessio facta Augustimienfisibus. s. quod in speciali interdicto possunt diuina agere ~~in~~ in ecclesia interdicta, sicut fuit in generali interdicto. Hanc concessionem vide verb. interdictu. pri. concessione 14. in copendio preuilegiu.

¶ Quarta concessio Leo. 10. concessit generali, et alijs abbatibus, Prioribus, et abbatissis, monachis, et monialibus, conuersis seruitoribus, et seruiticibus monasterioru et prioratoru ordinis sancti Benedicti congregationis hispanie pro tempore existentium, vt in conceptionis, ^{festi} et visitationis beate Marice, ~~et eiusdem~~ virginis, et sancti Ioan. baptiste natiuitatibus, nec non sanctorum benedicti, abbatis, Martini episcopi et confessoris transitum, et translationum ac sanctoru Gregorij Pape Isdephonsi archiepiscopi toletani Antonij, et Bernardi abbatu, ac beatoru Marij, ac placidi discipuloru, et sancte Scolastice sororis eiusdem. s. Benedicti Adelesmi confessoris, nec no in quoru cunq; alioru sanctoru, et sanctaru sub quoru inuocationibus monasterioru, Prioratum et locorum vtiusq; sexus dicti ordinis et congregationis ecclesie sunt dedicate, seu quoru corpora in ipsis ecclesijs recondita ^{non} respectiue existunt, nec hebdomade sancte, et resurrectionis dominice festiuitatibus, et per octauas eandem omniu supra dictoru festiuitatu, nec non quoties monachi et moniales professione emisserint, aut prima missam celebrauerint, seu eos in ecclesijs. l.

Ampla tpoꝛe interdicti concessio.

Interdictum

clesijs, vel cimiterijs monasteriorū, Prioratū, et aliorum locorū dicti ordinis, et congregationis huiusmodi. Cadavera sepulture tradere contigerit tempore interdicti, et cessationis à diuinis, quacūq; auctoritate etiam apostolica impositorum, dummodo huiusmodi interdicto causam nō dederint, nec id eis contigerit specialiter interdicti, apertis ianuis, pulsatis campanis, nominatim interdictis, et excommunicatis exclusis, missas, processiones, et alia diuina officia solemniter et in cantu celebrare. Hec in ~~compendio priuilegiorū~~ 2. impressionis. interdictū. 2. concessi. 10.

Cp̄c

¶ Leo. 10. concessit, quod ^{ipimet} monachi. S. Benedicti congregationis Hispaniæ, et moniales, conuersi et conuersæ, nouitij, et nouitiæ, seruitores, et seruitrices singulorum utriusq; sexus ~~Monasteriorū~~, prioratum, et locorum predictorū eorūdem interdicti, et cessationis à diuinis tempore, eucharistiā, et alia sacramenta ecclesiastica absq; alicujus censure, seu pene incurſu recipere possunt, ac ipsi monachi, quibus uis personis cū predicta solēnitate, à primis dictarū festiuitatum ~~(que dictarū in concessione hac. 4. leonis. 10.)~~ uesperis usq; ad occidū solis ultimi diei octauarum, huiusmodi dierum, celebrare, recipere, ac dare, libere et licite possint, et valeant. Dummodo ipsi, uel eorū aliquis interdicti causā nō dederint, nec eis specialiter interdicti contingat. Hec habetur ubi supra in hac. 4. concessione.

¶ Quinta concessio, Leo. 10. concessit fratribus minoribus, et declarauit, quod priuilegiū concessum de suspendendo interdictum in festis sanctorū sui ordinis, intelligitur de diebus, quibus talia cadunt festa, etiam si propter alia maiora festa occurrerint eorum

Interdictum.

eorum officium in alium diem transferatur. Et similiter declarauit, quod in diebus huiusmodi suspensionem non interdicti possunt fratres in domibus suis intra et extra ecclesiam dicere, et facere omnia illa, que nullo existenti interdicto fieri possunt, et hoc propter scrupulum aliquorum, qui dicunt quod quando suspenditur interdictum propter aliquod festum non posse dici nisi officium, et missa illius festiuitatis, sine alijs collectis, et orationibus. Et declarauit idem pontifex hoc idem seruandum in festis, in quibus secundum ius comune suspenditur quoque interdictum. **Hec habentur in copendio priuileg. verb. interdicti. 2. concessione. 7.** Aduertit collector priuilegiorum, quod uirtute huius declarationis non possunt fratres sepelire seculares tempore talis suspensionis, aut alia similia facere.

Sexta concessio. Idem pontifex concessit fratribus predicatoribus, ut quoties festiuitates sanctorum Dominici, Petri martyris, Thomae, Vincentij, et Catherinæ, et earum octauarum quomodo cumque etiam per translationem celebrande occurrerint tempore, quo ciuitates, oppida, et loca, ecclesiastico interdicto etiam auctoritate apostolica sunt supposita, in ecclesijs domorum suarum, et monasteriorum, quorum cura dicto ordini est commissa, nisi ecclesie supradictæ, vel huiusmodi fratres nominatim essent interdicti, aut causam dederint interdicto, aut foueant. Possint pulsatis campanis, apertis ianuis, interdictis, et excommunicatis exclusis alta uoce missas, et alia diuina officia diurna, et nocturna in diebus festiuitatum predictarum, et octauis earum respectiue durantibus, etiam si per octauas ipsarum, et in die octauarum, non nisi memoria de sanctis fieret libere, et licite celebrare, ac uoluit, ut quoties dictarum octauarum et festiuitatum

Interdictum

Quando festu trans-
fertur etia cu octa-
ua etia indulgentia
transfertur.

Frates tempore interdic-
ti cu solemnitate sepeliendi.

fiuitatum earundem celebrationes qualibet ex causa
etiam extra tempus interdicti transferantur, etia in-
dulgentię dictas ecclesias infestuitatibus hujusmodi,
et per earum octauas visitantibus pro tempore coe-
se ad tempus celebrationis hujusmodi sunt, et cen-
seantur translate. Vide in compendio. verb. interdic-
tu. 2. concessione. 9. *Unde hic transcripti.*

G Septima concessio. Iul. 2. concessit fratribus
minoribus, quod tempore interdicti ordinaria autho-
ritate appositi, possint sepelire in ecclesijs suis libe-
re, et licite corpora fratru eiusdem ordinis, et hoc
cum ceremonijs solitis in ordine, ac pulsatis capa-
nis missam, et alia diuina officia in similibus cele-
brari consueta, in omnibus, et per omnia, ac si inter-
dictum huiusmodi appositum non esset. Hęc habet-
tur in compendio priuilegiaru, interdictu. 1. concess. 13.

G Nota, quod hęc concessio tantu conceditur, quando
interdictum est ab ordinaria auctoritate positum,
s. episcoporum, archiepiscoporu mandato, et autho-
ritate: quonia si tale interdictum positum fuisset a
legato, vel a conseruatore apostolico, vel auctoritate
apostolica, non possent prefati frates perdicta concessio-
ne uti.

G Octaua concessio. Eugen. 4. concessit mona-
chis sancti Benedicti congregationis Hispanie,
quod tempore interdicti generalis, vel specialis a iu-
re vel ab homine quomodo cumqz lati, libere et licite
in suis monasterijs, siue ecclesijs, aut capellis
eoru possint recipere ad audiendam missam, et
alia diuina officia omnes, et singulos donatos, obla-
tos comisibos, aut quos cumqz familiares, officiales,
et seruitores: quorumlibet monasterioru hujusmodi,
ac eis eucharistiam, et alia sacramenta ecclesi-
astica ministrare, eorunqz corpora tumulare, siue tu-
mulari facere, dum tamen nullus istoru dederit causa
interdic-

Interdictum. Iuramentum.

interdicto, secreto tantummodo, ianuis clausis, et capar-
nis non pulsatis. In compendio priuilegiorum secunda 2^a
impressionis, interdictum. 3. concessione undecima.

Nona concessio. Clemens. 4. concessit, quod si qua-
do interdictis, in quibus resident fratres minores ex-
communicationis, seu interdicti sententias contigerit pro-
mulgari, pueri seruitijs fratri deputati huiusmodi sen-
tentijs obnoxij minime habeantur, ibiq; possint audire
diuina officia iuxta formam, que in ipsis locis in
eo casu a sede apostolica est concessa, nisi ydem cau-
sam dederint, vel excommunicati specialiter, seu
interdicti contigerit. ~~etiam~~ Vide in compendio pri-
uilegiorum. verbo. familiares. concessio quarta.

Nota, quod sup. verb. familiares tractatum fuit, qui
dicatur familiares, vide ibi, et sepe notandum, quod
quando legerit prudens lector predictas concessiones,
debet reminisci eorum, que in principio huius tituli
dicta sunt, ne erret.

Ex compendio societatis indico. Ex Grego. 13.
vsq; ad annum. 1593. tempore interdicti, et cessatio-
nis a diuinis possunt fratres de societate celebrare
missas ianuis clausis coram scholaribus, si causa non
fuerunt interdicti.

E Iuramentum.

Ex compendio societatis in comuni. Ex Pio. 5.
et Grego. 13. potest prepositus concedere licetiam
legendi libros prohibitos si quidem possunt legere li-
bros, in quibus sunt annotationes et scholie hereticorum.

Ex compendio indico societatis: potest prouincialis
per se vel per alios relaxare iuramentum, quod non sit in
preiudicium iusti tertij, ut est de soluendis vris, et
que debentur ex ludo prohibito. Viuz uocis oraculo.

Libri prohibiti.

~~Ex compendio
societatis in comuni~~

Ex compedio societatis in
comuni. Greg. 13. concessit, q
prepositus possit concedere
licetiam legendi libros prohi-
bitos. s. ubi annotationes,
vel scholie hereticorum
sunt. et per communicationem
poterunt prelati medicatum.
Ideo hoc pnt prouinciales,
et qui ipsi quos ipsi nomi-
nauerint. Hoc ipsu ha-
betur in cop. indico.

#

+
capitula

De hac materia habitus est sermo sup. verb. absoluto primo. Et verb. 7. provincialia. Et verbo. declarare. Et verbo. generalis. Et verbo. correctio.

Matrimonium.

De hac materia vide supra verbo. Indj. per totum et verb. capitula provincialia, nota. 2. et de causis matrimonialibus. ~~Vide absolutio. in concessione prima in fine.~~

Pius Quintus ad instantiam religiosorum comoratum apud indos anno. 1571. circa matrimonium indorum et facultatem repudiandi ipsorum, ~~in hoc verbo. in hoc~~ ~~matrimonium indorum.~~ Et quibus fuit consuetum repudiare facile in tempore infidelitatis, et cum baptizantur, manent, cum illa, ^{cu qua} ~~quam~~ tempore conversionis ad fidem, habitabant sine diligentia preuia, an illa fuerit prima, an alia, que fuerat repudiata, ~~(sequitur)~~ ad quietandas conscientias episcoporum, et religiosorum, illa, cum qua infidelis ad fidem conuersus est, habeatur, vt vera, et legitima vxor, et sic vult per alios iudicari. Hec pontificis decisio debet cum iudicio recipi, si quidem si absolute intelligatur, quod in quocumque euentu, etiam si sit alia prima, que fuit repudiata, est contra expressam pontificis determinationem. c. gaudeamus, extra. de diuortijs. que fundantur iniure diuino, et naturali; Oportet ergo, intelligere Pium Quintum, tunc verum tenere, ad quietandas conscientias, quando non potest inueniri illa prima repudiata, accepta affectu maritali, quia tunc possidentis melior est conditio. De quo vide in ~~appedico~~ ^{speculi coniugiorum.}

Collector.

+
iuris canonici

Mandatum.

Mandatum in die conq. dñi fieri pot. in ecclesijs fratrum medicatum, et solentem predicare hora, qua eis videbitur. Nec per locorum ordinarios, aut parochos pot. impediri. Sic Lius. 9.

Missa

De hac materia est videndum supra verbo. celebrare. concessione. 3. vbi multa diximus. Quo

Misa

bus adijciuntur ea, que sequuntur.

Prima concessio, Pius Quintus anno. 1567. in sua bulla concessit fratribus medicantibus, ut possint, quando eis placuerit, tam in diebus festiuis, seu dominicis, aut alijs totius anni temporibus missas celebrare, campanas pulsare, etiam quando ordinarij, vel alij quicumq; celebrauerint. Et prohibet, ne ordinarij, et alij quicumq; impediant dictos fratres ^{exga} supra predicta.

Vide ubi supra.

Idem concessit, ut omnes vtiusq; sexus fideles totius anni tempore missas, et officia diuina, in ecclesijs fratru audire possint, et quod dicti fideles nullatenus molestari possint, aut impediri per locoru ordinarios, seu rectores parochialium ecclesiaru, aut alios quoscumq; vlllo pacto, causa, vel occasione valeat seu debeant. Sed prefati fideles audiendo missas, et alia officia diuina in ecclesijs dictoru fratru diebus dominicis, aut festiuis, precepto ecclesie de illis audiendis satisfecisse censeatur. de hoc vide Nauarro. c. 21. n. 6. et Panoz. c. 2. de parochis. Et Syluest. missa 2. q. 5. §. 1.

~~**M**andatum in die cenę Domini fieri solitum in ecclesijs fratrum mendicantium solemniter facere posse predictos fratres, siue in domibus eorum, et eadem predicare hora, qua eis videbitur, nec per locoru ordinarios, seu rectores ecclesiaru, vel alios quoscumq; prohiberi posse, decreuit, et ordinauit Pius Papa. 5.~~

Leo Decimus concessit, quod quando fratribus minoribus comendantur missę, que appellantur de sancto Amatore, vel de Sancto Grego. de consolatione, cum certis candelis, vel alijs similes, vel quod non discontinuentur, satisfaciant fratres predicti dicendo

Nauarro.
Panoz.
Syluester.

Missa.

Officiū diuinū.

cendo illas missas, ad quas magis dispositi fuerint, maxime de officio, de quo illo die recitant, et ad predictas tali modo recomendatas, nullatenus teneantur, precipue cum videatur hoc, quandam superstitionē sonare. Hęc in *compendio priuilegiorum. missa. 3. concessione. 13.*

Greg. 13. concessit, ut in vtraq; india cum opus fuerit celebrare possit, per horam ante diluculum, et per horam post meridiem.

*Bis in die in diuersis
locis celebrare.*

++
*Comunis concessio est pro
mēdicātib; et sic fiebat
sine priuilegio in diuersis
locis de visita, qz ille ecclē
siq; sūt annex.*

Paulus ~~tercius~~ concessit, ut bis in die in diuersis locis in partibus indianū liceat celebrare, hac facultate possūt vti prouinciales, et quibus ipsi commiserint. ++

Greg. 13. concessit, vt non obstante rubrica missalis, possit celebrans communicare fideles missa peracta.

Officiū diuinū.

Pr^a concessio.

Inno⁴centius ~~Quartus~~ concessit fratribus minoribus, vt quando ratione itineris, vel alterius rei causa extra conuentus, seu loca sua, quemlibet vel quoslibet eorum contingerit degere, possint diuinū officium fratres cū fratribus aut simul cū alijs regularibus personis, vel quilibet separatim facere, alioq; Romano ordine, placuerit, et quod id sufficiat ad persoluendum debitum, quod ratione regule tenentur, nec iterum proprium officium dicere teneantur. in *compendio priuileg. missa. p. cons. 4.*

Secūda concessio.

Inno⁴centius ~~Octauus~~ concessit, quod quando fratres minores aliquid dimittunt de diuinō officio non ex dolo, possint supplere cū aliquo psalmo vel dicendo Pater nre, et Ave Ma. vide vbi supra officii diuinum. concess. 3.

officium diuinum.

¶ Leo ^{10.} ~~decimus~~ concessit, quod fratres minores dicēdo horas canonicas, vel alia officia diuina, in choro vel extra satisfaciant p̄cepto. c. dolentes. de celebra ~~dicēdo~~ ~~studiose pariter, et deuote,~~ ac etiam regule suę, etiam si propter aliquam fatigationem, vel aliam causam dicant sedendo, aut deambulando, vel non integre verba proferendo, ut scripta sunt propter negligentiam, aut imperitiam, vel malam pronuntiationem naturalem, vel propter defectum lingue, seu alias qualitercumq; ore imperfecte dicant, aut cum mentis distractione, et sensuum uagatione, dum tamen non ex malitia hec fiant.

¶ Et similiter concessit, quod qui cum talibus male proferentibus, vel alios supradictos defectus facientibus dicunt officium, non teneantur recitare ab alijs imperfecte, aut ab eis non integre dicta, seu audita propter distantiam localem, vel strepitum, seu aliam causam, sed satisfaciant p̄cepto ecclesie, et regule suę, qualitercumq; audiendo, que alij debent dicere presertim in choro. Vide vbi supra, missa. p̄. concessione. 8.

¶ Idem concessit fratribus, quod quando solus frater dicit officium diuinum per se non teneatur dicere verbaliter, et vocaliter sed satisfaciat dicendo mentaliter. Quum prolatio verbalis sit p̄cipue, ut ab alijs intelligatur. Vide vbi supra. concess. 9.

¶ Pius ^{quintus} viuz vocis oraculo concessit, quod fratres minores in omnibus ferijs quintis, vbi non est sanctus duplex, vel semiduplex, etiam si sit simplex, et intra. 15. dies possit transferri, ~~facit~~ officium de sancto sacramento sub solemnitate semiduplicis, excepto per totam quadragesimam, et in 3. dominica aduentus.

¶ Idem concessit, quod fratres sine scrupulo officium matutinum possint per soluere ante solis occasum, dicto copletorio.

¶ Idem dedit, quod fratres, qui ratione itineris, vel aliterius occupationis, quando creditur, quod cum maiori deuotione

Tertia concessio.

Quarta concessio.

Prolatio mentalis sufficit.

+
faciāt

Officiū diuinū itineris ratione, vel alterius occupationis totū simul dici potest.

Diuinu Oratoria. Oleu. Ordines sacri.
deuotione dicetur officium diuinum de mane, possint
dicere totum officium vsq; ad completoriu inclusiue.
¶ **Idem** dedit, quod fratres clerici, qui non fuerint ini-
tati sacris, qui propter suam imperitiam nesciunt re-
citare officium, dum hoc sic sit iudicatum à suis su-
perioribus, dicendo officium laycorum, satis faciant.

Oratoria.

¶ **Grego. 13.** concessit fratribus societatis, vt possint
loca ad diuinu cultum deputate et ibi missas cele-
brare sine alia licentia.

Oleum.

¶ **Gregorius. 13.** concessit vt in partibus Indiarum
oleo antiquo per quatuor annos possint vti, vsq; ad
annum. 1593. **Leo. 10.** concessit sine limitatione temporis,
q; p tres annos vti, vt q; dñ sit nouu.

Ordines sacri.

¶ **De** hac materia est notandum, quod ante con-
cilium Trident. fratribus mendicantibus q; plura
priuilegia erant concessa, ad ordines sacros recipi-
endos, sed per concilium multa fuerunt ablata. su-
pra. absolutio. 2.

¶ **Primum** priuilegium, quod fuit sublatu per co-
cilium fuit, quod non ordinentur regulares anteq;
vigessimu quartu annu attingant in sacerdo-
tes. vt patet sessione. 23. c. 12.

¶ **Secundu** priuilegium, quod in vno die non re-
cipiantur duo ordines sacri, vt patet. sess. 23. c. 13.

¶ **Tertiu** priuilegium, quod regulares omnes exa-
minentur ad recipiendos ordines sacros, ut patet
sessione vigesima tertia. c. 12.

Prima concess.

Ordines recipere
ex. tpora tribus die-
bus festiuis, vel
feriatis, continuis,
vel interpolatis.

¶ **Clemens septimus** concessit fratribus predica-
toribus prouintiz sancte crucis de la espanola, et
per consequens omnibus alijs mendicantibus Indi-
arum, ut possint tribus diebus festiuis, seu feriatis,
continuatis, vel interpolatis, omnes ordines sacros
etiam presbiteratus libere, et licite à quocumq; ma-
luerint

Ordines sacri. Predicare.

luerint antistite recipere, et quod possit dictus episcopus catholicus predictos ordines prefatis fratribus conferre.

Et aduerte, quod ^{circa} extrauagantes, que citatur a Siluest. verbo. irregularitas. §. 10. in quibus dicitur quod recipientes ordines sacros extra tempora, vel ante etatem, vel sine literis dimissorijs, quod sint ipso facto suspensi, et irregulares, si celebrant, quod etiam tenet Nauarro. l. c. 25. numero 70. et Soto. in 4. distinct. 25. questione unica. artic. 2. in fine. ~~At uero~~

Quamquam Armilla licet concedat tales extrauagantes, negat tamen predictos incurrere indictas penas, quia, inquit, iste extrauagantes, non sunt in usu, nec in practica, quod etiam ipse affirmat, tenere Tabbienam. verb. irregularitas. 4. §. 6. Hec Armilla. irregularitas. §. 82.

Pius quintus in sua bulla pagina. 14. 15. declarando decretum concilij Tridentini sessione. 23. c. 8. ubi statuitur neminem nisi a proprio episcopo ordinari posse, declarat ipse, et concecit, hoc erga mendicantes, et regulares omnino locum non habere.

Itaque fratres mendicantes etiam ordines sacros a quo libet antistite, gratiam, et comunem ecclesie Ro. habente (ordinarij loci minime requisita licentia) in locis, seu domibus fratrum, aut alibi recipere possunt.

Ex compendio indico societatis ex Pio. 5. et Grego. 13. ex. tempora possunt ordinari fratres de societate. Similiter per annum ante etatem definitam in concilio Trident. possunt fratres ordines recipere.

Predicare.

De hac materia est notandum, quod nullus potest predicare, nisi sit prelatus, vel curatus, et suis subditis, quia predicare est actus pastoralis, ut habetur c. cum ex iniuncto. de heret. et. c. excommunicamus.

Collector.

Non eo ipso quod quis recipit ordines ante etatem, est suspensus, et celebrans irregularis.

Secunda concessio.

Dispensatio in etate per annum in recipiendis ordinibus, non obstat concilio.

Predicare ex off. solu prelati, et parrochis datur suis subditis.

Predicare.

¶ quia vero. *¶* potest tamen quilibet sufficiens predi-
care de licentia sedis apostolicę vel ordinarij, ut
ibi dicitur.

¶ Secundo est notandum, quod in Clement. dudum
de sepultu. concessum fuit fratribus mendicantibus
posse libere predicare clero, et populo in ecclesijs suis,
et in locis suis, ac in plateis comunibus hora illa
duntaxat excepta, in qua locorum ordinarij predica-
re voluerint, vel coram se facere solemniter predi-
cari, in qua cessabunt fratres. Et in compendio pri-
uilegiorum verb. predicatores. conc. 4. concedit Six-
tus Quintus, quod fratres libere possint predicare po-
pulis in locis publicis.

¶ Tertio est notandum, quod postea in concilio Trid.
tertio sessione s. c. 2. mandatur, ut regulares
postquam a suis prelatiis licentiam habuerint predi-
candi in suis ecclesijs, teneantur cum ea licentia per-
sonaliter se coram episcopis presentare, et ab eis
benedictionem petere, antequam predicare incipiant
in ecclesijs, que suorum ordinum non sunt, ultra
licentiam, quam habent suorum superiorum, etiam e-
piscopi licentiam habere teneantur, sine qua in ip-
sorum ecclesijs non suorum ordinum, nullo modo predicare
possunt. Hec ibi sessione vigesima quarta. c. 4.

ubi mandatur, quod nullus secularis siue regularis,
etiam in ecclesijs suorum ordinum contradicente epo-
predicare presumat. Postea tamen Pius Quintus
anno 1567. in sua bulla. pag. 11. declarans cano-
nem concilij Tridentini sessione vigesima quarta
c. 4. hic immediate positum concessit fratribus
mendicantibus sequentem concessionem.

¶ Pius Quintus in bulla sua. pag. 11. declarans
canonem concilij Trident. sessione vigesima qua-
ta. c. 4. per quem omnibus regularibus etiam in
suorum

Predicadores post
licentiam datam a suis
prelatis debent se
presentare epis.

+
predictum canone,

Tertia concessio.

suorum ordinum ecclesijs contradicente episcopo, prædicationis officium interdicitur, et dicit hæc verba.

Mendicantium ordinū fratres, quando à suis generalibus et eorum ministris prouincialibus, ad id deputati fuerint, non comprehendere declaramus, nec eos officere posse, immo volumus, quòd in suis ecclesijs, quando eis placuerit, licite, et absq; vlllo impedimento, vel cõtradiçione etiam epi (nisi ipse prædicauerit) prædicare possint.

¶ Aduerte, quòd hæc prohibitio solū tollit, ut episcopi prohibere non possint fratribus, ne prædicent in ecclesijs suorū ordinū, et sic bene poterunt prohibere dictis fratribus, ne prædicent alibi, quia solū quoad ecclesias suorum ordinū abrogatur. Non tamen potest, posse episcopos, ex cõmunicatione prohibitionem hæc facere, quia iam, vt supra dictū est, verbo. Exemptio, nullā iurisdictionem possunt episcopi exercere in dictos fratres. At uero illa prohibitio obligat dictos fratres sub peccato mortali, ne prædicent, quia tunc prædicaret sine licentia, quòd est peccatū mortale secundū Victoriam *secunda secunda questione. 187.* quòd probat ex cap. ex cõmunicamus. de hereticis. Vbi mandatur quòd ex cõmunicentur omnes, qui sine licentia prædicant, quòd etiam tenet Sotomayor. 3. p. quest. 64.

¶ Si fratres voluerint extra ecclesias suorum ordinum prædicare, debent vltra licentiam suorū superiorum, habere licentiam episcopi, quia hæc concessio solū concedit, posse fratres sine licentia episcopi, et cum licentia suorū superiorum in ecclesijs sui ordinis prædicare, et sic manet in suo vigore decretum concilij Tridentini sessione quinta. c. 2. vido supra numero 3.

¶ Poterit etiam episcopus examinare dictos fratres volentes prædicare extra suas ecclesias, quia Pius. 5. Quintus in dicta bulla pag. 11. dicit, quòd qui semel admissus fuerit per episcopū in vna diocesi sepe ibi habeat.

Collector.

Sine licentia prædicare est mortale.

Predicare.

habeatur pro admissio, nec amplius examinari vel presentari in dicta diocesi debeat, tam quo ad confessiones audiendas, quam ad predicationes faciendas. Vide, quomodo dicit, quod non debet amplius examinari ad predicandum. Ergo antea poterant examinari dicti fratres, et non ad predicandum in ecclesijs suorum ordinu, ergo quando extra erant vel sunt predicaturi. Item quia excepit idem pontifex lectores ex eis fratribus, et in Theologia graduati, quod non examinentur ab episcopis, tam ad confessiones audiendas, quam ad predicationes faciendas. Ergo alij fratres poterunt ab episcopo examinari.

Et etiam theologi graduati, et lectores non possunt sine licentia episcopi predicare in ecclesijs, quae non sunt sui ordinis, sine eo, quod habeant licentiam predicandi ab episcopo, quia licet bulla Pij quinti concedat eis, quod non examinentur, non tamen quod sine licentia episcopi predicent in ecclesijs non suis. Et hoc mandatur in Clement. dudum. de sepul. s. quod nisi petita, et obtenta licentia fratres non predicent in ecclesijs parochialibus, Vbi glossa dicit, quod ex eo quod fratribus non competit predicare ex officio, nec ex iure, et conceditur predicare eis cum certis limitationibus, et in certis casibus, sequitur, inquit, quod omnis locus, qui eis non est permissus, est eis interdictus.

Nota, quod Clement. dudum. de sepul. mandavit, ne fratres predicarent, vel coram se faceret solemniter predicare. Pius quintus in hac concessione solum excepit primum casum. s. nisi ipse episcopus predicauerit, et sic inferitur, quod illa hora dicta cessare debent fratres a predicatione, et solum in illo casu, quoniam si episcopus non predicat, dato coram se faceret solemniter predicare, non propterea tenebuntur cessare a predicatione, quia Papa solum unum casum excepit.

+
quod ipse episcopus
predicat,

Predicare.

Priiilegiū.

¶ Et aduerte, quod si episcopus predicaturus est hora octaua poterunt fratres predicare post vel antea, quia tunc non predicat episcopus, non enim dicit ius, ut fratres non predicent, die qua episcopus predicat, sed hora.

¶ Ex compendio societatis indico. Greg. 13. concessit ad tempus vsq; ad annum. 1593. quod predicator, semel admissus, possit ubicūq; predicare sine alia licentia.

Presentatio fratrum confessorū.

¶ De hac materia diximus quā plura verbo. confessor, in principio, et in declaratione primę concessionis ibidem.

Priiilegia.

¶ De hac materia diximus fere omnia, que hic afferre possunt supra. Absolutio primo. concessione. 1. nota. 6. et ibi concessione. 3. no. 2. et ibi concessione. 5. no. 7. et. no. 9. et in fine concessionis. 6. per dubia que ibi ponuntur, et absol^o 2°. concessione. 7. no. 4. per totū, et ibi concessione. 8. no. 1. et. 2. Et absolutio 3. concessione. 9. n. 2. et 3. 4. 5. et. 6. et concessione. 11. no. 1. et concessione. 12. no. 4. et in dubijs que ibi ponuntur. Et verbo. baptizare. concessione. 1. nota. 1. et. 2. Et verbo. declarare, et dispensare. Et verb. comunicatio priiilegiorum per totum. f. concessione prima. 2^a. et. 3. 4. tertia et quarta et. 5^a. et verbo. exemptio concessione. 3. per totum.

¶ Modo aliqua in particulari dicenda sunt: —

¶ Innocenti³ Tertio declarauit, et statuit iniure in cap. ex parte et capitulo. d. p. de priiilegijs, quod innouati priiilegij nouum ius non tribuit, sed antiquū ius conferuat, idem omnino habet. c. quia intentionis eo. ti. Et in eodem statu, in quo erant, habentes, vel impetrates innouationem priiilegij remanent post impetrationem, dicitur ibi; Itaq; nihil acquiritur de nouo. Idem habetur in cap. cu dilecta, de confir. v. fili.

Prima concess^o.

vel in:

M.ij.

Priuilgium.

vel inutili. *℔. quia. c. diuersitatem. de concessione preben. est quando solum confirmatur.*

¶ No. quod innouatio priuilegij est, quando ex originali transcribitur, vel transumitur aliquod transcriptum, vel quia originale incipit deperdi propter eius vetustatem, vel quia opus est deferri in alias partes multa transumpta, secundum Panor. c. cum dilecta de confirma. vtili. *℔. n. 5. et. 16. et. 17. et. c. ex parte el p. de priuilegijs. n. 3. et. 4. ℔. ubi dicit, quod si innouatio priuilegij fit per eum, qui post illud de nouo concedere non est necessitate aliquem, ad contradicendum, secus si innouatio, nisi parte citata, seu premissis edicto generali, vt notatur in. c. significauit. de testibus. et. c. fin. de fide instrumen. Vide in eundem. c. Alber. de testib. n. 5. ubi dicit, quod innouatio est publicatio.*

Panor.

+
potest

¶ Et sic dato, quod Papa dicat innouamus, confirmamus hoc priuilegium, nil de nouo conceditur, sed pre supponitur, quod esse roboretur, quod eleganter probat Panor. in. d. cap. quia intentionis. de priuileg. Esse intelligendum, quod quando priuilegium, quod innouatur, extat, quoniam si non extat, dicit ille, quod tunc ius confertur de nouo, ubi tale priuilegium esset sublatum, vel reuocatum. glo. c. quia diuersitatem. de concessione prebend. dicit, quod per confirmationem, non creatur nouum ius, quia qui confirmat, non donat. de fide instrum. interdilectos.

Panor.

¶ Ex quo scies, quod quando papa confirmat licentiam a magistro ordinis concessam alicui fratri vt. s. audiat confessiones, predicet, conferat se in Hispania, ministret sacramenta: quod tunc talis confirmatio, nil noui concedit, sed roborat, quod magister concesserat dicto fratri vt contigit realiter anno. 1563. concessit enim vicarius generalis ordinis predicatorum cuidam fratri, quod posset commorari in quibusdam populis episcopatus de Chiapa solus, et ibi indis, quos ipse conuerterat

Privilegium.

uererat omnia sacramenta administrare. Postea summus Pontifex illam confirmavit licentiam, ut iacebat. Questio exorta est: poterat ne ille frater sacramentum penitentię et matrimonij inter indos celebrare? Responsum fuit negative per hanc glossam, quia ille vicarius generalis talem facultatem non poterat concedere, quia concilium Tridentinum nuper editum tollebat omnia privilegia, quę talia concedebant regularibus, ut sine approbatione, et licentia episcopi minime fieri possent, ut dictum est. supra. verb. confessor. Et verb. matrimonium et papa solum confirmabat dictam licentiam, ut iacebat.

¶ Sed dices, quid ergo operabatur dicta concessio, et confirmatio. R. quod quando est in forma communi, quasi nil, sed solum concedit ius antiquum, et quod alius à confirmatore, vel eius superiore non posset tollere illam, de confir. vtil. c. 1. et. 2. Et Panor. ibi. nu. 9. dicit, quod quando narratur in confirmatione totum factum superiori, est confirmatio ex certa scientia.

Si uero narratur in generali, est confirmatio in forma communi. c. p. de confirm. vtili. n. 7. et. 12. vbi tractat q̄ plura de hac materia, et dicit, quod confirmatio superioris facta ex certa scientia, ut dictum est, ligat manus ordinariorum, ut non possint cognoscere de validitate iuris confirmati, nisi fuerit obtenta supra. re litigiosa, non habita mentione de litigio, et tunc non valet talis confirmatio, quia subreptitia est, et hoc vitiat dictam concessione, et licentiam secundum Panor. quia de omnibus est mentio facienda. S. quę possunt inducere animum principis ad non concedendum, vel ad non facilius concedendum in. c. ad aures. de rescrip. n. 4. et. c. postulasti. eo. ti. nu. 1. dicit quod talis subreptio vitiat gratiam.

¶ Nota. 2. quod quando papa in privilegij concessione dicit, concedimus de nouo talia privilegia. S. non obstantibus quibuscumq̄. S. tunc non solum privilegia, quę extabāt, conceduntur, sed etiam priuilegia

Dubium.

Panor.

Quatuor facit privilegium
ex certa scientia.

M. iij.

Privilegium.

Notandum.

Quando dicitur de nouo concedimus privilegia, derogata dantur, si dicitur, non obstantibus quibuscumque. sic de summis fuit Salmantice a iuris peritis.

Dubium.

Syluester.

Obiectio.

Privilegia renunciata non redeunt per nouam concessionem, sed solum illa que erant derogata.

legia derogata, et que non extabant ~~conceduntur~~ ut dicit author compendij privilegij. verb. privilegij. concessione. 15. ex determinatione inclitorum iuristarum Salmantice. Alias nil operarentur illa verba (de nouo concedimus) non obstantibus. \S . quod tamen semper littere apostolice debent aliquid operari. c. in his. de privilegijs, pro quo vide supra. \S . et sic dato quod papa \S . et absol. 2. nota. 4. per totam.

\S Forte queres: si capitulum generale renunciauit alicui privilegio, vel privilegij ordini concessis, reuiuiscunt propter hanc de nouo concessionem? Respondeo negatiue, quia privilegium non datur nisi volenti illud: ergo, quod mihi conuenit vel iure comuni, vel speciali, ut ait Syluester. verbo. renuntiatio. \S .

\S Oppones, quomodo ergo reuiuiscunt privilegia abrogata per dictam de nouo concessionem, et non privilegia renunciata? Dico, quod in abrogatione privilegiorum solum interuenit, et sufficit voluntas abrogantis privilegia, ore aperto expectat sibi de nouo concedi, et sic quando de nouo conceduntur privilegia abrogata, nil impedit ad habendum eius desideratum effectum. \S . In renunciatione vero privilegiorum solum accedit, et sufficit voluntas renuntiantis privilegium. Per hanc enim renuntiationem refutat a se illud, quod iure speciali privilegij conueniebat, et sic quasi vertens terga, et claudens os ad infusionem, et de nouo concessionem privilegij manet, nolens sibi concedi amplius tale privilegium. Sic enim consideratur qui renunciauit privilegio, donec desistat a renunciatione, et aperiat os ad receptionem, et concessionem privilegij, et ex hoc prouenit, quod quantumcumque de nouo papa concedat privilegia renunciata, illis gaudere non possimus, quo usque capitulum generale, quod renunciauit privilegij dictis illa de nouo admittat, habet

Priuilegium

habet enim os clausum et terga vertit ad priuilegia recipienda per dictam renunciationem.

¶ Nota 3. quod quando papa concedit priuilegia a suis predecessoribus concessa addens eorum nomina, et alia de necessitate exprimenda, tenoresq; priuilegiorum pro expressis haberi volumus omnia de nouo, tenore presentium concedimus. **¶** tunc dicta priuilegia taliter concessa habent suum effectum, ac si nunq; concessa fuissent, sed tunc de nouo, et primo concederentur. Probatur, quia si iste summus pontifex, illa priuilegia a suis predecessoribus concessa de verbo ad uerbum concederet, nulli dubium, nisi quod tunc illis gaudere possunt illi, quibus conceduntur, quia non minoris authoritatis est secundus pontifex, quam primus, qui illa concessit. Sed papa per illa uerba dicta, illa priuilegia concedens, sic concedit, dum dicit, quod omnia concedit concessa a suis predecessoribus, quorum priuilegiorum tenores, ac si de verbo ad uerbum, nihil penitus omisso, insererentur tenore presentium, authoritate apostolica, pro sufficienter expressis habere uoluit: ergo de nouo tunc conceduntur illa priuilegia, ac si nunq; concessa fuissent ab alijs summjs pontificibus: ergo illis poterunt uti, quibus fit concessio. uide. absolutio 3. concessione undecima. no. 1.

¶ Ex quo inferitur, quod si que priuilegia ordinibus mendicantiu concessa sunt deperdita per non usum, quod illa a. 17. Kalendis Julij anni. 1567. reuocare per bullam Pij Quinti in fine, qui omnia nobis concedit, ac si ipse in dicta bulla de uerbo ad uerbum exprimeret, et melius per Gregor. 13. qui nunc preest anno. 1571. Per que + + +

¶ Et similiter inferitur, quod quando papa concedit alicui ordini, puta fratrum mendicantiu omnia priuilegia a suis predecessoribus concessa fratribus minorib;

Notandum.

Quando in confirmatione priuilegij fit mentio de aliquo concessa, sic ac si specialis fieret mentio, tunc tale priuilegium est ac si de nouo tunc concederetur.

+ + +

¶ **Hic aduerte.** per Grego. 13. die 7.

Julij anno 1571. concessa fuerunt fratribus Societatis omnia priuilegia medicantiu cum hac clausula, et sic omnia renouata, et sic omnia fuerat restricta, vel derogata etiam per concilium Tridentinum.

Priuilegium.

minoribus, non concedat ordini prædicatorum priuilegia, quæ in posterum concedenda sunt, dicto ordini fratrum minorum, quia solum de concessis, tunc loquitur papa, et quando vult, quod sua concessio extendatur, ad futura priuilegia solet exprimere.

Ut patet supra. verb. comunicatio priuilegiorum.

¶ Et similiter infertur, quando Sixtus ^{Quartus} concedit fratribus prædicatoribus, fratribusque minoribus, quod nullus episcopus, vel parochus inquietet, et molestet dictos fratres præter, aut contra priuilegia Romanorum pontificum predecessorum suorum, sub grauius penis, et censuris, quod dicta concessio Sixti. 4. ^{quarta} non intelligatur, nisi quando dicti episcopi, vel parochi. ~~et~~ molestent dictos fratres præter aut contra priuilegia, quæ erant eis concessa tempore date huius concessionis ~~sicuti~~ ^{sicuti} ~~quarta~~, et non de priuilegijs, quæ postea habuerunt dicti fratres, quia penale non debet extendi ultra proprios terminos, et quando papa vult exprimere, exprimit.

¶ Si summus pontifex de nouo concederet dicto ordini fratrum prædicatorum, vel illis, quibus sui antecessores aliqua priuilegia concesserant, per formam supra positam, sic de nouo concedimus ordini fratrum prædicatorum, vel talibus personis omnia priuilegia à predecessoribus nostris eis concessa, quorum tenores, et formas pro expressis hic habere volumus, ac si de verbo ad verbum hic insererentur, et ut concessit Pius ^{Quintus} in fine sue bullæ. 17. Kalend. Julij. 1567. fratribus mendicantibus, tunc et ex tunc fratres prædicatores gauderent omnibus priuilegijs, fratribus minoribus, concessis à predecessoribus illius pape, qui eis concesserat priuilegia, ~~concessa fratribus minoribus.~~ Et similiter si fratres prædicatores et minores molestentur ab episcopis contra priuilegia concessa

Priuilegium.

concessa à successoribus Sixti ~~Quarti~~ ^{Quinti} incurrerent in illas censuras, quas possuit Sixtus ~~Quartus~~ ^{Quintus} 4.

¶ Et itidem dicendum venit, si loca religiosa haberet alia prædia, ab illis que habebant tempore datæ sui priuilegij primi, quod etiam illa nouiter acquisita, non deberent soluere decimas, et similiter est de capellis nouiter erectis in illa ecclesia, cuius capelle exemptione habebant, et quod etiam illæ nouiter erectæ capelle gaudent exemptione, si alius papa concedat, de nouo, et per illa uerba posita in dicto priuilegio. Et idem dico de priuilegijs concessis fratribus carthusiensibus à successoribus dicti Nicolai ~~Quarti~~ ^{Quinti}, illis etiam priuilegijs nouiter eis concessis post mortem dicti Nicolai ~~Quarti~~ ^{Quinti} uti poterunt. Et si per ignorantiam iuris, vel simplicitatem eis refo actis temporibus non sint vsi. ~~¶~~

Et horum omnium una ratio est, quia modo per illam concessionem factam à Pio ~~Quarto~~ ^{Quinto} in fine dictæ bulle, vel ab alijs summis pontificibus, et de nouo illa, ex illo die concessionis, conceduntur dicta et præterita priuilegia eisdem concessa, ac si verbaliter eorum tenores in ultimo priuilegio Pij ~~Quinti~~ ^{Quinti} insererentur.

Si enim Pius ~~Quinto~~ ^{Quinto} in sua bulla insereret priuilegia omnia à suis predecessoribus fratribus, vel alijs concessa, nullus dubitaret, nisi quod illa priuilegia, quecūq; fuissent, illa tunc concederentur personis ibi expressis. Sed idem Pius ~~Quinto~~ ^{Quinto} facit hoc idem, dum dicit, quod tenores dictorum omnium priuilegiorum uult haberi pro expressis, ac si de uerbo ad uerbum ibi insererentur, ergo absq; dubio fratres mendicantes gaudeamus, omnibus priuilegijs, alias ab alijs sumis pontificibus concessis nobis ex illo. 17. Kalend. Julij. 1567. ac si illo die nobis ipsis concessa fuissent de nouo.

¶ Sed dices: ergo confessores deputati, ad audiendas confessiones secularium in ordine mendicantium, poterunt absoluerè penitentes, ab omni censura ecclesiæ

ad hanc

Omnia ista consideranda quia sūt iuridicè dicta.

Idem per Greg. 13. anno. 1571. in communicatione facta fratribus societatis.

Obiectio.

Præuilegium.

astica in foro conscientie, dummodo ex delicto occulto
proueniat, nec in foro contentioso fuerit deducta. **§.**
Probatur sequella, quia supra absolutio 3. concessa. 12.
~~ne duo decima~~ ex cōmunicatione præuilegiorū, cum alijs
ordinibus fratres mendicantes gaudent præuilegio Eu-
genij ~~quanti~~ concessio monachis sancte Justine, et con-
fessores deputati ad confessiones audiendas, possunt
absoluere omnes ad se recurrentes, ab omnibus pecca-
tis, suspensionibus, ex cōmunicationibus, alijsq; censu-
ris, pro ut episcopi ex ordinaria iurisdictione possunt
absoluere, sed episcopi modo per concilium Tridentini
sessione. 24. c. 6. possunt absoluere in foro conscientie
ab omni censura pape reseruata, etiā de cœna domini,
ex delicto tamen occulto proueniente. **¶.** ergo et fr̄s
mendicantes poterunt hæc omnia in foro conscientie.
Probatur consequentia, quia illa potestas episcoporu
est ex ordinaria iurisdictione, et ex illa possunt a su-
pradictis absoluere, quia a iure habent. **§.** concilij Tri-
dent. dicti episcopi, tunc sic post ~~concilio~~ concilio Triden-
tino. anno. 1567. Pius ~~quinto~~ concessit dictis fr̄atib;
mendicantibus dictum præuilegium Eugenij ~~quanti~~
~~ti~~, ac si de verbo ad uerbum, nil omisso insertū fuisset,
ut patet infine dictę bullę: ergo concessit dictis con-
fessoribus, ut possēt absoluere omnes penitentes ab
omnibus peccatis suspensionibus, ex cōmunicationi-
bus, sententijs, ac censuris, pro ut episcopi ex ordi-
naria iurisdictione, possunt absoluere, modo scilicet, a
tempore datę bullę. **§.** anno. 1567. Et episcopi mo-
do et tunc possent absoluere ex ordinaria iurisdic-
tione ab omnibus censuris etiam de cœna Dni,
ut dictum est: ergo necessario est concedendū, quod
hoc idem possunt dicti confessores ex ordine men-
dicantium, consequēs est falsum, ergo et antecedes.
¶ R^r. quod argumentum ita urget, ut concedere
sequella

+
Per quod

sequellam compellat, et ut rem ipsam eminentius prema-
mus, supponatur, quod tempore Eugenij ^{Quarti} episcopi poterant absoluere ex sua ordinaria iurisdictione sicut possunt modo per concilium. ^{Tride.}

¶ Secundo admittamus, quod tunc Eugenius ^{Quartus} concedit dictis monachis dictam gratiam, scilicet, ut possint absoluere penitentes pro vt episcopi ex ordinaria iurisdictione possunt, tunc nulli dubium, nisi quod dicti confessores per dictum priuilegium ^{Eugenij} poterant absoluere in foro conscientie ab omnibus casibus pape reseruatis, etiam de cena domini, quia episcopi poterant, et papa concedit: ergo.

¶ Pius ^{Quintus} anno .1567. concessit fratribus mendicantibus omnia et singula priuilegia concessa eisdem fratribus per suos predecessores, scilicet Eugen. 4. Sixtum ^{Quartum}, Leonem ^{Decimum}, quorum omnium the-
nors, ac si de verbo ad uerbum nil omisso inserti foret, etiam presentibus pro sufficienter expressis haberi uoluit, modo et forma quibus concessa sunt, etiam per uia communicationis, extensionis actiue et passiuue inter se, et alios quoscumq; ordines respectiue de nouo concessit omnia et singula: ergo modo concedit fratribus mendicantibus priuilegium dictum ^{Eugenij} concessu monachis, quod per uiam communicationis concesserat Leo. 10. ^{Decimo}, Clement. ^{Sexto}, Paul. ^{Terzio} (ubi supra uerb. communicatio priuilegiorum) fratribus mendicantibus, sed dictum priuilegium ^{Eugenij} concedit fratribus confessoribus, ut possint absoluere penitentes ab omnibus peccatis, et censuris a quibus possunt episcopi ex iurisdictione ordinaria. Episcopi, quando Pius. ^{quintus} concessit dictu priuilegium, poterant ex ordinaria iurisdictione absoluere ab omnibus casibus pape reseruatis secundum ius Concilij Tridentini in foro conscientie: ergo possunt fratres. Recordari oportet, Panoz. in c. ex iniuncto. de heret. n. 5. ubi dicit, quod priuilegium concessu ab eo, cuius iuri detrahitur per ipsu, est latissime interpretandu in ipsius

Et modo per Greg. 13. clarius.

Confessores religiosi ap-
probati possunt absoluere
ab omni censura etiam
cena domini proueniēte
ex peccato occulto sicut
datum est epis per con. ^{Trid.}

Valde notanda uerba
Panoz. priuilegium con-
cessu in iudicium conce-
dentis est largissime
interpretandum.

Priuilgium.

in ipsius prejudiciu; hoc autem priuilgium detrahit iuri
ipsum concedentis, scilicet papę: ergo latissime est inter-
pretandum.

At uero si alicui pars negatiua apparuerit, scilicet,
quod Pius Quintus per dictam concessionem non conce-
sit priuilgium Eugenio Quarti fratibus mendicantibus,
nisi ut erat potestas ordinaria episcoporum tempore Eug. 4.
~~genij Quarti~~ et non secundum quam possunt tempore Ly. 5.
~~Quinti~~ cum probet melioribus rationibus, non ideo inficias,
nec contentioni multum incubam, quia certe videtur gra-
ue id, quod dicit opinio prima, cu concedat innumeris
confessoribus, nec multum peritis, nec valde doctis, ut
sunt in omnibus ordinibus mendicantium, et aliorum,
qui gaudent eorum priuilegijs, ut possint absoluerre ones
penitentes ab omnibus, a quibus possunt, episcopi per con-
cilium Trident. scilicet ab omnibus suspensionibus ex de-
licto occulto provenientes, et in quibuscumq; casibus
occultis, etiam sedis apostolicę reservatis, delinquentes,
quoscumq; sibi subditos, in suo episcopatu in foro conf-
cientię, ut habetur in concilio Tridentino sessio 24.
c. 4.

Nihilominus cum dictis limitationibus scilicet, quod
sint illi casus occulti, et quod sint solum in foro confi-
cientię non apparet immensum quid, cum per bullas
cruciatę concedantur semel in uita multa grauissima,
et hoc quibuscumq; confessoribus electis ab habente
bullam. Sed, me authore, nullus utetur supradicta
potestate, que datur R. mis episcopis per concilium Trident.
Nec obstat, quod per bullam cruciatę vel per Iubileu
concedantur illa. 22. Quoniam hoc est semel, vel bis
in uita. Vide supra. verb. dispen. 7. concessio 8.
Sed modo p priuilegium Greg. 13. ut dictu est, videtur
sublatus scrupulus. ++

Sic videtur tenen-
dum s. quod sit fa-
lis potestas apud co-
fessores religiosos -

++
Et sic pnt religiosi con-
fessores oia illa, que pot-
estus in foro conscientia.

Secunda concessio.

Paulus Quartus die 9. Martij. anno. 1556. con-
cessit fratibus predicatoribus de nouo omnia, et sin-
gula

In partem fauorabiliorē, ut beneficia principis.

Non solū ad concessa, sed concedenda in partem fauorabiliorē interpretatio.

+
Exemplū

Notandam interpretationē priuilegiōrū.

In beneficijs plenissima interpretatio.

Priuilegium

est dictū, quōd omnia supra dicta priuilegia nobis concedit, ut beneficia principis, quę debent latissime interpretari, ut dicit panor. c. quia circa. de priuilegijs. Vel quōd quando aliqua eorum veniunt interpretanda, debent interpretari in nostrum fauorem, sic ut non restringantur, quod memoriz dabis, pro intelligendis, et interpretandis priuilegijs nobis concessis.

¶ Secundo nota, quōd hęc concessio Pauli ^{quarta} qua concedit fratribus predicatoribus omnia priuilegia, ab ipso met, et ab alijs Romanis pontificibus suis predecessoribus concessa dictis fratribus, iuxta fauorabiliorē illorum interpretationem, non solū extenditur ad priuilegia tunc concessa, sed etiam ad concedenda per textum notabilem in. c. quia circa. de priuilegijs, quia propositio indefinita. equi pollet vniuersali, pro quo vide glossam. s. ut circa. de elect. 6. verbo, vt aliorum.

¶ **¶** Item quidam archiepiscopus concesserat monachis priuilegium superdecimis episcopalibus retinendis, quas debebant possessiones monachorum dictorum ipsi archiepiscopo. Dubitatum fuit postea à successore, an priuilegium dictum extendebatur ad possessiones, quas postea acquisierunt dicti monachi, an solum deberent intelligi de possessionibus tunc habitis. **¶** Respondit papa, quōd de omnibus, quia ex quo indefinite remisit decimas episcopales dictis monachis, nil excipiendo, cum potuerit excipere intelligi se videtur de preteritis, quę tunc habebantur, et de futuris, quę postea habitę sunt, quia in beneficijs plenissima debetur interpretatio adhiberi, et vna, et eadem res, non debet diuerso iure conseri. Ex his probatur, quōd dicta concessio Pauli ^{quarta} debet extendi ad priuilegia futura concedenda per suos predecessores, quod quidem est notandum, pro intelligendis priuilegijs.

Præuilegium

Et nescio, an in toto ^{corpore} iuris inueniatur textus similis isti, de quo facit magnum festum Panor. 1. parte suorum consiliorum, in consilio. 9.

¶ Idem Panor. super hoc numero. 3. notat, quod præuilegium concessum contra iuris dictionem debet contra concedentem, largissime interpretari, et ad. c. 7. et. 2. de fili. presb. 6. ubi dicitur, quod præuilegium contra ius est stricte interpretandum, quia omnis recessus à iure est odiosus. Respondet, quod debet intelligi nisi præuilegium tantum præiudicet concedenti, quia tunc censetur principis beneficium, quod debet largissime interpretari. c. de uerb. sig. c. olim. ut hic in hoc. c. quia circa, quia tantum præiudicat, concedenti. Ex quo etiam probatur, quod dicta concessio Pauli ^{fructi}, qua concedit præuilegia à suis prædecessoribus, et ab ipso concessa fratribus prædicatoribus, iuxta fauorabiliorem illorum interpretationem, quod debet extendi ad præuilegia futura concedenda post eum, quia hæc præuilegia tantum præiudicant concedenti, si cut remissio decimarum facta dictis monachis per dictum archiepiscopum, et quia Papa potuit excipere, ut solum de concessis loqueretur sua concessio, et non de concedendis et non expressit, ergo concessit.

¶ Alexander ^{quartus} ~~quartus~~ decreuit irritas, et inanes omnes sententias, quas archiepiscopi, Episcopi, et prelati, rectores, clerici ferre præsumserunt contra fratres ordinis prædicatorum, seu in eorum aliquem, aut in loca eorum, seu in quoscumque alios occasione ipsorum fratrum contra inducta ordini præfato à sede apostolica concessa, vel in posterum concedenda.

Vide in compendio præuilegiorum uerb. præuileg. fratrum concess. 4. concess. 4.

¶ Nota Primo, quod nullibi reperi præuilegium, quod annullat ipso facto sententias ordinariorum datas contra præuilegia concessa, et concedenda, nisi hic, qm

Panor.

Valde considerandum. Præuilegium concessum contra iuris dictionem concedentis est largissime interpretandum.

Ex isto collige multa in fauorem religiosorum.

Clausula præuilegij Pan. 4. q. in. ap. hore parte debet interpretari, extenditur ad illa, que post eam sunt concessa.

Tertia concessio.

Sententia lata contra nostra præuilegia annullantur.

Priuilegium

quoniam supra verbo. exemptio fratrum: loquitur de sententijs datis contra fratres. Vide de hac materia supra capitula prouincialia, ubi de hoc tractatur in tertia con^e

Nota. 2. quod hoc priuilegium tollit nos de illo dubio, scilicet, an sententia contra priuilegium sit ipso facto nulla, quia aliqui dixerunt, quod si non constat iudici de priuilegio, non est ipso iure sententia nulla, ut est videre apud Panor. c. sententia. de re iud. numero. 18. et idem dicit de sententia lata contra extraneos, que non sunt in corpore iuris, ibi numero. 12. quod scilicet valet sententia lata contra eam, quia cum non sit in corpore iuris, potest, eis probabiliter dubitari, quod Panor. putat verum, nisi extraneus illa esset in loco illo notissimus: exemplum in extraneis, execrabilis. Et ad reprimendum, que quotidie allegantur in scholis, et iudicijs, tunc enim cessat ratio incertitudinis, quod etiam tenet in c. pastoralis. de fide instrum. nu. primo in fine. Vides ex his omnibus, quam necessarium fuit interpretare hoc priuilegium, ad probandum, quod sententię late contra priuilegia nostra sint prorsus nullius momenti.

Sententia lata contra priuilegia etiam si iudex ignoret priuilegium est, ipso iure nulla per priuilegium Alexandri.

Quarta concessio.

Hec magna concessio. scilicet quod fiat mentio de verbo ad verbum, quando derogatur priuilegium.

Quinta concessio.

Eugenius quarta concessio fratribus ordinis predicatorum, quod virtute quarumcumque literarum apostolicarum concessarum, et concedendarum non possit villo modo prejudicari, seu derogari priuilegijs predictorum fratrum, nisi de ipso ordine, et huiusmodi literis fiat expressa mentio de verbo ad verbum. Vide ubi supra concessione sexta 6.

Sixtus quarta inhibuit ordinarijs locorum sub interdicto ingressus ecclesiarum, et alij penes. et rectoribus ecclesiarum, et alij quibuscumque sub pena excommunicationis late sententię, et alij penes:

ne ordines

Priuilegium.

ne ordines fratrum predicatorum, et minorum, et illorum domos, et professores preter aut contra priuilegia, indultaq; Romanorum pontificum, quorumcuq; suorum predecessorum, vel contra suarum literarum tenorem inquietare, seu molestare presumant. *Vi di ubi supra concessione vndeima. 11.*

De **S**ixtus *quintus* in fine bullę aureę. fo. 150. *concessione. 367. 368.* sub eadem pena inhibet ordinarijs, et sub pena excommunicationis late sententię parochijs, et alijs, ne directe, vel indirecte impediant, quominus predicti fratres gratis sibi concessis comunicent, et vt omnibus priuilegijs concessis ordinibus carmelitis et Sancti Augustini libere, et licite uti possint.

Nota ex his duabus concessionibus Sixti *quinti*, quomodo possunt fratres mendicantes uti suis priuilegijs, nec villo modo impediri in eorum vsu, et in quas penas incuriant ordinarij, et alij eos molestantes. *25.* sed oportet, quod authentice prius publicentur nostra priuilegia in ecclesijs, ut nullus ignorantia valeat se excusare.

Leo *Decimus* statuit, quod si seculares contra ire mari magno, vel cuiuscumq; concessionum fratrum heremitarum sancti Augustini temere ausi fuerint, pro excommunicationis publicentur. Si autem fuerint clerici preter censuram supradictam, beneficijs, dignitatibus ecclesiasticis priuati sint. Vide in compendio priuilegiorum. verb. priuilegia fratrum. *concessione. 21.*

Scito quod in has, et similes censuras non incurunt contraentes, nisi eis notificentur priuilegia legitime, et authentice, quia ignorantia eorum, nisi sit crassa, et supina non inducit excommunicationem vt dicitur in. c. ut animarum. de constituto. 6. et sic oporteret sepe publicare facere nostra priuilegia

Contra inquietates et molestantes religiosos.

Sexta concessio.

Publicanda essent nostra priuilegia.

Septima concessio.

Ad hoc quod qui contra priuilegia molestant, oportet, publicentur.

Priuilegium.

gia, ne simili excusatione defendatur eorum transgressores, et sic publicatis, nec clerici, nec ordinarij nos impedire auderent, quin libere possemus celebrare in nostris ecclesijs, confessionesq; fidelium audire, alias incurrerent in has penas.

Octaua concessio.

Quod requisiti, priuilegia publicentur. praelati.

Sixtus ~~Quartus~~ circa hec. mandat quibuslibet in dignitate ecclesiastica constitutis, et cathedralium ecclesiarum constitutis canonicis per vniuersum orbem, qui per guardianos, et fratres minores requisiti fuerint, quando opus fuerit soleniter publicent eoru priuilegia. Habetur in mari magno fo. 14. S. conf. 179. et 356. et 484.

Nona concessio.

Tante efficacit̃e sūt concessa a pōtificibus viue uocis oraculo, sicut illa, que per litteras.

Leod¹² concessit fratribus minoribus regularis obseruantie, quod secunda conscientia possint uti omnibus eis concessis a Romana ecclesia, sumisq; pontificibus, ac si omnia fuissent specificè a prefato summo pontifice expressa. Et pro maiori conscientie securitate, omnia prefata priuilegia de nouo concedit. Voluit etiam, quod non sint minoris efficacit̃e, et valoris viue uocis oracula, quam si per bullam, aut breue ad perpetuam rei memoriam essent concessa. Sed hoc in foro conscientie tantum est. In compendio priuileg. concessio¹² ~~quoddecimo~~.

~~Paulus 4~~
Paulus. 4. confirmauit priuilegia oia, et supplet oēs eoru defectus.

A quarta funerali excepti sūt religiosi.

Paulus. 4. comunicauit omnia priuilegia, et omnes gratias ante eum concessas, et confirmauit etiam illa, que a regibus, et imperatoribus, et alijs principibus ex certa scientia, et de plenitudine potestatis, et supplet omnes defectus, si qui fuerint in priuilegijs. Item dicit, priuilegia religiosorum esse interpretanda, in ampliore, et fauorabiliore parte. Item ibi facit religiosos exemptos ab omni impositione, et grauiamine, etiam quarta funerali. Item ibi derogat expressè clemētina. religiosi. de priuilegijs. Et idem pontifex, et fecit eisdem verbis ista,

Priuilegium.
 que concesserat ordini minorum, concessit ordini predicatorum, et cum eisdem particulis et addit, quod non possit istis literis derogari, et quod priuilegia solemniter publicentur, et non sit permittendum, religiosos in aliquo molestari.

Pius quartus post confirmationem concilij Tridentini anno 1565. fratribus ordinis sanctissimę trinitatis concessit et confirmauit omnia priuilegia suorum predecessorum, Martij. Nico. Imo. Euge. Leonis. 10. Clem.

7. Pauli. 3. et etiam comuniter concessa. Et cum per uiam communicationis predicti fratres habeant omnia priuilegia mendicantium, sic confirmata intelliguntur omnia priuilegia, que pro indorum conuersione, et manutentione fuerant data, et similiter uidentur, quod priuilegia ordinum, ut possint religiosi initiari sacris in 20. anno, et 23. ad sacerdotium admitti, non obstante restrictione

facta in concilio Tridentino, quia hec confirmatio facta est post concilium Triden. Et sic intellexerunt uiri docti Salmantice, et uirtute huius confirmationis, multi religiosi sunt sacris initiati, in etate requisita, per antiqua priuilegia. Quod uidi in hispania practuari.

Nota, quod libris ordinis (in quibus priuilegia ista, que per Leonem Decimum et alios data sunt, et alia, que eorum tantum uoce oraculo) uti possumus, sicut eis, que continentur in mare magno, vel copensico priuilegiorum, vel actis capituli generalis, vel provincialis, vel formularijs ordinis vel choronicis ordinis impressis, vel scriptis auctoritate, et approbatione prelatorum, quia isti omnes sunt libri, et dici possunt libri ordinis, immo etiam uti possumus priuilegijs, si quis fide dignus accedat, et asserat, se legisse et uidisse aliquod priuilegium nobis concessum, quia hec probabilitas sufficit, ut detur eis fides in conscientia, sic res se habere. Et sic credimus laycis asserentibus se habere bullas cruciate, ut eos a casibus reseruatjs absoluiamus.

Lig 4. post conc. trid. confirmat priuilegia.

Ingenota hęc data.

Initiari sacris possunt religiosi sicut ante, non obstante restrictione conc. trid.

+
foro

Fidas dada viro probo asserenti, se uidisse tala, uel tale priuilegium.

An priuilegiū p̄datz
per nō vsum.

Frater Ant. de
cordoua.
Siluest.

Priuilegium.

I Opere pretium videtur considerare circa priuilegia, quod quamuis aliqui iuris periti affirmant priuilegium p̄ non vsum perdi, ut notat author compendij priuilegiorum in comuni, verb. absolutio quo ad seculares p̄. §. 12. et hoc iuxta. c. si de terra. de priuile. et cum accessisset. de constitut. et ff. de nūdinis. §. 1. que refert etiam glos. 11. q. 3. priuilegium. Sed probabilius videtur secundum Panor. in dicto. c. cum accessisset, quod non perditur, nisi nisi per prescriptionem. 40. annorum, et oportet habere scientiam priuilegij, vt currat perscriptio, et voluntatem non vtendi illo, ut patet in. c. citato, si de terra, et ad propositum vide. ff. Antonium de cordoua, in annotationibus, in compendio, verbo, absolutio, quo ad seculares p̄. et vide. Siluest. in verb. priuilegium. §. 11. Notandum, quod si aliquod priuilegium cessasset p̄ non vsum, etiam si esset p̄ tempus perscriptiois per nouam concessionem omnium priuilegiorum, que comunititer fit ab omnibus sumis pontificibus reuoluantur omnia, ac si de nouo concederentur, vt non semel dictum est in compendio supra.

Sed vt omnibus clarius penitusqz patefiant illa, que ad priuilegia expectant: queritur in presentia, quidnam verba illa importent, nimirum, motu proprio, et certa scientia et de plenitudine potestatis indulgemus.

Et videtur, quod frustra ponuntur ista clausula: nam si pontifex concedit motu proprio, oportet, sit et similiter non ignorans, et etiam quia potestatem habet concedendi: frustra, ergo ponuntur tales clausulae.

Privilegium

Prouincialis.

l. labeo. §. de pupellec. legat. et tradit. jas. in. l. i.

§. fin. §. de verborum oblig.

¶ Sequitur etiam, eo quod in indulto Leonis ponitur de plenitudine potestatis, intelligitur ut princeps concedens sit supra ius, et in eo dispensare velle ob gratiam concessam, et Leo Decimus se moriturus stat supra ius Clementine. religiosi. de privilegijs.

Et quod in eo dispensat, efficit clausula de plenitudine potestatis, ut id, quod principi placet, vim legis videatur habere, et ita habetur firmum, et ratum.

Causat item quod clausula ex certa scientia, nihil possit contra indultum opponi, quominus suum sortiatur effectum, ex singulis particulis: ergo ex omnibus his simul multa videntur concessa, qua propter certissimum apparet ex ipso iure, qualem vim habeat Leo. 10. tam ampla concessio, et quam longe distent a iuris prudentia, qui contendunt, vel coarctare

l. scilicet, aut in alium sensum interpretari, quam verba ipsa sonant. In domino ergo religiosi fruuntur tanta principis gratia, et se exhibeant ut Dei ministros non deficientes ab incepto: quia ecce nunc tempus acceptabile: ecce nunc dies salutis: per infamiam et bonam famam, velut seductores, et ut veraces in omni patientia, ne in aliquo vituperentur tamen excellens, et prestantissimum ministerium, sic ut omnia velut stercorea reputemus, ut christo quibus suo redemptas sanguine pretioso adducamus. ¶

Prouincialis:-

¶ De potestate prouincialium fratrum mendicantium supra absolutio. 1. concess. 5. et in breui Adria. 6. et absol. 3. concess. 9. et verb. cap. prouincialia. verbo. declarare. et verb. dispensare. et verb. correctio. verb. electio.

¶ Quarta.

¶ De hac materia dictum est sup. verb. canonica portio.

Reuocare.

Sepelire.

¶ Pius Quintus motu proprio reuocauit omnes licentias, et facultates antea concessas religionis, hospitalibus, vel quibuscuq; alijs personis recipiendi religionis alterius ordinis, vel apostatas, vel transferte uolentibus, siue ex strictiori, siue laxiori ordine, et mandata, quod eorum professio uirtute talis priuilegij sit nulla, et quod tales translati etiam si uiuant sub obedientia, et in claustris, mittantur ad ordinem, ex quo sunt egressi.

+
fr̄s Mercenarij
n̄r nullig est mo
m̄ti,

+
¶ Ex hoc constat, quod priuilegium, quod habet ~~los~~
~~frayles de la merced, agora no uale nada~~, et ibidem
translati non sunt securi in conscientia.

Sepelire.

¶ De hac materia uide supra uerb. canonica portio. concessione ^{1. 2.} prima, et secunda. Et scito, quod in Clementina. dudum. de sepul. conceditur fratribus predicatoribus, et minoribus, quod possunt libere sepelire omnes, qui elegerint sepeliri in ecclesijs suis.

¶ In aliquis eligit sepe
liri apud fr̄s, pot̄ cor
pus eius deferri ab eisde
fratribus.

¶ Ex hac concessione nota, quod multi grauissimi iurista dixerunt licere predictis fratribus ire ad ferenda corpora illorum, qui elegerint sepeliri in ecclesijs suis, quia concessa libera sepultura concessum est iter ad capiendum funus. Siluest. 8. 4. citat in hac opinionem Oldra. gemi. Joa. de ligna, summa angelica citat cardinale.

— Siluest.

Prima concessio.

¶ Leo Decimo restinxit in concilio Lateranensi, quod quando monito, et requisito parrocho non uult deferre corpus defuncti, quod tunc cum cruce processionaliter possunt ire dicti fratres. In compendio priuileg. uerb. sepult. concessione. 17.

2^a concessio.

¶ Pius Quintus in sua bulla pagina. 18. declarauit, nec per ordinarios, nec per rectores ecclesiarum prohiberi

Sepelire.

Vnctio extrema.

prohiberi posse, vt fratres mendicantes etiam solos mortuorum corpora associare non posse.

¶ Pius Quintus concessit fratribus mendicantibus Indiarum, ut possint exercere officium parrochi cum Indis in monasterijs suorum ordinum, ~~et in~~ ~~los pueblos de su visita~~, vt habes supra verbo. capitula provincialia.

¶ Aduerte quod Pius Quintus licet concederet dictis fratribus mendicantibus, ut possent exercere officium parrochi in dictis locis, non dicit, quod absolute, sed matrimonia celebrando, et ecclesiastica sacramenta ministrando: et sic non videtur includere fratres posse quidquid officium parrochi, sed solum, quod conuenit pro conuersione indorum, et ad hoc dirigitur petitio regis Philippi, ut patet in breui impresso.

¶ Ad hanc autem objectionem, cui cum maximo applausu clerici exhibunt obuiam. R. quod statim in littera sequitur, pro vt hactenus consueuerunt. s. ante conc. Tridentinum dicti fratres exercebant plura, que sunt officij parrochi, et quia conuersioni indorum conuenit, ad sepeliendum recipere eos in domibus nostris gratis. S. ex hoc enim amplectuntur, ea que fratres eos docet de fide, de moribus, ideo poterunt exercere officium parrochi in locis dictis, etiam quo ad sepeliendos eos.

Vnctio extrema.

¶ Nicolaus Francus apostolicę sedis nuntius cum potestate legata de latere a prefata sede deputatus in regnis castelle, et Aragonum, legionis, concessit monachis. S. Benedicti obseruantie Hispanię, quod si quis intra septa ^{suorum} monasteriorum infirmati fuerint

3. concessio

+
et in populis de vi
sita eis assignatis.~~Obiectio.~~

Vnctio extrema

erint extremam vnctionem dare apostolica auctori-
tate libere, et licite possunt: parrochi, vel aliterius cui-
uscuq; episcopi, vel superioris licentia, vel assensu
nullatenus requisito. Habetur in compendio priuile-
giorum ~~secunda~~ impressionis. verbo extrema vnctio.

nota
¶ Nota, quod ex eo, quod dicit hec concessio,
quod si qui infra septa monasterioru infirmati fu-
erint, comprehendit quoscunq; laicos, vel ecclesiasti-
cos, quia vbi lex non distinguit, ubi distinguere po-
terat, nec nos distinguere debemus, sed vniuersa-
liter intelligere. c. quia circa. de priuilegijs, et etia
q̄ litera apostolice semper debent aliquid de nouo
concedere, et addere. c. in his. eo. ti. sed fratres.
S. Benedicti poterant suis fratribus infirmatib;
siue in monasterijs, siue extra extremam vnctione
dare, ergo per hanc concessionem additur, ut alijs
possint, in suis monasterijs infirmantibus adminis-
trare dictum sacramentum, alias nil concederet
hec concessio facta auctoritate papę.

Dubium.

¶ Sed si infirmantur extra monasteria, et ve-
niunt ad monasteria, poterunt ne dicti fratres
dictum sacramentum offerre? R. quod de iure
dicendum est, quod no possunt, quia cu sit hec co-
cessio contra ius prohibens regularibus talia fa-
cere sub pena excommunicationis. Clem. religio.
de priuileg. debet strictę interpretari. i. ut sonat. At
quia nobis concessa sunt nostra priuilegia, etiam
que habemus per communicatione cu ordinibus men-
dicantibus iuxta eoru fauorabiliorem interpre-
tationem, vt dictum est supra. verb. priuileg. co-
cessione. 2. debet hoc latissime interpretari, quod
non est, nisi intelligatur, quod vbi cuq; infirmati
fuerit

Extrema Vnctio.

fuerint, si in nostris monasterijs vere infirmi reperiuntur, possimus eis extremam vnctionem conferre. **¶** Nam ad id debet fieri alia interpretatio, cum patiatur litera, vt vellent dicere illa verba. scilicet si qui infirmati fuerint infra septa monasterij. id est si qui ibi vere infirmi fuerint.

¶ Aduerte quod si isti infirmi fuerint Indi non est dubium, nisi quod possumus in Indiarum monasterijs hoc sacramentum conferre, vt conceffit Paul. 4. supra verb. baptizare. et Pius ~~scilicet~~ supra verb. capitula prouincialia, et similiter fratibus nostri ordinis, vt patet in glossa prologi constitutionum Sti. Domini, et similiter nostris familiaribus. vide verb. familiares.

¶ Sacramentum autem Eucharistie nulli dubium, nisi quod possumus administrare, ubicumque fuerint infirmati, etiam omnibus cuiuscumque gradus reperi fuerint in domibus nostris, ut dictum est supra. verbo. communicare. **¶**

Finis compendij. **Z.**

J

Y si a las osequias de amor

Se allogen se Lio y Laura
 juntos por q'ansi combinan
 en una pobre cabana

Y agora en otras osequias
 de un nera a les y amargas
 se mara son que se allen
 juntos pues que juntos andan

Y por q' pueden ser betigos
 de las rrasones q' pasan
 en este despoñimiento
 de otros desver por una sola

Cuba

Lot

1-SIZE

